

PRENOVLJENI
V PRIHODNOST.

Letno poročilo 2013

Sprememba sedeža ●●●
Save, d.d., -
iz Kranja v Ljubljano,
na Dunajsko cesto 152

Prenovljeni
v prihodnost

Letno poročilo 2013

Letno poročilo za družbo
Sava, d. d., in letno poročilo
za Poslovno skupino Sava

Poročilo nadzornega sveta
družbe Sava, d. d.

Poročilo neodvisnega revizorja
za družbo Sava, d. d.,
in poročilo neodvisnega revizorja
za Poslovno skupino Sava

Sava

Kazalo

UVOD	stran ●
1. Pomembnejši podatki in kazalniki	8
2. Osebna izkaznica družbe Sava, d. d.	9
3. Organiziranost Poslovne skupine Sava	10
3.1. O Poslovni skupini Sava	10
3.2. O družbi Sava, d. d.	10
3.3. Sestava Poslovne skupine Sava	12
3.4. Dejavnosti preoblikovane Poslovne skupine Sava	12
4. Pregled pomembnejših dogodkov in dosežkov	14
4.1. Pomembnejši dogodki in dosežki od januarja do decembra 2013	14
4.2. Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2014 - po koncu obračunskega obdobja	17
5. Poročilo predsednika uprave	18
6. Organi vodenja in upravljanja	25
6.1. Predstavitev uprave	25
6.2. Predstavitev nadzornega sveta	26
7. Poročilo nadzornega sveta	29
8. Sistem vodenja in upravljanja z Izjavo o upravljanju družbe	40
9. Upravljanje s tveganji	49
10. Finančno upravljanje	53

ANALIZA POSLOVANJA

stran ●

1. Podpis letnega poročila in njegovih sestavnih delov za družbo Sava, d. d., in Poslovno skupino Sava za leto 2013	58
2. Savina delnica in lastniška sestava s Koledarjem pomembnejših objav Save, d. d., v letu 2014 ...	59
3. Strategija prestrukturiranja Save do leta 2014	64
4. Splošna gospodarska gibanja	69
5. Poslovanje Poslovne skupine Sava	72
5.1. Poslovna uspešnost	72
5.2. Sestava sredstev in virov sredstev	76
5.3. Investicije	78
5.4. Finančno prestrukturiranje družb Sava, d.d., in Sava Turizem d.d.	79
5.5. Zaposleni	79
6. Poslovanje Save, d.d.	81
6.1. Poslovna uspešnost	82
6.2. Sestava sredstev in virov sredstev	86
6.3. Finančno prestrukturiranje Save, d.d.	88
6.4. Zaposleni	89
7. Pogled v leto 2014	90

RAČUNOVODSKO POROČILO

stran ●

1. Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava v skladu z Mednarodnimi standardi	94
računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	
1.1. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	94
1.2. Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2013	102
1.3. Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU	106
1.4. Izjava uprave za Poslovno skupino Sava	161
1.5. Revizorjevo poročilo za Poslovno skupino Sava	162
2. Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d. d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi	166
2.1. Računovodski izkazi za družbo Sava, d. d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi	166
2.2. Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d. d.	176
2.3. Obvladovanje finančnih tveganj za družbo Sava, d. d.	182
2.4. Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov za družbo Sava, d. d.	185
2.5. Druga razkritja	201
2.6. Izjava uprave za družbo Sava, d. d.	211
2.7. Revizorjevo poročilo za družbo Sava, d. d.	212

OSEBE ZA STIKE	214
----------------------	-----

Uvod

1 Pomembnejši podatki in kazalniki

(v mio EUR)

Poslovna skupina Sava po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja	2009	2010	2011	2012	2013
KONSOLIDIRANI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA					
Prodaja	172,9	176,7	193,8	192,2	67,2
Prihodki, doseženi na tujem trgu	70,7	83,7	101,8	105,3	0,0
Poslovni izid pred davki	22,5	-105,1	-169,1	-93,4	-45,7
Čisti poslovni izid	23,4	-99,9	-157,2	-99,3	-55,6
EBITDA	25,5	20,9	19,8	24,0	9,6
	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
KONSOLIDIRANI IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA					
Bilančna vsota	941,4	760,8	611,3	480,9	326,2
Dolgoročna sredstva	776,8	643,2	491,8	349,9	290,6
Kratkoročna sredstva	164,6	117,6	119,5	131,0	35,6
Kapital	475,4	323,3	165,8	67,3	16,2
Dolgoročni dolgovi	178,8	232,8	81,4	70,2	66,2
Kratkoročni dolgovi	287,2	204,7	364,1	343,4	243,8
Investicije v osnovna sredstva	6,7	6,4	6,3	5,9	5,5
KAZALCI					
Čisti dobiček / izguba na delnico - EUR	11,8	-50,0	-78,7	-49,7	-27,8
Stopnja samostojnosti (kapital / bilančna vsota) - %	51	42	27	14	5
Likvidnost (kratkoročna sredstva / kratkoročni dolgovi) - %	57	57	33	38	15
DELNICA					
Knjigovodska vrednost - EUR	236,2	161,1	82,2	32,9	7,5
Tržna vrednost - EUR	240,1	89,5	12,0	3,4	0,2
Izplačana dividenda na delnico - EUR	3,1	3,2	0,0	0,0	0,0
ŠTEVILO ZAPOSLENIH					
Stanje na dan 31.12.	2.370	2.286	2.256	2.107	973

Osebna izkaznica družbe Sava, d.d.

2

Firma:	Sava, družba za upravljanje in financiranje, d. d.
Skrajšana firma:	Sava, d. d.
Sedež družbe:	Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana, Slovenija tel.: 04 206 55 10 faks: 04 206 64 46 e-naslov: info@sava.si http://www.sava.si
Matična številka:	5111358
ID številka za DDV:	SI 75105284
Klasifikacija dejavnosti:	64.200 – dejavnost holdingov
Datum vpisa v sodni register:	26. 4. 1996
Osnovni kapital družbe na dan 31.12. 2013:	25.441.851,48 EUR
Število delnic na dan 31.12. 2013:	2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic
Kotacija delnic:	Ljubljanska borza, d. d., borzna kotacija
Borzna oznaka:	SAVA
Predsednik uprave:	Matej Narat
*Član uprave:	Aleš Aberšek
Predsednik nadzornega sveta:	Aleš Skok
Namestnik predsednika nadzornega sveta:	Miran Kraševc

* Do sporazumnega prenehanja funkcije člana uprave, to je do 4.8.2013, je družbo ob predsedniku uprave Mateju Naratu in članu uprave Andreju Andoljšku vodil še član uprave Miha Resman. Zaradi odsotnosti Andreja Andoljška, ki je začasno prevzel vodenje Gorenjske banke, d.d., je bil na funkcijo člana uprave Save, d.d., z dnem, 28.1.2014, imenovan Aleš Aberšek.

Pomembnejša področja delovanja družbe Sava, d. d.:

- upravljanje z družbami, v katerih ima družba večinski ali pomemben lastniški delež;
- ustanavljanje in vodenje strokovnih služb Save, d. d.;
- nakupi in prodaje vrednostnih papirjev in drugih lastniških deležev;
- upravljanje s portfeljskimi naložbami;
- izvedba nalog finančnega inženiringa;
- ustanavljanje podružnic in podjetij ter prevzemanje lastniških deležev doma in v tujini;
- dajanje nepremičnin v najem;
- poslovno svetovanje;
- vsi drugi gospodarski posli, ki neposredno ali posredno prispevajo k doseganju ciljev družbe ter vključujejo nakup in prodajo nepremičnin;
- združevanje v gospodarska interesna združenja in sklepanje podjetniških pogodb vseh vrst.

Organiziranost Poslovne skupine Sava

Poslovna skupina Sava je tekom izvajanja strategije prestrukturiranja temeljito spremenila svojo podobo. Po izvedenem dezinvestiranju njene dotedanje tradicionalne dejavnosti Gumarstvo in pretežnega dela dejavnosti Nepremičnin prenovljeno Poslovno skupino Sava v začetku leta 2014 sestavlja 10 družb (matična družba Sava, d.d., in 9 odvisnih družb – hčera in vnukinj) ter 2 pridruženi podjetji, med katerima je največja naložba v Gorenjsko banko, d.d.

3.1 O Poslovni skupini Sava

Sedanje dejavnosti Poslovne skupine Sava so:

- Naložbene finance
- Turizem in
- Druge dejavnosti.

V Poslovni skupini Sava je blizu 1000 zaposlenih, pretežno v dejavnosti Turizem.

Skladno s Strategijo prestrukturiranja Save se bodo procesi odprodaj naložb Save, d.d., odvijali tudi v letu 2014, kar se bo odrazilo v nadaljnjem preoblikovanju sestave Poslovne skupine Sava.

3.2. O družbi Sava, d. d.

Družba Sava, d. d., je upravljavsko središče Poslovne skupine Sava in hkrati izvaja dejavnost Naložbenih financ. Število zaposlenih v družbi se je od začetka izvajanja strategije prestrukturiranja močno znižalo in je ob koncu leta 2013 znašalo 20 zaposlenih.

Sava, d. d., se je na osnovi sprejete strategije prestrukturiranja konec leta 2011 preoblikovala v strateško nadzorovani finančni holding in se notranje preoblikovala. Nova organiziranost Save, d. d., je bila vzpostavljena z začetkom leta 2012.

Decentralizirana organizacijska struktura prinaša jasnejše pristojnosti in odgovornosti med matično družbo in njenimi odvisnimi družbami:

- vodstvo družbe Sava, d. d., je odgovorno za upravljanje naložbenega portfelja družbe in strateški nadzor skupine;
- vodstva dejavnosti in družb so odgovorna za njihovo operativno poslovanje.

Prenovljena notranja organiziranost Save, d. d., je rezultat spremembe modela upravljanja skupine, ki je nadomestil prejšnjo obliko aktivnega mrežnega upravljanja s pomočjo kompetenčnih centrov znanj. Omogoča večjo učinkovitost delovanja in lažji nadzor nad izvajanjem nalog ter skladnostjo poslovanja družb Poslovne skupine Sava z notranjimi politikami in pravili ter zunanjo zakonodajo.

Opravljanje poslanstva družbe Sava, d. d., zagotavljajo uprava, Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava in strokovne službe s sodelavci.

V začetku leta 2013 je bila v družbi Sava, d.d., izvedena nadaljnja reorganizacija in racionalizacija poslovanja. Že z letom 2012 je namesto predhodnih trinajstih kompetenčnih centrov delovalo le še sedem strokovnih služb.

Število strokovnih služb se je z začetkom leta 2013 zmanjšalo še za eno, na šest, saj je bila poslovna funkcija Razvoj kadrov in organizacije izvedbeno v celoti prenesena v *outsourcing*.

V letu 2013 se je še nadalje znižalo tudi število sodelavcev v drugih strokovnih službah Save, d.d. Okrepljena in prerazporejena je bila tudi odgovornost članov uprave za posamične poslovne funkcije, saj se je njihovo število zmanjšalo iz prvotnih štiri na sedanja dva člana.

Osnovna funkcija strokovnih služb je zagotavljati visokokakovostne strokovne podlage za odločanje uprave Save, d. d., in poročanje upravi o izvedbi usmeritev ter sklepov uprave. Vodje strokovnih služb poročajo članu uprave, pristojnemu za posamezno področje.

Organizacijska shema družbe Sava, d.d., v začetku leta 2014

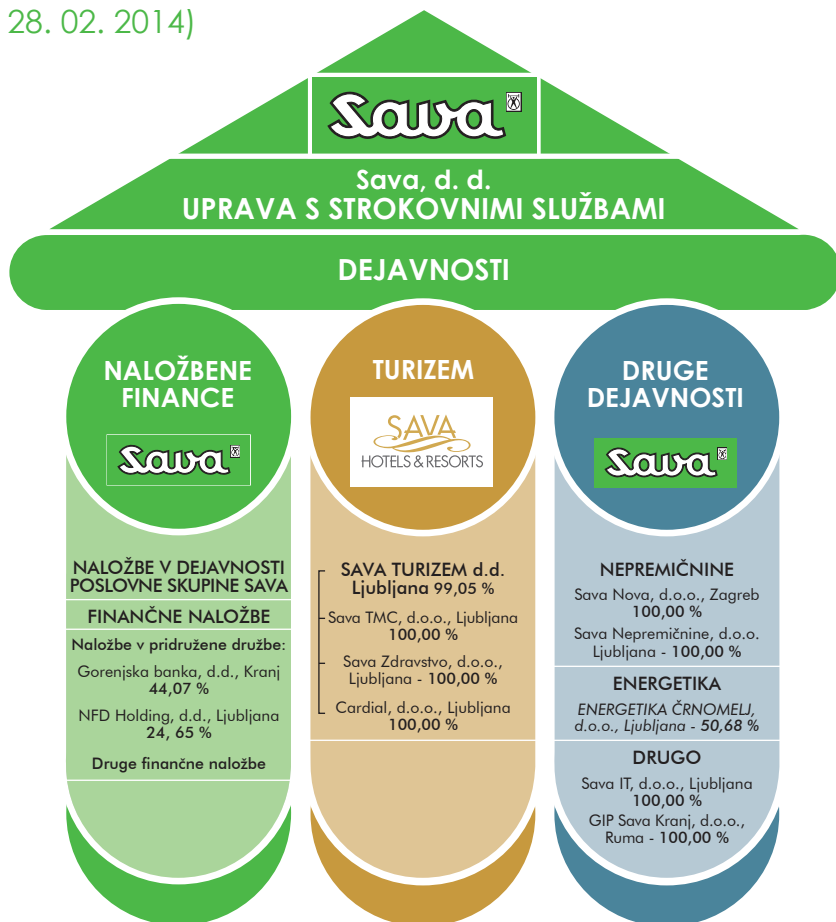
Op.: Aleš Aberšek je bil z dnem 28.1.2014 imenovan za začasnega člana uprave Save, d.d. Prevzel je vse delovne obveznosti odsotnega člana uprave Andreja Andoljška, ki je začasno prevzel vodenje uprave Gorenjske banke, d.d.

Vloga Direkcije za upravljanje Poslovne skupine Sava je zagotavljanje upravljanja in strateškega nadzora posameznih družb skupine, uveljavljanje politik Poslovne skupine Sava ter upravljanje in nadzor drugih družb, v katerih ima Sava, d. d., kapitalske naložbe.

Direkcija v ožji sestavi vključuje tri strokovne službe: Korporativno komuniciranje, Kontroling in Pravno pisarno. Pri izvajanju poslanstva tesno sodeluje z drugimi strokovnimi službami Save, d.d., Finance, Računovodstvo, načrtovanje in analize ter z Notranjo revizijo.

3.3. Sestava

Poslovne skupine Sava
(na dan 28. 02. 2014)

3.4. Dejavnosti preoblikovane Poslovne skupine Sava

Dejavnost NALOŽBENE FINANCE

Dejavnost Naložbene finance poteka v okviru družbe Sava, d. d. Njene glavne naloge so: optimiziranje vrednosti posameznih naložb, podpora pri financiranju dejavnosti Save in skrb za premoženje Poslovne skupine Sava.

Med finančnimi naložbami družbe je največja naložba v pridruženo družbo Gorenjska banka, d. d., blizu četrtinski lastniški delež v Abanki Vipava, d.d., pa je Sava, d.d., konec leta 2013 izgubila zaradi izvedene nacionalizacije te banke.

Dejavnost TURIZEM

Družba Sava Turizem d. d., Ljubljana, je največja ponudnica turističnih storitev v Sloveniji. Dejavnost deluje pod krovno blagovno znamko Sava Hotels & Resorts in zajema pet destinacij: Sava Hoteli Bled, Terme 3000, v Moravskih Toplicah, Terme Lendava, Terme Ptuj in Zdravilišče Radenci s Termami Banovci.

Turizem trži hotelske, zdraviliške in druge turistične storitve ter kampe najvišjega razreda. Razvoj dejavnosti je trajnostno naravnano in daje velik pomen povezanosti z ožjim in širšim okoljem.

Po uspešno izvedeni odprodaji Golf igrišča Bled v letu 2013 je predvidena tudi odprodaja Golf igrišča Moravske Toplice.

V dejavnosti Turizem deluje še družba Sava TMC, d.o.o., Ljubljana, ki ima v lasti turistične nepremičnine in jih daje v najem.

V začetku leta 2014 je bila pridobljena družba Cardial, d.o.o., Ljubljana. Gre za nakup sodobnega polikliničnega diagnostičnega specialističnega ambulantnega centra, kar je del strategije Zdravstva, kot enega najbolj perspektivnih področij razvoja dejavnosti Turizem.

DRUGE dejavnosti

Preostanek dejavnosti Nepremičnine predstavlja ta podjetji Sava Nepremičnine, d.o.o., Ljubljana (nanjo so bila ob odprodaji družbe Investicijsko podjetje, d.o.o., leta 2012, prenesena nekatera zemljišča, primerna za gradnjo) in družba Sava Nova, d. o. o., Zagreb.

Procesi odprodaje prav tako potekajo na področju energetike. V letu 2013 izvedena odprodaja družbe Ensa BH, d. o. o., Srbac, je omogočila nadaljevanje postopka odprodaje družbe Energetika Črnatelj, d. o. o., Ljubljana, ki je teku.

Družba GIP Sava Kranj, d. o. o., Ruma, ureja lastniške zadeve v zvezi z nepremičninami v Srbiji.

Družba Sava IT, d.o.o., ki je opravljala storitve informacijske tehnologije za interne potrebe skupine, je prenehala aktivno delovati z začetkom leta 2014. Njeno dejavnost in zaposlene sta prevzeli družbi Savatech, d.o.o., Kranj, in Sava Turizem d.d., Ljubljana.

4

Pregled pomembnejših dogodkov in dosežkov

4.1 Pomembnejši dogodki in dosežki v obdobju od januarja do decembra 2013

JANUAR

- Od 1. januarja 2013 dalje uprava Sava, d.d., deluje le v tričlanski sestavi. Mandat člana uprave sporazumno zaključi mag. Franci Strajnar.
- Sava, d.d., postane imetnica 16,32-odstotnega lastniškega deleža družbe Istrabenz, d.d., kar ob cenovno ugodnih ravneh delnic predstavlja priložnost za optimizacijo in potencialno konsolidacijo strateških naložb družbe.
- Sava, d.d., odproda preostale turistične nepremičnine (v pretežni meri hotelske zmogljivosti na Bledu) družbi Sava TMC, d.o.o. S tem dejavnost Turizem postane tudi ekonomsko zaokrožena celota, prejeta kupnina v višini 15,3 milijona evrov pa omogoči nadaljnjo razdolžitev Save, d.d.
- Sava, d.d., prejme 69,4 milijona evrov za odprodajo dejavnosti Gumarstvo. Učinki te in ostalih že izvedenih dezinvesticij omogočijo razdolžitev Poslovne skupine Sava za okrog 100 milijonov evrov.

FEBRUAR

- Zniža se lastniški delež Save, d.d., v družbi Gorenjska banka, d.d., in sicer iz 45,90 na 44,07 odstotka zaradi unovčenja 6.050 delnic Gorenjske banke. Delnice so bile odtujene v postopku unovčenja zavarovanja po pogodbi o terminski odprodaji delnic.

MAREC

- Sava, d.d., odproda svoj 0,67-odstotni lastniški delež družbe Ljubljanske mlekarnе, d.d.
- Nadzorni svet Save, d.d., obravnava in sprejme revidirani letni poročili Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2012.

Zadolženost Poslovne skupine Sava se z odprodajo dejavnosti Gumarstvo, pripadajočih zemljišč in dela blagovne znamke zniža za 77,6 milijona evrov

APRIL

- Sava, d.d., ob nižjem številu zaposlenih nadalje prilagodi notranjo organiziranost in nadaljuje z ostalimi ukrepi racionalizacije poslovanja družbe.
- Sava, d.d., odproda svoj celotni lastniški delež, to je 143.000 delnic, družbe Slavonski ZIF, d.d.
- Uprava Save, d.d., z bankami - upnicami uspešno uskladi pogoje za krovni dogovor, t.i. »term sheet«, s čimer nastopi zaključna faza dogovora za dolgoročnejšo rokovno uskladitev vseh finančnih obveznosti Save, d.d.
- Štiriletni mandat člana nadzornega sveta Save, d.d. - predstavnika delničarjev nastopi Miro Medvešek, novoizvoljeni član, imenovan na 19. skupščini delničarjev Save, d.d.

MAJ

- Sava, d.d., z vpisom v sodni register in na osnovi sklepa skupščine delničarjev spremeni svoj sedež, ki je odslej na Dunajski 152, Ljubljana.
- Z vpisom skupščinskega sklepa v sodni register se zniža tudi osnovni kapital Save, d.d., in sicer z dotedanjega zneska v višini 83.751.567,51 evra na 25.441.851,48 evra. Zmanjšanje se izvede ob nespremenjenemu številu delnic, pripadajoči znesek vsake delnice v osnovnem kapitalu po njegovem zmanjšanju pa znaša 12,68 evra.
- Družba Sava Turizem d.d., za potrebe prihodnjih razvojnih projektov ustanovi dve hčerinski družbi v 100-odstotni lasti: Sava Golf d.o.o., Ljubljana, in Sava Zdravstvo d.o.o., Ljubljana.
- Sava, d.d. - kot ena izmed družb upnic - sodeluje pri podpisu »Pogodbe o reprogramu in pretvorbi dela kreditov v kapital družbe NFD Holding«, kar potrdi junijska skupščina te družbe. Po izpolnitvi pogodbeno določenih odložnih pogojev, je predvideno, da se lastniški delež Save, d.d., zniža na 21,09 odstotka.

Na 19. redni skupščini delniške družbe Sava delničarji z visoko, preko 90-odstotno večino prisotnega kapitala, podprejo vse predlagane sklepe.

JUNIJ

- Na destinaciji Terme 3000, Moravske Toplice, zaključijo z naložbo v ureditev infrastrukture kopalniškega kompleksa.

JULIJ

- Uprava družbe Sava, d.d., z bankami upnicami uspešno zaključi proces sklenitve t.i. MRA (Master Restructuring Agreement) oz. »Krovne pogodbe o finančnem prestrukturiranju«. Pogodba se nanaša na reprogram obstoječih kreditnih obveznosti Save, d.d., in sicer do konca meseca novembra leta 2014.
- »Sporazum o reprogramu« posojil z bankami upnicami sklene tudi družba Sava Turizem d.d., in s tem dogovori pogoje obročnega odplačevanja obstoječih kreditnih obveznosti družbe. Sporazum o reprogramu posojil je sklenjen za obdobje petih let (60 mesecev).
- Na vseh destinacijah Sava Hotels & Resorts izvedejo prenos storitev čiščenja in zaposlenih na družbi, ki se s tem profesionalno ukvarjata na trgu.

Odprodaja družbe ENSA BH, d.o.o., Srbac, omogoči pospešitev strateških aktivnosti Save, d.d., na drugih segmentih energetike.

Stresni testi decembra izkažejo potrebo po dokapitalizaciji Gorenjske banke, d.d., naložba Save, d.d., v Abanko Vipra, d.d., pa je podržavljena.

AVGUST

- Nadzorni svet Save, d.d., potrdi predlog uprave za nadaljnje zmanjšanje števila članov uprave. Mandat člana uprave Save, d.d., in delovno razmerje v družbi z dnem 4.8.2013 sporazumno zaključi Miha Resman.
- Prične se stečajni postopek družbe Energetika, d.o.o., Kranj.
- Skupščina družbe Sava Turizem d.d., sprejme sklep o spremembi sedeža družbe, ki je odslej na Dunajski 152 v Ljubljani.

OKTOBER

- Sava, d.d., doseže dogovor za reprogramiranje finančnih obveznosti z imetniki obveznic SA02, s čimer se sestavine obveznic spremenijo tako, da so njihovi pogoji enakovredni reprogramiranim bančnim posojilom. Izvede se tehnična zamenjava obveznic SA02 z nadomestnimi obveznicami SA03.
- Vodenje destinacije Terme Ptuj prevzame mag. Roman Matek, Zdravilišča Radenci pa Igor Magdič, ki še naprej vodi tudi Terme Lendava.

NOVEMBER

- Nadzorni svet Save, d.d., za prokurista družbe imenuje Milana Mariniča in Petro Sever. Družbo zastopata skupaj z enim članom uprave.
- Sava, d.d., odproda svoj 100-odstotni lastniški delež družbe Sava TMC, d.o.o. S tem je dejavnost Turizem v celoti zaokrožena pod lastniškim okriljem družbe Sava Turizem d.d.
- Sava, d.d., uspešno zaključi proces odprodaje družbe ENSA BH, d.o.o., Srbac.
- Izvedena je prva faza celotne prenove hotela Radin v Zdravilišču Radenci, ki bo zaključena v letu 2014. Zaključeni zunanji energetske prenovi objekta z obnovo fasade in zamenjavo stavbnega pohištva sledi notranja prenova objekta.

Izvedena je prva faza celotne prenove hotela Radin v Zdravilišču Radenci

Izvedena odprodaja golf igrišča na Bledu predstavlja prvo fazo dezinvestiranja golfske dejavnosti

DECEMBER

- Rezultati obremenitvenih testov izkažejo 328 milijonov evrov potencialnega kapitalskega primanjkljaja Gorenjske banke, d.d., v primeru neugodnega scenarija do konca leta 2015. Naložba Save, d.d., v Abanko Vipava, d.d., pa je bila na osnovi odločbe Banke Slovenije podprta.
- Terjatve bank NLB, d.d., in Nove NKBM, d.d., do Save, d.d., in družb skupine se vrednostno prenesejo na DUTB – Družbo za upravljanje terjatev bank oziroma na t.i. »slabo banko«.
- Vodstvo družbe Sava Turizem d.d., zaključi dogovor za odprodajo igrišča za golf na Bledu v višini 11,0 milijona evrov.

4.2 Pomembnejši dogodki in dosežki v letu 2014 - po koncu obračunskega obdobja

JANUAR

- Andrej Andoljšek, kot eden od članov nadzornega sveta Gorenjske banke, d.d., začasno prevzame vodenje te pridružene družbe Save, d.d. Za čas njegove odsotnosti nadzorni svet Save, d.d., izmed svojih članov za člana uprave imenuje Aleša Aberška.
- Gorenjska banka, d.d., predloži načrt prestrukturiranja in pripravi ukrepe za pokrivanje morebitnega kapitalskega primanjkljaja, ki bi - kot so pokazali decembrski obremenitveni testi - lahko nastal v primeru ekstremnih razmer oziroma neugodnega makroekonomskega scenarija.

FEBRUAR

- Pridružena družba NFD Holding, d.d., zaradi neuspele dokapitalizacije s stvarnimi vložki prične postopek poenostavljene prisilne poravnave.
- Družba Sava Turizem d.d., zaključi nakup ljubljanske družbe Cardial, d.o.o., s čimer je postala 100-odstotna lastnica tega sodobnega polikliničnega diagnostičnega specialističnega ambulantnega centra.

Nakup družbe Cardial, d.o.o., je del nove strategije razvoja Zdravstva.

5 Poročilo predsednika uprave

Matej Narat, predsednik uprave Save, d.d.

*Spoštovani delničarji
in partnerji Save!*

Leto 2013 je bilo zaradi potreb po odpravi negativnih učinkov finančno-gospodarske krize prejšnjih let, nadaljnjega zaostrovanja pogojev ekonomskega okolja in izrednih dogodkov v povezavi s sanacijo slovenskega bančnega sektorja še zahtevnejše kot predhodno.

Bilo je drugo polno leto po nastopu mandata uprave in začetku uresničevanja strategije poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014, sprejete septembra 2011.

Po dosledni uresnitvi strateških ciljev prve, pripravljalne faze prestrukturiranja do konca leta 2011 in vseh zavez leta 2012 smo v dobršni meri uresničili tudi načrtane cilje minulega leta.

Zaradi bistveno slabših razmer glede na tedanja predvidevanja in ekonomske napovedi polna uresničitve pričakovanih še ni bila mogoča na področju konsolidacije naložb, zlasti pri udejanjanju sinergij z načrtano konsolidacijo bančnih naložb Save, d.d.

Izrazito neugodni rezultati decembrskih stresnih testov slovenskih bank nakazujejo potrebo po modifikaciji prvotno načrtanih smeri za doseg vzdržne ravni zadolženosti in terjajo dodatne napore za nadaljnji razvoj nove, prenovljene Save.

S sprejeto strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja Sava do leta 2014 smo si zastavili korenite spremembe v načinu vodenja, organiziranosti, sestavi portfelja naložb Sava, d.d., ter druge strateške premike za doseganje primerne ravni zadolženosti, obnovitev dobičkonosnosti in ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje družbe.

Med najpomembnejšimi strateškimi dosežki minulega poslovnega leta velja izpostaviti:

- *prvič*, reorganizacijo, racionalizacijo in konsolidacijo poslovanja, kar se je ponovno odrazilo v izboljšanjem operativnem poslovanju matične družbe Sava, d.d., v pozitivnem izidu iz poslovanja odvisnih družb skupine in v nadaljnjih premikih pri vzpostavljanju pogojev za uresničevanje sinergijskih učinkov znotraj panoge slovenskega turizma;
- *drugič*, učinkovito izvedbo programa dezinvestiranja premoženja Sava, d.d., s čimer smo v minulem obdobju izvajanja strategije prestrukturiranja omogočili visoko znižanje finančnih obveznosti skupine – za okrog 100 milijonov evrov – in to ob redni poravnavi obresti upnikom, ki so presegle 50 milijonov evrov;
- *tretjič*, ter ne nazadnje, uspešno zagotovitev zadostnega denarnega toka za vzdrževanje tekoče likvidnosti in sklenitev dogovorov za potrebno dolgoročnejšo uskladitev odplačevanja finančnih obveznosti z bankami upnicami, imetniki obveznic Sava in drugimi finančnimi upniki.

Nadaljnja reorganizacija, racionalizacija in konsolidacija poslovanja

Visoki učinki ukrepov racionalizacije poslovanja matične družbe; odvisne družbe skupine ponovno z operativnim dobičkom.

Z obsežnim dezinvestiranjem premoženja in z združitvijo turističnih destinacij Sava v enovito družbo Sava Turizem d.d., z začetkom leta 2012, smo v minulih letih korenito prenovili predhodno močno diverzificirano podobo Sava.

Sedanji nosilni dejavnosti Poslovne skupine Sava sta dejavnosti Turizem in upravljanje finančnih naložb družbe Sava, d.d. Naša najpomembnejša finančna naložba ostaja Gorenjska banka, d.d., medtem ko je bil lastniški delež Sava, d.d., v družbi Abanka Vipava, d.d., sredi decembra izbrisan zaradi prejete državne pomoči v obliki dokapitalizacije te banke. Dejavnost Turizem z intenzivnim trženjem in pridobivanjem novih trgov v vzponu nadalje krepi položaj vodilne ponudnice turističnih storitev v Sloveniji.

Družba Sava, d.d., ki je že v letu 2012 uveljavila nov, decentraliziran model upravljanja skupine, je lani nadalje notranje reorganizirala ter kadrovske konsolidirala svoje poslovanje. Namesto predhodnih trinajstih kompetenčnih centrov v matični družbi sedaj deluje šest strokovnih služb z bistveno manj sodelavci. Število zaposlenih v družbi se je v dosedanjem obdobju izvajanja prestrukturiranja znižalo za več kot dve tretjini, na sedanjih 19 sodelavcev, kompleksnosti in dinamiki uresničevanja posamičnih faz strategije pa smo prilagodili tudi sestavo uprave, ki se je v minulem letu s prvotnih štirih znižala na dva člana.

Prenovljena, stroškovno racionalnejša in učinkovitejša notranja organizacijska struktura Sava, d.d., se je nadalje odrazila v znižanju stroškov iz operativnega poslovanja, ki so bili lani skoraj za petino nižji glede na leto poprej. Njihova raven dosega le še polovico njihove vrednosti pred začetkom prestrukturiranja. Izguba iz poslovanja matične družbe skupine – v višini 0,2 milijona evrov – se je v primerjavi s predhodnim letom občutno znižala (za 2,7 milijona evrov).

Prihodki od prodaje družb Poslovne skupine Sava

so dosegli višino 67,2 milijona evrov in so bili na primerljivo sestavo skupine za 6 odstotkov nižji glede na predhodno leto ter načrt. Ključni razlogi za odmike so bili: neizvedena odprodaja nepremičnin zaradi neugodnih tržnih razmer na Hrvaškem, močan upad kupne moči gostov in cenovna konkurenca v dejavnosti Turizem ter naknadne spremembe v sestavi skupine med poslovnim letom (odprodaja dela golfske dejavnosti in družbe za proizvodnjo alternativnih virov energije v Bosni).

Dejavnost Turizem je ustvarila večino, tj. 93 odstotkov, prihodkov skupine. Njihova višina je znašala 62,5 milijona evrov, kar je 4 odstotke manj glede na leto 2012 in poslovni načrt. Rast nočitev in prihodkov je bila v izjemno zahtevnih tržnih razmerah dosežena na področju kongresnega turizma in zdravstva, ohranjena pa je bila tudi raven povprečno iztrženih cen hotelskih in apartmajskih nočitev.

Na izkazan negativen rezultat operativnega poslovanja celotne skupine so odločujoče vplivale izločitve ustvarjenih dobičkov pri konsolidaciji skupine, uvedba nepredvidenih dodatnih davščin in dajatev, kar je znižalo dosežke dejavnosti Turizem skoraj za milijon evrov, ter oslabitve nepremičnin, terjatev in zalog v Drugih dejavnostih ter v Turizmu.

Brez upoštevanja potrebnih oslabitev hotelskih nepremičnin in poslovnih terjatev je Turizem kot nosilna dejavnost lani dosegel 2,0 milijona evrov operativnega dobička.

K temu so pomembno prispevali učinki nadaljnje izvajanja ukrepov za racionalizacijo poslovanja, vključno s prenosom nekaterih storitev na zunanje, specializirane izvajalce in izvedbo projektov za zagotavljanje večje energetske učinkovitosti. Dejavnost Turizem je poslovno leto 2013 zaključila z 1,0 milijona evrov čistega dobička, k čemur je prispevala tudi dobičkonosna odprodaja golfskega igrišča na Bledu.

Nižja izguba, ponovno visoke dodatne oslabitve finančnih naložb

Dodatne, nenačrtovane oslabitve finančnih sredstev zopet krojile poslovni izid, in sicer zlasti kot posledica decembrskih rezultatov stresnih testov bank.

Na ustvarjen poslovni izid Save, d.d., minulega leta so pozitivno vplivali doseženi finančni prihodki od odprodaje Gumarstva v višini 23,5 milijona evrov, dobiček pri odprodaji osnovnih sredstev v višini 5,2 milijona evrov in nadaljnji prihranki na področju stroškov poslovanja družbe. Finančni odhodki od obresti so bili glede na leto 2012 približno polovico nižji.

Lanski rezultat so odločujoče poslabšale dodatne oslabitve sredstev, izvedene v višini 21,6 milijona evrov. Približno polovica oziroma 9,6 milijona evrov se nanaša na oslabitev finančne naložbe v Abanko Vipra, d.d., preostanek pa v približno enakem deležu na oslabitve v povezavi z odvisnimi družbami ter vrednostnimi papirji, razpoložljivimi za prodajo.

Poslovni izid je v veliki meri poslabšala tudi odprava odloženih terjatev za davek v povezavi s finančnimi naložbami, ki je pretežno posledica izgube lastništva naložbe Save, d.d., v Abanki Vipra, d.d. Odprava teh terjatev za odložene davke je bistveno vplivala tako na poslovni izid matične družbe kot tudi skupine, in sicer v višini 9,8 milijona evrov.

Namesto načrtovanega dobička je Sava, d.d., tako v letu 2013 dosegla 11,4 milijona evrov čiste izgube, ki je sicer bistveno nižja v primerjavi z izgubami zadnjih treh let. Bilančna vsota se je znižala za 29, kapital pa za 60 odstotkov. Delež kapitala v virih sredstev je upadel na 6 odstotkov.

Sava, d.d., za pokrivanje bilančne izgube leta 2013 v višini 11,4 milijona evrov nima na razpolago za to namenjenih sestavin kapitala. Uprava in nadzor-

ni svet bosta skupščini delničarjev zato letos vnovič predlagala znižanje osnovnega kapitala družbe, in sicer s 25,4 na 14,1 milijona evrov. Zmanjšanje bi se izvedlo ob nespremenjenem številu delnic, pripadajoči znesek vsake delnice v osnovnem kapitalu pa bi po zmanjšanju znašal dobrih 7 evrov.

Izguba Poslovne skupine Sava je znašala 55,6 milijona evrov oziroma dobro polovico lanske višine. Vrednost nenačrtovanih, dodatnih oslabitev sredstev na ravni skupine je bila okrog 30 milijonov evrov nižja kot v letu poprej, a še vedno znaša 51,4 milijona evrov.

Oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja, pretežno v obe banki, so predstavljale tri četrtine vseh oslabitev na ravni skupine. Finančna naložba Gorenjske banke, d.d., je bila v konsolidiranih izkazih oslabiljena v višini 27,6 milijona evrov oziroma na 588 evrov na delnico, s čimer je njeno vrednotenje izenačeno z vrednotenjem v izkazih obvladujoče družbe Sava, d.d. Tudi na ravni skupine je bila izvedena dokončna oslabitev finančne naložbe v delnice Abanka Vipava, d.d., v višini 9,6 milijona evrov, katere lastništvo Save, d.d., je na osnovi odločbe Banke Slovenije z 18. decembrom lani prenehalo.

Vrednost delnice Save se je kot odraz negotovega ekonomskega okolja, nizkega zaupanja vlagateljev v kapitalske trge ter razmer, v katerih je družba, v letu 2013 nadalje zniževala in se je gibala med 0,1 in 5,4 evra. Na 7,5 evra se je znižala tudi knjigovodska vrednost delnice, kar pa še vedno občutno presega cene, kot se oblikujejo na borznem trgu.

Učinkovita izvedba programa dezinvestiranja naložb

**Odprodaja Gumarstva
predstavlja največjo tujo neposredno
investicijo v Sloveniji v zadnjih letih;
s to transakcijo je doseženih 23,5
milijona evrov čistega dobička.**

Po izdelavi celovite analize strateškega portfelja naložb Save, d.d., in po začetku postopkov za tržno testiranje možnosti izvedbe so se prvi projekti odprodaj začeli odvijati že v letu 2011.

Med izvedenimi projekti leta 2012 je bila najvidnejša odprodaja celotnega lastniškega deleža družbe Investicijsko podjetje, d.o.o. (prej Sava IP, d.o.o.), pri čemer smo del nepremičnin te družbe predhodno prenesli na novoustanovljeno družbo Sava Nepremičnine, d.o.o. Kupnina za izvedeno odprodajo pretežnega dela nepremičninske dejavnosti je znašala 14,8 milijona evrov, ključni učinek na poslovanje pa se je odrazil skozi razdolžitev Poslovne skupine Sava.

Odprodaja celotne dejavnosti Gumarstvo, skupaj z njeno zunanjetrgovinsko mrežo, predstavlja najpomembnejši projekt in enega ključnih mejnikov strategije prestrukturiranja Save. Izvedba tega projekta, ki se je začel že v letu 2012, je bila vsestransko izjemno zahtevna, tudi v povezavi s sklenitvijo dogovorov za souporabo in odprodajo pripadajočega dela blagovne znamke Sava, za odprodajo nekaterih zemljišč na kranjski lokaciji ter ne nazadnje zaradi dosege ustreznih zavez za nadaljnji razvoj te Savine dotlej tradicionalne dejavnosti.

Med 49 potencialnimi mednarodnimi ponudniki je bila kot najprimernejši partner izbrana češka gumarstva skupina ČGS. Pogodba je bila podpisana konec oktobra 2012, izpolnitev vseh odložnih pogojev kot pogoj za nakazilo celotne kupnine v višini 69,4 milijona evrov pa je bila izvedena na začetku januarja minulega leta. S to transakcijo je Sava, d.d., lani ustvarila 23,5 milijona evrov dobička in dosegla pomembno razdolžitev na ravni Poslovne skupine Sava.

Med vrednostno večje odprodaje premoženja minulega leta se uvrščata še odprodaja hotelskih nepremičnin Save, d.d., družbi Sava TMC, d.o.o., s čimer je dejavnost Turizem postala tudi ekonomsko zaokrožena celota, in decembrska odprodaja golf igrišča Bled v okviru dejavnosti Turizem.

Odprodaja blejskega golf igrišča predstavlja zaključek prve faze izvedbe dezinvestiranja dejavnosti golfa, ki je dosegala nizko donosnost in je v strukturi prihodkov zavzemala le majhen, tj. 3-odstotni delež. Je pa ustvarjala določene sinergijske učinke z ostalo turistično dejavnostjo Save, zato smo odprodali to dejavnost specialistu za to področje, iz ustvarjenega dobička pri prodaji pa dosegli primerno razdolžitev, pridobili likvidnostna sredstva za vlaganje v strateška področja dejavnosti Turizma in obenem ohranili sinergijske učinke skozi komercialno pogodbo s partnerjem. Veseli nas, da se z vstopom Golf igrišča Bled v golf skupino Eligo, ki združuje 39 igrišč in igralce z vsega sveta, odpirajo nove tržne priložnosti tudi za turistične destinacije družbe Sava Turizem d.d. Odprodaja preostalega dela dejavnosti golfa je predvidena za leto 2014.

Odprodaja bosanske družbe Ensa BH, d.o.o., za proizvodnjo alternativnih virov energije po obsegu predstavlja sicer manjši posel, ki pa je bil zapleten in dolgotrajen. Prvi resni investitor se je pojavil že v letu 2012, vendar pogojev iz že sklenjene pogodbe ni izpolnil in ta se je iztekla. Končna odprodaja družbe je bila izvedena novembra 2013, njeni novi lastniki pa so postali večinoma predstavniki obstoječega vodstva družbe. Velik pomen te transakcije je v izstopu iz dejavnosti Energetika, v odpravi visokih pravnih in likvidnostnih tveganj, v znižanju obveznosti na ravni skupine ter v zagotovitvi pogojev za omogočanje nadaljevanja prodajnega postopka preostalega dela dejavnosti Energetika, ki se pospešeno nadaljuje letos.

Po odprodaji celotnega, tj. 14,6-odstotnega lastniškega deleža družbe Terme Maribor, d.d., izvedene že v letu 2012, sta bila med večjimi portfeljskimi finančnimi naložbami lani dezinvestirana še celotna lastniška deleža družb Slavonski ZIF, d.d., in Ljubljanske mlekarnе, d.d. Odprodaje ostalih izbranih nestrategičkih finančnih naložb skladno z načrtanim programom potekajo tudi letos.

Zagotavljanje likvidnosti in sklenjeni dogovori za reprogram finančnih obveznosti

Že več kot 100 milijonov evrov nižje finančne obveznosti in več kot 50 milijonov evrov izplačanih obresti upnikom Save.

Uprava že od nastopa mandata v letu 2011 učinkovito izvaja kompleksen sklop aktivnosti za finančno sanacijo poslovanja Save, vključno z ukrepi za poslovno-finančno prestrukturiranje družbe.

Na osnovi izvedenih odprodaj naložb v minulih letih so se skupne finančne obveznosti Poslovne skupine Sava tako doslej znižale že za več kot 100 milijonov evrov. V letu 2013 so se skupne finančne obveznosti nadalje znižale, in sicer v družbi Sava, d.d., za 71,7 milijona evrov na 226,8 milijona evrov, na ravni Poslovne skupine Sava pa za nadaljnjih 64,4 milijona evrov na 281,1 milijona evrov. Znižanje finančnih obveznosti je posledica uspešnega dezinvestiranja naložb Save, d.d.

Ob tem so družbe Poslovne skupine Sava ves čas redno poravnale tudi stroške obresti: Sava, d.d., v skupni višini 47,9 milijona evrov, izplačane obresti na ravni skupine pa so dosegle višino 54,4 milijona evrov.

Ob aktivnostih za notranjo konsolidacijo poslovanja, doseganje večje stroškovne učinkovitosti in sistematičnem upravljanju s finančnimi tveganji smo osrednjo pozornost vseskozi namenjali zagotavljanju likvidnosti in urejanju odnosov z bankami upnicami Save.

Dogovarjanja in usklajevanja z bankami so s tem ciljem intenzivno potekala skozi celotno leto 2012 in se nadaljevala v minulem letu, v vmesnem času pa so nam banke na osnovi dogovora iz leta 2011 obstoječe kreditne obveznosti kratkoročno podaljševale.

V začetku minulega leta smo s pomočjo tujih finančnih strokovnjakov najprej pripravili in nato aprila z bankami dokončno uskladili pogoje za krovni dogovor, t. i. »term sheet«. S tem je nastopila zaključna faza dogovora za dolgoročnejšo rokovno uskladištev vseh finančnih obveznosti Save, d.d.

Z julijsko sklenitvijo dogovora o prestrukturiranju virov financiranja – reprogramom obstoječih kreditnih obveznosti Save, d.d., v višini 187,7 milijona evrov – so nam banke upnice omogočile odlog na odplačilo glavnice po obstoječih posojilih Save, d.d. Družba Sava, d.d., pa se je – ob zavezi za nadaljnje izvajanje strategije prestrukturiranja – obvezala, da bo redno, mesečno odplačevala nižje, 1-odstotne obresti, medtem ko bodo odložene, 2-odstotne obresti zapadle v plačilo ob koncu pogodbenega obdobja, tj. novembra letos.

Na tej podlagi je Sava, d.d., v oktobru dosegla dogovor za reprogramiranje finančnih obveznosti še z imetniki obveznic Save, s čimer so se sestavine obveznic spremenile tako, da so bili njihovi pogoji enakovredni reprogramiranim bančnim posojilom.

V mesecu juliju je sporazum o reprogramu finančnih obveznosti podpisala tudi družba Sava Turizem d.d., in sicer za obstoječe kreditne obveznosti v višini 49,7 milijona evrov, s čimer si je zagotovila novo, nižjo stopnjo letne amortizacije in reprogramiranje posojil do začetka avgusta leta 2018.

Leto 2014: uresničevanje začrtanih in priprava novih razvojnih smeri

**Zagotavljanje pogojev za
rast premoženja in izpolnjevanje
obveznosti do upnikov, delničarjev
in drugih deležnikov ostaja zaveza
Save tudi v prihodnje.**

V ponovno težkih in negotovih razmerah leta 2014 naša ključna izziva predstavljata nadaljnje uspešno izvajanje Strategije prestrukturiranja do leta

2014 in začrtanje novega poslovnega modela za nadaljnji strateški razvoj Save, ob tem pa vzporedno aktivno iskanje rešitev za implementacijo strategije konsolidacije naložb v bančnem sektorju in zagotovitev potrebnega podaljšanja dogovora o prestrukturiranju virov financiranja družbe ob koncu letošnjega leta. S tem želimo okrepiti finančni položaj ter omogočiti optimalno finančno strukturo vsem deležnikom Save, d.d.: Družbi za upravljanje terjatev bank (DUTB), bankam, drugim finančnim upnikom in delničarjem družbe.

Dejavnost Turizem načrtuje izboljšanje dobičkonosnosti, in sicer kot rezultat že izvedenih in na novo opredeljenih strateških aktivnosti. Nadaljevalo se bo dezinvestiranje strateško nepotrebne premoženja, hkrati pa je predvidena rast obsega naložb v prenovi ponudbe in povečanje energetske učinkovitosti. Ob intenzivnem trženju, pridobivanju novih trgov in izvajanju ostalih ukrepov za krepitev operativne uspešnosti bo osnovni poudarek namenjen strateškemu razvoju Zdravstva. Temelji za uresničevanje novih strateških usmeritev tega perspektivnega področja so bili postavljeni konec prejšnjega in na začetku letošnjega leta s pridobitvijo najsodobnejše opreme in obnovo kapacitet, s sklenitvijo dogovorov za sodelovanje z vrhunskimi, svetovno priznanimi zdravniki in z izvedenim nakupom polikliničnega diagnostičnega specialističnega ambulantnega centra Cardial, d.o.o., Ljubljana. Dejavnost Zdravstva s širšim vplivom na poslovanje celotne dejavnosti Turizem bo že v letu 2014 dosegla pomemben strateški prodor, še pomembnejša pa bo njena vloga v prihodnjih letih.

Nadaljnje vire povečevanja dobičkonosnosti vidimo tudi v udejanjanju novih sinergij med Savino dejavnostjo Turizem in družbami, v katerih ima Sava, d.d., lastniški delež.

Sava, d.d., bo še nadalje optimirala operativno poslovanje družbe; predvideno je občutno nadaljnje znižanje stroškov, tako storitev kot dela. Nadaljevale se bodo aktivnosti za dezinvestiranje nestrateškega premoženja (preostanka energetike in področja

Nepremičnine), ter nekaterih portfeljskih finančnih naložb. Osrednje aktivnosti bodo tudi letos namenjene zagotavljanju ustrezne likvidnosti in solventnosti družbe, kar bomo zagotavljali z obstoječimi likvidnimi sredstvi in odprodajo finančnih naložb ter z začrtanim podaljšanjem dogovora o prestrukturiranju virov financiranja družbe.

Na področju konsolidacije poslovanja bančnega dela portfelja Save, d.d., intenzivno poteka iskanje alternativnih smeri, saj so nam uresničitev prvotnih strateških načrtov preprečili decembrski, izrazito neugodni rezultati skrbnih pregledov s preverjanjem kakovosti sredstev in izvajanja stresnih testov bank, ki jih je Banka Slovenije skupaj s tujimi institucijami izvajala v drugi polovici minulega leta v osmih domačih bankah, med njimi tudi v Abanki Vipava, d.d., in Gorenjski banki, d.d.

Po tem, ko smo v minulem obdobju uspešno izvedli pretežni del zahtevnih priprav za načrtovano kapitalsko povezovanje obeh bančnih naložb Save, d.d., in doseganje sinergičnih učinkov njunega združenega poslovanja, je Sava, d.d., na osnovi odločbe Banke Slovenije svoj dotedanji četrtinski delež v Abanki Vipava, d.d., izgubila, rezultati obremenitvenih testov Gorenjske banke, d.d., pa so izkazali visok potencialni kapitalski primanjkljaj, ki bi lahko nastal v primeru izrazito neugodnega makroekonomskega scenarija do konca leta 2015.

Gorenjska banka, d.d., je na tej osnovi konec januarja že sprejela načrt ukrepov in aktivnosti za krepitev kapitalske strukture družbe.

V Savi, d.d., trdno verjamemo, da sta – ob doslednem izvajanju ukrepov prestrukturiranja in notranjih prednostih družbe – nadaljnji uspešen razvoj in rast poslovanja Gorenjske banke, d.d., realno uresničljiva, tako v povezavi s potrebno konsolidacijo slovenskega bančnega sektorja kot tudi s pridobitvijo vlagateljev, ki bi bili pripravljeni podpreti razvojni potencial te banke. To nam bo omogočilo osnovo za povečanje vrednosti te naložbe, nadaljnje razdolževanje in doseganje vzdržne ravni zadolženosti Save, d.d.

Spoštovani delničarji, člani nadzornega sveta in vsi partnerji, ki nas spremljate na poti prenovne Save,

iskrena hvala za izkazano zaupanje in dosedanja podpora. Računamo, da je bomo deležni tudi v letošnjem letu, ki bo vsestransko izjemno zahtevno.

Matej Narat,
predsednik uprave, Sava, d.d.

Organi vodenja in upravljanja

Družbo Sava, d.d., vodi dvočlanska uprava v sestavi: Matej Narat, predsednik uprave in Aleš Aberšek, član uprave, ki družbo zastopata skupno.

Od začetka petletnega mandata z dnem 31.3.2011 do sporazumnega prenehanja funkcije sta družbo vodila še člana uprave: mag. Franci Strajnar, odgovoren za pravo, skladnost poslovanja in notranjo revizijo (do 31.12.2012) in Miha Resman, odgovoren za finance, upravljanje s tveganji in računovodstvo (do 4.8.2013).

Član uprave, Andrej Andoljšek, pa je družbo vodil do 27.1.2014, ko je začasno prevzel vodenje Gorenjske banke, d.d. V času njegove odsotnosti je bil za časnega člana uprave Save, d.d., z dnem 28.1.2014 imenovan Aleš Aberšek.

Začrtano zmanjšanje števila članov uprave iz štirih na dva je potekalo skladno z dinamiko izvedbe ključnih faz strategije prestrukturiranja Save in je del širšega sklopa aktivnosti za racionalizacijo poslovanja Save, d.d.

6.1 Predstavitev uprave

UPRAVA DRUŽBE SAVA, D. D.:

ALEŠ ABERŠEK, član uprave

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1977;
- od 28. 1. 2014 dalje odgovoren za kontroling skupine in razvoj poslovanja, za računovodstvo, načrtovanje in analize ter za pravo, skladnost poslovanja in notranjo revizijo.

Članstvo v nadzornih svetih:

- član nadzornega sveta družbe Abanka Vipava, d.d., Ljubljana;
- član nadzornega sveta RSG Kapital d.o.o., Ljubljana;

Druge sedanje funkcije in članstva:

- član Združenja nadzornikov Slovenije.

MATEJ NARAT, predsednik uprave

- magister ekonomskih znanosti, rojen leta 1967;
- odgovoren za upravljanje in nadzor skupine, organizacijo, kadre in korporativno komuniciranje; od 5. 8. 2013 dalje odgovoren tudi za finance in upravljanje s tveganji.

Članstvo v nadzornih svetih:

- predsednik nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d., Ljubljana;
- član nadzornega sveta družbe Hoteli Bernardin, d.d., Portorož.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- član Sveta Ekonomske fakultete v Ljubljani;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

Aleš Aberšek, član uprave Save, d.d.

Matej Narat, predsednik uprave Save, d.d.

6.2. Predstavitev nadzornega sveta

Nadzorni svet Save, d.d., v sedanji sestavi sestavlja šest predstavnikov delničarjev in dva od treh predstavnikov zaposlenih. Njegov predsednik je Aleš Skok.

Štiriletni mandat dveh članov – predstavnikov delničarjev: mag. Roberta Lična in Aleša Skoka, ki sta bila imenovana na 17. skupščini delničarjev Save, d.d., traja od 9. 6. 2011 do 9. 6. 2015.

Štiriletni mandat treh članov – predstavnikov delničarjev: Mirana Kraševca, Romana Ambroža in Roka Ponikvarja, imenovanih na 18. skupščini delničarjev Save, d.d., in mandat vseh treh članov - predstavnikov zaposlenih, ki jih je imenoval svet delavcev družbe: Aleša Aberška, Lučke Pogačnik in Gregorja Rovanska, traja od 29. 6. 2012 do 29. 6. 2016.

Funkcija člana nadzornega sveta Aleša Aberška - predstavnika zaposlenih, je od imenovanja za začasnega člana uprave z dnem 28.1.2014 v mirovanju. Nadzorni svet Save, d.d., odtlej deluje v zoženi, osemčlanski sestavi.

Na 19. skupščini delničarjev Save, d.d., je bil za člana nadzornega sveta – predstavnika delničarjev s štiriletnim mandatom od 30.4.2013 do 30.4.2017 imenovan Miro Medvešek. V nadzornem svetu je nadomestil predstavnika delničarjev mag. Tomaža Peršeta, imenovanega na 18. skupščini delničarjev Save, d.d., ki je odstopil s funkcije člana z dnem 18.10.2012.

NADZORNI SVET DRUŽBE SAVA, D.D. – ČLANI PREDSTAVNIKI DELNIČARJEV:

ALEŠ SKOK, predsednik nadzornega sveta, član kadrovske komisije

- univ. dipl. inž. kem. teh., rojen leta 1967;
- član uprave družbe Helios, d.d., Domžale.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta HG Trade BH d.o.o., Čapljina, Bosna in Hercegovina;
- predsednik nadzornega sveta Chromos boje i lakovi d.d., Zagreb, Hrvaška;
- član odbora Kapitalskega vzajemnega pokojninskega sklada;
- član in imetnik Certifikata Združenja nadzornikov Slovenije.

MIRAN KRAŠEVEC, član - predstavnik delničarjev, predsednik kadrovske komisije

- diplomant visoke upravne šole, rojen leta 1954;
- predsednik uprave NFD Holding, d.d.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta družbe Hoteli Bernardin, d.d., Portorož.

mag. ROBERT LIČEN, član – predstavnik delničarjev, predsednik revizijske komisije

- magister poslovedenja in organizacije, rojen leta 1967;
- lastnik in direktor podjetja Profit plus, d.o.o., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- član in imetnik Certifikata Združenja nadzornikov Slovenije.

ROMAN AMBROŽ, član – predstavnik delničarjev, član revizijske komisije

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1959;
- predsednik uprave NFD, d.o.o., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik nadzornega sveta družbe Melamin, d.d., Kočevje.

ROK PONIKVAR, član – predstavnik delničarjev, član kadrovske komisije

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1972;
- generalni direktor družbe Slorest, d.o.o., Ljubljana.

MIRO MEDVEŠEK, član – predstavnik delničarjev

- univ. dipl. ekonomist, rojen leta 1964;
- direktor podjetja Svetovanje M, d.o.o., Ljubljana;
- izvršni direktor podjetja Commerce, d.d., Ljubljana.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- predsednik upravnega odbora družbe Commerce, d.d., Ljubljana;
- član nadzornega sveta družbe Intereuropa d.d., Koper;
- imetnik Certifikata Združenja nadzornikov Slovenije.

Člani nadzornega sveta Sava, d. d.:
(od leve proti desni)

Roman Ambrož, Gregor Rovanšek, Aleš Skok,
mag. Robert Ličen, Miran Kraševc, Miro Medvešek,
Rok Ponikvar (na fotografiji manjka Lučka Pogačnik)

NADZORNI SVET DRUŽBE SAVA, D.D. – ČLANI PREDSTAVNIKI ZAPOSLENIH:

LUČKA POGAČNIK, članica – predstavnica zaposlenih

- dipl. ekonomistka, rojena leta 1965;
- pomočnica vodje strokovne službe Računovodstvo, načrtovanje in analize, Sava, d.d.

Vidnejše sedanje funkcije in članstva:

- članica Društva računovodij, finančnikov in revizorjev Ljubljana;
- članica Združenja nadzornikov Slovenije.

GREGOR ROVANŠEK, član – predstavnik zaposlenih, član revizijske komisije

- dipl. ekonomist, preizkušeni notranji revizor, MBA, rojen leta 1981;
- vodja strokovne službe Kontroling, Sava, d.d.

Druge sedanje funkcije in članstva:

- preizkušeni notranji revizor v okviru Slovenskega inštituta za revizijo;
- član nadzornega sveta in predsednik revizijske komisije Gorenjske banke, d.d.;
- zunanji član revizijske komisije nadzornega sveta družbe Sava Turizem d.d., Ljubljana;
- zunanji član revizijske komisije družbe Istrabenz d.d., Koper;
- gostujoči strokovnjak na Ekonomsko-poslovni fakulteti Maribor v okviru Katedre za Računovodstvo, revizijo in davščine;
- član Združenja nadzornikov Slovenije.

Poročilo nadzornega sveta

o rezultatu preveritve revidiranega letnega poročila družbe Sava, d.d., za leto 2013 in revidiranega konsolidiranega letnega poročila Poslovne skupine Sava za leto 2013.

Aleš Skok, predsednik nadzornega sveta Save, d.d.

Sestavine letnega poročilain konsolidiranega letnega poročila

Nadzorni svet delniške družbe Sava je preveril formalne vidike v zvezi z letnim poročilom uprave za leto 2013 in konsolidiranim letnim poročilom za leto 2013. Ugotovil je, da sta bili letni poročili za leto 2013 izdelani v zakonitem roku in da poročili vsebujeta vse obligatorne sestavine, ki jih predpisuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Letno poročilo obsega računovodsko poročilo, ki je sestavljeno iz bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza vseobsegajočega donosa, prilog s pojasnili k vsem izkazom, izkaza denarnih tokov, izkaza gibanja kapitala, ter poslovno poročilo. Tudi konsolidirano letno poročilo obsega predpisane vsebine, pri čemer velja, da je poslovno poročilo skupno za letno poročilo družbe in konsolidirano letno poročilo. Vse sestavine, ki jih za sestavo posameznih izkazov in poročil predpisuje zakonodaja, so vsebovane v letnih poročilih. Pojasnila računovodskih izkazov vsebujejo vse informacije, ki jih predpisuje ZGD-1 v točkah 1 do 22 prvega odstavka 69. člena. Poslovno poročilo vsebuje tudi pomembne poslovne dogodke, ki so nastopili po koncu poslovnega leta, pričakovani razvoj družbe in aktivnosti Poslovne skupine Sava na področju raziskav in razvoja ter o predstavništvih družbe.

Vsebuje še poglobljeno analizo bistvenih tveganj in negotovosti, ki jim je družba izpostavljena. Poslovno poročilo predstavlja pošten prikaz razvoja in izida poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja.

Letno poročilo je bilo predloženo v revidiranje na 19. skupščini delniške družbe izbranemu revizorju. Revizor Deloitte revizija, d.o.o., Ljubljana, je dne 26. 03. 2014 izdelal revizorjevo poročilo.

Tretji odstavek 272. člena Zakona o gospodarskih družbah predpisuje, da mora uprava sestavljeno letno poročilo skupaj z revizijskim poročilom nemudoma predložiti nadzornemu svetu. Uprava Save, d.d., je to storila dne 26. 03. 2014. S tem

ugotavljamo, da je bilo citirano zakonsko določilo spoštovano, prav tako pa je bilo spoštovano tudi določilo petega odstavka 57. člena ZGD-1, ki določa 8-dnevni rok za predložitev revidiranega letnega poročila in revidiranega konsolidiranega letnega poročila pristojnemu organu.

Način in obseg preverjanja vodenja družbe

Splošno

Nadzorni svet Save, d.d., je svojo nadzorno funkcijo izvrševal predvsem na sejah nadzornega sveta. Nadzorni svet je imel zaradi nadaljevanja gospodarske in finančne krize ter njunega učinka na poslovanje družbe in skupine v letu 2013 osem sej, od tega šest rednih sej in dve korespondenčni. Redne seje nadzornega sveta so v letu 2013 potekale 20. februarja, 27. marca, 22. maja, 29. avgusta, 21. novembra in 12. decembra. Korespondenčni seji sta potekali od torka 30. julija do četrтка, 1. avgusta in od četrтка, 24. oktobra do ponedeljka, 4. novembra 2013.

Ob tem so posamezni člani nadzornega sveta različno uresničevali tudi svojo pravico iz prvega odstavka 282. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki omogoča vsakemu članu nadzornega sveta, da preveri vse podlage za letno poročilo. Skladno z zakonsko določbo ima nadzorni svet možnost takšno pravico posameznemu članu odreči, vendar nadzorni svet v zvezi s tem v letu 2013 ni sprejel nobenega tovrstnega sklepa.

Nadzorni svet Save, d.d., skladno s statutom družbe sestavlja šest članov, ki jih izvoli skupščina delničarjev in trije člani, ki jih predlaga svet delavcev. Nadzorni svet Save, d.d., je v letu 2013 deloval v sledeči sestavi: Aleš Skok predsednik nadzornega sveta in člani: Aleš Aberšek, Roman Ambrož, Miran Kraševac, mag. Robert Ličen, Lučka Pogačnik, Rok Ponikvar, Gregor Rovaršek ter Miro Medvešek (od 30.4.2013 dalje). Miro Medvešek je bil imenovan na 19. skupščini delničarjev Save, d.d., in je v nadzornem svetu nadomestil mag. Tomaža Peršeta, ki je odstopil 18. oktobra 2012.

Od imenovanja Aleša Aberška za začasnega člana uprave, to je od 28. januarja 2014, njegova funkcija člana nadzornega sveta miruje. Nadzorni svet Save, d.d., od takrat dalje ponovno deluje v osemčlanski sestavi.

Vsi člani, ki jih je izvolila skupščina delničarjev, so pri odločanju v nadzornem svetu delovali neodvisno. Vsak član je izpolnil Izjavo o morebitnih nasprotjih interesov in jo dostavil družbi. V tej izjavi član navede, da se ni znašel v nasprotju interesov v letu 2013 ali pa je takšna morebitna nasprotja interesov v izjavi razkril.

Nadzorni svet ima tudi urejena pravila glede varovanja poslovnih skrivnosti in ravnanja v primeru nasprotij interesov. Vsak član nadzornega sveta je podpisal posebno Izjavo glede spoštovanja pravil o varovanju poslovne skrivnosti, še zlasti pa notranjih informacij.

Zaradi zaostrene gospodarske in finančne situacije ter intenzivnosti aktivnosti pri izvajanju strategije prestrukturiranja je bila tudi za leto 2013 značilna povečana pogostnost sej nadzornega sveta. Izvedenih je bilo osem sej, kjer so sodelovali vsi člani nadzornega sveta, sklepi pa so bili praviloma sprejeti soglasno.

Pri svojem delu je nadzorni svet poleg predpisov in internih aktov upošteval Kodeks upravljanja javnih delniških družb, kar je razvidno iz Izjave o upravljanju družbe, ki je sestavni del letnega poročila. Prav tako je pri svojem delovanju upošteval načelo racionalnosti, vsi stroški nadzornega sveta pa so razkriti v računovodskem delu letnega poročila.

V okviru nadzornega sveta delujeta dve komisiji; revizijska komisija, katere naloge opredeljuje 280. člen ZGD-1, ter kadrovska komisija, ki združuje pristojnosti komisije za imenovanja in komisije za prejemke. Komisiji sta o svojem delu tekoče poročali nadzornemu svetu.

Kadrovska komisija se je v letu 2013 sestala štirikrat: 27. marca, 29. avgusta, 15. oktobra in 12. decembra ter opravila še tri korespondenčne seje: 19. julija, 2. avgusta ter 23. oktobra. Delovala

je v sestavi: predsednik komisije Miran Kraševc in člana komisije Aleš Skok in Rok Ponikvar.

Kadrovska komisija je obravnavala kandidaturo in pripravila predlog za imenovanje novega člana nadzornega sveta. V okviru izvajanja ukrepov za racionalizacijo stroškov dela uprave in zaposlenih Sava, d.d., je bil podan in sprejet tudi predlog sporazuma glede odstopa s funkcije in prenehanja delovnega razmerja z dnem 4.8.2013 za člana uprave, Miha Resmana.

Ob zoženju uprave na dvočlansko so člani komisije soglašali tudi s predlogom uprave o imenovanju dveh prokuristov družbe. Člani komisije so se seznanili z raziskavo ZNS o prejemkih uprav in nadzornih svetov javnih delniških družb v Sloveniji za obdobje 2010 – 2012 in obstoječim sistemom nagrajevanja članov uprave Sava, d.d. Nadzornemu svetu v sprejem so predlagali priporočilo upravi za proučitev možnosti nadaljnje reorganizacije holdinga in racionalizacije stroškov dela.

Revizijska komisija, ki je po 279. členu ZGD-1 obvezna za javne delniške družbe, se je v letu 2013 sestala petkrat in sicer: 20. februarja, 27. marca, 22. maja, 28. avgusta in 20. novembra. Seje so bile sklicane tako, da se je komisija v vsakem četrletju sestala najmanj enkrat, potekale pa so v naslednji sestavi: predsednik komisije mag. Robert Ličen, člana Roman Ambrož in Gregor Rovanišek ter zunanji član, usposobljen za računovodstvo oziroma revizijo, Janko Gedrih.

Revizijska komisija je v okviru svojih sej obravnavala področja, ki jih opredeljuje 280. člen ZGD-1. Veliko pozornost je namenila zlasti spremljanju postopkov računovodskega poročanja, spremljanju uspešnosti delovanja notranjih kontrol, sistemov za obvladovanje tveganj in nadzoru neoporečnosti finančnih informacij. Aktivno je izvajala svojo vlogo pri postopkih v povezavi s pripravo letnega poročila ter sodelovala z zunanjim revizorjem. Z njim je komisija opravila poglobljeno diskusijo na seji, kjer je revizor predstavil svoje mnenje na računovodske izkaze ter potek revizije.

Zunanji revizor se je v letu 2013 udeležil tudi seje nadzornega sveta v marcu, na kateri je bilo sprejeto letno poročilo in skupščine delniške družbe Sava v aprilu minulega poslovnega leta.

Način izvajanja nadzora poslovanja

Nadzorni svet skrbno in dosledno izvaja vsebinski in formalni nadzor nad poslovanjem družbe s tem, da je na zakonsko primeren način optimalno organiziral svoje delovanje.

Posamezni **vsebinski** in **formalni** elementi sistema nadzora so:

- dosledno izvajanje določil statuta (to pomeni pravil, določenih s strani delničarjev) glede odločanja o podeljevanju soglasij pri poslih, ki jih sklepa družba;
- redna obravnava na vsaki redni seji o uresničevanju strategije prestrukturiranja družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava;
- redno poročanje o prodajnih aktivnostih glede večjih naložb;
- redna obravnava četrletnega poročila o likvidnosti in solventnosti;
- obravnava rezultatov poslovanja družbe in poslovne skupine na vsaki redni seji nadzornega sveta;
- vsakomesečno redno seznanjanje z rezultati poslovanja družbe in poslovne skupine;
- neposreden pogovor z revizorjem tako na seji nadzornega sveta kot na seji revizijske komisije, ko se obravnavajo letni računovodski izkazi, pa tudi *ad hoc*, kadar gre za posamezna pomembna vprašanja;
- poročilo nadzornega sveta o svojem delu poleg vseh z zakonom predpisanih elementov vsebuje tudi poglobljeno oceno poslovanja, ki jo pripravi nadzorni svet neodvisno od uprave družbe.

Posamezni **organizacijski** elementi sistema nadzora so:

- učinkovito sodelovanje nadzornega sveta z revizijsko in kadrovsko komisijo, ki nadzornemu svetu redno poročata o svojem delu;

- nadzorni svet ima zadostno pogostost sej, ki je vedno večja od zakonsko predpisanih štirih sej letno. V letu 2013 je imel nadzorni svet skupno osem sej;
- seje so dobro pripravljene. Gradivo se praviloma pošilja vsaj teden dni pred sejo;
- na vseh sejah nadzornega sveta sodelujejo vsi člani uprave;
- kot poročevalci po potrebi sodelujejo na sejah tudi pripravljavci gradiv;
- na sejah so prisotni vsi člani nadzornega sveta;
- na vseh sejah je na razpolago zadosti časa za podrobno in zbrano obravnavo tem na dnevnem redu;
- predsednik nadzornega sveta, ki predstavi delo nadzornega sveta, in revizor sta prisotna na skupščini.

Najpomembnejši sklepi nadzornega sveta

Nadzorni svet je tekoče spremljal najpomembnejše zadeve družbe in sprejemal sklepe. Najpomembnejše vsebine so bile povezane s spremljanjem uresničevanja strategije prestrukturiranja, s posebnim poudarkom na zagotavljanju likvidnosti in solventnosti Save. Ključni kadrovski sklep je bil sprejet na 1. seji nadzornega sveta, ki je potekala od 30. julija do 1. avgusta, kjer je bil na predlog kadrovske komisije potrjen predlog uprave za sporazumno razrešitev s funkcije in prenehanje delovnega razmerja z dnem 4. avgustom za člana uprave, Miha Resmana. S tem je uprava Save, d.d., postala dvočlanska.

Povzetek pomembnejših sklepov posameznih sej nadzornega sveta (po kronološkem sledenju) je podan v nadaljevanju:

- nadzorni svet se seznani s Poročilom o uresničevanju strategije prestrukturiranja družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava (5. seja);
- nadzorni svet se seznani s Preliminarnim poročilom o poslovanju Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., v obdobju januar – december 2012;
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o likvidnosti in solventnosti za leto 2012 in načrtom za leto 2013;
- nadzorni svet se seznani z osveženo verzijo poslovnega načrta Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2013 (6. seja);
- nadzorni svet se seznani s predstavitvijo in uresničevanjem strategije dejavnosti Turizem v Poslovni skupini Sava;
- nadzorni svet se seznani s poročilom o Poslovanju Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., v obdobju januar – marec 2013;
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o delu revizijske komisije v letu 2012;
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o delu kadrovske komisije v letu 2012;
- nadzorni svet potrjuje revidirano letno poročilo Save, d.d., za leto 2012 in revidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2012;
- nadzorni svet sprejme Poročilo nadzornega sveta o rezultatu preveritve revidiranega letnega poročila družbe Sava, d.d., za leto 2012 in revidiranega konsolidiranega poročila Poslovne skupine Sava za leto 2012;
- nadzorni svet glede na novo ugotovljena dejstva zadoljuje upravo, da pridobi dodatno pravno mnenje glede morebitne odškodninske odgovornosti prejšnje uprave v primeru uveljavljanja termenske opcije NLB;
- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:
»Skupščina se seznani z revidiranim letnim poročilom Save, d.d., za leto 2012, z revidiranim konsolidiranim letnim poročilom Poslovne skupine Sava za leto 2012 in s pisnim poročilom nadzornega sveta za leto 2012.«;
- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:
»Skupščina podeljuje razrešnico upravi. Skupščina podeljuje razrešnico nadzornemu svetu. Skupščina potrjuje in odobrava delo teh dveh organov družbe v poslovnem letu 2012.«;
- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:

»Osnovni kapital družbe se z dosedanjega zneska, ki znaša 83.751.567,51 EUR, zmanjša za znesek 58.309.716,03 EUR, tako da po zmanjšanju znaša 25.441.851,48 EUR. Zmanjšanje osnovnega kapitala se izvede po postopku ponostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala v skladu s 379. členom ZGD-1. Namen zmanjšanja osnovnega kapitala družbe je prilagoditev kapitala in osnovnega kapitala zmanjšanju obsega poslovanja družbe. Osnovni kapital se zmanjša na podlagi revidiranih računovodskih izkazov na dan 31. 12. 2012. Ker je osnovni kapital družbe razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic, se zaradi zmanjšanja osnovnega kapitala zmanjša pripadajoči znesek vsake delnice v osnovnem kapitalu družbe. Ker pripadajoči znesek vsake delnice v osnovnem kapitalu po njegovem zmanjšanju znaša 12,68 EUR, se zmanjšanje izvede brez združitve delnic oziroma ob nespremenjenem številu delnic.«

Skupščina sprejme spremembo določbe točke 3.1. statuta družbe, ki se glasi:

“3.1. Osnovni kapital družbe znaša 25.441.851,48 evrov.”»;

- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:

»Spremeni se sedež družbe, ki je odslej Ljubljana.«

- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:

»Spremeni se točka 1.4. statuta družbe tako, da se sedaj glasi: “1.4. Sedež družbe je: Ljubljana.”

Spremeni se točka 1.5. statuta družbe tako, da se sedaj glasi:

“1.5. Poslovni naslov družbe je: Dunajska cesta 152, Ljubljana.”

Točka 2.2. statuta družbe se uskladi z veljavno klasifikacijo dejavnosti, tako da se sedaj glasi:

“2.2. Skladno z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS št. 69/2007) se v točki 2.1. opredeljene dejavnosti družbe razvrščajo pod naslednje šifre in imena standardne klasifikacije dejavnosti, ki se vpišejo v sodni register... (opomba: sledi navedba šifer in pripadajoče vsebine klasifikacije).

O spremembah in dopolnitvah dejavnosti zaradi uskladitve s predpisi ali zahtevami inšpekcijskih organov ali za uresničevanje ciljev družbe, opredeljenih v dejavnostih družbe, odloča nadzorni svet.” Spremeni se točka 6.6. statuta družbe tako, da se sedaj glasi:

“6.6. Skupščina se opravi v kraju, ki ga določi uprava.”

Spremenita se prvi in drugi odstavek 8. člena statuta družbe tako, da se sedaj glasita:

“Na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) bo družba objavila tista obvestila, katerih objavo v AJPES na prisilen način predpisuje zakon.”

“Če kateri predpis določa dolžnost objave, vendar na prisilen način ne določi kot mesta objave statutarne določenega časnika ali elektronskega medija oziroma AJPES, bo družba objavila svoje sporočilo v elektronski obliki na svojih spletnih straneh.”»;

- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednji sklep:

»Za revizorja računovodskih izkazov družbe Save, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2013 se imenuje Deloitte revizija, d.o.o., Dunajska cesta 165, 1000 Ljubljana.«;

- nadzorni svet predlaga skupščini, da sprejme naslednja sklepa:

a) *»Skupščina ugotavlja, da je član nadzornega sveta – predstavnik delničarjev – mag. Tomaž Perše dne 18.10.2012 odstopil z mesta člana nadzornega sveta.«*

b) *»Skupščina za člana nadzornega sveta Save, d.d.- predstavnika delničarjev izvoli Mira Medveška. Novoizvoljeni član nadzornega sveta štiriletni mandat nastopi z dnem 30.04.2013.«;*

- nadzorni svet se seznanil s poročilom o poslovanju Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., v obdobju januar – marec 2013 (7. seja);

- nadzorni svet se seznanil z informacijo o finančnem prestrukturiranju Save, d.d.;

- nadzorni svet priporoča upravi, da čim prej ponovno prouči ovrgljivost domneve o trajnejši nelikvidnosti po ZFPPIPP. Nadzorni svet priporoča upravi, da konča pogajanja z bankami o

reprogramu s podpisom zavezujočih dokumentov v najkrajšem možnem času;

- nadzorni svet soglaša s sklenitvijo sporazuma o razvezi pogodbe o zaposlitvi, ki sta jo sklenila Sava, d.d., in Miha Resman (1. korespondenčna seja);
- število članov uprave družbe Sava, d.d., se zmanjša za enega člana, tako da ima od 05.08.2013 dalje družba dva člana uprave, ki družbo zastopata skupno;
- nadzorni svet zadolžuje upravo, da v nadaljnjih aktivnostih, povezanih z družbo Sava Nova, d.o.o., Zagreb, upošteva mnenje in napotke odvetniške pisarne Jadek & Pensa, pri čemer naj posebej pazi na zastaralne roke (8. seja);
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o poslovanju družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava v obdobju januar – junij 2013;
- nadzorni svet Sava, d.d., soglaša z imenovanjem prokuristov družbe in sicer se z dnem 4.11.2013 za prokurista Save, d.d., imenujeta Milan Marinič in Petra Sever. Vsak izmed prokuristov zastopa družbo skupaj z enim članom uprave (2. korespondenčna seja);
- nadzorni svet ugotavlja, da pri projektih »Funtana 1 in 2« ter »Zagreb Zajčeva« obstajajo nekatere podlage za ugotavljanje odškodninske odgovornosti pretekle uprave. Nadzorni svet zato priporoča upravi, da pridobi in prouči nadaljnje ustrezne podlage za vložitev odškodninskega zahtevka. Pri tem naj posebno pozornost namenijo poteku zastaralnih rokov;
- nadzorni svet priporoča upravi, da se naroči poslovni pregled posla NLB opcije s strani ene izmed revizijskih družb »big four«, z namenom, da se ugotovi, ali je bila nakupna cena delnic NLB - upoštevaje takratne okoliščine - poštena in ali je bil uporabljen način reševanja likvidnostne situacije družbe upravičen;
- nadzorni svet se seznani s Poročilom o poslovanju družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava v obdobju januar – september 2013;
- nadzorni svet zadolžuje kadrovske komisije, da skupaj z upravo prouči možnosti nadaljnje racionalizacije stroškov, vključno s stroški dela in plač, ter o tem poroča nadzornemu svetu;

- nadzorni svet priporoča upravi, da naj prouči možnosti za nadaljnjo reorganizacijo holdinga in racionalizacijo stroškov dela (10. seja);
- nadzorni svet se seznani z Informacijo o prodaji premoženja v letu 2013;
- nadzorni svet se seznani s poslovnim načrtom družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2014. Nadzorni svet nalaga upravi, da po končanem postopku vrednotenja sredstev in stresnih testov ponovno prouči ustreznost poslovnega načrta družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2014 ter ga takoj, ko bodo znane predpostavke oziroma najkasneje do konca prvega četrtletja, ponovno predloži v obravnavo nadzornemu svetu;
- nadzorni svet se seznani s Strategijo razvoja Zdravstva Sava Turizem d.d., za obdobje 2014-2018 in zadolžuje upravo, da strategijo dopolni z izračuni izboljšanja poslovne uspešnosti področja.

O vsaki seji je bil izdelan in s sklepom potrjen zapisnik nadzornega sveta.

Poročanje uprave

Komunikacija med upravo in nadzornim svetom je potekala ustrezno v skladu z doseženimi standardi poročanja in določenimi časovnicami. Poročanje uprave v poslovnem letu 2013, ki je bilo stalno, pošteno in odprto, je nadzornemu svetu omogočilo izvrševanje nadzorne funkcije. Uprava je nadzornemu svetu redno poročala o uresničevanju strategije prestrukturiranja Save do leta 2014. Poročila o poslovanju so bila pripravljena po posameznih dejavnostih z zbirnim pregledom vseh poslovnih učinkov. S tem je bilo omogočeno sledenje pozitivnih in negativnih učinkov posameznih dejavnosti Poslovne skupine Sava.

Nadzornemu svetu je bil omogočen tudi pregled posameznih družb oziroma proizvodnih ter storitvenih programov znotraj posameznega področja. Prvenstveno se je interes nadzornega sveta dotikal strateških usmeritev, likvidnosti in solventnosti, poslovanja večjih družb ter konsolidiranih izkazov celotne Poslovne skupine Sava. Nadzorni svet je posebno pozornost namenjal zlasti dejavnosti Na-

ložbene finance, ki deluje v okviru matične družbe skupine, pa tudi dejavnosti Turizem.

V svojih poročilih je uprava prikazovala in pojasnjevala vse najpomembnejše kategorije, ki vplivajo na poslovanje družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava, še zlasti pa sredstva in vire sredstev, prodajo, stroške in čisti poslovni izid. Prav tako so bili periodičnim izkazom dodani primerjalni izkazi za preteklo leto in načrtovani izkazi za primerjalno obdobje. Na ta način je nadzorni svet lahko stalno sledil trende uspešnosti poslovanja glede na preteklost in glede na načrtovano poslovanje.

Poseben poudarek je bil dan področju zagotavljanja likvidnosti. Uprava je nadzorni svet sproti, ob rednem poročanju o uresničevanju strategije prestrukturiranja, seznanjala z najpomembnejšimi elementi te tematike ter ob tem četrtletno predstavljala ločena poročila o likvidnosti in solventnosti.

Ocena poslovanja

Uvodno pojasnilo

Zahtevno gospodarsko okolje je tudi v letu 2013 vplivalo na uspešnost poslovanja tako družb Poslovne skupine Sava kot tudi na poslovno uspešnost banke, v kateri je Sava, d.d., udeležena z lastniškim deležem. V dejavnosti Turizem so se še vedno soočali z dodatno zaostrenimi gospodarskimi razmerami, zlasti na slovenskem trgu. Močan upad kupne moči se je odražal na ravni celotne panoge. Ponudba turističnih produktov se je preusmerjala na trge in tržne segmente, ki jih je kriza manj prizadela. Potekala je tudi korenita nadgradnja zdravstvene dejavnosti, hkrati pa so bili v izvajanju dodatni programi racionalizacij. Bančni sektor je bil podvržen prevetritvi portfelja, kar je pomembno vplivalo na višino kapitala bank.

Podoba Poslovne skupine Sava je bila v letu 2013 zaradi izvedene odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo bistveno spremenjena. Največji dejavnosti v skupini sta od januarja 2013 dalje dejavnost Turizem in upravljanje finančnih naložb družbe Sava, d.d., kjer najpomembnejši delež predstavlja naložba v bančni sektor.

Poslovna uspešnost Poslovne skupine Sava

Opomba: Informacije o poslovni uspešnosti, kjer so podane primerjalne analize na enako obdobje preteklega leta, upoštevajo sedanjo sestavo Poslovne skupine Sava.

Doseženi **prihodki od prodaje** družb Poslovne skupine Sava so v letu 2013 znašali 67,2 milijona evrov in so bili za 6 odstotkov nižji kot v enakem obdobju preteklega leta, za načrtovanimi vrednostmi pa so zaostajali prav tako za 6 odstotkov.

V dejavnosti Turizem so bili v letu 2013 doseženi prihodki od prodaje v višini 62,5 milijona evrov, kar je bilo za 4 odstotke manj od prihodkov v enakem obdobju preteklega leta in tudi za 4 odstotke manj od načrtovanih prihodkov.

V družbah Drugih dejavnosti, ki jo sestavljajo nepremičninski družbi, družbe področja Energetika ter dve manjši storitveni družbi, so bili doseženi prodajni prihodki v višini 3,6 milijona evrov za 8 odstotkov nižji od tako od lanskoletnih kot tudi od načrtovanih prihodkov od prodaje.

Poslovni odhodki v višini 79,7 milijona evrov so bili za 8 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju ter za 15 odstotkov višji od načrtovanih vrednosti. Odstopanja so v celoti nastala zaradi oslabitev nepremičnin, zalog in terjatev v skupni višini 9,3 milijona evrov. Med odhodki poslovanja so stroški dela predstavljali 30 odstotkov, v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so bili nižji za 9 odstotkov, od načrtovanih pa nižji za 4 odstotke.

V Poslovni skupini Sava je bila v letu 2013 dosežena **čista izguba** v višini 55,6 milijona evrov. Na višino izkazane izgube je vplivala odprava odloženih terjatev za davke v višini 9,8 milijona evrov ter nadaljnje *oslabitve sredstev v višini 51,4 milijona evrov*, ki se nanašajo na:

- oslabitev finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., v katero je Sava, d.d., vstopila v letu 1999, v višini 27,6 milijona evrov (na 588 evrov na delnico, ki je bila preverjena z oceno pooblaščenega ocenjevalca vrednosti);

- oslabitev finančne naložbe v Abanko Vipava, d.d., v katero je Sava, d.d., vstopila v letu 2007, v višini 9,6 milijona evrov. Lastništvo Save, d.d., v Abanki Vipava, d.d., je na osnovi odločbe Banke Slovenije z dnem 18.12.2013 prenehalo. Skupna vrednost izgube na finančni naložbi v Abanko Vipava, d.d., je znašala 130,5 milijona evrov;
- oslabitev finančne naložbe v NFD Holding, d.d., v katero je Sava, d.d., vstopila v letu 2009, v višini 0,2 milijona evrov;
- oslabitev v letu 2010 danih posojil družbi NFD Holding, d.d., v višini 0,7 milijona evrov;
- oslabitve vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 4,0 milijona evrov (prilagoditev na borzne cene oz. ocenjene pošteno vrednosti pri naložbah v delniški vzajemni sklad NFD1, Cimos, d.d., in Jubmes banki, d.d.);
- oslabitve terjatev v višini 2,6 milijona evrov (pretežni del izhaja iz oslabitev terjatve do Zavarovalnice Triglav, d.d., iz naslova prodaje deleža v družbi Sava IP, d.o.o.);
- oslabitev naložbenih nepremičnin v dejavnosti Nepremičnine v višini 2,5 milijona evrov (prilagoditev na ocenjeno pošteno vrednost naložbenih nepremičnin v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o.);
- oslabitev zalog nepremičnin v dejavnosti Nepremičnine v višini 1,2 milijona evrov (prilagoditev na ocenjeno pošteno vrednost nepremičnin v lasti družbe Sava Nova, d.o.o.);
- oslabitev poslovnih nepremičnin v dejavnosti Turizem v višini 2,8 milijona evrov (prilagoditev na ocenjeno nadomestljivo vrednost hotelskih nepremičnin, ki v naravi predstavlja hotel Primus in golf igrišče Livada).

Bilančna vsota družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2013 znašala 326,3 milijona evrov in je bila za 154,7 milijona evrov oziroma za 32 odstotkov nižja kot konec leta 2012. Neto znižanje bilančne vsote je posledica odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo ter izvedenih oslabitev sredstev.

V **strukturi sredstev** finančne naložbe predstavljajo 36 odstotkov, nepremičnine, naprave in oprema 50 odstotkov, ostala sredstva (zaloge, poslovne ter-

jatve, dana posojila, odložene terjatve za davek in drugo) pa 14 odstotkov.

V **strukturi virov** sredstev je kapital udeležen s 5 odstotki, dolgoročni dolgovi z 20 odstotki ter kratkoročni dolgovi s 75 odstotki.

Dolgoročna sredstva družb Poslovne skupine Sava so v 28 odstotkih financirana z dolgoročnimi viri, v 72 odstotkih pa s kratkoročnimi viri.

Kapital v višini 16,2 milijona evrov je predstavljal 5 odstotkov vseh virov sredstev, njegovo znižanje za 51,1 milijona evrov v primerjavi s koncem preteklega leta pa je posledica dosežene izgube skupine v višini 55,6 milijona evrov, povečanja vrednosti rezerv za pošteno vrednost v višini 4,9 milijona evrov in zmanjšanja kapitala, ki pripada manjšinskim lastnikom, za 0,4 milijona evrov.

Vrednost **skupnih prejetih dolgoročnih posojil in kratkoročnih finančnih obveznosti** družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2013 znašala 281,1 milijona evrov, kar je za 64,4 milijona evrov manj kot konec leta 2012.

Poslovna uspešnost Save, d.d.

Doseženi **prihodki od prodaje** Save, d.d., so znašali 1,9 milijona evrov, kar je bilo za 41 odstotkov manj kakor v predhodnem letu ter v skladu z načrtovanimi prihodki od prodaje. Drugi poslovni prihodki v višini 5,3 milijona evrov so predstavljali doseženo razliko v ceni pri prodaji hotelskih nepremičnin družbi dejavnosti Turizem.

Med **stroški iz poslovanja**, ki so bili realizirani v višini 7,3 milijona evrov, je bila evidentirana tudi oslabitev terjatve v višini 1,9 milijona evrov. Brez upoštevanja oslabitve so bili za 17 odstotkov nižji od doseženih v enakem obdobju preteklega leta ter za 18 odstotkov nižji od načrtovanih stroškov iz poslovanja. Stroški dela v višini 1,7 milijona evrov so bili v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 40 odstotkov nižji.

Dosežena **čista izguba** Save, d.d., je v letu 2013 znašala 11,4 milijona evrov. Na poslovni izid je pozitivno vplival dobiček pri prodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo v višini 24,3

milijona evrov. Poslabšala ga je odprava terjatev za odložene davke v višini 9,8 milijona evrov ter oslabitve sredstev v višini 21,6 milijona evrov, ki so se nanašale na:

- oslabitev finančne naložbe v Abanko Vipra, d.d., v višini 9,6 milijona evrov;
- oslabitve naložb in posojil v povezavi z odvisnimi družbami v višini 4,4 milijona evrov;
- oslabitve vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 4,0 milijona evrov;
- oslabitve terjatev v višini 1,9 milijona evrov;
- ostale oslabitve v višini 1,7 milijona evrov.

Bilančna izguba je na dan 31. 12. 2013 znašala 11,4 milijona evrov in je ostala nepokrita.

Bilančna vsota družbe Sava, d.d., je na dan 31. 12. 2013 znašala 248,3 milijona evrov in je bila za 100,0 milijona evrov oziroma za 29 odstotkov nižja kot konec leta 2012. Polovico znižanja predstavlja odprodaja naložbe v družbe dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, polovico pa odprodaja nepremičnin, oslabitve sredstev ter odprava odloženih terjatev za davek.

Največji, to je 85-odstotni delež v **strukturi sredstev** so predstavljale dolgoročne finančne naložbe. Dana posojila so imela 8-odstotni delež, odložene terjatve za davek 4-odstotni delež ter ostala sredstva 3-odstotni delež.

Kapital družbe Sava, d.d., v višini 15,1 milijona evrov je bil za 22,6 milijona evrov oziroma za 60 odstotkov nižji kakor konec predhodnega leta. V sestavi virov sredstev je predstavljal 6 odstotkov.

Skupne finančne obveznosti Save, d.d., so dosegle vrednost 226,8 milijona evrov in so bile v primerjavi s koncem preteklega leta znižane za 71,7 milijona evrov. Njihov delež v bilančni vsoti je bil 91-odstoten. Med skupnimi finančnimi obveznostmi ima Sava, d.d., za 220,2 milijona evrov prejetih posojil izven Poslovne skupine Sava. Za zavarovanje obveznosti iz naslova prejetih posojil Save, d.d., je bila na dan 31. 12. 2013 posojilodajalcem dana zastava sredstev Save, d.d., in sredstev odvisnih družb v višini 235,8 milijona evrov.

Revizorjevo poročilo

Nadzorni svet se je seznanil z **revizorjevima poročiloma** in ugotovil, da sta za družbo Sava, d.d., in za Poslovno skupino Sava izdani mnenji s pridržki.

Revizor je svoja stališča v poročilu predstavil tudi nadzornemu svetu. Prav tako je sodeloval na sestanku revizijske komisije nadzornega sveta.

Revizorjevo poročilo za družbo Sava, d.d.

Glede pridržka na omejitve področja revidiranja – naložba v pridruženo družbo – je bilo pojasnjeno, da zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti glede prihodnjega razvoja poslovanja banke, uprava ni mogla z dovolj visoko gotovostjo oceniti morebitnega zneska potrebne slabitve naložbe v Gorenjsko banko, d.d. Revizorji se v okviru revizijskih postopkov niso mogli prepričati o višini morebitne potrebne slabitve vrednosti te finančne naložbe.

Glede pridržka na omejitve področja revidiranja – odložene terjatve za davek – je bilo pojasnjeno, da zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti bodočega poslovanja družbe uprava ni mogla z dovolj visoko verjetnostjo oceniti načrtovanih bodočih obdavčljivih dobičkov, ki bi zagotovili, da bodo omenjene odložene terjatve za davek v naslednjih obdobjih koriščene. Zaradi navedenega se revizorji niso mogli prepričati o ustreznosti izkazane zneska odloženih terjatev za davek.

Glede poudarjene zadeve, v zvezi s katero mnenje ni prilagojeno, je bilo pojasnjeno, da so v letnem poročilu tveganja ustrezno predstavljena in razkrita.

Revizorjevo poročilo za Poslovno skupino Sava

Glede pridržka na omejitve področja revidiranja – naložba v pridruženo družbo – je bilo pojasnjeno, da podatki o kapitalu Gorenjske banke, d.d., do dneva odobritve konsolidiranih računovodskih izkazov niso bili na voljo. Zato skupina za merjenje naložbe v pridruženo družbo ni uporabila kapitalne metode, temveč izkazuje naložbo po nabavni vrednosti. Prav tako uprava obvladujoče družbe

Save, d.d., zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti glede prihodnjega razvoja poslovanja banke ni mogla z dovolj visoko gotovostjo oceniti zneska morebitne potrebne slabitve naložbe v Gorenjsko banko, d.d. Revizorji se v okviru revizijskih postopkov niso mogli prepričati o višini morebitne potrebne slabitve vrednosti te finančne naložbe.

Glede pridržka na omejitvev področja revidiranja – odložene terjatve za davek – je bilo pojasnjeno, da uprava obvladujoče družba Sava, d.d., zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti bodočega poslovanja ni mogla z dovolj visoko verjetnostjo oceniti načrtovanih bodočih obdavčljivih dobičkov, ki bi zagotovili, da bodo omenjene odložene terjatve za davek v naslednjih obdobjih koriščene. Zaradi navedenega se revizorji niso mogli prepričati o ustreznosti izkazanega zneska odloženih terjatev za davek.

Glede pridržka – primerjalne računovodske informacije – je bilo pojasnjeno, da skupina v letu 2012 ni prikazala ustavljenega poslovanja ločeno od ohranjenega poslovanja, zato je bilo mnenje za leto 2012 prilagojeno.

Glede poudarjene zadeve – delujoče podjetje, v zvezi s katero mnenje ni prilagojeno, je bilo pojasnjeno, da so v letnem poročilu tveganja ustrezno predstavljena in razkrita.

Glede poudarjene zadeve – pogojne obveznosti, v zvezi s katero mnenje ni prilagojeno, je bilo pojasnjeno, da je v povezavi s sproženimi denacionalizacijskimi zahtevki pričakovan dolgotrajen proces razreševanja in ni možno zanesljivo oceniti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti. Zato pogoji za pripoznavanje rezervacij niso izpolnjeni.

Nadzorni svet ugotavlja, da ima revizorsko poročilo vsebine, predpisane v drugem odstavku 57. člena ZGD-1. Revizor je potrdil, da sta računovodski poročili pripravljena skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi, računovodskimi usmeritvami družbe in ob uporabi ustreznih določb mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Pripombe nadzornega sveta k letnemu poročilu za leto 2013 in konsolidiranemu letnemu poročilu za leto 2013

Nadzorni svet nima pripomb k letnemu poročilu za leto 2013 in konsolidiranemu letnemu poročilu za leto 2013, ki bi ga zadrževali pri sprejemu njegove odločitve glede potrditve letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila.

Ocena dela uprave

Nadzorni svet je ocenil tudi delo uprave družbe Sava, d.d., v letu 2013, ki je bilo izjemno zahtevno zaradi nadaljnega zaostrovanja razmer v ekonomskem okolju.

Leto 2013 je bilo drugo polno leto po nastopu mandata uprave in začetku uresničevanja strategije poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014, sprejete septembra 2011.

Med najpomembnejšimi strateškimi dosežki uprave minulega poslovnega leta izpostavljamo: vzdrževanje tekoče likvidnosti in solventnosti; sklenitev dogovora o reprogramu finančnih obveznosti z bankami upnicami, imetniki obveznic Save in drugimi finančnimi upniki; nadaljnjo reorganizacijo in konsolidacijo poslovanja Save, d.d., in dejavnosti Turizem; vzpostavljanje pogojev za uresničevanje sinergijskih učinkov znotraj panoge slovenskega turizma ter visoko učinkovitost nadaljevanja izvajanja programa dezinvestiranja (zaključek odprodaje celotne dejavnosti Gumarstvo, zaključek odprodaje dela dejavnosti Energetika in odprodaja nekaterih drugih finančnih naložb, tudi v odvisnih družbah).

Skupne finančne obveznosti so se zgolj v letu 2013 na ravni skupine znižale za 64,4 milijona evrov, Save, d.d., pa za 71,7 milijona evrov, kar je izjemen dosežek, gledano ne le na ravni slovenskega gospodarstva, ampak tudi širše. Vse obveznosti do bank družba redno izpolnjuje.

Ob zasledovanju ekonomskih ciljev odprodaj, izvajanja notranje stroškovne racionalizacije in s tem občutno nižjih stroškovnih del je uprava aktivno sodelovala

z delavskimi predstavništvi ter pomembno prispevala k ohranjanju motivacije in zavzetosti zaposlenih.

Učinki izvedenih sprememb v načinu vodenja, organiziranosti, sestavi portfelja naložb Save, d.d., ter drugih strateških premikov za doseganje vzdržne ravni zadolženosti, obnovitev dobičkonosnosti in ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje družbe so se nadalje pozitivno odrazili v rezultatih poslovanja leta 2013.

Kljub dosežkom na področju nadaljnje konsolidacije poslovanja Save, d.d., in odvisnih družb skupine pa so daleč največji vpliv na poslovanje ponovno imele dodatne oslavitve finančnih naložb, še posebej kot posledica decembrskih rezultatov obremenitvenih testov bank. Družba Sava, d.d., in posledično Poslovna skupina Sava sta leto 2013 tako še vedno zaključili z izgubo. Le-ta je sicer občutno nižja glede na predhodni dve leti.

Uprava je tudi v minulem letu veliko pozornost namenjala analizi prihodnjih priložnosti in nevarnosti, še zlasti pa tveganjem na finančnih trgih, in se odzivno prilagajala s pripravo ter izvedbo dodatnih ukrepov za uresničevanje načrtanih strateških ciljev.

Izvedba dodatnih ukrepov za izboljšanje poslovanja se je tudi v letu 2013 potrdila kot učinkovita v dejavnosti Turizem. Primerjave kažejo, da je ta Savina dejavnost negativne pritiske okolja premostila bolje v primerjavi s konkurenco. Prvotnih pričakovanj v razmerah izjemno zaostrenega ekonomskega okolja, zlasti na domačem trgu, sicer še ni dosegla, bo pa k njihovi izpolnitvi dodaten zagon nedvomno prispevalo uresničevanje nove strategije razvoja Zdravstva. Na osnovi pozitivnega izida drugo leto zapored - po predhodni dolgoletni izgubi - in predstavljenih smernic nadgradnje strategije, nadzorni svet ocenjuje, da je razvoj dejavnosti Turizem na pravi poti.

Ključno objektivno dejstvo, ki drastično zaznamuje možnost uresničevanja načrtane strategije prestrukturiranja Save, pa predstavljajo težave in posledično sanacija slovenskega bančnega sistema,

Sava, d.d., je z decembrskim podržavljenjem Abanke Vipava, d.d., izgubila dotodanje lastništvo te svoje

naložbe, zaradi zahtev glede dokapitalizacije na osnovi odredbe Banke Slovenije pa je sedaj v posebnem položaju tudi njena naložba v Gorenjsko banko, d.d.

Dvig vrednosti premoženja skozi kapitalsko povezovanje bank in nadaljnje razdolževanje Save, d.d., bo potrebno izvesti v modificirani obliki.

Priprava modifikacije strategije prestrukturiranja Save oziroma izdelave novega poslovnega modela, ki bo alternativa doseganju ciljev, zamišljenih s strategijo iz leta 2011, je zato najpomembnejša naloga uprave in eno ključnih pričakovanih nadzornega sveta v letu 2014.

Nadzorni svet ocenjuje, da je bila angažiranost in učinkovitost delovanja uprave, v danih težavnih ekonomskih okoliščinah in pod vplivom bremena preteklih poslovnih odločitev, za doseganje ciljev leta 2013 in dolgoročnejših strateških ciljev Save ustrezna in ji izreka priznanje ter podporo.

Na osnovi vsega navedenega nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi Save, d.d., podeli razrešnico za njeno delo v letu 2013.

Potrditev letnega poročila za leto 2013 in konsolidiranega letnega poročila za leto 2013

Nadzorni svet potrjuje letno poročilo Save, d.d., za leto 2013 in konsolidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava za leto 2013.

Nadzorni svet je v skladu s tretjim odstavkom 282. člena ZGD-1 letni poročili za leto 2013 na svoji 11. seji, dne 26. 3. 2014 potrdil in s tem sprejel v odprtem roku, t.j. pred iztekom enega meseca, šteto od dneva predložitve letnih poročil za leto 2013 nadzornemu svetu.

Aleš Skok

predsednik nadzornega sveta Save, d.d.

V Ljubljani, 26. marca 2014

8 Sistem vodenja in upravljanja

Dobro organiziran in učinkovit sistem vodenja in upravljanja podpira udeležanje poslovnih ciljev Sava. Nadaljnje zoženje sestave uprave v letu 2013 prinaša dodatne prihranke pri stroških vodenja družbe. Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava bo tudi v prihodnje prispevala k nadaljnjemu izboljšanju kakovosti in učinkovitosti korporativnega upravljanja Sava, d. d.

Dvotirni sistem vodenja in upravljanja v družbah Poslovne skupine Sava

Vodenje in upravljanje v Poslovni skupini Sava razumemo kot sistem, ki zagotavlja primerno delovanje njenih organov za zagotavljanje trajne konkurenčne prednosti poslovanja vseh družb v skupini.

Upravljanje Sava, d. d., poteka po dvotirnem sistemu; družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Na enak način poteka tudi upravljanje v družbah Sava Turizem d. d., in Energetika Črnomelj, d. o. o.

Sava, d. d., stremi k poenostavljenim in standardiziranim procesom upravljanja družb v skupini. Upravljanje temelji na skupščinskem odločanju, nadzoru poslovnih procesov in učinkovitem vodenju podjetij. Nobena od družb Poslovne skupine Sava nima enotirnega sistema vodenja in upravljanja.

Vodenje in upravljanje družbe Sava, d. d., in njenih odvisnih družb temelji na zakonskih določilih, pravilih Ljubljanske borze, notranjih organizacijskih predpisih in pravilnikih ter ob upoštevanju in prenašanju uveljavljene dobre poslovne prakse.

Skupščina delničarjev Sava, d. d.

Delničarji Sava, d. d., svoje pravice o zadevah družbe uresničujejo prek skupščine delničarjev. Sklicevanje skupščine in druge zadeve, ki so pomembne za njeno izvedbo, so urejene s statutom družbe in z zakonodajo.

Skupščino delničarjev skliče uprava Sava, d. d., praviloma enkrat na leto. Udeležijo se je lahko vsi delničarji oziroma njihovi pooblaščenca ali zastopniki, ki pravočasno pisno najavijo svojo udeležbo. Sklic skupščine je objavljen najmanj 30 dni pred zasedanjem, in to v časniku Finance, v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, d. d., – SEOnet in na spletnih straneh družbe, www.sava.si.

Na spletni strani družbe je dostopno tudi celotno gradivo s predlogi sklepov.

Uprava Sava, d. d., je sklicala 19. redno skupščino za 30. april 2013. Skupščine so se lahko udeležili imetniki delnic, ki so bili kot lastniki delnic vpisani v delniški knjigi KDD Centralno klirinško depotne družbe, d. d., na dan 26. april 2013.

Na skupščini je bilo prisotnih 74,67 odstotka vsega kapitala družbe z glasovalno pravico. Delež glasovalnih pravic na skupščini prisotnih prvih petih največjih delničarjev z glasovalno pravico je znašal 49,51 odstotka prisotnega kapitala (978.530 delnic), in sicer:

Kapitalska družba, d.d., 19,00 odstotka (375.542 delnic), Slovenska odškodninska družba, d.d., 11,23 odstotka (222.029 delnic), Finetol, d.d. - v stečaju, 7,30 odstotka (144.334 delnic), Merkur, d.d., 6,83 odstotka (134.923 delnic) in NDF 1, delniški podsklad, 5,15 odstotka (101.702 delnic).

Delničarji so z visoko, preko 90-odstotno večino prisotnega kapitala podprli vse sklepe, ki sta jih v sklicu predlagala uprava in nadzorni svet Save, d.d. Nasprotnih predlogov ali napovedanih izpodbojnih tožb na skupščini ni bilo.

Delničarji so na skupščini izvolili organe skupščine, se seznanili z revidiranimi letnima poročiloma, pisnim poročilom nadzornega sveta in sprejeli sklep za podelitev razrešnice upravi in nadzornemu svetu družbe. Za revizorja letnih računovodskih izkazov za leto 2013 so imenovali družbo Deloitte revizija, d. o. o., Ljubljana.

Delničarji so glasovali tudi o znižanju osnovnega kapitala Save, d.d., in drugih sprememb statuta. Sprejeli so sklep, da se osnovni kapital prilagodi zmanjšanju obsega poslovanja družbe in se z dosedanjega zneska v višini 83.751.567,51 evra zmanjša na 25.441.851,48 evra, zmanjšanje pa se izvede ob nespremenjenem številu delnic.

Delničarji so v okviru drugih sprememb statuta podprli tudi spremembo sedeža družbe, ki je postal Ljubljana.

Delničarji so potrdili predlog nadzornega sveta in za člana nadzornega sveta – predstavnika delničarjev izvolili Mira Medveška, ki je štiriletni mandat nastopil z dnem 30.4.2013. Novoizvoljeni član nadzornega sveta je v nadzornem svetu nadomestil mag. Tomaža Peršeta, ki je z mesta člana nadzornega sveta odstopil 18.10.2012.

Predsednik uprave Save, d.d., Matej Narat, je na skupščini poleg uresničevanja strategije prestrukturiranja in poslovanja v letu 2012 delničarjem predstavil tudi nadaljevanje uresničevanja strategije prestrukturiranja Save v letu 2013.

Nadzorni svet Save, d. d.

Skladno s statutom delniške družbe Sava, d.d., nadzorni svet družbe sestavlja devet članov. Šest članov izvoli skupščina delničarjev, tri člane pa imenuje svet delavcev skladno z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

Člani nadzornega sveta so izvoljeni za štiri leta z možnostjo vnovične izvolitve. Mandat sedanjim članom nadzornega sveta se izteče 28. 6. 2016, razen mag. Robertu Ličnu in Alešu Skoku, ki sta bila izvoljena na predhodni skupščini v letu 2011 (njun mandat traja do 9. 6. 2015), in Miru Medvešku, ki je bil izvoljen na zadnji skupščini v letu 2013 (njegov mandat traja do 30.4.2017). Do imenovanja Mira Medveška je nadzorni svet Save, d.d., deloval v osemčlanski sestavi.

Način dela, sklicevanje sej in druge zadeve, ki so pomembne za delo nadzornega sveta družbe Sava, d. d., so določeni v statutu družbe in Poslovniku o delu nadzornega sveta.

Nadzorni svet se mora skladno z zakonom in poslovníkom nadzornega sveta sestati najmanj enkrat na četrletje. V letu 2013 je bilo osem sej nadzornega sveta Save, d.d., od tega šest rednih in dve korespondenčni seji. Obravnaval in odločal je o številnih pomembnih zadevah, ki so predstavljene v Poročilu nadzornega sveta.

Razen odsotnosti zaradi daljše bolezni enega od članov so bili na sejah večinoma navzoči vsi člani,

kar kaže na zavzetost in skrbnost članov nadzornega sveta Save, d. d., pri opravljanju svoje funkcije. Prav vsi člani so s svojim konstruktivnim sodelovanjem v razpravah in pri odločanju pomembno prispevali k uspešnosti in učinkovitosti delovanja nadzornega sveta.

Revizijska komisija se je v letu 2013 sestala petkrat, kadrovska komisija pa je imela sedem sej (od tega štiri redne in tri korespondenčne). Komisiji sta o svojem delu redno poročali na sejah nadzornega sveta.

Več o delovanju nadzornega sveta in obeh komisij je zapisano v Poročilu nadzornega sveta.

Uprava Save, d. d.

Člane uprave Save, d.d., imenuje nadzorni svet. Družbo je najprej vodila štiričlanska uprava. Člani uprave, ki so bili imenovani za tekoči petletni mandat od 31.3.2011 dalje z možnostjo vnovičnega imenovanja so bili: predsednik uprave Matej Narat in člani uprave Andrej Andoljšek, Miha Resman ter mag. Franci Strajnar. Mag. Franci Strajnar je družbo vodil do 31.12.2012, ko je bil sporazumno odpoklican s funkcije, Miha Resman pa je to funkcijo člana uprave opravljal do 4.8.2013. Oba sklepa nadzornega sveta sta bila sprejeta na osnovi podanega predloga uprave v sklopu izvajanja ukrepov za reorganizacijo in racionalizacijo poslovanja družbe.

Sedanja uprava družbe je dvočlanska in jo sestavljata: Matej Narat, predsednik uprave in Aleš Aberšek, član uprave. Le-ta je z dnem 28.1.2014 nadomestil odsotnega člana uprave, Andreja Andoljška, ki je kot član nadzornega sveta Gorenjske banke, d.d., začasno - do zaključka postopka izbora novega predsednika uprave te družbe - prevzel vodenje te pridružene družbe Save, d.d.

Uprava vodi Savo, d. d., s sklepanjem poslov v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. Število članov uprave in njihova delovna področja ter pooblastila so določena s sklepom nadzornega sveta in so sestavni del poslovnika uprave. Družbo zastopata dva člana uprave skupaj.

Po zoženju uprave zgolj na dva člana je nadzorni svet na predlog uprave v začetku novembra 2013 imenoval dva prokurista družbe in sicer Milana Mariniča ter Petro Sever. Prokurista zastopata družbo skupaj z enim članom uprave.

Uprava je v letu 2013 poročala nadzornemu svetu redno, razumljivo in pravočasno glede vseh pomembnejših vprašanj poslovanja družbe in celotne Poslovne skupine Sava ter se z njim usklajevala glede korporativne strategije in obvladovanja tveganj.

Za nekatere odločitve oziroma za določene transakcije mora uprava pridobiti soglasje nadzornega sveta. Med take primere sodi nakup, prodaja ali obremenitev lastniških deležev nad vrednostjo 20 odstotkov osnovnega kapitala Save, d. d.

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava deluje od 1. oktobra 2011. Vodi jo direktor Direkcije in pomočnik uprave Save, d.d., Milan Marinič. Njen cilj je zagotavljati kakovosten in učinkovit sistem korporativnega upravljanja ter strateškega nadzora, s tem pa zagotoviti pogoje za večjo uspešnost in hitrejši razvoj Poslovne skupine Sava.

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava v svoje delovanje vključuje vse strokovne službe Save, d. d. (Podrobnejša predstavitev je na voljo v poglavju 3. Organiziranost Poslovne skupine Sava.)

Direkcija za upravljanje Poslovne skupine Sava zagotavlja:

- pripravo predlogov in usmeritev za upravljanje odvisnih in pridruženih družb ter drugih kapital-skih naložb za odločanje na sejah uprave Save, d. d.;
- strokovno podporo pri spremljanju in usmerjanju dela nadzornih ter drugih organov posameznih družb skupine;
- spremljanje in nadzor izvajanja sprejetih usmeritev.

Med ključna področja dela Direkcije za zagotavljanje učinkovitega korporativnega upravljanja in strateškega nadzora Poslovne skupine Sava sodijo:

- razvoj in zagotavljanje nadzora nad izvajanjem »Politike upravljanja in nadzora Poslovne skupine Sava ter kapitalskih naložb družbe Sava, d. d.«;
- vzpostavitev in nadgrajevanje centralnega elektronskega sistema politik ter druge notranje zakonodaje, ki velja na ravni celotne Poslovne skupine Sava;
- sodelovanje pri varovanju zakonitosti in skladnosti poslovanja družb Poslovne skupine Sava z zunanjo in notranjo zakonodajo ter pravili;
- sodelovanje pri pripravi predloga strategije razvoja Poslovne skupine Sava ter spremljanje njenega izvajanja;
- sodelovanje pri pripravi strategije in politike kapitalskih vlaganj doma in v tujini ter spremljanje njenega izvajanja;
- korporativno upravljanje in strateški nadzor ter spremljanje poslovanja družb Poslovne skupine Sava;
- sodelovanje pri upravljanju finančnih naložb družbe Sava, d. d.;
- sodelovanje pri aktivnostih prevzemov in ustanavljanj novih družb ter njihovo vključevanje v Poslovno skupino Sava;
- sodelovanje pri aktivnostih dezinvestiranja naložb Save, d. d.;
- usmerjanje in koordiniranje izvajanja aktivnosti strokovnih služb v skladu s sistemom vodenja in upravljanja v Poslovni skupini Sava.

Direkcija organizira tudi redne, tedenske seje uprave in mesečne kolegije uprave z vodstvi strokovnih služb Save, d.d., ter druga srečanja za potrebe uprave Save, d. d.

Upravljanje odvisnih in pridruženih družb Poslovne skupine Sava ter drugih kapitalskih naložb Save, d.d.

Sava, d. d., svojo upravljavsko vlogo uresničuje prek nadzornih organov, upravnih odborov ter različnih komisij na sledeče načine:

- v odvisnih družbah uprava svojo lastniško upravljavsko vlogo uresničuje s sprejemanjem odločitev edinega družbenika (v funkciji skupščine d. o. o.) ter z zagotavljanjem usmeritev za delovanje članov nadzornih svetov;
- v pridruženih družbah uprava zagotavlja strokovno svetovalno pomoč članom nadzornih svetov v teh družbah, ki so zaposleni v Poslovni skupini Sava, z namenom kakovostnejšega oblikovanja stališč v zvezi z vsebino gradiv, uvrščenih na dnevni red posameznih sej nadzornih svetov;
- v drugih družbah, v katerih ima Sava svoj lastniški delež in ki nimajo statusa odvisne ali pridružene družbe, uprava Save, d. d., pred sejami skupščin teh družb imenuje pooblaščenca za udeležbo na skupščini in pred sejami nadzornih svetov teh družb zagotavlja strokovno svetovalno pomoč članom nadzornih svetov, ki so zaposleni v Poslovni skupini Sava.

Za pripravo strokovnih osnov za odločanje uprave v povezavi z uresničevanjem upravljavske vloge Save, d. d., je zadolžena Direkcija, ki v ta namen koordinira tudi aktivnosti strokovnih služb.

Uprava Save, d. d., redno na svojih tedenskih sejah spremlja upravljanje odvisnih in pridruženih družb Poslovne skupine Sava ter drugih kapitalskih naložb Save, d. d.

Uprava Save, d. d., v organe upravljanja in nadzora družb Poslovne skupine Sava imenuje člane vodstvene strukture Save, d. d., s primernimi izkušnjami o dejavnosti posamezne družbe.

Notranja revizija

Poslanstvo notranje revizije v Poslovni skupini Sava je presoja in ovrednotenje upravljaljskih, izvajalskih in informacijskih procesov s ciljem zagotavljanja ustreznega obvladovanja tveganj.

Notranja revizija je za svoje delo odgovorna neposredno upravi Save, d. d. Organizacijska neodvisnost dejavnosti notranje revizije in njena strokovnost omogočata, da se vpliv notranje revizije uveljavlja v vseh družbah Poslovne skupine Sava in na vseh področjih poslovanja. Notranji revizorji nenehno izpopolnjujejo svoja znanja in izgrajujejo metodologijo revidiranja v skladu z mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Notranji revizorji pri izboru projektov za letni načrt notranjerevizijske dejavnosti izhajajo iz strateških usmeritev Poslovne skupine Sava in upoštevajo tveganja, ki lahko vplivajo na doseganje strateških ciljev. S celovitim pogledom na delovanje Poslovne skupine Sava ocenjujejo vpliv tveganj na poslovanje in verjetnost, da se ta tveganja uresničijo. Na osnovi te ocene izberejo prednostna področja, ki jih bodo obravnavali in določijo cilje, ki bodo doseženi z revizijskimi pregledi. Letni načrt notranje revizije potrdi uprava, z njim pa se seznanjajo tudi revizijska komisija nadzornega sveta.

V letu 2013 so bili opravljeni revizijski pregledi, usmerjeni predvsem na področje obvladovanja tveganj v povezavi z nekaterimi poslovnimi funkcijami, procesi in spremljanjem uspešnosti ter učinkovitosti poslovanja družb.

V letu 2014 bo delovanje notranje revizije usmerjeno na področje obvladovanja tveganj ključnih poslovnih funkcij in procesov v družbah Poslovne skupine Sava.

Zunanja revizija

Za revizijo računovodskih izkazov delniške družbe Sava in večine njenih odvisnih družb je bila izbrana revizijska hiša Deloitte revizija, d. o. o. Imenovanje revizorja vsako leto potrdi skupščina delničarjev

Save, d. d. Pri izdelavi predloga družba upošteva priporočila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb o zamenjavi odgovornega revizorja oziroma ključnega revizijskega partnerja iste revizijske družbe vsaj enkrat na vsakih pet let.

Posli Save, d. d., z revizijsko hišo Deloitte revizija, d. o. o., so predstavljeni v računovodskem delu tega letnega poročila v okviru pojasnil k računovodskim izkazom družbe in skupine.

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem

Za delovanje sistema notranjih kontrol in nadzor njegove učinkovitosti je odgovorna uprava Save, d. d. Namen sistema notranjih kontrol Poslovne skupine Sava je ob primernih stroških zagotavljati utemeljeno jamstvo, da je premoženje družb oziroma skupine varovano in so poslovni dogodki pravilno izvajani ter zabeleženi.

Obstoječa struktura sistema notranjih kontrol med drugim vključuje vzpostavljene politike in postopke, funkcijo opravljanja notranje revizije in izbor ter usposabljanje kompetentnih strokovnjakov.

V Poslovni skupini Sava veljajo enotne računovodske politike, zapisane v pravilnikih o računovodstvu družb. Pravilniki konkretno opredeljujejo zadolžitve in odgovornosti za posamezne računovodske aktivnosti, njihovo spremljanje in nadzor. S tem dosežemo enoten pristop k evidentiranju poslovnih dogodkov, standardizacijo postopkov in poglobljeno strokovnost zaposlenih.

Uporaba enotnega osrednjega menedžerskega informacijskega sistema podpira sistem mesečnega spremljanja in notranjega računovodskega poročanja o poslovanju, s katerim je seznanjen tudi nadzorni svet.

Glede na hitro spreminjajoče in negotovo poslovno okolje s četrletnim napovedovanjem poslovanja preverjamo uresničevanje letnega načrta in omogočamo pravočasen odziv na morebitna odstopanja ali spremembe.

Transparentnost poslovanja in komuniciranje

Komuniciranje je pomembna sestavina sistema vodenja in upravljanja Sava, d. d. Soustvarja zaupanje deležnikov v naše poslovanje, izdelke in storitve ter s tem vpliva na poslovni uspeh Poslovne skupine Sava.

Strokovno podporo pri upravljanju povezane celote komuniciranja družb Poslovne skupine Sava o najpomembnejših vidikih njenega delovanja zagotavlja Korporativno komuniciranje. Pri tem tesno sodeluje z upravo, drugimi strokovnimi službami in vodstvi odvisnih družb.

Cilj Sava, d. d., je vzpostavljanje dialoga in zagotavljanje kakovostnega obveščanja delničarjev ter drugih deležnikov, ki presega minimalne zahteve obveščanja delničarjev, določene z zakoni in s pravili Ljubljanske borze. S tem soustvarjamo pregleden in odprt sistem upravljanja in vodenja družbe.

Postopke in odgovornosti pri zunanjem poročanju določa Pravilnik o poročanju Sava, d. d., kot javne delniške družbe.

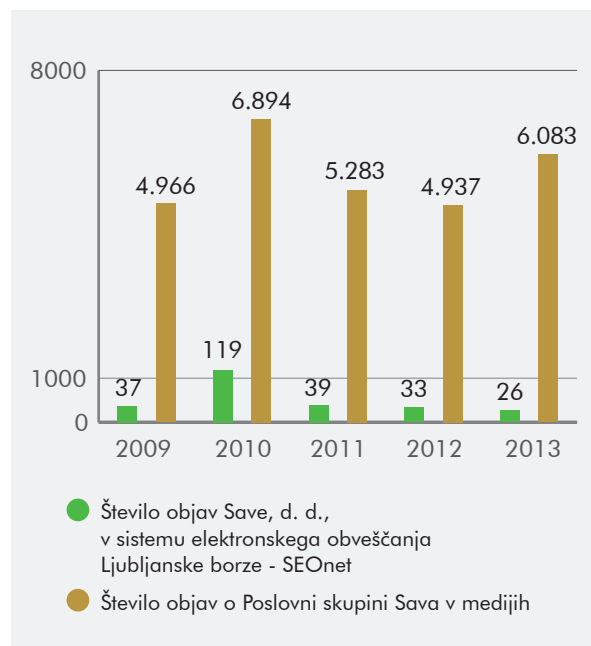
Področje varovanja poslovne skrivnosti in postopkov v zvezi z ravnanjem z nadzorovanimi informacijami je usklajeno z zahtevami Kodeksa javnih delniških družb. Urejata ga Pravilnik o določanju in varstvu poslovne skrivnosti in Pravilnik o notranjih informacijah.

Objave na SEOnet-u in v medijih

Informacije o poslovanju Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., ter o vseh pomembnejših sklepih nadzornega sveta objavljamo v borzno-informacijskem sistemu SEOnet, na spletni strani www.sava.si in v primerih določenih v statutu, tudi v časniku Finance.

Sava, d. d., ažurno zagotavlja objavlanje vseh informacij, ki bi utegnile vplivati na poslovne odločitve vlagateljev ali zainteresirane javnosti ter redno komunicira z mediji.

Gibanje števila javnih objav v sistemu SEOnet in medijska odmevnost v obdobju od 2009 do 2013

V letu 2013 je Sava, d. d., na SEOnet-u objavila 26 javnih objav, število medijskih objav Poslovne skupine Sava pa je doseglo 6.083 objav. Med pomembnejšimi temami, ki so komunikacijsko oblikovale to poslovno leto so bile: rezultati poslovanja in izvajanje strategije prestrukturiranja, odprodaja dejavnosti Gumarstvo, odprodaja Golf igrišča Bled, reprogram bančnih posojil in obveznic Sava ter objave povezane z bančnim delom finančnih naložb Sava, d.d., zlasti rezultati t.i. stresnih testov in nacionalizacija v povezavi z naložbo v Abanko Vipava, d. d.

Velik pomen namenamo kakovostni pripravi poročil o poslovanju. Na spletni strani www.sava.si omogočamo dostop do vseh javnih objav, finančnega koledarja, informacij o organiziranem zbiranju poblastil, osebah za stike ter do drugih informacij. Delničarjem in analitikom omogočamo prejemanje sporočil družbe in smo na voljo za njihova vprašanja. Posebno pozornost namenamo potencialnim vlagateljem; s tem namenom prirejamo tudi predstavitvene sestanke oziroma srečanja.

Izjava o upravljanju družbe

Sistem vodenja in upravljanja Sava, d. d., zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev Sava in način, s katerim uprava in nadzorni svet Sava, d. d., izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vizija in cilj Sava, d. d., ter njenih odvisnih družb so uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

1. Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Družba Sava, d. d., na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa minimalne vsebine Izjave o upravljanju, podaja naslednja pojasnila:

1. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja.

Sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj v zvezi z računovodskim poročanjem Sava, d. d., zajema politike in postopke, ki omogočajo pravočasno, resnično in pošteno poročanje o finančnem stanju, gibanju sredstev in obveznosti ter poslovnem izidu Sava, d. d., in Poslovne skupine Sava.

Sistem notranjih kontrol je celoviteje predstavljen v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2013 – v poglavju: Sistem vodenja in upravljanja.

2. Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme.

Podatke o doseganju kvalificiranega deleža, kakršnega določa Zakon o prevzemih, sproti objavljamo v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze in posredujemo Agenciji za trg vrednostnih papirjev. Imetniki kvalificiranih deležev, ki jih določa Zakon o prevzemih, družbe Sava, d. d., so na dan 31. 12. 2013: Kapitalska družba, d. d., Ljubljana (kvalificiran delež: 18,7 odstotka oziroma 375.542 delnic); Slovenska odškodninska družba, d. d., Ljubljana (11,1 odstotka oziroma 222.029 delnic); Finetol, d. d. – v stečaju, Škofija vas (7,2 odstotka oziroma 144.334 delnic); Merkur, d. d., Kranj (6,7 odstotka oziroma 134.923 delnic); NFD 1, delniški podsklad, Ljubljana (5,1 odstotka oziroma 101.702 delnic).

3. Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice.

Posamični delničarji Sava, d. d., nimajo posebnih kontrolnih pravic na podlagi lastništva Savinih delnic.

4. Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic.

Delničarji družbe Sava, d. d., nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

5. Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah statuta.

Pravila družbe ne urejajo posebej imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora ter spremembe statuta. V celoti uporabljamo veljavno zakonodajo.

6. Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Družba Sava, d. d., v letu 2013 ni imela pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

7. Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti.

Skupščina delničarjev se je v letu 2013 sestala enkrat. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v zakonu in se uveljavljajo na način, kakršnega določata poslovnik skupščine in predsedujoči skupščine.

Potek glasovanja na skupščini delniške družbe Sava je podrobneje pojasnjen v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2013, in sicer v poglavju: Sistem vodenja in upravljanja.

8. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij.

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v letnem poročilu Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d., za leto 2013 – v poglavjih: Organi vodenja in upravljanja; Poročilo nadzornega sveta; Sistem vodenja in upravljanja.

II. Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Družba Sava, d. d., v nadaljevanju podaja Izjavo o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks).

Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb se nanaša na obdobje med izdajama prejšnje in te izjave, to je na obdobje od 20. 2. 2013 do 18. 3. 2014. Izjava je sestavni del letnega poročila za leto 2013, kjer je na voljo celovitejša predstavitev sistema vodenja in upravljanja Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d. d.

Sava, d. d., je v navedenem obdobju sledila določbam Kodeksa v zadnji različici, ki je bila sprejeta 8. 12. 2009. Celotna vsebina Kodeksa v slovenskem in angleškem jeziku je dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze (www.ljse.si) kakor tudi na spletnih straneh družbe Sava, d. d. (www.sava.si).

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da delniška družba Sava, d. d., spoštuje določila Kodeksa upravljanja javnih delniških družb – razen naslednjih odstopanj, za katera podajata pojasnila, kot sledi:

Točka 8: Nadzorni svet skrbi za nadzor družbe tekom celotnega poslovnega leta, aktivno sodeluje pri oblikovanju Politike upravljanja in določanju upravljavskih razmerij v družbi, skrbno vrednoti delovanje uprave družbe in opravlja druge naloge skladno z zakonom, predpisi družbe in s Kodeksom.

Vsi člani nadzornega sveta podpišejo posebno izjavo, s katero se opredelijo do izpolnjevanja vsakega kriterija neodvisnosti, navedenih v točki C3 priloge C tega Kodeksa, in navedejo, da se smatrajo za neodvisne, če izpolnjujejo vse kriterije, ali odvisne, če jih ne, in izrecno navedejo, da so strokovno usposobljeni za delo v nadzornem svetu ter da imajo za tako delo dovolj izkušenj in znanja. Podpisane izjave se objavijo na spletnih straneh družbe.

Člani nadzornega sveta so že v predhodnih letih in tako tudi v letu 2013 podali izjave glede morebitnega nasprotja interesov pri njihovem ravnanju. Vsebinska te izjave zajema večino, ne pa vseh kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C3, priloge C Kodeksa. Nadzorni svet je ocenil, da vsebina njegove izjave v zadostni meri razkriva neodvisnost oziroma obstoj morebitnega navzkrižja interesov.

Točka 8.2: Nadzorni svet v poslovniku natančneje določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nabor vsebin zajema podatke, ki članom nadzornega sveta omogočajo objektivno in uravnoteženo oceno finančnega stanja družbe. Uprava posreduje obvestila nadzornemu svetu v pisni obliki najmanj enkrat četrletno, lahko pa tudi v elektronski obliki, če sta zagotovljeni ustrezna zaščita in informacijska varnost. Dokumenti, ki so potrebni za kvalitetno odločanje, so vsem članom nadzornega sveta oziroma članom komisij nadzornega sveta pravočasno na voljo.

Nadzorni svet s posebnim sklepom določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nadzorni svet vsebino tega sklepa prilagaja gospodarski situaciji v družbi in v Poslovni skupini Sava. Nadzorni svet meni, da ni potrebno, da se te vsebine in roki namesto s sklepom določajo s poslovnikom.

Točka 10.2: Predsednik nadzornega sveta skrbi za natančno upoštevanje postopkov, povezanih s pripravljanim delom, posvetovanjem, sprejemanjem sklepov in izvedbo odločitev. V dnevnem redu so navedene točke, ki bodo obravnavane na seji. Navedeno je tudi, ali je posamezna točka dnevnega

reda in k njej pripadajoče gradivo informativnega značaja ali bodo na njeni podlagi sprejete konkretne odločitve nadzornega sveta (sprejeto poročilo, podano soglasje ali pooblastilo upravi ...).

Nadzorni svet lahko z navadno večino na seji doda katero koli točko na dnevni red, če je članom nadzornega sveta hkrati zagotovljeno ustrezno gradivo in zadosten čas za kvalitetno odločanje o dodatni točki dnevnega reda.

Poslovnik nadzornega sveta Sava, d. d., določa, da se lahko dodatna točka uvrsti na dnevni red le s soglasjem vseh članov nadzornega sveta.

Točka 17.2: Vsak član nadzornega sveta enkrat letno, ob menjavi in ob vsaki spremembi, podpiše in predloži nadzornemu svetu izjavo o izpolnjevanju posameznih alinej priloge C3, s katero se opredeli do obstoja posameznih konfliktov interesov, skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C3, ter se zavezuje, da bo o novih potencialnih nasprotjih interesov nemudoma obvestil nadzorni svet.

Člani nadzornega sveta so že v predhodnih letih in tako tudi v letu 2013 podali izjave glede morebitnega nasprotja interesov pri njihovem ravnanju. Vsebinska te izjave zajema večino, ne pa vseh kriterijev neodvisnosti, navedenih v točki C3, priloge C Kodeksa. Nadzorni svet je ocenil, da vsebina njegove izjave v zadostni meri razkriva neodvisnost oziroma obstoj morebitnega navzkrižja interesov.

Izjava bo od dneva objave dostopna na spletnih straneh Ljubljanske borze (www.ljse.si) in na spletnih straneh družbe Sava, d. d. (www.sava.si).

V Ljubljani, 18. 3. 2014

Uprava in nadzorni svet Sava, d. d.

Upravljanje s tveganji

Nestabilne domače gospodarske razmere so se nadaljevale tudi v letu 2013. Z aktivnim spremljanjem razmer, prepoznavanjem tveganj in pravočasnimi ukrepi skušamo zmanjšati negativne vplive na naše poslovanje in izkoriščati priložnosti v danem gospodarskem okolju.

Cilj in organizacija upravljanja s tveganji

Cilj upravljanja s tveganji v Poslovni skupini Sava je pravočasno odkriti nevarnosti in pripraviti ukrepe, ki ublažijo ali odpravijo njihove morebitne posledice. Pravočasno prepoznavanje tveganj poskušamo preusmeriti v poslovne priložnosti in jih učinkovito vključiti v naše vsakodnevno poslovanje.

Smernice upravljanja s tveganji so postavljene s strani matične družbe Sava, d.d., medtem ko so odgovornosti za ustrezno ravnanje ter odpravljanje tveganj prenesene na raven poslovdstev posameznih družb. Tveganja razvrščamo v štiri večje skupine: strateška, finančna, operativna in naključna, pri čemer lahko posamezno tveganje vpliva na poslovanje celotne poslovne skupine ali le na posamezno družbo in pri tem lahko predstavlja priložnost, nevarnost ali oboje skupaj.

Pomembnejša tveganja v letu 2013

Pomembnost posameznih tveganj se v letu 2013 ni bistveno spremenila. Velik del pozornosti smo posvetili upravljanju finančnih naložb in spodbujanju uspešnosti poslovanja odvisnih družb.

Strateška tveganja: Na osnovi smernic matične družbe jih odvisne družbe obvladujejo samostojno. Sava, d.d., spremlja usmeritve, ukrepe in uspešnost obvladovanja tveganj.

Naložbena tveganja sodijo med pomembnejša tveganja Poslovne skupine Sava, saj so povezana z doseganjem načrtovane ekonomike naložb in posledično vplivajo tudi na uresničevanje začrtane strategije poslovanja. V letu 2013 so se nadaljevala cenovna nihanja finančnih naložb kot posledica šibkega gospodarskega položaja in visoke negotovosti ekonomskega okolja.

Strateška tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Naložbena tveganja	Možnost izgub in znižanja vrednosti premoženja zaradi znižanja borznih tečajev in spremembe zakonodaje	Razpršenost finančnih sredstev	Visoka
Uresničevanje razvojne strategije	Tveganja, povezana z uresničevanjem strategije poslovanja	Enotne usmeritve poslovanja, kakovostno poročanje in ustrezne kontrole	Visoka

Tveganja smo zmanjševali z aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d. d., pomemben lastniški delež. V skladu s sprejeto dolgoročno strategijo družbe in pogodbenimi zavezami vezanimi na finančni reprogram družbe imamo oblikovan načrt dezinvestiranja nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti. Z jasno opredeljeno strategijo, sprotim preverjanjem uresničevanja in z rednim prenavljanjem v pogojih hitro spreminjajočih se razmer poslovnega okolja zmanjšujemo tveganja, povezana z uresničevanjem razvojne strategije.

Finančna tveganja: V letu 2013 smo nadaljevali z usmerjanjem pozornosti k finančnim tveganjem, saj se razmere na finančnih in denarnih trgih niso izboljšale. V takih razmerah ostajajo tveganja povezana s plačilno sposobnostjo, kreditnim tveganjem in tveganjem, povezanim z refinanciranjem virov financiranja, visoka, saj ima večina slovenskih podjetij omejene dostope do dodatnih denarnih sredstev. V težkih razmerah banke poostrujejo zahteve glede obnavljanja obstoječih posojil in zahteve po zavarovanjih.

Finančna tveganja se nanašajo na obvladovanje tveganj refinanciranja, tveganj plačilne sposobnosti, kreditnih tveganj, tveganj sprememb obrestnih mer in valutnih tveganj. Za zniževanje tveganj, povezanih s spreminjanjem obrestnih mer in valutnih tečajev, pozorno spremljamo dogajanja na denarnih trgih ter proučujemo različne scenarije za varovanje pred tovrstnimi nihanji.

Reprogram finančnih obveznosti Poslovne skupine Sava v letu 2013, kjer je pretežni del posojil obrestovan s fiksno obrestno mero, zmanjšuje tveganje sprememb obrestnih mer. Zaradi izteka reprograma finančnih obveznosti matične družbe v novembru leta 2014, ki predstavlja pretežni del virov financiranja poslovne skupine obrestovan s fiksno obrestno mero, bo Poslovna skupina Sava zopet močno izpostavljena tveganju sprememb obrestnih mer. Iztek reprograma matične družbe prav tako povečuje plačilno sposobnostno tveganje, saj z njim zapade v plačilo poleg glavnice tudi pretežni del obveznosti iz naslova obresti.

Finančna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Tveganja refinanciranja	Možnost nepodaljšanja posojil	Dogovarjanje s poslovnimi bankami o reprogramu virov financiranja za izboljšanje ročnostne strukture finančnih virov	Visoka
Plačilnosposobnostno tveganje (likvidnostno tveganje)	Možnost pomanjkanja denarnih sredstev za servisiranje poslovnih in finančnih obveznosti	Vnaprej dogovorjene kreditne linije in načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	Visoka
Kreditno tveganje	Tveganje neplačila s strani kupcev in kreditorejmalcev	Omejevanje maksimalne izpostavljenosti do kupcev, aktivno upravljanje s terjatvami, izračunavanje bonitetnih ocen	Visoka
Tveganje sprememb obrestnih mer	Možnost izgube zaradi spremembe obrestnih mer	Spremljanje finančnih trgov in gibanja obrestnih mer, dogovarjanje s poslovnimi bankami	Visoka
Valutno tveganje	Možnost izgube zaradi neugodnega gibanja tujih valut	Spremljanje finančnih trgov in obvladovanje z uporabo ustreznih finančnih inštrumentov	Nizka

Operativna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Zanesljivost dobaviteljev in pogodbenih partnerjev	Možnost motenih dobav ali nekonkurenčnih cen	Analiziranje tveganja posameznih dobaviteljev in sprejem ustreznih ukrepov v primeru neustreznega poslovnega sodelovanja z dobaviteljem	Zmerna
Prodaja	Tveganje upada prodaje zaradi slabega gospodarskega stanja in slabše kupne moči potrošnikov	Iskanje novih trgov, inovativni trženjski pristopi	Zmerna
Zaposleni	Tveganje izgube ključnih kadrov in pomanjkanja strokovno usposobljenih kadrov	Sistematično delo s ključnimi kadri, sistem nagrajevanja, razvoj kadrov, stalno izobraževanje, merjenje organizacijske kulture in klime	Zmerna
Varnost in zdravje pri delu	Nevarnost nastanka nezgod ali poškodb na delovnem mestu	Ozaveščanje zaposlenih o nevarnostih in seznanjanje z ustreznimi postopki za primere nastanka nezgod, izboljševanje delovnih razmer	Zmerna
Informacijski viri	Tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	Neodvisni varnostni pregledi in predvideni ukrepi za odpravo motenj	Zmerna
Varovanje premoženja	Nevarnost odtujitve in uničenja premoženja	Ustrezno zavarovanje premoženja in izvedba varovanja preko zunanjih specializiranih ponudnikov	Majhna
Varovanje okolja	Nevarnost izrednih dogodkov s škodnim vplivom na okolje	Preventivne vaje in notranji postopki, predpisani za primere izrednih dogodkov	Majhna
Zakonodajna in pravna tveganja	Tveganje spremembe zakonodaje ali njenega tolmačenja	Spremljanje zakonodaje in posvetovanje	Majhna

Operativna tveganja: Družbe Poslovne skupine Sava se s tovrstnimi tveganji srečujejo pri svojem rednem poslovanju. Obvladujemo jih na ravni posameznih odvisnih družb, saj so vsebinsko najbolj povezane z določeno vrsto tveganja.

Tveganja, povezana z zanesljivostjo dobaviteljev in pogodbenih partnerjev obvladujemo s poenotenimi nabavnimi potmi, standardizacijo povpraševanja, visokimi zahtevami glede kakovosti surovin, materialov in storitev ter oblikovanjem dolgoročnih partnerskih odnosov s pomembnimi dobavitelji.

Na tveganja povezana s prodajo storitev v veliki meri vpliva domače in mednarodno gospodarsko stanje kot tudi sezonskost storitev. Tveganja zmanjšujemo z aktivnim iskanjem novih priložnosti v smeri razširitve ponudbe in iskanjem novih kupcev.

Tveganja, povezana z zaposlenimi, znižujemo z ukrepi, ki zagotavljajo ustrezno razpoložljivost kadrov in zvišujejo raven njihove motivacije. Posebno pozornost posvečamo skrbi za varnost in zdravje pri delu, izobraževanje in usposabljanje ter splošno zadovoljstvo zaposlenih.

Tveganja za varnost in zdravje pri delu znižujemo z izboljševanjem delovnih razmer ter z izvajanjem aktivnosti na področju preventivnih aktivnosti za izboljšanje varnostne kulture.

Tveganja, povezana z informacijsko tehnologijo, zmanjšujemo z neprestanim izboljševanjem in nadgradnjo programske ter varnostne opreme. Poslovnim procesom s tem zagotavljamo stabilnost, zanesljivost in varnost. V letu 2013 smo tveganja povezana z informacijsko tehnologijo obvladovali s centralnim upravljanjem preko podjetja Sava IT, d. o. o., ki je zaradi racionalizacije poslovanja v začetku leta 2014 prešlo v fazo mirovanja, vsi za-

posleni pa so se prezaposlili delno v družbo Sava Turizem d.d., delno pa v družbe, katerim so informacijsko podporo do sedaj zagotavljali kot zunanji izvajalci. V letu 2014 se bo v Poslovni skupini Sava centralno upravljanje in s tem obvladovanje tveganj, povezanih z informacijsko tehnologijo, enotno izvajalo preko družbe Sava Turizem d.d.

Naključna tveganja (zavarovanja): Nastanka naključnih tveganj ni mogoče napovedati, njihov vpliv na poslovanje pa je lahko velik. Tovrstna tveganja zmanjšujemo z zavarovanjem pri zavarovalnicah. S skupnim nastopom dosegamo boljše pogoje in prispevamo k uspešnejšim rezultatom družb Poslovne skupine Sava.

Naključna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
Nevarnost škode na premoženju	Nevarnost škode na premoženju zaradi delovanja naravnih sil in drugih nezgodnih primerov	Sistematične ocene ogroženosti objektov, ukrepi v skladu s študijami varstva pred požarom in sklepanje ustreznih zavarovanj	Zmerna
Nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	Nevarnost odškodninskih zahtevkov tretjih oseb zaradi škodnih dogodkov, ki jih družba povzroči nehote ali naključno s svojo dejavnostjo	Zavarovanje civilne, delodajalčeve in ekološke odgovornosti, zavarovanje produktne odgovornosti	Zmerna
Nevarnost finančne izgube zaradi zastoja obratovanja	Nastanek finančne škode zaradi prekinitve poslovanja zaradi škode na premoženju	Zavarovanje za zmanjšanje posledic obratovalnega zastoja	Majhna

Finančno upravljanje 10

Kljub negotovim in nepredvidljivim ekonomskim razmeram je skladno z zastavljeno dolgoročno strategijo Poslovna skupina Sava nadaljevala z uresničevanjem začrtanih aktivnosti na področju dezinvestiranja, reprogramiranja finančnih obveznosti in izboljševanja operativne dobičkonosnosti.

Pomemben del pozornosti je bil še vedno usmerjen v zagotavljanje ustrezne likvidnosti, redno poravnavanje finančnih obveznosti in urejanje odnosov z bankami.

Prihodnja razvojna pot Save bo temeljila na ohranjanju tistih delov poslovne skupine in finančnih naložb, ki ustvarjajo zadostni denarni tok za redno poravnavanje obveznosti in omogočajo nadaljnji razvoj poslovanja.

Finančni položaj Poslovne skupine Sava v letu 2013

Leto 2013 je bilo za Slovenijo ponovno leto gospodarske in finančne nestabilnosti. Domače gospodarsko okolje zaznamujejo negotovost, visoka brezposelnost, omejitve pri financiranju, nizka raven povpraševanja in kupne moči. Za krepitev domačega gospodarstva je Vlada Republike Slovenije v letu 2013 sprejela nekatere ukrepe, ki bodo v prihodnje omogočili hitrejšo okrevanje gospodarstva in so povezani s potrebno konsolidacijo javnih financ ter sanacijo bančnega sistema.

Za ugotovitev trdnosti slovenskega bančnega sistema in stabilizacijo razmer v gospodarstvu je Banka Slovenije v drugi polovici leta 2013 skupaj s tujimi institucijami izvajala skrbne preglede s preverjanjem kakovosti sredstev in izvajala stresne teste v osmih domačih bankah.

Na podlagi rezultatov in in v luči sanacije domačega bančnega sistema so tri največje banke (NLB, d.d., Nova KBM, d.d. in Abanka Vipava, d.d.) prejele

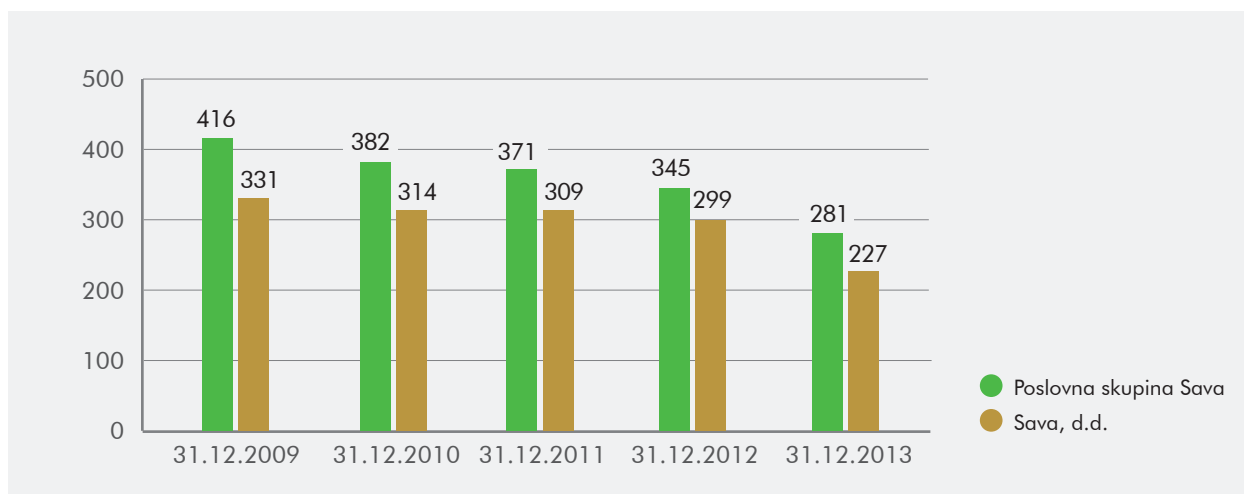
državno pomoč v obliki dokapitalizacije, pri čemer so vsi delničarji v omenjenih bankah izgubili dotedanje lastniške deleže, med njimi tudi Sava, d.d., v bankah Abanka Vipava, d.d. in NLB, d.d.

Ta izredni dogodek je vplival na znižanje vrednosti finančnih sredstev in sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d.d., ter s tem na doseženi poslovni izid družbe v letu 2013.

Preostalim bankam, med njimi tudi Gorenjski banki, d.d., ki so sicer izpolnjevale kapitalske zahteve Banke Slovenije, vendar so stresni testi pokazali potencialni primanjkljaj razpoložljivega kapitala do leta 2015, je Banka Slovenije naložila, da z naborem aktivnosti ta potencialni primanjkljaj zagotovijo do konca junija 2014.

V letu 2013 je Poslovna skupina Sava uresničevala aktivnosti opredeljene v strategiji poslovnega in finančnega prestrukturiranja.

Zadolženost družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. v obdobju od 2009 do 2013 (v mio EUR)

Izkazani podatki vključujejo finančne obveznosti iz naslova prejetih posojil in druge finančne obveznosti (obveznosti za izplačilo dividend, obveznosti za obrestne zamenjave). Podatki za Poslovno skupino Sava so pripravljene na podlagi konsolidiranih računovodskih izkazov za posamezno leto.

Tudi v minulem poslovnem letu smo veliko pozornosti posvečali zagotavljanju likvidnosti družb, rednemu servisiranju finančnih obveznosti, izboljševanju operativnega poslovanja, krepitvi denarnega toka odvisnih družb in nadaljnji racionalizaciji stroškov.

Koordinacija vseh ključnih aktivnosti tako na področju dezinvestiranja kot tudi na področju reprogramiranja obveznosti je potekala v okviru delovanja ustreznih strokovnih služb v matični družbi Sava, d.d.

V začetku leta 2013 smo uspešno zaključili odprodajo dejavnosti Gumarstvo in v sklopu te odprodaje, poleg lastniških deležev, odprodali tudi vsa zemljišča na lokaciji Labore in blagovno znamko Sava. Skladno z aktivnostmi iz sprejete strategije je družba Sava, d.d., v začetku leta 2013 družbi Sava TMC, d.o.o., odprodala tiste nepremičnine, ki se neposredno nanašajo na poslovanje dejavnosti Turizem. Sava, d.d., je v letu 2013 odprodala tudi pretežni del dejavnosti Energetika, odvisna družba Sava Turizem d.d., pa igrišče za golf na Bledu.

Iz konsolidiranega izkaza finančnega položaja izhaja, da se je stanje prejetih posojil Poslovne skupine Sava v letu 2013 znižalo za 63 milijonov evrov

in ob koncu leta 2013 znaša 278 milijona evrov. Pomembno znižanje zadolženosti skupine Sava posledično vpliva tudi na nižje stroške financiranja.

V drugi polovici leta 2013 je Poslovna skupina Sava skladno z zastavljeno strategijo finančnega prestrukturiranja reprogramirala svoje finančne obveznosti. V prvi fazi smo reprogramiranje finančnih obveznosti dosegli z bankami upnicami, v nadaljevanju pa je matična družba Sava, d.d., dosegla reprogram finančnih obveznosti tudi z ostalimi finančnimi upniki, vključno z imetniki obveznic.

Z reprogramom finančnih obveznosti si je matična družba Sava, d.d., do konca novembra 2014 zagotovila moratorij na odplačilo vseh glavnih iz naslova prejetih posojil in obveznic (224 milijonov evrov) in zagotovila obrestovanje finančnih obveznosti po nižji obrestni meri. Del obveznosti iz naslova obresti zapade v plačilo ob koncu sklenjenega reprograma oziroma v mesecu novembru 2014.

Z reprogramom finančnih obveznosti si je odvisna družba Sava Turizem d.d., zagotovila novo, nižjo stopjo letne amortizacije in reprogramiranje posojil do leta 2018.

Pogled v leto 2014

Zaradi zamika pri izvajanju ukrepov Vlade RS za okrepitev domačega gospodarstva le-ti v letu 2014 še ne bodo imeli pomembnejšega vpliva na okrevanje domačega gospodarstva. Nadaljnji negotovi pogoji bodo posledično vplivali tudi na poslovanje družb v Poslovni skupini Sava.

Pomemben del aktivnosti bo v letošnjem letu usmerjen tako v pripravo nove dolgoročne strategije Poslovne skupine Sava in matične družbe Sava, d.d., kot tudi v nadaljnje uresničevanje aktivnosti, ki so del trenutne poslovne strategije začrtane do leta 2014. Te so povezane z nadaljnjo odprodajo finančnega premoženja, izboljševanjem stroškovne učinkovitosti ter iskanjem možnosti za ohranjanje oziroma zviševanje vrednosti tistega finančnega premoženja, kjer ima matična družba Sava, d.d., pomembne lastniške deleže. Ena izmed ključnih predpostavk letošnjega poslovnega načrta je tudi podaljšanje reprograma finančnih obveznosti matične družbe Sava, d.d., ki je v veljavi do konca novembra 2014.

Odvisne družbe, predvsem s področja dejavnosti Turizem, bodo z naborom aktivnosti za povečevanje prihodkov in z nadaljnjim izboljševanjem stroškovne učinkovitosti uspešno in dobičkonosno poslovale tudi v letu 2014. Skladno z načrtom bodo ustvarile 12,4 milijona evrov dobička iz poslovanja pred amortizacijo in odpisi (EBITDA). Družbe bodo iz ustvarjenega denarnega toka redno servisirale vse svoje finančne in poslovne obveznosti.

Pomemben del aktivnosti se bo nanašal tudi na aktivno iskanje rešitev za krepitev kapitalske strukture Gorenjske banke, d.d., kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. S pripravljenim naborom aktivnosti za povečanje prihodkov, večjo izterjavo kreditov, unovčenjem zavarovanj pri slabih kreditih, s prodajo terjatev, prenosi naložb na družbe v skupini, dokapitalizacijo, iskanjem novih vlagateljev ter izvedbo drugih ukrepov si bo Gorenjska banka, d.d., prizadevala izpolniti zahteve glede kapitalske strukture, kot jih je v sklopu skrbnega pregleda odredila Banka Slovenije.

V družbi Sava, d.d., verjamemo, da ima Gorenjska banka, d.d., ob uspešni izvedbi predhodno navedenih ukrepov, zadosten potencial, ki bo omogočal okrepitev kapitalske strukture in primerno rast poslovanja v bodoče. To bo posledično vplivalo na rast vrednosti njene delnice, s tem pa tudi na vrednost naložbe Save, d.d., v tej pridruženi družbi.

analiza poslovanja

1

Podpis letnega poročila in njegovih delov za družbo Sava, d.d., in Poslovno skupino Sava za leto 2013

Predsednik in član uprave družbe Sava, d.d., sva seznanjena z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2013 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom družbe Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2013. Z njim se strinjava in to potrjujema s svojim podpisom.

Matej Narat
predsednik uprave

Aleš Aberšek
član uprave

Savina delnica in lastniška sestava

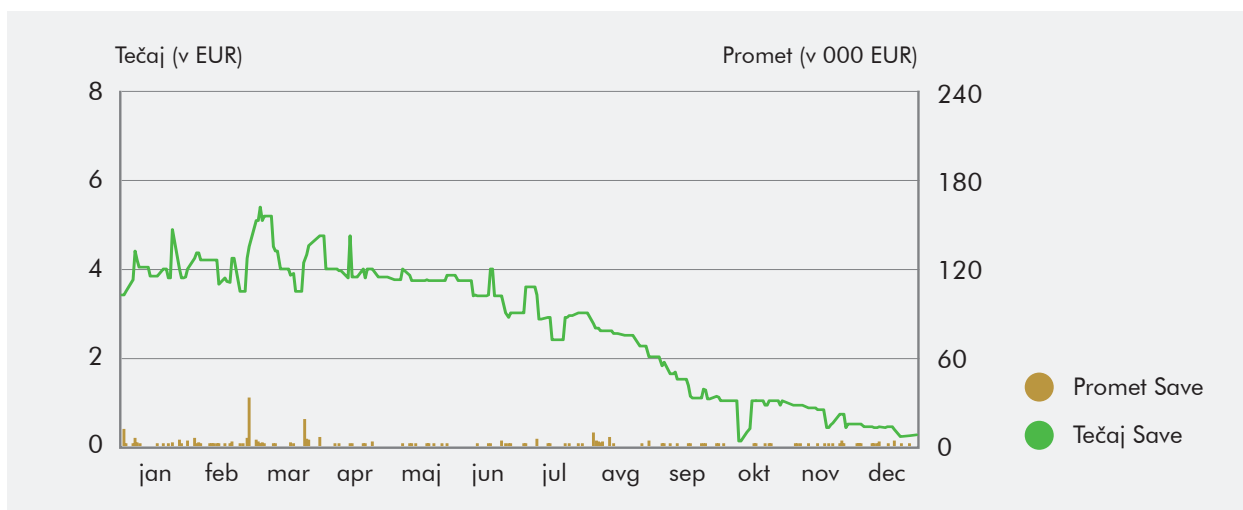
s Koledarjem pomembnejših objav Sava, d. d., v letu 2014

Vrednost Savine delnice se je v letu 2013 gibala med 0,10 in 5,40 evra. Enotni tečaj je konec leta 2013 znašal 0,23 evra in se je v primerjavi s koncem leta 2012 znižal za 93,2 odstotka. Gibanje delnice Sava je odraz splošnih gospodarskih razmer v Sloveniji, nizkega zaupanja vlagateljev v domači kapitalski trg in posledično nizke likvidnosti Ljubljanske borze.

Leto 2012 je bilo prvo leto izvajanja prenovljene dolgoročne strategije družbe Sava, d.d., za obdobje do vključno leta 2014. Ta temelji na finančnemu prestrukturiranju obveznosti in odprodaji tistih finančnih naložb, ki ne sodijo v dolgoročno poslovanje družbe.

Izvajanje načrtane strategije prestrukturiranja, ki jo v družbi Sava, d.d., dosledno uresničujemo, se bo odrazila v nižji in vzdržni ravni zadolženosti ter večji finančni prožnosti družbe. S tem se bo izboljšala kapitalna struktura in povečalo zaupanje vlagateljev v poslovanje ter dolgoročni razvoj družbe.

Gibanje tečaja Savine delnice v letu 2013

Vir: Thomson Reuters Datastream

Gibanje vrednosti delnice Sava

Razpon vrednosti, znotraj katerega se je gibala Savina delnica, je segal od najnižje točke pri 0,1 evra do najvišje točke pri 5,4 evra. Glavni razlog za nizke ravni tečaja so splošna negativna gibanja domačega gospodarstva in slaba likvidnost slovenskega kapitalnega trga, ki se je v letu 2013 v primerjavi s primerljivim obdobjem v letu 2012 sicer nekoliko povečala (za 8,7 odstotka).

Tržna kapitalizacija

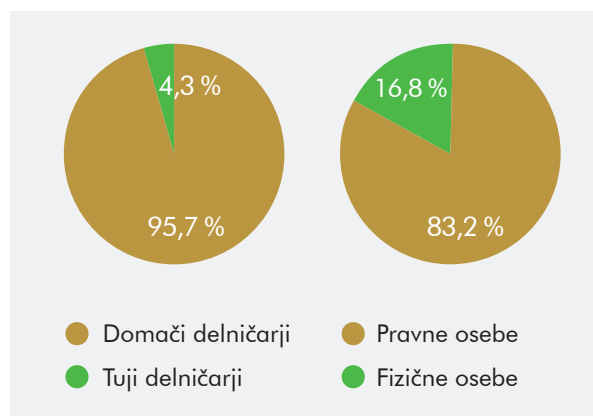
Tržna kapitalizacija delnic Sava je konec leta 2013 znašala 0,5 milijona evrov in je nižja od tiste konec leta 2012. Tržna kapitalizacija vseh delnic na Ljubljanski borzi je znašala 5,2 milijarde evrov in se je v primerjavi s koncem leta 2012 zvišala za 5,3 odstotka.

Lastniška sestava

V delniški knjigi družbe Sava, d.d., je bilo na dan 31. december 2013 vpisanih 13.923 delničarjev, kar uvršča družbo Sava med večje slovenske javne delniške družbe. Med delničarji je bilo 95,7 odstotka domačih in 4,3 odstotka tujih lastnikov delnic. Delež tujih delničarjev se je v primerjavi s stanjem konec leta 2012 povečal za 0,7 odstotne točke. Največji del tujih delničarjev prihaja iz Velike Britanije, Združenih držav Amerike, Avstrije, Hrvaške in Nemčije. Delež pravnih oseb predstavlja 83,2 odstotka, delež fizičnih oseb pa 16,8 odstotka vseh delničarjev družbe. Največjih deset delničarjev družbe ima v lasti 65,26 odstotka celotnega kapitala družbe.

Lastniška sestava po kategorijah na dan 31. december 2013 (v %)

10 največjih delničarjev na dan 31. december 2013

10 največjih delničarjev	Delež lastništva	Število delnic
Kapitalska družba, d.d.	18,71%	375.542
Slovenska odškodninska družba, d.d.	11,06%	222.029
FINETOL, d.d. - v stečaju	7,19%	144.334
Merkur, d.d.	6,72%	134.923
NFD 1, mešani fleksibilni podsklad - Jug	5,07%	101.702
NFD Holding, d.d.	4,33%	86.915
Probanka, d.d.	3,97%	79.582
Gorenjska banka, d.d.	2,81%	56.475
PSL storitve, d.d. - v stečaju	2,78%	55.851
TCK, d.o.o.	2,61%	52.459
Skupaj 10 največjih delničarjev	65,26%	1.309.812
Sava, d.d. (lastne delnice)	1,52%	30.541
Ostali delničarji	33,22%	666.634
Skupaj	100,00%	2.006.987

Najnoveše informacije o lastniški sestavi družbe Sava, d.d., so objavljene na naši spletni strani: <http://www.sava.si/odnosi-z-delnicarji.html>.

Vrednostni papirji družbe

Trgovanje z lastnimi delnicami

V letu 2013 družba Sava, d.d., ni kupovala lastnih delnic, tako da je na dan 31. december 2013 imela v lasti 30.541 lastnih delnic v vrednosti 4.977 tisoč evrov – vrednoteno po povprečni nabavni vrednosti. To predstavlja 1,52 odstotka vseh delnic. Sava, d.d., je v zastavo prejela še 32.936 delnic Sava, kar je 1,64 odstotka od skupno izdanih delnic.

Člani uprave in člani nadzornega sveta, ki so lastniki delnic Sava

Člani uprave in člani nadzornega sveta Save, d.d., so imeli konec leta 2013 v lasti 138 delnic družbe Sava, d.d., kar predstavlja 0,007-odstotni delež celotnega kapitala družbe. Stanje se v primerjavi s stanjem konec leta 2012 zmanjšalo za 129 delnic kot posledica prenehanja funkcije članu uprave Mihiu Resmanu dne 04.08.2013, ki ima v lasti 129 delnic družbe.

Člani uprave in nadzornega sveta, ki imajo v lasti delnice Sava

Člani uprave	Položaj	Število delnic 31.12.2012	Delež lastništva 31.12.2012	Število delnic 31.12.2013	Delež lastništva 31.12.2013
Matej Narat	Predsednik	117	0,006%	117	0,006%
Miha Resman*	Član	129	0,006%	0	-
Skupaj		246	0,012%	117	0,006%

Člani nadzornega sveta	Položaj	Število delnic 31.12.2012	Delež lastništva 31.12.2012	Število delnic 31.12.2013	Delež lastništva 31.12.2013
Aleš Aberšek**	Član	18	0,001%	18	0,001%
Gregor Rovanšek	Član	3	0,000%	3	0,000%
Skupaj		21	0,001%	21	0,001%

Skupaj člani uprave in nadzornega sveta	267	0,013%	138	0,007%
--	------------	---------------	------------	---------------

* Funkcijo člana uprave je opravljal do 04.08.2013.

** Funkcijo člana nadzornega sveta je opravljal do 28.01.2014, ko je bil imenovan za člana uprave.

Ključni podatki o Savini delnici

		2009	2010	2011	2012	2013
Število delnic ob koncu obdobja	(št. delnic)	2.006.987	2.006.987	2.006.987	2.006.987	2.006.987
Tržna kapitalizacija ob koncu obdobja	(v mio €)	481,9	179,6	24,1	6,8	0,5
Knjigovodska vrednost delnice	(v €)	236,2	161,1	82,2	32,9	7,5
Tečaj delnice						
- najvišji	(v €)	258,5	250,0	95,0	13,0	5,4
- najnižji	(v €)	192,0	88,0	12,0	3,2	0,1
- ob koncu obdobja	(v €)	240,1	89,5	12,0	3,4	0,2
Povprečna dnevna likvidnost	(v tisoč €)	41,8	58,2	5,9	3,4	0,7
Povprečno dnevno trgovanje z delnicami	(št. delnic)	180	308	133	572	272
Čisti dobiček na delnico	(v €)	13,7	-50,0	-78,7	-49,7	-27,9
Dividenda na delnico	(v €)	3,1	3,2	-	-	-
Delež dividende v čistem dobičku	(v %)	22,7	-6,4	-	-	-
Skupni znesek izplačanih dividend	(v mio €)	6,2	6,4	-	-	-
Donosnost delnice	(v %)	-3,9	-59,2	-86,6	-71,7	-93,2
- dividendna donosnost	(v %)	1,3	3,6	-	-	-
- kapitalna donosnost	(v %)	-5,2	-62,7	-86,6	-71,7	-93,2
Razmerje med tržno ceno delnice in dobičkom na delnico (P / E)						
- najvišji		18,9	-5,0	-1,2	-0,3	-0,2
- najnižji		14,1	-1,8	-0,2	-0,1	0,0
- ob koncu leta		17,6	-1,8	-0,2	-0,1	0,0
Razmerje med tržno ceno delnice in knjigovodsko vrednostjo delnice (P / B)	(v %)	137	56	15	10	3,1

Pojasnila pri izračunih ključnih podatkov delnice Sava

- **Knjigovodska vrednost delnice:** kapital Poslovne skupine Sava brez kapitala manjšinskih lastnikov, deljen s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic brez lastnih delnic.
- **Čisti dobiček na delnico:** čisti poslovni izid družbe, ki pripada Savi, d.d., deljen s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic brez lastnih delnic.
- **Delež dividende v čistem dobičku:** dividenda na delnico, deljena s čistim dobičkom na delnico.
- **Dividendna donosnost:** dividenda na delnico, deljena s tržno ceno delnice na zadnji trgovni dan leta.
- **Kapitalska donosnost:** relativna sprememba tržne cene delnice Sava na koncu leta glede na tržno ceno delnice na začetku leta.
- **Tržna kapitalizacija:** število delnic Save, pomnoženo s tržno ceno delnice na zadnji dan leta.
- **Razmerje med tržno ceno in dobičkom na delnico (P/E):** tržna cena delnice Sava na zadnji dan leta (oziroma najvišja in najnižja tržna cena v koledarskem letu), deljena z dobičkom na delnico.
- **Razmerje med tržno ceno in knjigovodsko vrednostjo delnice (P/B):** tržna cena delnice Sava na zadnji trgovni dan leta, deljena s knjigovodsko vrednostjo delnice na koncu leta.

Dodatni podatki o delnici

Borza	Oznaka delnice	Koda izdajatelja
Ljubljanska borza	SAVA	SAV
ISIN - mednarodna oznaka vrednostnega papirja	SI0031108457	

Knjigovodska vrednost delnice

Na dan 31. december 2013 je znašala knjigovodska vrednost delnice Sava 7,5 evra. Pri njenem izračunavanju se število lastnih delnic odšteva od skupnega števila delnic.

Tveganja, povezana z naložbo v delnico Sava

Na tovrstna tveganja vplivajo:

- dejavniki sistematičnega tveganja, značilni za vse vrednostne papirje, ki kotirajo na Ljubljanski borzi; ti so: sprememba pogojev poslovanja izdajateljev, davčne zakonodaje in predpisov, ki urejajo delovanje trga vrednostnih papirjev, ter primer višje sile;
- dejavniki nesistematičnega tveganja, povezani z delovanjem posamezne družbe (naložbeno, obrestno, likvidnostno in valutno tveganje).

Navzkrižna povezanost z drugimi družbami

Sava, d.d., je bila po merilih Kodeksa upravljanja javnih delniških družb ob koncu meseca decembra leta 2013 navzkrižno povezana na osnovi naslednjih lastniških povezav:

- v Gorenjski banki, d.d., je imela 44,07-odstotni lastniški delež, Gorenjska banka pa v Savi, d.d., 2,81-odstotni lastniški delež;
- v družbi Merkur, d.d., je imela 6,62-odstotni lastniški delež, Merkur pa v Savi, d.d., 6,72-odstotni lastniški delež;
- v družbi NFD Holding, d.d., je imela 24,65-odstotni lastniški delež, NFD Holding, d.d. pa v Savi, d.d., 4,33-odstotni lastniški delež.

Odobreni kapital in pogojno povečanje osnovnega kapitala

Statut družbe Sava, d.d., ne vsebuje s tem povezanih določb.

Koledar pomembnejših objav Sava, d.d., v letu 2014

VRSTA OBJAVE OZ. DOGODKA	(Predvideni) DATUM OBJAVE OZ. DOGODKA *
Revidirano letno poročilo Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za leto 2013	Četrtek, 27. marec 2014
Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb	Četrtek, 27. marec 2014
Sklic 20. redne skupščine delničarjev družbe Sava, d.d.	Petek, 28. marec 2014
20. redna skupščina delničarjev družbe Sava, d.d.	Torek, 29. april 2014
Sklepi 20. redne skupščine delničarjev družbe Sava, d.d.	Torek, 29. april 2014
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - marec 2014	Ponedeljek, 19. maj 2014
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - junij 2014	Petek, 29. avgust 2014
Poročilo o poslovanju in nerevidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava in družbe Sava, d.d., za obdobje januar - september 2014	Petek, 21. november 2014

* Navedeni so predvideni datumi. Morebitne spremembe bodo pravočasno objavljene na spletni strani družbe (www.sava.si).

Periodične objave in druge cenovno občutljive informacije objavljamo na spletni strani Ljubljanske borze, d.d., prek sistema SEO-net (www.ljse.si) in na spletnih straneh družbe (www.sava.si), v primerih kot jih določa statut družbe pa tudi v časniku Finance.

Oseba za stike in dodatne informacije

Informacije o izplačilu dividend

Karmen Mežnar, strokovna sodelavka
Finance
e-naslov: karmen.meznar@sava.si
telefon: +386 4 206 55 18

Dodatne informacije za delničarje so na voljo:

- na spletni strani družbe: www.sava.si
- e-naslov: info@sava.si

3

Strategija prestrukturiranja Save od leta 2011 do 2014

Cilj strategije poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014 je občutno povečanje vrednosti družbe, znižanje zadolženosti in učvrstitev temeljev za rast vrednosti delnice Sava.

Obsežno dezinvestiranje naložb, med katerimi je bila največja odprodaja Gumarstva, je omogočilo znatno razdolžitev in spremenilo podobo Poslovne skupine Sava. Najpomembnejša dosežka leta 2013 predstavljata sklenitev reprograma obstoječih kreditnih obveznosti Save, d.d., z bankami upnicami in reprogramiranje finančnih obveznosti z imetniki obveznic. Spremembe v ekonomskem okolju in izredni ukrepi kot posledica sanacije slovenskega bančnega sektorja terjajo prenovo strategije prestrukturiranja Save.

Leto 2011 – izhodišča prenove in cilji strategije prestrukturiranja Save

Učinki obsežnih oslabitev finančnih naložb Save zaradi gospodarske krize, potreba po krepitvi denarnega toka in znižanju finančnih obveznosti ter organizacijsko-poslovne težave, značilne za diversificirane poslovne sisteme, so v preteklih letih močno poslabšali finančni položaj Save in narekovali prenovo strategije ter poslovnega modela družbe.

Proces izdelave strategije prestrukturiranja Poslovne skupine Sava se je intenzivno začel odvijati s koncem marca 2011, po nastopu mandata sedanje uprave Save, d. d. V maju 2011 je uprava najprej pripravila program kratkoročnih ukrepov za izboljšanje poslovanja in ga v naslednjih mesecih dogradila v strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja in konsolidacije Poslovne skupine Sava do konca leta 2014.

Nadzorni svet Save, d. d., je predloženo strategijo poslovno-finančnega prestrukturiranja Save do leta 2014 na svoji 28. redni seji, dne 27. 9. 2011, soglasno podprl.

Polno podporo pri nadaljnjem izvajanju strategije prestrukturiranja je na svoji 2. redni seji, dne 30. 8. 2012, podal tudi nadzorni svet Save, d. d., v novi sestavi, ki je nastopila mandat 29. 6. 2012.

Strategija prestrukturiranja zagotavlja stabilnost in nadaljnji razvoj nove, prenovljene Poslovne skupine Sava, hkrati pa omogoča dolgoročno prihodnost njenim ostalim predhodnim dejavnostim, ki se že razvijajo oziroma se po prestrukturiranju še bodo razvijale izven skupine Sava.

Strategija upošteva interese vseh deležniških skupin: Save in njenih zaposlenih, bank upnic, delničarjev ter potencialnih novih vlagateljev Save.

Priprava:
2011
Izvedba:
2012–2014

**CILJ STRATEGIJE
POSLOVNO-FINANČNEGA
PRESTRUKTURIRANJA
POSLOVNE SKUPINE SAVA
IN DRUŽBE SAVA, d.d.**

VZPOSTAVITEV POGOJEV:

- za izboljšanje uspešnosti poslovanja;
- za povečanje premoženja družb in rast vrednosti delnice Sava;
- za rast dobička;
- za oblikovanje novih virov za izplačevanje dividend delničarjem Save.

Tri ključne faze strategije prestrukturiranja - kot načrtano leta 2011

Strategija poslovno-finančnega prestrukturiranja in konsolidacije Save do konca leta 2014 predvideva tri ključne faze, opisane spodaj.

FAZA 1
do konca
leta 2011

**PRIPRAVA –
VZPOSTAVITEV POGOJEV
ZA IZVEDBO STRATEGIJE
PRESTRUKTURIRANJA SAVE**

KLJUČNI UKREPI:

- zagotavljanje likvidnosti;
- sklenitev dogovora za rokovno uskladitev finančnih obveznosti Save;
- vzpostavitev nove organiziranosti Save, d. d., in sprememba modela upravljanja skupine;
- izvedba priprav za združitev družb dejavnosti Turizem.

FAZA 2
začetek v 2011,
pretežno v 2012,
nadaljevanje
v 2013

**IZVAJANJE STRATEGIJE
PRESTRUKTURIRANJA
IN / ALI DEZINVESTIRANJA
POSAMEZNIH NALOŽB SAVE, d.d.**

KLJUČNI UKREPI:

- dezinvestiranje izbranih naložb Save, d. d., ki se lahko prodajo po primerni ceni;
- prestrukturiranje drugih naložb in izboljšanje njihovega poslovanja ter s tem povečanje njihove vrednosti za ohranitev ali morebitno prodajo v primernejših pogojih;
- razdolžitev in sklenitev reprograma finančnih obveznosti Save, d. d.

FAZA 3
v 2013 in
2014

**MAKSIMIRANJE
VREDNOSTI NALOŽB
SAVE, D. D.**

KLJUČNI UKREPI:

- nadaljevanje nekaterih procesov dezinvestiranja;
- osredotočenost na nadaljnje izboljševanje poslovanja in uresničevanje sinergij v dejavnostih;
- novi potencialni nakupi deležev in prevzemi.

Prenovljena Sava po zaključku strategije prestrukturiranja - kot načrtano leta 2011

Prvotni načrt iz leta 2011 predvideva, da bo nova, prenovljena Sava po zaključku strategije prestrukturiranja predvidoma sestavljena:

- iz Save, d. d., stroškovno učinkovitega in poslovnim razmeram visoko prilagodljivega holdinga odvisnih in pridruženih družb,
- iz prenovljene dejavnosti Turizem, racionalnejše in uspešnejše, ter
- iz deležev v obeh bankah ali v združeni banki oziroma iz drugih finančnih naložb.

Sava, d. d., bo po preoblikovanju finančni investitor, ki:

- še naprej kotira na borzi;
- ustvarja dobiček iz dejavnosti ter iz nakupov in prodaj naložb.

Naložbena politika Save, d. d., bo usmerjena v investiranje v delnice in deleže podjetij:

- s potencialom rasti, a s trenutno nizko dobičkonosnostjo in potrebo po prestrukturiranju;
- s potencialom za ustvarjanje sinergij z obstoječim portfeljem naložb Save, d. d.

Strategija prestrukturiranja od leta 2011 do 2014 – preoblikovanje Save, d. d., in njenih dejavnosti (status izvajanja strateških aktivnosti ob konca leta 2013)

Uresničevanje strategije prestrukturiranja Save v letu 2013

Do konca leta 2011 je uprava Save, d. d., dosledno izpolnila vse ključne strateške zaveze 1. faze priprave in s tem vzpostavila temelje za izvedbo naslednje faze strategije.

Težišče 2. faze strategije, ki je potekala v letu 2012 in se nadaljevala v letu 2013, je prestrukturiranje ali dezinvestiranje posameznih naložb Save, d. d.

Sava, d.d., je tudi v letu 2013 nadaljevala z izvajanjem kompleksnega sklopa aktivnosti za izboljševanje operativnega poslovanja in ustvarjanje prostega denarnega toka družb skupine.

Po odprodaji nosilnega dela dejavnosti Nepremičnine, je bila januarja zaključena odprodaja dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo. V teku je odprodaja dejavnosti Energetike, nadaljuje pa se tudi odprodaja portfeljskih naložb Save, d. d.

Najpomembnejši dosežek minulega obdobja leta 2013 predstavljata julijska sklenitev dogovora z bankami upnicami o prestrukturiranju virov financiranja – reprogram obstoječih kreditnih obveznosti Save, d.d., ter dogovor za reprogramiranje finančnih obveznic SA02, s čimer so se sestavine obveznic spremenile tako, da so njihovi pogoji enakovredni reprogramiranim bančnim posojilom.

S tem so do konca novembra 2014 vzpostavljeni temelji za stabilnost družbe, kar omogoča nadaljnje strateške premike za znižanje zadolženosti, obnovo dobičkonosnosti ter ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje Save.

Ključne strateške usmeritve Save, d.d., v letu 2014

SAVA, D.D.: Zagotavljanje ustrezne likvidnosti in solventnosti bo tudi v letošnjem letu eden od ključnih ciljev vseh družb Poslovne skupine Sava. Sava, d.d., bo zagotavljala likvidnost z obstoječimi likvidnimi sredstvi in odprodajo finančnih naložb. Uprava pričakuje podaljšanje dogovora o prestrukturiranju virov financiranja družbe Sava, d.d., z dne 23.7.2013, veljavnega do 30.11.2014.

Sava, d.d., bo kot nosilka dejavnosti Naložbene finance v letu 2014 nadaljevala z izvajanjem optimizacije operativnega poslovanja družbe. Predvideno je občutno nadaljnje znižanje stroškov in sicer stroškov storitev ter dela.

Tudi v letošnjem letu se bo nadaljevalo dezinvestiranje nestrategičnega premoženja, preostanka energetike (družba Energetika Črnomelj), preostanka področja Nepremičnine in nekaterih portfeljskih finančnih naložb Save, d.d. Izvedba dezinvestiranja bo potekala v obsegu in vrednosti, ki zagotavlja ekonomsko upravičene odprodaje.

Izvajanje strateških aktivnosti na področju konsolidacije finančnega premoženja Save, d.d., se nanaša na razvoj naložb v obeh glavnih razvojnih dejavnosti, na katerih temelji strategija prestrukturiranja Save, to je Turizem in bančništvo.

V okviru razvoja naložb v Turizmu je ključni podatek na strateškem razvoju Zdravstva, ki bo že v letu 2014 dosegel pomemben strateški prodor, še pomembnejša pa bo njegova vloga v naslednjih letih.

Nadaljevanje aktivnosti za konsolidacijo finančnega premoženja v bančnem sektorju, kjer je imela Sava, d.d., doslej pomembne lastniške deleže tako v Abanki Vipava, d.d., kot tudi v Gorenjski banki, d.d., pa v sedanjem ekonomskem okolju ni več mogoče v prvotno načrtani smeri.

Ključne strateške usmeritve dejavnosti Poslovne skupine Sava v letu 2014

DEJAVNOST TURIZEM: temeljni cilj je nadaljnje izboljšanje dobičkonosnosti poslovanja te Savine dejavnosti, kot rezultat že izvedenih in tudi na novo opredeljenih strateških aktivnosti.

Osnovni poudarek bo na strateškem razvoju dejavnosti Zdravstva, intenzivnem trženju in pridobivanju novih trgov ter izboljševanju operativne uspešnosti, tudi kot rezultat organizacijskih sprememb. Za omogočanje izvajanja strateških usmeritev Zdravstva je družba Sava Turizem d.d., v februarju 2014 pridobila tudi 100-odstotni lastniški delež družbe Cardial, d.o.o.

Nadaljevale se bodo aktivnosti dezinvestiranja strateško nepotrebnega premoženja. V tem okviru je predvidena tudi druga faza odprodaje golfske dejavnosti z odprodajo golf igrišča v Moravskih Toplicah.

Predvidena je rast obsega investicij, predvsem v posodobitev ponudbe in vpeljavo nekaterih novih vsebin ter v zmanjšanje porabe energentov.

DRUGE DEJAVNOSTI: Te družbe, ki so pretežno upravljane s strani družbe Sava, d.d., bodo zmanjševale obseg poslovanja in nadaljevale z optimizacijo ter s pripravo premoženja za dokončen umik.

Družba Sava IT, d.o.o., Kranj, je s 1. januarjem 2014 prenehala z aktivnim poslovanjem. Zaposleni in izvedba storitev informacijske tehnologije, so bili preneseni na družbo Savatech, d.o.o., in Sava Turizem d.d.

Splošna gospodarska gibanja

Realna rast svetovnega BDP (brez evroobmočja) je v letu 2013 v visoko razvitih gospodarstvih (ZDA, Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) dobila nekaj zagona predvsem na račun pozitivnega prispevka zalog, nasprotno pa se je rast na večini nastajajočih trgov umirila, k čemur je v večji meri prispevalo šibkejše domače povpraševanje.

Svetovno gospodarsko okrevanje naj bi se v prihodnje počasi pospeševalo, saj nekateri ciklični in strukturni dejavniki še vedno poslabšujejo možnost za rast v srednjeročnem obdobju.

Po ocenah se bo tako gospodarska rast postopoma okreplila in s 3,3 odstotka v letu 2013 zrasla na 3,9 odstotka v letu 2014 in na 4,1 odstotka v letu 2015. Svetovna trgovinska menjava naj bi se povečala za 3,9 odstotka v letu 2013, za 5,6 odstotka v letu 2014 ter za 6,4 odstotka v letu 2015.

Kljub krepitvi ostajajo stopnje rasti svetovne trgovinske menjave mnogo nižje od tistih pred svetovno finančno krizo. Na svetovni ravni se nadaljuje zniževanje svetovne inflacije, k čemur prispeva šibko povpraševanje, skromna gospodarska aktivnost in šibka dinamika cen primarnih surovin.

Na podlagi projekcij strokovnjakov Evrosistema naj bi se realni BDP v evroobmočju leta 2013 zmanjšal za 0,4 odstotka, medtem ko je v letu 2014 predvideno postopno povečanje na stopnjo med 0,9 in 1,1 odstotka ter na stopnjo med 1,3 in 1,7 odstotka v letu 2015. K zmerni krepitvi gospodarske aktivnosti naj bi prispevalo postopno okrevanje domačega in zunanjega povpraševanja, vendar naj bi po drugi strani gospodarsko rast nadalje zaviralo razdolževanje v zasebnem in fiskalna konsolidacija v javnem sektorju ter visoka brezposelnost. Po napovedih naj bi realni BDP dosegel predkrizno raven (prvo četrletje 2008) šele do konca leta 2015.

Inflacija, merjena z indeksom HIPC, bo po ocenah za leto 2013 znašala 1,4 odstotka, v letih 2014 in 2015 pa naj bi se cenovno gibanje postopoma umirjalo (stopnja rasti med 1,1 in 1,3 odstotka), k čemur naj bi deloma prispevale nižje terminske cene nafte, pretekla apreciacija evra, vztrajen neizkoriščen gospodarski potencial ter zmanjšanje rasti cen hrane zaradi preteklega znižanja mednarodnih cen hrane. Povpraševanje iz glavnih trgovinskih partneric evroobmočja se povečuje počasneje kot svetovna trgovinska menjava in naj bi se po ocenah v letu 2013 povečalo za 3,0 odstotka, v letih 2014 in 2015 pa naj bi se okreplilo na 5,0 odstotka oziroma 7,5 odstotka.

Gospodarska aktivnost v Sloveniji se je v letu 2013 znižala za 1,1 odstotka, na kar je vplivalo zlasti šibkejšje tuje povpraševanje, omejevalni ukrepi fiskalne konsolidacije, zaostrene razmere na trgu dela, razdolževanje zasebnega sektorja in nadaljevanje težav z dostopom do virov financiranja. Po drugi strani pa je k upočasnitvi padca gospodarske aktivnosti prispevalo predvsem nadaljevanje rasti izvoza, nekatere večje investicije ter povečano trošenje gospodinjstev pred zvišanjem stopenj DDV. Na podlagi projekcij Banke Slovenije bo do gospodarske rasti prišlo postopoma šele v letu 2015. Povprečna inflacija, merjena s HICP, je v letu 2013 znašala 1,9 odstotka, in je predvsem odraz višjih cen hrane in energentov zaradi ukrepov na davčnem področju (dvig stopenj DDV, trošarine, drugi davki). Kljub relativno visokemu prispevku davčnih ukrepov je bila inflacija v letu 2013 za 0,9 odstotne točke nižja glede na predhodno leto, kar je povezano predvsem z nadaljnjim krčenjem gospodarske aktivnosti v domačem in mednarodnem okolju in s tem povezanim poslabšanjem razmer na trgu dela. Poleg tega je država v letu 2013 resno pristopila k sanaciji bančnega sistema, in sicer je na podlagi izvedenega skrbnega pregleda stanja v bančnem sistemu v drugi polovici leta 2013 po odobritvi evropske komisije že v sredini decembra dokapitalizirala tri največje banke v skupni višini 2,8 milijarde evrov (7,9 odstotka BDP) in banki, ki sta v postopku nadzorovanega prenehanja poslovanja, v višini 445 milijonov evrov, malo kasneje pa so bili opravljeni tudi prvi prenosi premoženja na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB).

Na podlagi mednarodnih primerjav se je položaj Slovenije glede na kapitalsko ustreznost bančnega sistema po dokapitalizaciji izboljšal, prav tako pa se je položaj Slovenije že nekoliko izboljšal tudi na mednarodnih finančnih trgih (zahtevane donosnosti dospelja za evrske obveznice so se znižale na raven okoli 4,5 odstotka).

Finančni trgi

Dogajanja v gospodarstvu so se odrazila tudi na domačem kapitalskem trgu, saj se je le-ta do septembra gibal negativno, jeseni pa je prišlo do preobrata in se je trend obrnil navzgor.

Indeks delnic SBI TOP je konec leta 2013 dosegel vrednost 655,66 točk in je bil za 3,17 odstotka višji glede na konec leta 2012, ko je vrednost indeksa SBI TOP znašala 635,51 točk. Skupna vrednost prometa s finančnimi instrumenti na Ljubljanski borzi je v letu 2013 dosegla 391,8 milijona evrov, kar je za 8,7 odstotka več kot v letu 2012. Promet z delnicami javnih družb je znašal 299,4 milijona evrov, z obveznicami 86,1 milijona evrov in z investicijskimi kuponi 1,8 milijona evrov. Tržna kapitalizacija finančnih instrumentov na Ljubljanski borzi je konec leta 2013 znašala 19,1 milijarde evrov (investicijski skladi niso vključeni), kar je za 8,4 odstotka več glede na konec leta 2012. Tržna kapitalizacija vseh delnic na borzi (brez vključitve investicijskih skladov) je konec decembra 2013 znašala 5,2 milijarde evrov in je bila za 5,3 odstotka višja glede na konec leta 2012. Tržna kapitalizacija obveznic se je konec leta 2013 glede na konec leta 2012 povečala za 9,6 odstotka, predvsem zaradi izdaj obveznic DUTB in dodatnih izdaj obveznic ter zakladnih menic RS za namen financiranja ukrepov za krepitev stabilnosti bank. Na svetovnih finančnih trgih se je v decembru nadaljevalo pozitivno vzdušje.

Turizem

Svetovni turizem ustvarja 9 odstotka svetovnega BDP. Kljub manj ugodnim gospodarskim razmeram je turizem v letu 2012 zabeležil 3,8-odstotno rast števila prihoda gostov in prvič v zgodovini presegel milijardo prihodov. Največja rast med 6 in 7 odstotki je bila dosežena v Aziji, Pacifiku in Afriki. Evropa kot največja turistična destinacija, ki ustvari okoli 535 milijonov oziroma 52 odstotkov vseh prihodov, je v letu 2012 zabeležila 2,5-odstotno stopnjo rasti. Svetovni turizem naj bi se po pričakovanjih v letu 2013 povečal za 3,0 odstotka, do leta 2023 pa naj bi se letno povečeval za 4,2 odstotka.

Po oceni Svetovnega turističnega in potovalnega sveta (WTTC) turizem v Sloveniji ustvarja kar 12,8-odstotni delež BDP in naj bi se po pričakovanjih v letu 2013 povečal za 2,4 odstotka, do leta 2023 pa naj bi se letno povečeval za 3,3 odstotka.

Po podatkih Statističnega urada RS je v letu 2013 skupno število prihodov turistov v primerjavi z letom poprej poraslo za 2,3 odstotka, pri čemer je bila zabeležena 4,4-odstotno rast števila prihodov tujih turistov in 1,6-odstotni upad prihodov domačih turistov. V letu 2013 se je skupno število ustvarjenih prenočitev turistov v primerjavi z letom poprej povečalo za 0,3 odstotka, pri čemer je bila zabeležena 2,8-odstotno rast števila prenočitev tujih turistov in 3,4-odstotni upad števila prenočitev domačih turistov. 62 odstotka vseh nočitev so ustvarili tuji turisti.

Neugodne gospodarske razmere v Sloveniji še vedno vplivajo na rezultate v turizmu in se kažejo tudi v novih smernicah turističnega povpraševanja (turisti natančneje načrtujejo počitnice, iščejo ustrežnejše razmerje med ceno in kakovostjo, manjša pa je tudi izvenpenzijska poraba).

Skladno s sprejeto Strategijo razvoja slovenskega turizma 2012-2016 bo turizem postal ena od vodilnih dejavnosti slovenskega gospodarstva in tako pomembno prispeval k doseganju razvojnih ciljev Slovenije. Z izvajanjem aktivnosti za izboljšane poslovnih pogojev poslovanja turizma (med drugim tudi preko Javne agencije Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma) se načrtuje povečanje obsega slovenske turistične dejavnosti (2-odstotna letna stopnja rasti števila prenočitev, 4-odstotna letna stopnja rasti števila turistov, 6 do 8-odstotna letna stopnja rasti prilivov iz naslova izvoza potovanj).

5

Poslovanje Poslovne skupine Sava

Sedanja podoba Poslovne skupine Sava je zaradi izvedene odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo bistveno spremenjena. Največji dejavnosti v skupini sta od januarja 2013 dalje upravljanje finančnih naložb družbe Sava, d.d., kjer najpomembnejši delež predstavlja naložba v bančni sektor ter dejavnost Turizem.

Družbe Poslovne skupine Sava so v letu 2013 dosegle prihodke od prodaje v višini 67,2 milijona evrov, od katerih se pretežni del nanaša na dosežke v dejavnosti Turizem. Pri prodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo je bil dosežen dobiček v višini 8,8 milijona evrov. Tudi v tem letu so oslabitve sredstev v višini 51,4 milijona evrov ter odprava terjatev za odložene davke v višini 9,8 milijona evrov pomembno poslabšale poslovni izid skupine Sava. Dosežena je bila čista izguba v višini 55,6 milijona evrov, ki je vrednost kapitala skupine znižala na 16,2 milijona evrov.

5.1. Poslovna uspešnost

Informacije o poslovni uspešnosti, kjer so podane primerjalne analize na enako obdobje preteklega leta, upoštevajo sedanjo sestavo Poslovne skupine Sava.

V izkazu poslovnega izida za Poslovno skupino Sava pa so prikazane dejansko dosežene vrednosti v letu 2012.

Prihodki od prodaje

Doseženi prihodki od prodaje družb Poslovne skupine Sava so v letu 2013 znašali 67,2 milijona evrov in so bili za 6 odstotkov nižji kot v enakem obdobju preteklega leta, za načrtovanimi vrednostmi pa so zaostajali prav tako za 6 odstotkov.

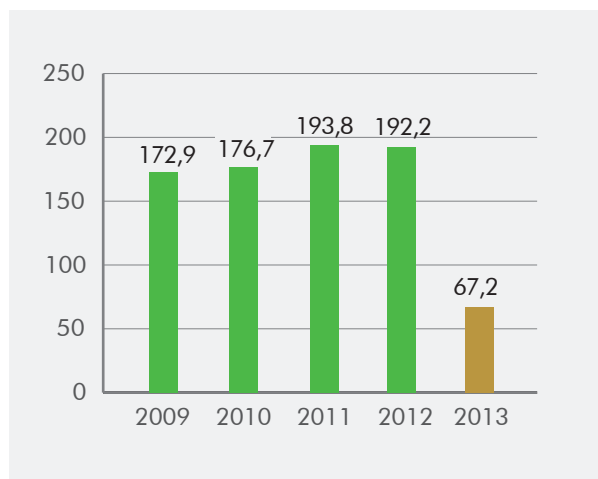
V dejavnosti Turizem se še vedno soočajo z dodatno zaostrenimi gospodarskimi razmerami, zlasti na slovenskem trgu. Močan upad kupne moči se odraža na ravni celotne panoge.

Trženje turističnih produktov se preusmerja na trge in tržne segmente, ki jih je kriza manj prizadela. Poteka tudi korenita nadgradnja zdravstvene dejavnosti, hkrati pa so v izvajanju dodatni programi racionalizacij.

V dejavnosti Turizem so bili v letu 2013 doseženi prihodki od prodaje v višini 62,5 milijona evrov, kar je bilo za 4 odstotke manj od prihodkov v enakem obdobju leta 2012 in tudi za 4 odstotke manj od načrtovanih prihodkov.

V družbah *drugih dejavnosti*, ki jo sestavljajo nepremičninski družbi, družbe področja Energetika ter dve manjši storitveni družbi, so bili doseženi prodajni prihodki v višini 3,6 milijona evrov za 8 odstotkov nižji od tako od prihodkov leta 2012 kot tudi od načrtovanih prihodkov od prodaje.

Prihodki od prodaje Poslovne skupine Sava od leta 2009 do leta 2013 (v mio EUR)

Drugi poslovni prihodki

Drugi poslovni prihodki, ki so bili doseženi v višini 4,7 milijona evrov, so sestavljeni iz prihodkov od prodaje nepremičnin, prihodkov od odprave oslabitev obratnih sredstev v odprodani družbi, prihodkov od odprave neporabljenih rezervacij in prihodkov od prejetih državnih spodbud.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki v višini 79,7 milijona evrov so bili za 8 odstotkov višji kot v enakem obdobju leta 2012 ter za 15 odstotkov višji od načrtovanih vrednosti. Odstopanja so v celoti nastala zaradi oslabitev nepremičnin, zalog in terjatev v skupni višini 9,3 milijona evrov. Med odhodki poslovanja so stroški dela predstavljali 30 odstotkov, v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta so bili nižji za 9 odstotkov, od načrtovanih pa nižji za 4 odstotke.

Stroški blaga, materiala in storitev so v strukturi stroškov predstavljali 46 odstotkov, stroški dela 30 odstotkov, amortizacija 10 odstotkov, odpisi vrednosti 12 odstotkov ter ostali poslovni odhodki 2 odstotka.

Izguba iz poslovanja (EBIT)

Izguba iz operativnega poslovanja družb Poslovne skupine Sava je v letu 2013 znašala 7,8 milijona evrov, kar je za 7,6 milijona evrov več kot v enakem obdobju leta 2012 ter za 8,4 milijona evrov več od načrtovanih vrednosti.

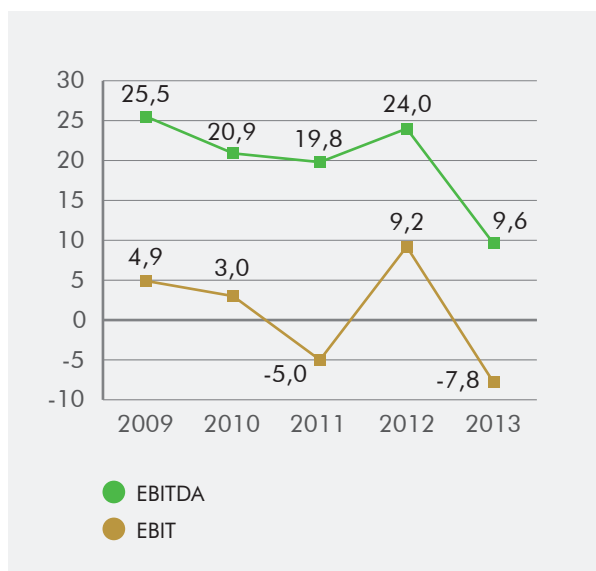
V dejavnosti *Turizem* je dosežena izguba iz poslovanja znašala 1,4 milijona evrov. Nastala je zaradi oslabitev hotelskih nepremičnin ter oslabitev poslovnih terjatev v skupni višini 3,4 milijona evrov in zaradi dodatnih dajatev v višini 0,9 milijona evrov. Brez upoštevanja oslabitev in dodatnih dajatev je bil dosežen operativni dobiček v višini 2,9 milijona evrov, ki pa je še vedno zaostajal tako za vrednostmi leta 2012 kot tudi za načrtovanimi vrednostmi.

Sava, d.d., ima v posamičnih računovodskih izkazih izkazano izgubo v višini 0,2 milijona evrov. Izgubo iz poslovanja so znižali prihodki v višini 5,1 milijona evrov, doseženi pri odprodaji hotelskih nepremičnin v družbo dejavnosti *Turizem*. Del tega dobička v višini 4,2 milijona evrov je v konsolidiranih računovodskih izkazih izločen, ker je bil dosežen znotraj Poslovne skupine Sava. K izgubi iz poslovanja poslovne skupine je tako *Sava, d.d.*, prispevala 4,4 milijona evrov.

V družbah *drugih dejavnosti* je bila dosežena izguba iz poslovanja v višini 3,9 milijona evrov, ki je posledica oslabitev zalog nepremičnin in naložbenih nepremičnin.

V konsolidiranih računovodskih izkazih pa je bila dodatno pripoznana odprava v preteklih letih izvedenih oslabitev v povezavi z odprodano družbo dejavnosti *Energetika* v višini 2,0 milijona evrov.

EBITDA in EBIT v Poslovni skupini Sava od leta 2009 do leta 2013 (v mio EUR)

Prihodki financiranja

Prihodki financiranja so bili doseženi v višini 16,8 milijona evrov in so bili zaradi dobička pri odprodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo pomembno višji kot v enakem obdobju preteklega leta. V pretežni meri so bili doseženi v matični družbi Sava, d.d.

EBITDA – dobiček/ izguba iz poslovanja pred amortizacijo in odpisi

EBIT – dobiček/ izguba iz poslovanja

Pojasnilo razlike med doseženim dobičkom Save, d.d., in dobičkom v Poslovni skupini Sava v povezavi z odprodajo družb dejavnosti Gumarstvo:

	Sava, d.d.	Poslovna skupina Sava	Opomba
Dobiček pri prodaji naložbe	+ 23,5 mio €	+ 23,5 mio €	
Izločitve v konsolidaciji 2013	-	-14,7 mio €	že v preteklosti pripoznan dobiček Gumarstva v skupini Sava
Dobiček pri prodaji Gumarstva z zunanjetrgovinsko mrežo	+ 23,5 mio €	+ 8,8 mio €	

Odhodki financiranja

Odhodki financiranja v višini 16,7 milijona evrov so v primerjavi z enakim obdobjem leta 2012 za 34 odstotkov nižji. Znižanje je posledica doseženih pogojev financiranja v postopku reprograma posojil Save, d.d., in Save Turizma d.d.. Načrtovane finančne odhodke v pretežni meri presegajo zaradi oslabitev finančnih naložb.

Neto prihodki financiranja

Doseženi so bili neto prihodki financiranja v višini 0,2 milijona evrov.

Neto odhodki od pridruženih podjetij

Oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja, ki so dosegle višino 38,1 milijona evrov, so bile sestavljene iz:

- oslabitve *finančne naložbe* v *Gorenjsko banko, d.d.*, v višini 27,6 milijona evrov. Oslabitev je bila opravljena na vrednost 588 evrov na delnico in sicer na podlagi ocenjevanja vrednosti kapitala Gorenjske banke, d.d. S tem dogodkom je vrednotenje naložbe v Gorenjsko banko, d.d., v konsolidiranih računovodskih izkazih izenačeno z vrednotenjem v obvladujoči družbi Sava, d.d.;

- dokončne oslabitve *finančne naložbe* v *delnice Abanke Vipa, d.d.*, v višini 9,6 milijona evrov;
- oslabitve *finančne naložbe* in danega posojila v povezavi z *družbo NFD Holding, d.d.*, v višini 0,9 milijona evrov.

Izguba pred obdavčitvijo

Dosežena je bila celotna izguba pred davki v višini 45,7 milijona evrov. Del dobičkov Sava, d.d., v skupni višini 18,9 milijona evrov v konsolidiranih računovodskih izkazih ni priznanih. Nanašajo se na odprodajo Gumarstva z zunanjetrgovinsko mrežo ter odprodajo hotelskih nepremičnin.

Sestava dobička / izgube pred obdavčitvijo (v mio EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013
Dobiček / izguba iz poslovanja brez odpisov vrednosti	9,1	5,5	5,8	10,4	1,5
Oslabitve sredstev preko izkaza poslovnega izida	-35,9	-93,1	-160,3	-85,4	-51,4
Finančni izid brez vključenih oslabitev	31,9	-20,1	-25,5	-18,4	4,2
Izid od pridruženih podjetij brez vključenih oslabitev	17,4	2,6	10,9	0	0
Dobiček / izguba pred obdavčitvijo	22,5	-105,1	-169,1	-93,4	-45,7

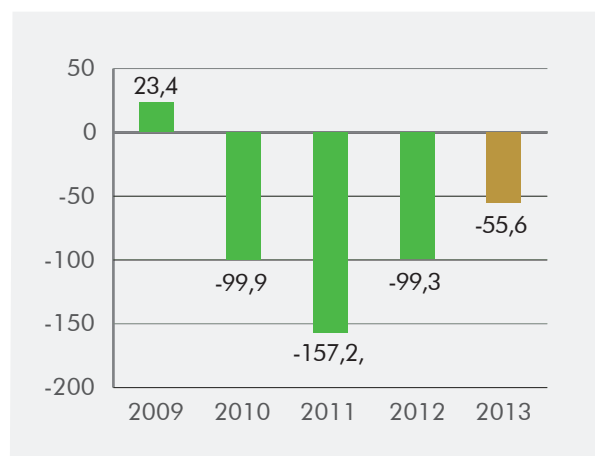
Davek

V Poslovni skupini Sava je izkazan znesek davka v višini 9,8 milijona evrov. Navedeni znesek predstavlja odloženi davek, ki poslabšuje poslovni izid obračunskega obdobja. Nanaša se na odpravo odloženih terjatev za davek v zvezi s prodajo in izbrisom finančnih naložb, kjer je z največjim deležem vključena izguba lastništva naložbe v Abanki Vipa, d.d.

Čista izguba Poslovne skupine Sava

V Poslovni skupini Sava je bila v letu 2013 dosežena čista izguba v višini 55,6 milijona evrov, kar predstavlja 27,85 evra na delnico.

Čisti dobiček / izguba v Poslovni skupini Sava od leta 2009 do leta 2013 (v mio EUR)

Zadržana čista izguba Poslovne skupine Sava

Zadržana čista izguba Poslovne skupine Sava je na dan 31.12.2013 znašala 11,5 milijona evrov.

Izkaz poslovnega izida Poslovne skupine Sava po četrtletjih leta 2013 (v 000 EUR)

	JAN-MAR 2013	APR-JUN 2013	JUL-SEP 2013	OKT-DEC 2013
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	12.377	17.551	22.898	14.395
Sprememba vrednosti zalog	32	48	-67	-13
Drugi poslovni prihodki	469	462	283	3.459
Poslovni prihodki	12.878	18.061	23.114	17.841
Stroški blaga, materiala, storitev	-8.484	-8.515	-10.492	-8.959
Stroški dela	-6.128	-6.338	-5.798	-5.956
Amortizacija	-2.195	-2.037	-2.087	-1.741
Odpisi vrednosti	-348	-163	88	-8.846
Drugi odhodki poslovanja	-260	-338	-617	-451
Odhodki poslovanja	-17.415	-17.391	-18.906	-25.953
Dobiček / izguba iz poslovanja	-4.537	670	4.208	-8.112
Prihodki financiranja	10.469	197	250	5.928
Odhodki financiranja	-4.663	-6.315	-2.632	-3.055
Neto prihodki / odhodki financiranja	5.806	-6.118	-2.382	2.873
Neto prihodki / odhodki od pridruženih podjetij	-1.057	-21	-17	-37.044
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo	212	-5.469	1.809	-42.283
Davek	-993	251	23	-9.108
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	-781	-5.218	1.832	-51.391

5.2. Sestava sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota ter struktura sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2013 znašala 326,3 milijona evrov in je bila za 154,7 milijona evrov oziroma za 32 odstotkov nižja kot konec leta 2012. Neto znižanje bilančne vsote je posledica odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo ter izvedenih oslabitev sredstev.

V strukturi sredstev finančne naložbe predstavljajo 36 odstotkov, nepremičnine, naprave in oprema 50

odstotkov, ostala sredstva (zaloge, poslovne terjatve, dana posojila, odložene terjatve za davek in drugo) pa 14 odstotkov.

V strukturi virov sredstev je kapital udeležen s 5 odstotki, dolgoročni dolgovi z 20 odstotki ter kratkoročni dolgovi s 75 odstotki.

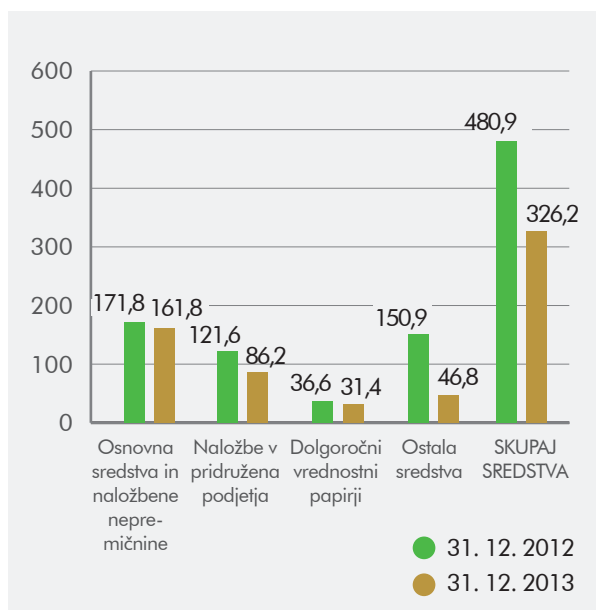
Dolgoročna sredstva družb Poslovne skupine Sava so v 28 odstotkih financirana z dolgoročnimi viri, v 72 odstotkih pa s kratkoročnimi viri.

Sredstva

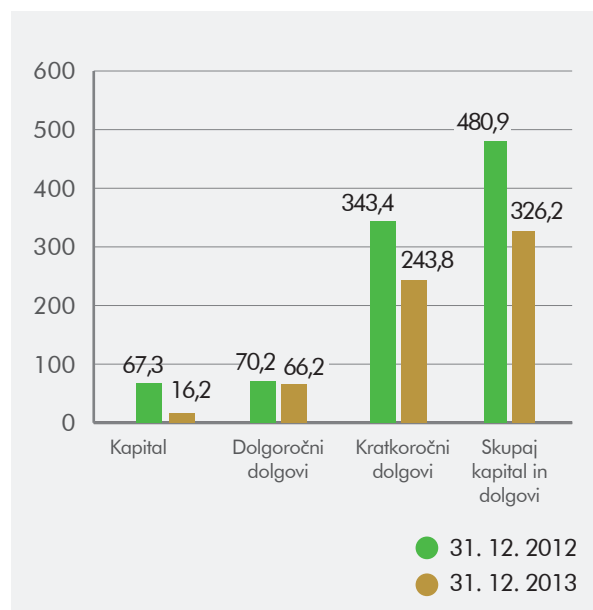
Najpomembnejše spremembe sredstev Poslovne skupine Sava glede na konec leta 2012 so bile naslednje:

- vrednost **nepremičnin, naprav in opreme**, ki je na dan 31.12.2013 dosegla višino 153,4 milijona evrov, se je v primerjavi s koncem preteklega leta neto znižala za 11,6 milijona evrov. Obračunana je bila amortizacija v višini 8,1 milijona evrov, investicijska vlaganja pa so bila realizirana v višini 5,5 milijona evrov. Vrednost se je zaradi odprodaje družb Ensa BH, d.o.o., in Sava Golf, d.o.o., znižala za 6,2 milijona evrov, zaradi oslabitev pa v višini 2,8 milijona evrov;
- vrednost **naložbenih nepremičnin**, ki je na dan 31. 12. 2013 dosegla višino 8,4 milijona evrov, se je v primerjavi s koncem preteklega leta neto zvišala za 1,5 milijona evrov. Neto povišanje je v pretežni meri posledica prenosa vrednosti nepremičnin, namenjenih odprodaji v družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., iz zalog na naložbene nepremičnine v višini 6,3 milijona evrov, odprodaje zemljišč v Kranju v višini 2,2 milijona evrov ter oslabitve naložbenih nepremičnin v višini 2,5 milijona evrov;
- vrednost **naložb v pridružena podjetja**, ki je na dan 31. 12. 2013 dosegla višino 86,2 milijona evrov, se je v primerjavi s koncem preteklega leta znižala za 35,4 milijona evrov. Znižanje je nastalo zaradi:
 - vnovčenja 6.050 zastavljenih delnic Gorenjske banke, d.d., in s tem znižanja lastniškega deleža Save, d.d., v Gorenjski banki, d.d., za 1,83 odstotne točke na 44,07 odstotka, kar je vrednostno predstavljalo 3,6 milijona evrov,
 - oslabitve finančne naložbe v delnice Gorenjske banke, d.d., v neto višini 22,0 milijona evrov na 588 evrov na delnico (oslabitev – 27,6 milijona evrov, odprava prevrednotovalnega popravka kapitala + 5,6 milijona evrov),
 - dokončne oslabitve finančne naložbe v delnice Abanke Vipava, d.d., v višini 9,6 milijona evrov,
 - oslabitve finančne naložbe v NFD Holding, d.d., v višini 0,2 milijona evrov;
- vrednost **dolgoročnih vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo**, ki je na dan 31. 12. 2013 dosegla višino 31,4 milijona evrov, se je v poslovnem obdobju znižala za neto 5,2 milijona evrov. Znesek se v večji meri nanaša na dodatne oslabitve navedenih finančnih naložb;
- višina **odloženih terjatev za davek** se je v poslovnem obdobju znižala za 8,5 milijona evrov in je na dan 31. 12. 2013 znašala 10,8 milijona evrov. Znižanje je v pretežni meri povezano z izgubo lastništva v Abanki Vipava, d.d. Preostanek odloženih terjatev konec leta se je nanašal na oslabitve finančnih naložb, oblikovanih pred letom 2012. V letu 2013 kljub izvedenim oslabitvam ni bilo oblikovanih novih odloženih terjatev za davke;
- **sredstva za prodajo**, ki so bila na dan 31. 12. 2012 izkazana v višini 91,4 milijona evrov, so po vsebini predstavljala vsa sredstva družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo. Prodajna transakcija deležev je bila zaključena v mesecu januarju 2013, zato ta sredstva niso več vključena med sredstva skupine Sava;
- **zaloge**, ki so bile na dan 31. 12. 2013 izkazane v višini 4,3 milijona evrov, so se v primerjavi s koncem preteklega leta znižale za 7,4 milijona evrov. Znižanje je bilo posledica prenosa dela zalog na naložbene nepremičnine v višini 6,3 milijona evrov ter oslabitve zalog zemljišč za 1,1 milijona evrov. 45 odstotkov stanja zalog še vedno predstavljajo nepremičnine v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb, kjer še ni sprejeta dokončna odločitev ali o odprodaji ali o nadaljevanju aktivnosti na zemljiščih;
- vrednost **poslovnih in drugih terjatev ter danih posojil**, ki je na dan 31. 12. 2013 dosegla višino 30,1 milijona evrov, je za 2,8 milijona evrov višja kot konec preteklega leta. Neto povišanje navedene vrednosti v pretežni meri predstavlja povišanje danih posojil.

Primerjava sestave sredstev Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 – (v mio EUR)

Primerjava sestave virov sredstev Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 – (v mio EUR)

Kapital in dolgovi

Najpomembnejše spremembe virov sredstev glede na konec leta 2012 so bile naslednje:

- **kapital** v višini 16,2 milijona evrov je predstavljal 5 odstotkov vseh virov sredstev, njegovo znižanje za 51,1 milijona evrov v primerjavi s koncem preteklega leta pa je posledica dosežene izgube skupine v višini 55,6 milijona evrov, povečanja vrednosti rezerv za pošteno vrednost v višini 4,9 milijona evrov in za 0,4 milijona evrov zmanjšanja kapitala, ki pripada manjšinskim lastnikom;
- **dolgoročni dolgovi** so dosegli vrednost 66,2 milijona evrov in so v primerjavi s koncem preteklega leta nižji le za 4,0 milijona evrov, kar je posledica doseženih pogojev reprograma posojil v družbah dejavnosti Turizem;
- **kratkoročni dolgovi** so dosegli vrednost 243,8 milijona evrov in so od tistih konec preteklega leta nižji za 99,5 milijona evrov. Znižanje kratkoročnih dolgov za 33,2 milijona evrov po vsebini predstavlja vse vire sredstev družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo. Prodajna transakcija deležev je bila zaključena v mesecu januarju 2013, zato ti viri sredstev niso več vključeni med vire sredstev skupine Sava. Kratkoročne finančne obveznosti so se znižale za 60,8 milijona evrov, ostale poslovne obveznosti pa za 5,5 milijona evrov.
- vrednost **skupnih prejetih dolgoročnih posojil in kratkoročnih finančnih obveznosti** družb Poslovne skupine Sava je na dan 31. 12. 2013 znašala 281,1 milijona evrov, kar je za 64,4 milijona evrov manj kot konec leta 2012.

5.3. Investicije

Investicijska vlaganja družb Poslovne skupine Sava so v letu 2013 znašala 5,5 milijona evrov in so bila skoraj v celoti realizirana v dejavnosti Turizem.

5.4. Finančno prestrukturiranje družb Sava, d.d., in Sava Turizem d.d.

Uprava družbe **Sava, d.d.**, je 23. 07. 2013 z organizatorjem, agentom in agentom za zavarovanja konzorcija bank - Novo Ljubljansko banko, d.d., ter ostalimi bankami upnicami uspešno zaključila proces sklenitve t.i. MRA (*Master Restructuring Agreement*) oz. »Krovne pogodbe o finančnem prestrukturiranju«. Pogodba se nanaša na reprogram obstoječih kreditnih obveznosti Sava, d.d., v višini 187,7 milijona evrov, obrestna mera je 3-odstotna, datum uveljavitve reprograma je 28. 02. 2013, končni datum pa 30. 11. 2014.

S podpisom te pogodbe so banke upnice Savi, d.d., omogočile odlog na odplačilo glavnice po obstoječih posojilih. Sava, d.d., se je obvezala, da bo v tem obdobju redno odplačevala 1-odstotne obresti, medtem ko bo del odloženih obresti zapadel v plačilo ob koncu pogodbenega obdobja. Uprava Sava, d.d., se je s podpisom pogodbe o reprogramu svojih kreditnih obveznosti bankam zavezala tudi za nadaljnje dosledno uresničevanje začrtane strategije v smeri dezinvestiranja finančnega premoženja družbe, zniževanja stroškov in izboljševanja uspešnosti poslovanja.

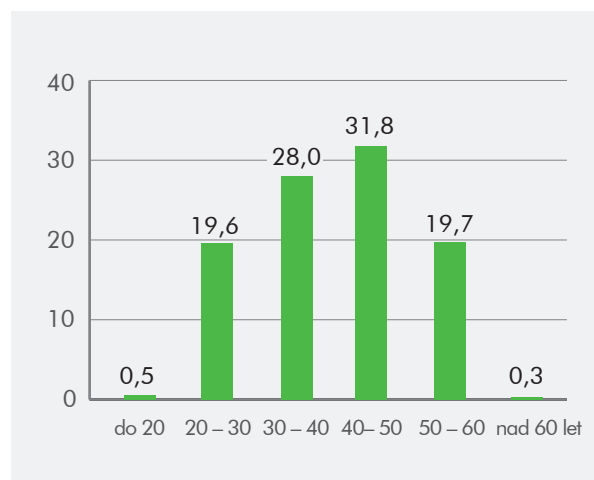
Uprava družbe **Sava Turizem d.d.**, je dne 02. 07. 2013 z bankami upnicami podpisala sporazum o reprogramu finančnih obveznosti. Ena od bank upnic k sporazumu ni pristopila, je pa z družbo Sava Turizem d.d., sklenila dodatek h kreditni pogodbi pod enakimi pogoji kot so z ostalimi bankami upnicami dogovorjeni v sporazumu o reprogramu. Pogodba se nanaša na reprogram obstoječih kreditnih obveznosti družbe Sava Turizem d.d., v višini 49,7 milijona evrov, obrestna mera je 3mEUR + 5 odstotkov, datum uveljavitve reprograma je 02. 07. 2013, končni datum pa 02. 08. 2018.

5.5. Zaposleni

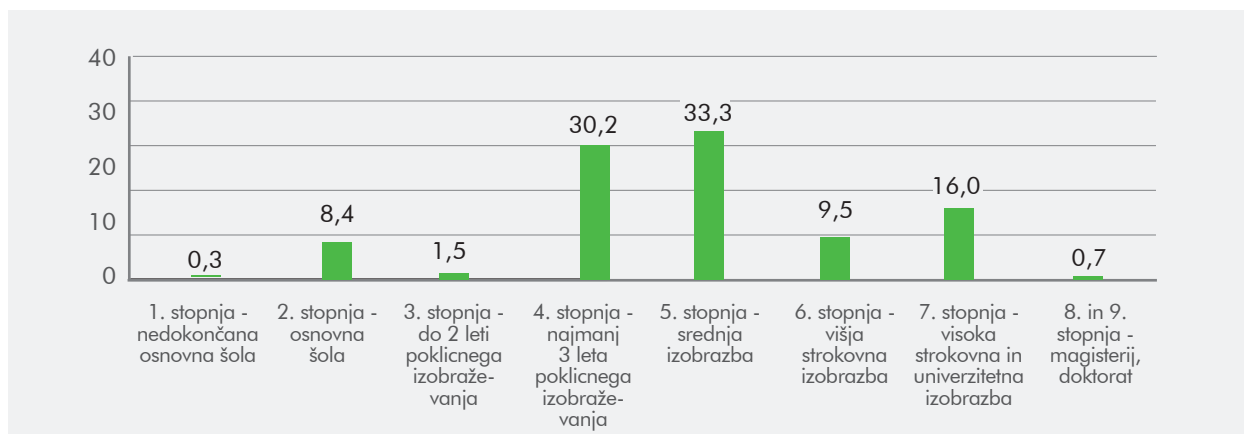
V Poslovni skupini Sava je bilo na dan 31. 12. 2013 zaposlenih 973 sodelavcev, kar je 1.134 sodelavcev manj kot konec preteklega leta. Znižanje za 959 zaposlenih je posledica odprodaje družbe dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo ter družbe Ensa BH, d.o.o. Dodatno neto znižanje za 175 sodelavcev je v pretežni meri nastalo v dejavnosti Turizem, povezano pa je bilo s prenosom storitev čiščenja skupaj z zaposlenimi na zunanje-ga izvajalca, z odprodajo golf dejavnosti na Bledu skupaj z zaposlenimi ter s postopki racionalizacije poslovnih procesov v vseh družbah skupine. V dejavnosti Turizem je bilo zaposlenih 96 odstotkov vseh zaposlenih v Poslovni skupini Sava.

V družbah Poslovne skupine Sava je bilo v letu 2013 povprečno zaposlenih 1.129 sodelavcev, v enakem obdobju predhodnega leta pa 2.187 sodelavcev.

Starostna struktura zaposlenih v družbah Poslovne skupine Sava (v %)

Izobrazbena struktura zaposlenih v družbah Poslovne skupine Sava (v %)

Število zaposlenih v družbah Poslovne skupine Sava

	2013		2012	
	na dan 31.12.2013	povprečno stanje v letu	na dan 31.12.2012	povprečno stanje v letu
Sava, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Ljubljana	20	26	31	35
Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJETRGOVINSKO MREŽO	0	0	835	860
SAVATECH, d.o.o., Kranj*	0	0	765	789
- zunanjetrgovinska mreža	0	0	38	38
- SAVA-ROL, d.o.o., Zagreb (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0	0	9	9
SAVAPRO, d.o.o., Kranj*	0	0	1	1
- SAVARUS, d.o.o., Jaroslavl, Rusija (v lasti SAVAPRO, d.o.o.)*	0	0	22	23
Dejavnost TURIZEM	939	1.044	1.097	1.137
SAVA TURIZEM, d.d., Ljubljana	939	1.044	1.097	1.133
- Sava Golf, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)**	0	0	0	0
- Sava Zdravstvo, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	0	0	0	0
- Sava TMC, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	0	0	0	4
Dejavnost NEPREMIČNINE	0	0	0	9
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Ljubljana	0	0	0	9
SAVA NOVA, d.o.o., Zagreb	0	0	0	0
DRUGE dejavnosti	14	59	144	146
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Kranj (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0	0	88	92
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Ruma, Srbija	0	0	1	1
ENERGETIKA d.o.o., Kranj***	0	0	1	2
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Ljubljana	0	0	2	2
ENSA BH, d.o.o., Srbač, Bosna in Hercegovina**	0	42	36	33
SAVA ENSA, dooel., Skopje, Makedonija****	0	0	0	0
BRAMIR, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina****	0	0	0	0
SAVA IT, d.o.o., Ljubljana*****	14	17	16	16
SKUPAJ POSLOVNA SKUPINA SAVA	973	1.129	2.107	2.187

* Družbe dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo in družba Sava Medical in storitve, d.o.o., so bile odprodane.

** Družbi Sava Golf, d.o.o., in Ensa BH, d.o.o., sta bili odprodani.

*** Družba Energetika, d.o.o., je v stečajnem postopku in nima zaposlenih.

**** Družbi Sava Ensa, dooel., in Bramir, d.o.o., sta bili zaradi minimalnih vrednosti preneseni na pozicijo vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo. Zato zaposlenih ne prikazujemo.

***** Družba SAVA IT, d.o.o., je s 1.1.2014 prenehala z aktivnim delovanjem, zaposleni so bili preneseni na Savatech, d.o.o., in Sava Turizem d.d.

Poslovanje Save, d.d.

6

Odprodaja celotne dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo je bil najpomembnejši projekt leta 2012 in je predstavljal enega ključnih mejnikov strategije prestrukturiranja Save. Pogodba s češko gumarsko skupino ČGS kot izbranim strateškim investitorjem je bila podpisana konec oktobra 2012.

V začetku januarja 2013 so bili izpolnjeni vsi pogodbeno določeni odložni pogoji, kar je omogočilo nakazilo kupnine za 100-odstotni delež v družbi Savatech, d.o.o., v višini 69,4 milijona evrov ter za 60-odstotni delež v družbi Savapro, d.o.o., v višini 1,0 milijona evrov. S transakcijo je bil ustvarjen neto dobiček v višini 23,5 milijona evrov.

Z odprodajo hotelskih nepremičnih v družbo dejavnosti Turizem je le-ta postala ekonomsko zaokrožena celota, Sava, d.d., pa je pri tem dosegla dobiček v višini 5,1 milijona evrov.

Negativen vpliv na dosežen poslovni izid so povzročile dodatne oslabitve finančnih naložb v višini 19,0 milijona evrov ter odprava terjatev za odložene davke v višini 9,8 milijona evrov.

Dosežena je bila čista izguba v višini 11,4 milijona evrov.

Sava, d.d., je v letu 2013 znižala finančne obveznosti za 71,7 milijona evrov.

Dne 23. 07. 2013 je uprava Save, d.d., z bankami upnicami podpisala Okvirno pogodbo o finančnem prestrukturiranju posojilnih obveznosti Save, d.d. S tem bil izpolnjen ključni pogoj tako za doseganje solventnosti in likvidnosti družbe kot tudi za nadaljevanje izvajanja začrtane strategije prestrukturiranja.

6.1. Poslovna uspešnost Save, d.d.

Pregled pomembnejših podatkov o poslovanju Save, d.d. (v mio EUR)

	2009	2010	2011	2012	2013
Čisti prihodki od prodaje	8,1	8,7	5,5	3,1	1,9
Drugi prihodki	0,2	1,6	0,0	0,5	5,3
Stroški iz poslovanja	-11,1	-10,6	-9,5	-6,5	-7,3
Poslovni izid iz poslovanja	-2,8	-0,3	-4,0	-2,9	-0,2
Finančni izid	27,8	-79,2	-167,6	-41,8	-1,5
Poslovni izid pred davki	25,8	-79,4	-170,7	-44,7	-1,6
Čisti poslovni izid	27,4	-72,9	-156,1	-49,0	-11,4

Kazalniki uspešnosti poslovanja Save, d.d.

	2009	2010	2011	2012	2013
Stopnja lastniškosti financiranja - v % kapital / obveznosti do virov sredstev	50,5	42,4	21,4	10,8	6,1
Stopnja dolgoročnosti financiranja - v % vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z rezervacijami in odloženimi davki) ter dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev / obveznosti do virov sredstev	66,1	74,3	32,2	21,9	6,2
Stopnja osnovnosti investiranja - v % osnovna sredstva in naložbene nepremičnine / sredstva	8,0	4,4	3,7	4,3	1,0
Stopnja dolgoročnosti investiranja - v % vsota osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev, naložbenih nepremičnin, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev / sredstva	84,7	86,4	89,4	78,1	91,6
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kapital / osnovna sredstva in naložbene nepremičnine	6,3	9,6	5,7	2,5	5,8
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti vsota likvidnih sredstev, kratkoročnih terjatev in kratkoročnih finančnih naložb / kratkoročne obveznosti	0,5	0,5	0,1	0,1	0,1
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti	0,5	0,5	0,2	0,3	0,1
Koeficient gospodarnosti poslovanja poslovni prihodki / poslovni odhodki	1,5	0,4	0,1	0,2	1,0
Odstotni koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala kapital / obveznosti do virov sredstev	7,9	-22,0	-64,7	-56,2	-35,4
Odstotni koeficient dividendnosti osnovnega kapitala vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital	7,4	7,7	0,0	0,0	0,0

Izkaz poslovnega izida Save, d.d., po četrtletjih leta 2013 (v 000 EUR)

	JAN-MAR 2013	APR-JUN 2013	JUL-SEP 2013	OKT-DEC 2013
01. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	716	211	659	272
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu	331	202	271	269
Do podjetij v skupini	230	117	185	178
Do pridruženih podjetij	0	0	0	0
Do drugih	101	85	86	91
b) Prihodki, doseženi na tujem trgu	385	8	389	3
Do podjetij v skupini	8	8	8	2
Do pridruženih podjetij	0	0	0	0
Do drugih	377	0	381	1
02. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	0	0	0	0
03. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	0	0	0	0
04. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	5.210	0	1	53
05. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	-1.667	-492	-709	-587
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	-20	-18	-17	-18
b) Stroški storitev	-1.647	-474	-692	-569
06. STROŠKI DELA	-463	-461	-403	-372
a) Stroški plač	-379	-365	-334	-295
b) Stroški socialnih zavarovanj (posebej izkazani stroški pokojninskih zavarovanj)	-66	-64	-58	-66
- Stroški socialnih zavarovanj	-28	-27	-25	-24
- Stroški pokojninskih zavarovanj	-38	-37	-32	-43
c) Drugi stroški dela	-18	-32	-11	-11
07. ODPISI VREDNOSTI	-41	-54	-29	-1.914
a) Amortizacija	-41	-27	-28	-28
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0	0	0	0
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	0	-27	-1	-1.886
08. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	-9	1	-47	-30
09. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	25.419	144	2	45
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	24.302	0	0	0
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih	0	0	0	0
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	0	144	2	4
č) Finančni prihodki iz drugih naložb	1.117	0	0	41

	JAN-MAR 2013	APR-JUN 2013	JUL-SEP 2013	OKT-DEC 2013
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	621	-36	192	500
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	62	68	77	74
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	559	-104	115	426
11. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	0	0	0	14
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	0	0	0	13
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	0	0	0	1
12. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	-1.396	-1.139	-959	-16.236
13. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	-3.532	-4.522	357	-994
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	-66	-57	5	-28
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	-2.902	-3.897	1.370	-1.083
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic	-470	-474	-481	145
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	-94	-94	-537	-28
14. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	0	0	0	0
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	0	0	0	0
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	0	0	0	0
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	0	0	0	0
15. DRUGI PRIHODKI	9	3	3	81
16. DRUGI ODHODKI	0	-4	-2	-1
17. DAVEK IZ DOBIČKA	-993	273	1	719
18. ODLOŽENI DAVKI	0	0	0	-9.795
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	23.874	-6.076	-934	-28.246

Čisti prihodki od prodaje

- Ustvarili smo 1,9 milijona evrov prihodkov od prodaje, kar je skladno s poslovnim načrtom in za 41 odstotkov manj od doseženih v enakem obdobju leta 2012. Odstopanje od prihodkov predhodnega leta je posledica prenehanja zaračunavanja storitev družbam dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, ki je bila odprodana.
- Čisti prihodki od prodaje so bili v 60 odstotkih doseženi v odnosu do partnerjev izven skupine, v 40 odstotkih pa so predstavljali prodajo storitev Save, d.d., družbam v skupini.

Drugi prihodki

- Ustvarili smo 5,3 milijona evrov drugih prihodkov, ki so v pretežni meri predstavljali razliko v ceni pri odprodaji osnovnih sredstev.
- V januarju 2013 je bila izvedena odprodaja hotelskih nepremičnin družbi Sava TMC, d.o.o., ki je del dejavnosti Turizem. Kupnina za nepremičnine je znašala 15,3 milijona evrov, višina kupnine pa je bila določena z upoštevanjem Poročila o ocenjevanju vrednosti nepremičninskih pravic. Pri tem je Sava, d.d., dosegla dobiček v višini 5,1 milijona evrov. Z realizacijo odprodaje hotelskih nepremičnin je dejavnost Turizem postala tudi ekonomsko zaokrožena celota.
- Preostanek drugih prihodkov v višini 0,2 milijona evrov je bil dosežen pri prodaji zemljišča v Kranju ter pri odpravi rezervacij.

Stroški iz poslovanja

- Dosegli so 7,3 milijona evrov. Med njimi je bilo za 1,9 milijona evrov oslabitve terjatve. Brez upoštevanja oslabitve so bili za 17 odstotkov nižji od doseženih v enakem obdobju preteklega leta ter za 18 odstotkov nižji od načrtovanih stroškov iz poslovanja.
- V letu 2013 je bilo povprečno zaposlenih 26 so-delavcev, stroški dela so dosegli vrednosti 1,7 milijona evrov in so bili v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta za 40 odstotkov nižji.

- V njihovi sestavi so predstavljali 47 odstotkov stroški storitev, 23 odstotkov stroški dela, 29 odstotkov oslabitve terjatev ter 1 odstotek amortizacija in drugi odhodki.
- Precejšen del teh stroškov je nastal zaradi upravljanja finančnih naložb, zato je del finančnih prihodkov namenjen tudi njihovemu pokrivanju.

Poslovni izid iz poslovanja

- Dosežena je bila izguba iz poslovanja v višini 0,2 milijona evrov.

Finančni izid

- **Finančni izid** v družbi Sava, d.d., je bil negativen v višini 1,5 milijona evrov.
- **Pri odprodaji družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo** je bil dosežen neto dobiček v višini 23,5 milijona evrov.
- **Oslabitve finančnih naložb**, ki niso bile načrtovane, so dosegle vrednost 19,0 milijona evrov, nanašajo pa se na naslednje naložbe:
 - Abanka Vipava, d.d., v višini 9,6 milijona evrov;
 - odvisne družbe v višini 4,4 milijona evrov;
 - ostale naložbe v višini 5,0 milijona evrov.
- **Obresti za prejeta bančna posojila** v višini 8,7 milijona evrov so obračunane po obrestni meri, opredeljeni v Okvirni pogodbi o finančnem prestrukturiranju in znaša 3,0 odstotka. Del obresti v višini 1,0 odstotka zapada v plačilo mesečno, preostala 2,0 odstotka pa konec novembra 2014.

Finančni izid po vrstah aktivnosti (v mio EUR)

	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni izid	Finančni prihodki	Finančni odhodki	Finančni izid
	2009	2010	2011	2012	JAN - DEC 2013		
Dividende	20,8	29,3	11,3	8,1	0,1	0,0	0,1
Odprodaja dejavnosti Gumarstvo z ZTM	0,0	0,0	0,0	0,0	24,3	-0,8	23,5
Vrednostni papirji	39,8	0,8	1,6	0,5	0,1	0,0	0,1
Oslabitve finančnih naložb	-22,7	-95,0	-158,1	-34,5	0,0	-19,0	-19,0
Obresti	-10,1	-12,9	-16,1	-15,8	1,3	-8,7	-7,4
Ostalo	0,0	-1,4	-6,3	-0,1	1,2	0,0	1,2
Skupaj	27,8	-79,2	-167,6	-41,8	27,0	-28,5	-1,5

Celotna izguba pred davki

V letu 2013 dosežena celotna izguba Save, d.d., pred davki je znašala 1,6 milijona evrov. Na njeno višino so vplivali neto finančni prihodki pri odprodaji Gumarstva z zunanjetrgovinsko mrežo v višini 23,5 milijona evrov ter prihodki pri odprodaji hotelskih nepremičnin v višini 5,1 milijona evrov. Borzna gibanja, splošna gospodarska gibanja ter ostale ocene naložb pa so zahtevale oslabilte finančnih naložb v višini 19,0 milijona evrov.

Davek od dohodkov

Sava, d.d., za leto 2013 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka. Neto vrednost odloženih davkov v višini 9,8 milijona evrov, ki poslabšuje poslovni izid obračunskega obdobja, v pretežni meri predstavlja odpravo odloženih terjatev za davek v zvezi s prodajo in izbrisom finančnih naložb.

Čista izguba

Dosežena čista izguba Save, d.d., je v letu 2013 znašala 11,4 milijona evrov. V poslovnem načrtu za to obdobje, v katerem ni bilo predvidenih oslabiltev naložb, je bil načrtovan dobiček v višini 14,8 milijona evrov.

Bilančna izguba

Bilančna izguba (v mio EUR)

Čisti poslovni izid jan - dec 2013	-11,4
Prenesena izguba iz preteklih let	0,0
Bilančna izguba na dan 31. 12. 2013*	-11,4

* Na 19. Skupščini Save, d.d., ki je bila dne 30. 04. 2013, je bil sprejet sklep o zmanjšanju osnovnega kapitala po poenostavljenem postopku. Zmanjšanje osnovnega kapitala v višini 58,3 milijona evrov je po vsebini predstavljalo pokrivanje celotne prenesene izgube, v sodni register pa je bilo vpisano dne 20. maja 2013. Tako bilančno izgubo v letu 2013 predstavlja samo poslovni izid leta 2013.

6.2. Sestava sredstev in virov sredstev

Bilančna vsota

Znašala je 248,3 milijona evrov in je bila v primerjavi s tisto konec leta 2012 za 29 odstotkov nižja.

Sestava sredstev

Največji, to je 85-odstotni delež v strukturi sredstev so predstavljale dolgoročne finančne naložbe. Dana posojila so imela 8-odstotni delež, odložene terjatve za davek 4-odstotni delež ter ostala sredstva 3-odstotni delež.

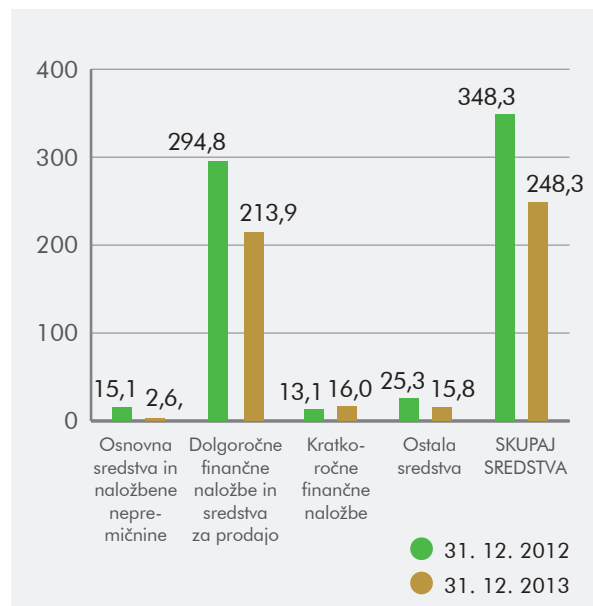
- Vrednost **opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin** je na dan 31. 12. 2013 znašala 2,6 milijona evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta se je znižala za 12,4 milijona evrov:
 - znižanje je v pretežni meri posledica odprodaje hotelskih nepremičnin iz Save, d.d., v dejavnost Turizem. Knjigovodska vrednost odprodanih nepremičnin je znašala 10,2 milijona evrov, ocenjena prodajna vrednost 15,3 milijona evrov, dosežena razlika v ceni, ki je bila vključena v izkaz poslovnega izida Save, d.d., pa 5,1 milijona evrov;
 - preostalo neto znižanje v znesku 2,2 milijona evrov predstavlja odprodajo zemljišč v Kranju.
- V sestavi **dolgoročnih finančnih naložb (in sredstev za prodajo)**, ki so bile izkazane v višini 213,9 milijona evrov in so bile v primerjavi s koncem preteklega leta za 80,9 milijona evrov nižje, so v letu 2013 nastale sledeče pomembnejše spremembe:
 - odprodani so bili lastniški deleži v družbah dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo, katerih knjigovodska vrednost je znašala 58,4 milijona evrov (osnovna nabavna vrednost 46,9 milijona evrov), prodajna vrednost pa 70,4 milijona evrov. Pri tem je bil realiziran neto dobiček v višini 23,5 milijona evrov;

- vrednost naložb v družbe v skupini se je znižala za 4,2 milijona evrov, kar se v pretežni meri nanaša na oslabitve finančnih naložb v družbe dejavnosti Nepremičnine;
 - naložbe v pridružena podjetja so se znižale za 13,4 milijona evrov. Del znižanja v višini 9,6 milijona evrov je bil povezan z izgubo lastništva in dokončnim odpisom naložbe v Abanko Vipava, d.d. Drugi del v višini 3,6 milijona evrov je nastal v povezavi z vnovčenjem 6.050 delnic Gorenjske banke, d.d., s katerimi je bila zavarovana opcija za nakup vrednostnih papirjev. Znižanje v višini 0,2 milijona evrov pa je predstavljalo oslabitev naložbe v družbo NFD Holding, d.d.;
 - ostala neto znižanja dolgoročnih finančnih naložb so znašala 4,9 milijona evrov in so v pretežni meri predstavljala oslabitve vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo.
- **Kratkoročne finančne naložbe**, ki so bile izkazane v višini 16,0 milijona evrov, so bile za 2,9 milijona evrov višje od stanja konec preteklega leta.

Sestava kratkoročnih finančnih naložb je bila naslednja:

 - bruto terjatev iz naslova kratkoročno danih posojil družbi NFD Holding, d.d., je znašala 17,8 milijona evrov in je bila v primerjavi s koncem predhodnega leta zaradi odplačila posojila znižana za 4,0 milijona evrov ter znižana za 0,7 milijona evrov zaradi dodatne oslabitve posojila, izračunane na osnovi vrednosti prejetih zavarovanj. Neto vrednost terjatve je konec leta 2013 znašala 7,8 milijona evrov;
 - ostale kratkoročne finančne naložbe, ki so znašale 8,2 milijona evrov, pa so bile dana posojila.
 - Ostala sredstva, ki so bila izkazana v skupni višini 15,8 milijona evrov, so bila sestavljena iz naslednjih sredstev:
 - največji del, to je 10,9 milijona evrov, so predstavljale odložene terjatve do države za davek. Odložene terjatve za davek so tekom preteklih let nastale v pretežni meri v povezavi z oslabitvami finančnih naložb na pošteno vrednost;
 - znesek 1,8 milijona evrov se je nanašal na preostanek terjatve do družb dejavnosti Turizem iz naslova odprodaje hotelskih nepremičnin;
 - preostali znesek v višini 3,1 milijona evrov pa so bile terjatve za obresti za dana posojila ter denarna sredstva na računih.

Sestava sredstev Save, d.d., na dan 31. 12. 2013 ter primerjava z 31. 12. 2012 (v mio EUR)

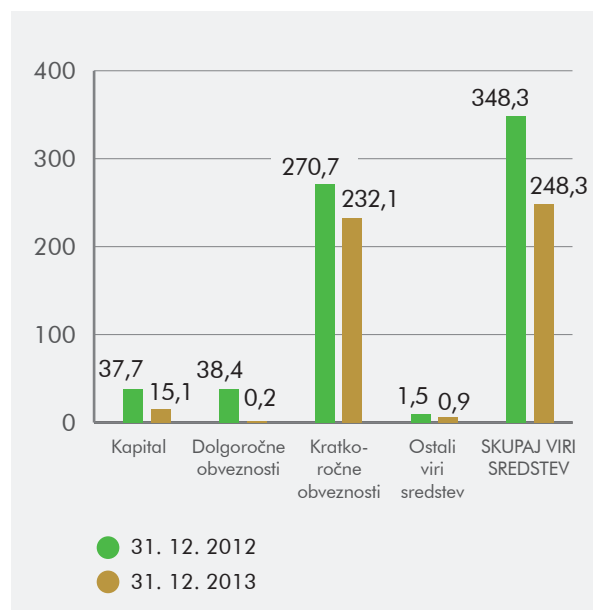

Sestava virov sredstev

- Kapital** družbe Sava, d.d., v višini 15,1 milijona evrov je bil za 22,6 milijona evrov nižji kakor konec leta 2012. V sestavi virov sredstev je predstavljal 6 odstotkov. Spremembe v kapitalu so bile naslednje:

 - dosežena je bila izguba poslovnega obdobja v višini 11,4 milijona evrov. Delež izgube v osnovnem kapitalu je bil 45-odstoten;
 - presežek iz prevrednotenja se je znižal za 11,2 milijona evrov;
 - izguba iz preteklih let v višini 58,3 milijona evrov je bila na osnovi skupščinskega sklepa o zmanjšanju osnovnega kapitala po poenostavljenem postopku pokrita iz osnovnega kapitala, kar pa na višino skupnega kapitala ni imelo vpliva.
- Skupne finančne obveznosti** Save, d.d., so dosegle vrednost 226,8 milijona evrov in so bile v primerjavi s koncem preteklega leta znižane za 71,7 milijona evrov. Njihov delež v bilančni vsoti je bil 91-odstoten. Med skupnimi finančnimi obveznostmi ima Sava, d.d., za 220,2 milijona evrov prejetih posojil izven Poslovne skupine Sava. Za zavarovanje obveznosti iz naslova prejetih posojil Save, d.d., je bila na dan 31. 12. 2013 posojilodajalcem dana zastava sredstev Save, d.d., in sredstev odvisnih družb v višini 235,8 milijona evrov.
- Ostali viri sredstev** v višini 6,4 milijona evrov se nanašajo na kratkoročne poslovne obveznosti, na kratkoročne in dolgoročne rezervacije ter na odložene obveznosti za davek. V navedeni znesek so vključene tudi obveznosti za obresti za prejeta posojila, obračunane po določilih Okvirne pogodbe o finančnem prestrukturiranju.

Sestava virov sredstev Save, d.d., na dan 31. 12. 2013 in primerjava z 31. 12. 2012 (v mio EUR)

6.3. Finančno prestrukturiranje Save, d.d.

Uprava družbe Sava, d.d., je dne 23. 07. 2013 z organizatorjem, agentom in agentom za zavarovanja konzorcija bank - Novo Ljubljansko banko, d.d., ter ostalimi bankami upnicami uspešno zaključila proces sklenitve t.i. MRA (*Master Restructuring Agreement*) oz. »Okvirne pogodbe o finančnem prestrukturiranju«. Pogodba se nanaša na reprogram obstoječih kreditnih obveznosti Save, d.d., v višini 187,7 milijona evrov, obrestna mera je 3-odstotna, datum uveljavitve reprograma je 28. 02. 2013, končni datum pa 30. 11. 2014.

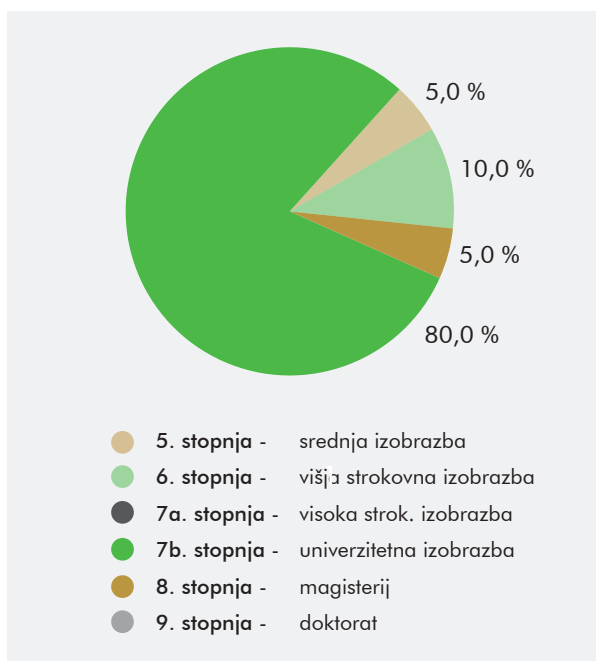
S podpisom te pogodbe so banke upnice Savi, d.d., omogočile odlog na odplačilo glavnice po obstoječih posojilih. Sava, d.d., se je obvezala, da bo v tem obdobju redno odplačevala 1-odstotne obresti, medtem ko bo del odloženih obresti zapadel v plačilo ob koncu pogodbenega obdobja. Uprava Save, d.d., se je s podpisom pogodbe o reprogramu svojih kreditnih obveznosti bankam zavezala tudi za nadaljnje dosledno uresničevanje začrtane strategije v smeri dezinvestiranja finančnega premoženja družbe, zniževanja stroškov in izboljševanja uspešnosti poslovanja.

6.4. Zaposleni

Stanje zaposlenih

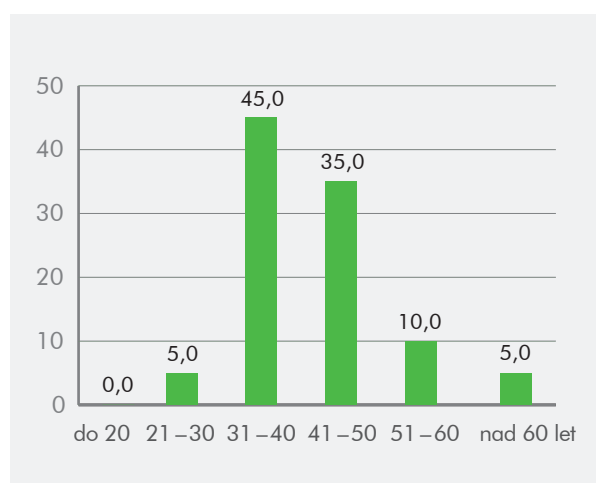
V Savi, d.d., je bilo na dan 31. 12. 2013 zaposlenih 20 sodelavcev, njihovo število pa je bilo v primerjavi s koncem leta 2012 zaradi prezaposlitve v druge družbe izven skupine Sava oziroma odhoda iz družbe nižje za 11 sodelavcev.

Izobrazbena struktura zaposlenih na dan 31.12.2013 (v %)

V družbi Sava, d.d., smo v letu 2013 povprečno zaposlovali 26 sodelavcev oziroma 6 sodelavcev manj kot v letu 2012.

Starostna struktura zaposlenih na dan 31.12.2013 (v %)

Pogled v leto 2014

Sava, d.d., bo tudi v letu 2014 nadaljevala z uresničevanjem strategije in sicer konsolidacijo premoženja v finančnih sredstvih, izboljševanjem operativnega poslovanja in nadaljnjim razvojem glavnih dejavnosti ter zagotavljanjem ustrezne likvidnosti.

Poslovni načrt za leto 2014 kljub nadaljnjim zaostrenim ekonomskim razmeram predstavlja nadaljnje uresničevanje vseh ključnih elementov strategije in sicer:

- nadaljnja racionalizacija poslovanja družbe Sava, d.d.;
- razvoj in nadaljnja optimizacija dejavnosti Turizem;
- konsolidacijo premoženja v finančnih sredstvih.

Ključne aktivnosti poslovnega načrta za leto 2014:

- nadaljnja optimizacija poslovanja matične družbe Sava, d.d., in preostalih družb v Poslovni skupini Sava;
- razvoj novih dejavnosti na področju dejavnosti Turizem (predvsem zdravstvo), intenzivno trženje in pridobivanje novih trgov ter izboljšanje operativne uspešnosti v tej dejavnosti;
- ohranjanje vrednosti finančnih naložb v bančnem sektorju preko aktivne vloge pri izvajanju aktivnosti, opredeljenih v načrtu Gorenjske banke, d.d.;
- Aktivnosti za odprodajo nestrategičnega premoženja poslovne skupine;
- zagotavljanje ustrezne likvidnosti in dogovor o nadaljnjem prestrukturiranju virov financiranja.

Pomembnejša vsebinska izhodišča pri pripravi poslovnega načrta družb Poslovne skupine Sava za leto 2014:

- nadaljnje neugodne ekonomska razmere in gospodarsko okolje na domačem trgu ter pospešene aktivnosti za konsolidacijo slovenskega bančnega sektorja;
- organizacijsko Poslovna skupina Sava vključuje Naložbeno dejavnost (Sava, d.d.), dejavnost Turizem in Druge dejavnosti;
- na poslovanje matične družbe Sava, d.d., bodo v pretežni meri vplivali stroški obresti iz naslova financiranja;
- izboljšanje uspešnosti poslovanja dejavnosti Turizem preko krepitev obstoječih in ustvarjanja novih prodajnih poti ter že izvedenih in novo opredeljenih aktivnosti za stroškovno optimizacijo;
- ustvarjeni denarni tok iz poslovanja odvisnih družb bo zadoščal za pokrivanje načrtovanih investicijskih vlaganj, finančnih odhodkov in odplačil glavnice posojil v skladu z amortizacijskimi načrti;
- odprodaja finančnih naložb v družbi Sava, d.d., v obsegu in vrednosti, ki opravičuje ekonomsko upravičene odprodaje;
- podaljšanje dogovora o prestrukturiranju virov financiranja družbe Sava, d.d., z dne 23.07.2013, veljavnega do 30.11.2014, pri čemer se likvidnost zagotavlja z obstoječimi likvidnimi sredstvi in odprodajo finančnih naložb.

Poslovni načrt za leto 2014 v številkah (v mio EUR)

	Sava, d.d.	Ovisne družbe	Poslovna skupina Sava
Prihodki od prodaje	0,861	65,236	65,484
Čisti poslovni izid	-8,94	0,824	-8,115
Bilančna vsota	241,425	185,468	315,963
Kapital	5,43	98,105	8,06
Število zaposlenih	19	974	993
Investicije	0,025	6,62	6,645

računovodsko poročilo

1

Računovodski izkazi s pojasnili za Poslovno skupino Sava

v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

1.1 Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

Konsolidirani izkaz finančnega položaja (v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
SREDSTVA			
Nepremičnine, naprave in oprema	1.3.9.	153.358	164.969
Neopredmetena sredstva	1.3.10.	405	565
Naložbene nepremičnine	1.3.11.	8.355	6.865
Naložbe v pridružena podjetja	1.3.12.	86.217	121.585
Dolgoročni vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo	1.3.13.	31.426	36.582
Dolgoročna posojila	1.3.14.	41	20
Odložene terjatve za davek	1.3.15.	10.806	19.293
Dolgoročna sredstva		290.608	349.879
Sredstva za prodajo	1.3.8.	0	91.427
Zaloge	1.3.16.	4.265	11.710
Poslovne in druge terjatve	1.3.17.	5.544	7.863
Terjatve za davek od dobička		0	0
Kratkoročne finančne naložbe		0	0
Dana posojila	1.3.18.	24.594	19.500
Denar in denarni ustrezniki	1.3.19.	1.239	551
Kratkoročna sredstva		35.642	131.051
Sredstva		326.250	480.930

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
KAPITAL IN DOLGOVI			
Osnovni kapital		25.442	83.751
Vplačani presežek kapitala		0	0
Rezerve		4.977	4.977
Rezerve za pošteno vrednost		1.068	-3.782
Lastne delnice		-4.977	-4.977
Prevedbena rezerva		0	0
Zadržani čisti dobiček / izguba		-11.500	-14.241
Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja		15.010	65.728
Neobvladujoči delež		1.166	1.568
Kapital	1.3.20.	16.176	67.296
Dolgoročne rezervacije	1.3.21.	2.961	2.921
Razmejene državne podpore	1.3.22.	9.068	9.598
Prejeta dolgoročna posojila	1.3.23.	54.216	57.740
Dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
Odložene obveznosti za davek		0	0
Dolgoročni dolgovi		66.245	70.259
Obveznosti za prodajo	1.3.8.	0	33.197
Kratkoročne finančne obveznosti	1.3.23.	226.890	287.738
Kratkoročne poslovne obveznosti	1.3.24.	13.055	18.418
Kratkoročne rezervacije (PČR)	1.3.25.	3.884	4.022
Kratkoročni dolgovi		243.829	343.375
Dolgovi skupaj		310.074	413.634
Kapital in dolgovi		326.250	480.930

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida (v 000 EUR)

	Pojasnila	2013	2012
Prihodki od prodaje	1.3.26.	67.221	192.188
Sprememba vrednosti zalog		0	-905
Drugi poslovni prihodki	1.3.27.	4.673	5.089
Poslovni prihodki		71.894	196.372
Stroški blaga, materiala, storitev	1.3.28.	-36.450	-117.612
Stroški dela	1.3.29.	-24.220	-52.693
Amortizacija		-8.060	-13.604
Odpisi vrednosti	1.3.30.	-9.269	-1.227
Drugi odhodki poslovanja	1.3.31.	-1.666	-2.059
Odhodki poslovanja		-79.665	-187.195
Dobiček/izguba iz poslovanja		-7.771	9.177
Prihodki financiranja		16.844	3.377
Odhodki financiranja		-16.665	-25.037
Neto prihodki/odhodki financiranja	1.3.32.	179	-21.660
Delež v dobičku pridruženih podjetij		0	0
Delež v izgubi pridruženih podjetij		0	0
Oslabitve finančnih naložb v pridružena podjetja		-38.139	-80.884
Neto odhodki od pridruženih podjetij	1.3.33.	-38.139	-80.884
Izguba pred obdavčitvijo		-45.731	-93.367
Davek	1.3.34.	-9.827	-5.912
Čista izguba poslovnega leta		-55.558	-99.279
Čista izguba poslovnega leta se nanaša na:			
Lastnike obvladujočega podjetja		-55.569	-99.181
- iz naslova ustavljenega poslovanja		0	-636
Neobvladujoči delež		11	-98
Čista izguba poslovnega leta		-55.558	-99.279
Osnovna čista izguba na delnico (v EUR)		-27,85	-49,70
Popravljen čista izguba na delnico (v EUR)		-27,85	-49,70

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz vseobsegajočega donosa (v 000 EUR)

	Pojasnila	2013	2012
Čista izguba poslovnega obdobja		-55.558	-99.279
Drugi vseobsegajoči donos:			
- postavke, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		-20	0
- postavke, ki bodo nekoč lahko prerazvrščene v poslovni izid			
- prevedbene razlike		0	1
- učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov			0
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	1.3.13.	-727	1.821
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	1.3.15.	55	-282
- sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe, ki se prenese v poslovni izid	1.3.12.	5.604	0
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	1.3.13.	-73	-709
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	1.3.15.	11	234
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju		4.850	1.065
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		-50.708	-98.214
Vseobsegajoči donos pripada:			
Lastnikom obvladujočega podjetja		-50.719	-98.116
Neobvladujočemu deležu		11	-98
Skupni vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju		-50.708	-98.214

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov (v 000 EUR)

	Pojasnila	2013	2012
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Neto dobiček/izguba		-55.558	-99.279
<i>Prilagoditve za:</i>			
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	1.3.9.	7.730	13.140
Amortizacija neopredmetenih sredstev	1.3.10.	129	98
Amortizacija naložbenih nepremičnin	1.3.11.	201	268
Odpisi in oslabitve nepremičnin, naprav in opreme	1.3.9.	2.799	52
Odpisi investicij v teku		0	0
Oslabitve zalog	1.3.16.	1.167	0
Oslabitve terjatev	1.3.17.	2.557	0
Odpisi in oslabitve neopredmetenih sredstev	1.3.10.	35	0
Izguba pri prodaji neopredmetenih sredstev	1.3.10.	10	0
Dobiček pri prodaji neopredmetenih sredstev	1.3.10.	-46	0
Odpisi in oslabitve naložbenih nepremičnin	1.3.11.	2.543	0
Oslabitev vrednosti finančnih sredstev	1.3.13.	3.967	2.424
Oslabitev vrednosti naložb v pridružene družbe	1.3.12.	37.414	78.262
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	1.3.27.	-115	-78
Izguba pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme	1.3.30.	159	23
Dobiček od prodaje naložbenih nepremičnin	1.3.27.	-1.033	0
Izguba od prodaje naložbenih nepremičnin		0	0
Prevedbena razlika		0	1
Dobiček od prodaje dolgoročnih vrednostnih papirjev	1.3.32.	-73	-708
Izguba pri prodaji vrednostnih papirjev	1.3.32.	0	101
Izguba pri prodaji pridruženih podjetij		0	0
Delež v dobičku pridruženih podjetij		0	0
Prejete dividende in deleži v dobičku	1.3.32.	-86	-179
Delež v izgubi pridruženih podjetij		0	0
Tečajne razlike		0	67
Oslabitev danih posojil		0	0
Oslabitev danih posojil do pridruženih družb	1.3.33.	725	2.621
Prihodki od nakupa odvisne družbe		0	-68
Odhodki obresti	1.3.32.	11.700	21.461
Prihodki od obresti	1.3.32.	-979	-2.042
Obveznosti / terjatve za davek od dobička	1.3.34.	9.827	5.912
Dobiček iz poslovanja pred spremembo operativnega kapitala in rezervacij		23.073	22.076
Sprememba dolgoročnih terjatev	1.3.14, 1.3.15.	-1.319	-35
Sprememba kratkoročnih terjatev	1.3.17.	-21.684	838
Sprememba zalog	1.3.16.	-38	1.293
Sprememba kratkoročnih poslovnih obveznosti	1.3.24.	-6.654	-3.458
Sprememba dolgoročnih poslovnih obveznosti		0	-42
Sprememba rezervacij	1.3.21.	40	-1.130
Sprememba državnih podpor	1.3.22.	-530	-581
Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva		-7.112	18.961
Plačani davek od dobička	1.3.34.	-50	-1.345
Čisti denarni tok iz poslovanja		-7.162	17.616

	Pojasnila	2013	2012
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	1.3.9.	-5.351	-6.846
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme		6.389	779
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	1.3.10.	-12	-306
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev	1.3.10.	44	0
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	1.3.11.	-76	-109
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin		3.190	0
Prejemki od prodaje odvisnih podjetij		79.800	5.760
Izdatki za nakup odvisnih podjetij		0	0
Izdatki za nakup pridruženih podjetij		0	0
Prejemki od prodaje pridruženih podjetij	1.3.12.	3.558	0
Prejemki od vrnjenih posojil		3.981	594
Izdatki za dana posojila		-9.792	-3.386
Izdatki za nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev	1.3.13.	-142	-689
Prejemki od prodaje dolgoročnih vrednostnih papirjev		698	5.405
Prejete dividende pridruženih podjetij		0	0
Prejete dividende in deleži v dobičku	1.3.32.	86	179
Prejete obresti		855	2.042
Čisti finančni tok iz naložbenja		83.228	3.413
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Nakup lastnih delnic		0	0
Druge spremembe kapitala		-460	-287
Prejemki od prejetih dolgoročnih posojil		0	23
Izdatki za prejeta dolgoročna posojila		0	-924
Prejemki od prejetih kratkoročnih posojil		0	22.931
Izdatki za prejeta kratkoročna posojila		-64.372	-24.844
Izdatki za dividende delničarjev skupine		0	0
Plačane obresti		-10.546	-21.461
Čisti denarni tok iz financiranja		-75.378	-24.562
Čisto povečanje oz. zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		688	-3.533
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		551	10.649
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki iz družb za prodajo		0	-6.566
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja		1.239	551

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala (v 000 EUR)

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Rezerve iz spremembe vrednosti finančnih naložb v pridružene družbe	Rezerve za pošteno vrednost obrestnih zamenjav	Lastne delnice	Preved-bena rezerva	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Prene-seni čisti dobiček	Kapital, pripisan lastnikom obvladu-jočega podjetja	Neob-vladujoči delež	Skupaj
Stanje 31. 12. 2011	83.751	0	0	4.977	758	-5.604	-1	-4.977	236	-10.162	95.102	164.080	1.716	165.796
Skupaj vseobsegajoči donos														
Izguba v letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-99.181	0	-99.181	-98	-99.279
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	1.064	0	0	0	1	0	0	1.065	0	1.065
Prevedbene razlike	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1
Učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov - obrestne zamenjave	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev		0	0	0	1.821	0	0	0	0	0	0	1.821	0	1.821
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-475	0	0	0	0	0	0	-475	0	-475
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-282	0	0	0	0	0	0	-282	0	-282
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	1.064	0	0	0	1	-99.181	0	-98.116	-98	-98.214
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu														
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prenos čiste izgube preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.162	-10.162	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi spremembe tečaja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-29	-29
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi nakupov deležev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-21	-21
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10.162	-10.162	0	-50	-50
Spremembe v kapitalu													0	
Pokrivanje izgube	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	-236	0	0	-236	0	-236
Skupaj spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	-236	0	0	-236	0	-236
Stanje 31. 12. 2012	83.751	0	0	4.977	1.822	-5.604	0	-4.977	0	-99.181	84.940	65.728	1.568	67.296

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala (v 000 EUR)

	Osnovni kapital	Vplačani presežek kapitala	Rezerve	Rezerve za lastne delnice	Rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev	Rezerve iz spremembe vrednosti finančnih naložb v pridružene družbe	Rezerve za pošteno vrednost obrestnih zamenjav	Lastne delnice	Preved-bena rezerva	Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	Preneseni čisti dobiček	Kapital, pripisan lastnikom obvladujočega podjetja	Neobvladujoči delež	Skupaj
Stanje 31. 12. 2012	83.751	0	0	4.977	1.822	-5.604	0	-4.977	0	-99.181	84.940	65.728	1.568	67.296
Skupaj vseobsegajoči donos														
Izguba v letu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-55.569	0	-55.569	11	-55.558
Drugi vseobsegajoči donos	0	0	0	0	-754	5.604	0	0	0	0	0	4.850	0	4.850
Postavke, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	0	-20	0	0	0	0	0	0	-20	0	-20
Prevedbene razlike	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Učinkoviti del sprememb poštene vrednosti varovanja denarnih tokov - obrestne zamenjave	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev			0	0	-727	0	0	0	0	0	0	-727	0	-727
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	55	0	0	0	0	0	0	55	0	55
Sprememba poštene vrednosti naložb v pridružene družbe	0	0	0	0	0	5.604	0	0	0	0	0	5.604	0	5.604
Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	-73	0	0	0	0	0	0	-73	0	-73
Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	11	0	11
Skupaj vseobsegajoči donos	0	0	0	0	-754	5.604	0	0	0	-55.569	0	-50.719	11	-50.708
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu												0		
Prenos čiste izgube preteklega leta v preneseni čisti dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99.181	-99.181	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	0			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje manjšinskih deležev zaradi prodaje družb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-415	-415
Povečanje manjšinskih deležev zaradi spremembe lastništva družbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Skupaj transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	99.181	-99.181	0	-413	-413
Spremembe v kapitalu												0		
Pokrivanje izgube	-58.309	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58.309	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj spremembe v kapitalu	-58.309	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58.309	0	0	0
Stanje 31. 12. 2013	25.442	0	0	4.977	1.068	0	0	-4.977	0	-55.569	44.069	15.010	1.166	16.176

1.2 Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2013

Poslovno skupino Sava je na dan 31. 12. 2013 sestavljalo 9 družb, in sicer matična družba Sava, d.d., ter 8 odvisnih družb - hčera in vnukinj.

Računovodski izkazi vseh teh družb so vključeni v uskupinjene računovodske izkaze poslovne skupine. V vseh navedenih podjetjih v skupini se ujemajo kapitalski in upravljavski deleži.

Seznam družb, ki poleg matične družbe Sava, d.d., še sestavljajo poslovno skupino, s primerjavo lastniških deležev na dan 31. 12. 2013 ter 31. 12. 2012:

	% lastništva 31. 12. 2013	% lastništva 31. 12. 2012	Sprememba % lastništva v letu 2013
Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJETRGOVINSKO MREŽO		-7.771	9.177
SAVATECH, d.o.o., Kranj*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVA TRADE, GmbH, München, Nemčija (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVA TRADE, sp.z.o.o., Varšava, Poljska (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVA TRADE, spol.s.o.o., Praga, Češka (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVATECH TRADE, Ltd., London, Velika Britanija (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVATECH CORP, Port Orange, Florida, ZDA (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
- SAVA-ROL, d.o.o., Zagreb, Hrvaška (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	76,00%	-76,00%
SAVAPRO, d.o.o., Kranj*	0,00%	60,00%	-60,00%
- SAVARUS, d.o.o., Jaroslavl, Rusija (v lasti SAVAPRO, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
Dejavnost TURIZEM			
SAVA TURIZEM d.d., Ljubljana	99,05%	99,05%	0,00%
- Sava Golf, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)**	0,00%	0,00%	0,00%
- Sava Zdravstvo, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	100,00%	0,00%	100,00%
- Sava TMC, d.o.o., Ljubljana (v lasti Sava Turizem d.d.)	100,00%	100,00%	0,00%
Dejavnost NEPREMIČNINE			
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Ljubljana	100,00%	100,00%	0,00%
SAVA NOVA, d.o.o., Zagreb, Hrvaška	100,00%	100,00%	0,00%
DRUGE dejavnosti			
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Kranj (v lasti Savatech, d.o.o.)*	0,00%	100,00%	-100,00%
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Ruma, Srbija	100,00%	100,00%	0,00%
ENERGETIKA, d.o.o., Kranj***	v stečaju	100,00%	-100,00%
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Ljubljana	50,68%	50,68%	0,00%
ENSA BH, d.o.o., Sr bac, Bosna in Hercegovina**	0,00%	100,00%	-100,00%
SAVA ENSA, dooel., Skopje, Makedonija****	prenos na druge naložbe	100,00%	-100,00%
BRAMIR, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina****	prenos na druge naložbe	100,00%	-100,00%
SAVA IT, d.o.o., Ljubljana	100,00%	100,00%	0,00%

Spremembe v sestavi Poslovne skupine Sava

Pojasnilo preglednice Seznam družb

Poslovno skupino Sava je na dan 31. 12. 2013 sestavljalo 13 družb manj kot konec leta 2012.

* **Odprodaja celotne dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo** je bil najpomembnejši projekt leta 2012 in je predstavljal enega ključnih mejnikov strategije prestrukturiranja Save. Pogodba s češko gumarsko skupino ČGS kot izbranim strateškim investitorjem je bila podpisana konec oktobra 2012. V začetku januarja 2013 so bili izpolnjeni vsi pogodbeno določeni odložni pogoji. Z nakazilom kupnine je bila prodajna transakcija zaključena.

** V sklopu dejavnosti Turizem je bila ustanovljena družba Sava **Golf, d.o.o.**, na katero so bila tekom leta prenesena sredstva golf igrišča na Bledu. Konec leta 2013 je bil 100-odstotni delež v družbi odprodan.

Družba **Ensa BH, d.o.o.**, Srbac, Bosna in Hercegovina, je bila konec leta 2013 odprodana.

*** Na Okrožno sodišče v Kranju je bil vložen Predlog za začetek stečajnega postopka nad družbo **Energetika**, družba za naložbe in upravljanje z energijo, d.o.o. Sodišče je v mesecu avgustu 2013 izdalo sklep o **uvedbi stečajnega postopka** z dnem 05. 08. 2013. Stečajni postopek na dan 31. 12. 2013 še ni bil zaključen.

**** Družbi Sava Ensa, dooel., in Bramir, d.o.o., sta bili zaradi minimalnih vrednosti preneseni na pozicijo vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo. Iz tega razloga sta izločeni iz konsolidiranih računovodskih izkazov.

Druga pojasnila

- V sklopu dejavnosti Turizem je bila ustanovljena družba Sava Zdravstvo, d.o.o., ki je v 100-odstotnem lastništvu Save Turizma d.d. Družba je bila konec leta 2013 še v mirovanju, uporabljena pa bo pri strateški prenovi zdravstvene dejavnosti.

- Sedež matične družbe Sava, d.d., je bil spremenjen in se glasi: Dunajska cesta 152, Ljubljana.
- Sedež družbe SAVA TMC, d.o.o., je bil spremenjen in se glasi: Dunajska cesta 152, Ljubljana.
- Sedež družbe Sava Nepremičnine, d.o.o., je bil spremenjen in se glasi: Dunajska cesta 152, Ljubljana.
- Sedež družbe Sava Turizem d.d., je bil spremenjen in se glasi: Dunajska cesta 152, Ljubljana.

Pridružene družbe v Poslovni skupini Sava

V letu 2013 so bile spremembe v povezavi z lastniškim deležem pridruženih podjetij naslednje:

* Število delnic Gorenjske banke, d.d., ki so v lasti Save, d.d., se je znižalo za 6.050 na 146.060 delnic, delež pa znižal za 1,83 odstotne točke na 44,07 odstotka. Delnice so bile odtujene v postopku vnovčenja zavarovanja po pogodbi o terminski odprodaji vrednostnih papirjev. Upravljavski delež se je znižal na 48,82 odstotka.

** Na podlagi odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih z dne 17. 12. 2013 so z dnem 18. 12. 2013 v celoti prenehale vse kvalificirane obveznosti banke, vključno z osnovnim kapitalom Abanke. V sodnem registru so bili istega dne izvršeni ustrezni vpisi, obstoječe delnice pa so bile posledično izbrisane iz centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD d.d. Sava, d.d., je bila pred spremembo imetnica 1.715.841 delnic ABKN, kar je predstavljalo 23,8311 % vseh izdanih delnic Abanke. Po izbrisu delnic ABKN Sava, d.d., ni več imetnica delnic Abanke.

***Družba Maksima Invest, d.d., je v stečajnem postopku, zato je lastništvo prenehalo.

**** Družba Panensa, d.o.o., je bila odtujena v sklopu odprodaje deleža v družbi Ensa BH, d.o.o.

*****Upravljavski delež je izračunan kot razmerje med številom delnic v lasti Save, d.d., in skupnim številom izdanih delnic pridružene družbe, zmanjšanim za lastne delnice.

Seznam pridruženih družb s primerjavo lastniških deležev na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012:

	% lastništva 31. 12. 2013	% lastništva 31. 12. 2012	Sprememba % lastništva v letu 2013	Upravljalški delež**** 31. 12. 2013
SAVA, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Kranj - kot matična družba				
- Gorenjska banka, d.d., Kranj*	44,07%	45,90%	-1,83%	48,82%
- Abanka Vipava, d.d., Ljubljana**	0,00%	23,83%	-23,83%	0,00%
- NFD Holding, d.d., Ljubljana	24,65%	24,65%	0,00%	24,65%
- Maksima Invest, d.d., Ljubljana - v stečaju***	0,00%	21,77%	-21,77%	0,00%
SAVA TURIZEM d.d. - kot matična družba				
- Gorenjska banka, d.d., Kranj	0,16%	0,16%	0,00%	0,17%
ENSA BH, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina - kot matična družba				
- Panensa, d.o.o., Srbac, Bosna in Hercegovina****	0,00%	40,00%	-40,00%	0,00%

Ostala pojasnila:

- družba Turizem Lendava, d.o.o., je bila zaradi minimalne vrednosti naložbe izločena iz seznama pridruženih družb.
- Družba Sava, d.d., je 34.287 delnic Gorenjske banke, d.d., Kranj, prenesla v fiduciarno imetništvo fiduciarja Abanka Vipava, d.d., Ljubljana. Le ta jih hrani v korist imetnikov obveznic izdajatelja Sava, d.d., kot zavarovanje za obveznosti iz obveznic do njihove zapadlosti 30. 11. 2014.

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2013, kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2013 in poslovni izid odvisnih družb v letu 2013 (v 000 EUR):

	Prihodki od prodaje JAN - DEC 2013	Vrednost kapitala 31.12. 2013	Poslovni izid JAN - DEC 2013
Dejavnost TURIZEM	64.169	94.058	1.027
SAVA TMC, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	1.640	567	509
Sava Turizem d.d., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	61.916	93.483	670
Sava Golf, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	614	0	-153
Sava Zdravstvo, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	7	0
Dejavnost NEPREMIČNINE	0	1.976	-4.081
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	0	3.723	-2.717
SAVA NOVA, d.o.o., Fra Filipa Grabovca 14, 10000 Zagreb, Hrvaška	0	-1.747	-1.364
DRUGE dejavnosti	4.183	988	-102
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Industrijski put bb, 22400 Ruma, Srbija	29	5	2
Sava IT, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	1.662	431	2
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana	344	552	3
ENSA BH, d.o.o., Prijebli BB, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	2.148	0	-109
Skupaj ODVISNE DRUŽBE	68.352	97.022	-3.156

Prihodki od prodaje v odvisnih družbah v letu 2012, kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2012 in poslovni izid odvisnih družb v letu 2012: (v 000 EUR):

	Prihodki od prodaje JAN - DEC 2012	Vrednost kapitala 31.12. 2012	Poslovni izid JAN - DEC 2012
Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJETRGOVINSKO MREŽO	143.335	75.078	7.430
SAVATECH, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	110.977	70.161	7.072
SAVA-ROL, d.o.o., Fallerovo šetalište 22, 10000 Zagreb, Hrvaška	340	152	1
SAVAPRO, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	0	3.312	0
SAVARUS, d.o.o., Spartakovskaja 1d, 150036 Jaroslavl, Rusija	4.621	-2.320	-178
- ZUNANJETRGOVINSKA MREŽA	27.397	3.773	535
SAVA TRADE, GmbH, Kobellstrasse 4, 80336 München, Nemčija	13.934	1.809	351
SAVA TRADE, sp.z.o.o., Ul Przeparkova 19, 05-850 Ozarów Mazowiecki, Poljska	3.996	102	3
SAVA TRADE, spol.s.o.o., U Elektry 650/50, Budova K, 190 00 Praga, Češka	7.080	1.371	203
SAVATECH TRADE, Ltd., Bourne House, 475 Godstone Road, Whyteleafe, Surrey CR 3 OBL, Velika Britanija	97	86	27
SAVATECH CORP, 413 Oak Place, Bldg 5-J, Port Orange, FL 32127, ZDA	2.290	405	-49
Dejavnost TURIZEM	64.834	92.880	585
SAVA TMC, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	23	58	-206
Sava Turizem d.d. (SAVA HOTELI BLED, d.d.), Cankarjeva 6, 4260 Bled	64.811	92.821	791
Dejavnost NEPREMIČNINE	338	25.074	-883
SAVA IP, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana*	331	18.767	-638
IP NOVA, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana*	7	245	2
IP NOVA A, d.o.o., Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana*	0	9	0
SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	0	6.440	-10
SAVA NOVA, d.o.o., Fra Filipa Grabovca 14, 10000 Zagreb, Hrvaška	0	-387	-237
DRUGE dejavnosti	8.551	4.328	-229
SAVA MEDICAL IN STORITVE, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	2.993	2.982	40
GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Industrijski put bb, 22400 Ruma, Srbija	8	3	0
Sava IT, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	1.786	430	63
ENERGETIKA SAVA, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	324	-428	-231
ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj	421	549	-71
ENSA BH, d.o.o., Prijeblesi BB, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	2.589	756	-3
BRAMIR d.o.o., Kralja Petra Krešimira IV, Mostar, Bosna in Hercegovina	430	51	-27
SAVA ENSA, dooel., Ul Veljko Vlahović br. 16/4, 1000 Skopje, Makedonija	0	-16	0
SKUPAJ ODVISNE DRUŽBE	217.058	197.359	6.902

* podatki za obdobje 1-6/2012 ter na dan 30.06.2012

Kapital pridruženih družb na dan 31. 12. 2013 in poslovni izid pridruženih družb v letu 2013 (v 000 EUR):

Pridružena družba / sedež	Vrednost kapitala 31.12.2013	Poslovni izid 2013
Gorenjska banka, d.d., Bleiweisova 1, 4000 Kranj	X	X
NFD Holding, d.d., Trdinova 4, Ljubljana	X	X

Javne objave računovodskih izkazov za Gorenjsko banko, d.d., ter NFD Holding, d.d., so načrtovane po datumu javne objave letnega poročila Sava, d.d., in Poslovne skupine Sava za leto 2013, zato razkrivanje ni možno.

Kapital pridruženih družb na dan 31. 12. 2012 in poslovni izid pridruženih družb v letu 2012 (v 000 EUR):

Pridružena družba / sedež	Vrednost kapitala 31.12.2012	Poslovni izid 2012
Gorenjska banka, d.d., Bleiweisova 1, 4000 Kranj	289.187	-62.225
Abanka Vipava, d.d., Slovenska cesta 58, 1517 Ljubljana	168.558	-75.694
NFD Holding, d.d., Trdinova 4, Ljubljana	715	-20.068
Maksima Invest, d.d., Trdinova 4, Ljubljana*	n.p.	n.p.
Turizem Lendava, d.o.o., Glavna ulica 38, 9220 Lendava	-3	4
Panensa, d.o.o., Prijeblesi bb, 78429 Srbac, Bosna in Hercegovina	-31	-12

* Družba je v postopku stečaja.

1.3 Pojasnila k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU

1.3.1. Poročajoča družba

Obvladujoča družba Sava, d.d., ima sedež na Dunajski cesti 152, 1000 Ljubljana. Konsolidirani računovodski izkazi Poslovne skupine Sava, ki vključujejo obvladujočo družbo Sava, d.d., njene odvisne družbe in deleže v pridruženih družbah, so sestavljeni za poslovno leto, ki se je končalo 31. 12. 2013.

1.3.2. Podlaga za sestavitev

a) Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili (OPMSRP), ki jih sprejema Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah.

Uprava je potrdila računovodske izkaze dne 18. marca 2014.

b) Podlaga za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljene ob upoštevanju izvornih vrednosti, razen za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in izvedenih finančnih instrumentov, ki so izkazane po poštenih vrednostih.

Metode, ki so uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v nadaljevanju pod točko 1.3.4.

c) Funkcijska in predstavljena valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v EUR, ki je funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

Družbe v Poslovni skupini Sava, ki imajo sedež izven Slovenije, uporabljajo naslednje valute: HRK, RSD.

d) Uporaba ocen in presoj

Poslovodstvo mora pri sestavi računovodskih izkazov podati ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo.

Ocene in navedene predpostavke je potrebno stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocena popravi, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisane v naslednjih točkah:

- Točka 1.3.21. - rezervacije
- Točka 1.3.37 - pogojne obveznosti
- Točka 1.3.12., 1.3.13. - vrednotenje finančnih instrumentov

1.3.3. Pomembne računovodske usmeritve

Družbe v Poslovni skupini Sava so dosledno uporabljale opredeljene računovodske politike za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

a) Podlaga za konsolidacijo

POSLOVNE ZDRUŽITVE

V letu 2013 ni bilo nakupov deležev v višini, ki bi pomenila novo odvisno družbo v Poslovni skupini Sava.

SESTAVA POSLOVNE SKUPINE SAVA

Poslovna skupina Sava je sestavljena iz matične družbe Sava, d.d., 8 odvisnih družb ter 2 pridruženih podjetij. Računovodski izkazi navedenih odvisnih družb so v celoti vključeni v konsolidirane ra-

čunovodske izkaze poslovne skupine, za pridružena podjetja pa je upoštevana kapitalska metoda - pripis pripadajočega dobička v finančni izid skupine ter pripis pripadajočega prevrednotovalnega popravka kapitala v kapital skupine. Matična družba in odvisne družbe pripravljajo posamične računovodske izkaze v skladu s SRS, za potrebe konsolidacije se izvedejo prilagoditve na MSRP, kot jih je sprejela EU.

ODVISNE DRUŽBE

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje družba Sava, d.d. Obvladovanje obstaja, ko ima matična družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upošteva obstoj in učinek glasovalnih pravic, ki jih je trenutno moč uveljaviti ali zamenjati. V vseh odvisnih družbah se ujemajo kapitalski in upravljavski deleži.

Računovodski izkazi družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanja začne, do datuma, ko se preneha.

Računovodske usmeritve odvisnih družb so usklajene z usmeritvami Poslovne skupine Sava. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi, se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

PRIDRUŽENA PODJETJA

Pridružena podjetja so družbe, v katerih ima Poslovna skupina Sava pomemben, vendar ne prevladujoč vpliv na finančno in poslovno politiko. Ob prvotnem pripoznanju se naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki je enaka trgovalni (nabavni) vrednosti, v nadaljevanju pa se uporablja kapitalska metoda. Konsolidirani računovodski izkazi vsebujejo Poslovni skupini Sava pripadajoči del dobičkov oziroma izgub in prevrednotovalnega popravka kapitala pridruženih podjetij v skladu s kapitalsko metodo, od datuma, ko se pomemben vpliv začne, do datuma, ko se konča. Ko delež izgub, ki pripadajo

skupini, preseže njen delež v pridruženem podjetju, se vrednost take naložbe zmanjša na nič, nadaljnje izgube pa se ne pripoznajo, razen v primerih, ko bi bila družba v skupini dolžna poravnati določene obveznosti za pridruženo podjetje.

Kapitalski in upravljavski deleži se ne ujemajo v vseh pridruženih podjetjih (pojasnilo je podano v točki 1.2.). Morebitna oslabitev naložb v pridružena podjetja v banke se ugotavlja na osnovi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij. Vrednost ostalih naložb v pridružena podjetja preverjamo letno na osnovi borznih cen ali uveljavljenih modelov za ocenjevanje vrednosti podjetij, na podlagi katerih ugotavljamo tudi morebitno potrebno oslabitev.

POSILI, IZVZETI V POSTOPKU KONSOLIDACIJE

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja terjatev in obveznosti ter nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj Poslovne skupine Sava. Nerealizirane izgube se izločijo prav tako kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

b) Tuja valuta

POSILI V TUJI VALUTI

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan po-

sla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, razvrščenih kot na razpolago za prodajo ali za nefinančno obveznost, ki je določena kot denarnotokovno varovanje pred tveganji, ki se pripozna neposredno v kapitalu.

PODJETJA V TUJINI

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evre po referenčnem tečaju ECB, ki velja na dan poročanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini, se preračunajo v evre po tečajih, ki so veljavni na dan posla. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in so izkazane v prevedbeni rezervi znotraj postavke kapitala. Vkolikor gre za odvisno družbo, ki ni v polni lasti, se ustrezen sorazmerni delež prevedbene razlike razporedi med neobvladujoči delež. Pri odtujitvi podjetja v tujini se obravnavan znesek prevedbene rezerve prenese v izkaz poslovnega izida.

c) Finančni instrumenti

c 1) NEIZPELJANI FINANČNI INSTRUMENTI

Neizpeljani finančni instrumenti vključujejo naložbe v kapital in dolžniške vrednostne papirje, poslovne in druge terjatve, denarna sredstva in njihove ustrezne, prejete in dana posojila ter poslovne in druge obveznosti. Neizpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po njihovi pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno nanašajo na posel.

Neizpeljani finančni instrumenti se pripoznajo, če poslovna skupina postane stranka pogodbenih določil instrumenta. Pripoznanje finančnih sredstev se

odpravi, ko pogodbene pravice poslovne skupine do denarnih tokov potečejo ali pa je opravljen prenos finančnega sredstva na drugo stranko, vključno s tveganji in koristmi. Nakupi in prodaje, opravljene na običajen način, se obračunavajo na dan, ko se poslovna skupina obveže kupiti ali prodati sredstvo. Pripoznanje finančnih obveznosti se odpravi, ko pogodbene obveznosti poslovne skupine potečejo, prenehajo ali prekinejo.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa se prikaže v izkazu stanja, če in le če ima skupina pravno pravico bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

Posojila in terjatve

Dana posojila se ob začetnem pripoznanju izkazujejo po pošteni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa se izkazujejo po odplačni vrednosti in se pri tem morebitne razlike med izvirno in odplačno vrednostjo izkazujejo v izkazu poslovnega izida v obdobju odplačevanja posojila. Uporabi se metoda efektivne obrestne mere.

Poslovne terjatve se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Terjatve se praviloma merijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti. Kratkoročne poslovne terjatve se ne diskontirajo na datum bilance stanja.

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je prišlo pri terjatvi, izkazani po odplačni vrednosti, do izgube zaradi oslabitve, se izguba izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo terjatve in pričakovano udenarljivo vrednostjo in se pripozna v poslovnem izidu.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celotnem znesku, je treba šteti za dvomljive, če se zaradi njih začne sodni postopek, pa za sporne.

Denarna sredstva

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni, na transakcijskih računih ter depozite na odpoklic. Prekoračitve na transakcijskem računu pri banki, ki jih je mogoče poravnati na poziv in so sestavni del vodenja denarnih sredstev v poslovni skupini, so v izkazu finančnega izida vključene med sestavine denarnih sredstev in njihovih ustreznikov.

Finančna sredstva na razpolago za prodajo

Nekratkoročni vrednostni papirji so v poslovni skupini opredeljeni kot finančna sredstva, na razpolago za prodajo. Razdeljeni so na naložbe v delnice družb, ki kotirajo, na naložbe v delnice in deleže družb, ki ne kotirajo, ter na naložbe v vzajemne sklade. V več kot 99 odstotkih so locirani na matični družbi Sava, d.d.

Ob začetnem pripoznanju se finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, izmerijo po pošteni vrednosti na datum pridobitve. Pri poznejšem merjenju je poštena vrednost tržno oblikovana vrednost. Za finančne instrumente, ki kotirajo na delujočem trgu, je to enotni borzni tečaj delnic na dan bilance stanja. Pri finančnih sredstvih, za katere ni delujočega trga, se najmanj enkrat letno preverjajo znaki morebitno potrebne oslabitve.

Spremembe poštene vrednosti in tečajne razlike pri kapitalskih instrumentih za prodajo so izkazane v drugem vseobsegajočem donosu. Izguba zaradi oslabitve je pripoznana v poslovnem izidu. Pri odpravi pripoznanja naložbe se nabrani dobički in izgube, izkazani v drugem vseobsegajočem donosu obdobja, prenesejo v poslovni izid.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je razpoložljivo za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslabiljeno, se oslabitev pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek. Šteje se, da obstajajo objektivni razlogi za opravljanje preizkusa oslabitve finančne naložbe, kadar je poštena vrednost finančnega sredstva na dan bilan-

ce stanja 20 odstotkov nižja od nabavne vrednosti finančnega sredstva. Preizkus oslabilve finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Neizpeljane finančne obveznosti

Poslovna skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko poslovna skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z inštrumentom. Poslovna skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v izkazu finančnega položaja če in le če ima poslovna skupina uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in ima namen poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost. Poslovna skupina izkazuje naslednje neizpeljane finančne obveznosti: izdane obveznice, posojila in kredite ter obveznosti in terjatve do dobaviteljev. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

c 2) IZPELJANI FINANČNI INSTRUMENTI

Poslovna skupina ne hrani ali izdaja izpeljanih finančnih instrumentov za namene trgovanja.

Poslovna skupina uporablja izpeljane finančne instrumente za varovanje pred izpostavljenostjo obrestnim tveganjem.

Izpeljani finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti; stroški povezani s poslom se pripoznajo v poslovnem izidu, in sicer ob njihovem nastanku. Po začetnem pripoznanju se izpeljani finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se pripoznajo v poslovnem izidu.

Varovanje denarnega toka pred tveganji

Spremembe poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta, ki je določen za varovanje denarnega toka pred tveganji, so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Če instrument za varovanje pred tveganji ne izpolnjuje več sodil za obračunavanje varovanja pred tveganji, če le-ta preneha veljati ali se proda, odpo-ve ali izkoristi, se varovanje pred tveganji preneha obračunavati.

Gospodarska varovanja pred tveganji

Pri izpeljanih finančnih instrumentih, ki varujejo denarna sredstva in obveznosti izražena v tuji valuti, se gospodarsko varovanje pred tveganji ne izvaja. Spremembe poštene vrednosti izpeljanih finančnih instrumentov so pripoznane v izkazu poslovnega izida kot del pozitivnih in negativnih tečajnih razlik.

KAPITAL

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

Navadne kosovne delnice

Dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno izdaji navadnih delnic in delniških opcij, so izkazani kot znižanje kapitala.

Odkup lastnih delnic

Odkupljene lastne delnice se izkazujejo kot odbitna postavka kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo v računovodskih izkazih skupine v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital poslovne skupine je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato skupina prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Popravljeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker skupina nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Med letom ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

d) Nepremičnine, naprave in oprema

PRIPOZNANJE IN MERJENJE

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve nepremičnin, naprav in opreme ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Stroški prav tako lahko zajemajo prenose iz drugega vseobsegajočega donosa iz naslova varovanja denarnega toka pred valutnim tveganjem za nakup opredmetenih osnovnih sredstev.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezne nepremičnine, naprave in oprema. Družbe poslovne skupine najmanj enkrat letno preverjajo znake morebitno potrebnih oslabitev.

PRENOS NEPREMIČNIN IZ OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV NA NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Če se lastniško uporabljena nepremičnina spremeni v naložbeno nepremičnino, se ta nepremičnina izmeri po njeni pošteni vrednosti in prerazporedi k naložbenim nepremičninam. Dobiček, ki se pojavi pri ponovnem merjenju, se pripozna v poslovnem izidu in tako odpravi prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve v zvezi z določeno nepremičnino, preostali dobiček pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in izkaže med revalorizacijsko rezervo v sklopu kapitala. Kakršnakoli izguba se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in izkaže med revalorizacijsko rezervo, v kolikor je bil znesek v zvezi z določeno nepremičnino prej upoštevan v revalorizacijski rezervi, preostanek izgube pa je neposredno pripoznan v poslovnem izidu.

KASNEJŠI STROŠKI

Stroški zamenjave nekega dela nepremičnin, naprav in opreme, se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v poslovno skupino, ter če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki v obdobju, ko nastanejo.

AMORTIZACIJA

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti nepremičnin, naprav in opreme. Zemljišča se ne amortizirajo. Ustreznost metode ter dobe koristnosti skupina preverja na dan poročanja.

Ocenjene dobe koristnosti:

	leto 2013	leto 2012
Proizvodne dvorane	-	25 do 80 let
Zgradbe hotelov, trgovske stavbe, skladišča	20 do 71 let	20 do 71 let
Poslovne stavbe	25 do 40 let	25 do 40 let
Proizvajalna oprema v gumarstvu	-	4 do 20 let
Oprema hotelov	5 do 20 let	5 do 20 let
Računalniška oprema	2 do 5 let	2 do 5 let
Druga oprema	6 do 20 let	6 do 20 let

V letu 2013 je bila v družbah dejavnosti Turizem izvedena sprememba sklopov amortizacijskih stopenj in sicer na:

1. Objekti - amortizacijska stopnja med 1,4% do 5,0%.
2. Infrastruktura - amortizacijska stopnja med 1,4% do 5,0%.
3. Zunanja ureditev ter rekreacijske površine - amortizacijska stopnja med 1,4 do 3,0 %.

Podrobneje je vrednostni vpliv spremembe amortizacijskih stopenj pojasnjen v okviru točke 1.3.9.

e) Neopredmetena sredstva

DOBRO IME

Dobro ime nastane ob prevzemu odvisnih družb, pridruženih podjetij ter skupnih podvigov in se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznostih prevzete družbe.

Kasnejše merjenje

Dobro ime je izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. V primeru naložb, obračunanih po kapitalski metodi, se knjigovodska vrednost dobrega imena vključi v knjigovodsko vrednost naložbe, izguba zaradi oslabitve naložbe pa se ne pripíše nobenemu sredstvu, niti dobremu imenu, ki tvori del knjigovodske vrednosti naložbe, obračunane po kapitalski metodi.

RAZISKOVANJE IN RAZVIJANJE

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko nastane.

OSTALA NEOPREDMETENA SREDSTVA

Ostala neopredmetena sredstva, pridobljena s strani poslovne skupine, in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

KASNEJŠI STROŠKI

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko nastanejo.

AMORTIZACIJA

Amortizacija se obračuna in pripozna v izkazu poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev, razen dobrega imena, in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto za računalniške programe ter druge patente in licence znašajo deset let.

f) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so tiste, ki jih posedujemo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine so izkazane po modelu nabavne vrednosti. Naložbeno premoženje se na začetku izmeri po nabavni vrednosti, sestavljeni iz nakupne cene in stroškov, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu. Taki stroški vključujejo izdatke za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge stroške posla.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali nepremičnina, je sredstvo naložbena nepremičnina, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti sredstva uporablja za oddajo v najem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti posamezne naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo.

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, naprave in opremo.

g) Zaloge nepremičnin

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Zaloge v dejavnosti Nepremičnine vsebujejo tudi stroške obresti za posojila, najeta za posamezni projekt.

h) Oslabitev sredstev**FINANČNA SREDSTVA**

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Izguba zaradi oslabilitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi bodočimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Pripozna se v izkazu poslovnega izida.

Izgube zaradi oslabilitve v zvezi s finančnim sredstvom, namenjenim za prodajo, se izračunajo po njegovi trenutni pošteni vrednosti. Izgube zaradi oslabilitve se pripoznajo tako, da se nabrana izguba, ki je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Znesek nabrane izgube, ki se odstrani iz drugega vseobsegajočega donosa in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšana za izgubo zaradi oslabilitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Če se v naslednjem obdobju poštena vrednost oslabiljenih dolžniških vrednostnih papirjev, razvrščenih kot na razpolago za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabilitve v poslovnem izidu, je treba izgubo zaradi oslabilitve razveljaviti in znesek razveljavitve pripoznati v poslovnem izidu. Kasnejše pokritje v poštenu vrednosti oslabiljenega lastniškega vrednostnega papirja, ki je na razpolago za prodajo, pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja.

Pri pomembnih finančnih sredstvih se ocena oslabilitve izvede posamično. Ocena oslabilitve preostalih finančnih sredstev se izvede skupinsko glede na njihove skupne značilnosti pri izpostavljenosti tveganjem.

NEFINANČNA SREDSTVA

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev skupine razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabilitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabilitve dobrega

imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Oslabitev se izkaže v poslovnem izidu.

i) Zasluzki zaposlencev

Obveze za kratkoročne zasluzke zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zasluzkom opravljeno.

j) Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima poslovna skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Poslovna skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji

pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Garancije za izdelke in storitve

Rezervacija za garancije za izdelke in storitve se izkaže ob prodaji izdelkov ali storitev, za katere je garancija dana. Rezervacija se oblikuje na osnovi izvirnih podatkov o garanciji in ob presoji vseh možnih izidov glede na njihovo verjetnost.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad in sicer v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je pooblaščen aktuar uporabil metodo projicirane enote. Aktuarski dobrički oziroma aktuarske izgube tekočega poslovnega leta se ob ugotovitvi v celoti pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Rezervacije za reorganiziranje

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na odpravnine zaposlenim v povezavi s spremembami organizacijske strukture družb.

Rezervacije za tožbe

Rezervacije za tožbe se oblikujejo, ko se pravni postopek prične. Višina oblikovanja rezervacij za tožbe se določi glede na oceno verjetnosti izida posameznega tožbenega zahtevka.

k) Državne podpore

Sredstva iz državnih podpor se v računovodskih izkazih pripoznajo kot odloženi prihodki, ko so prejeta in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Prejeta sredstva iz državnih podpor se pripoznavajo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, katere naj bi prejeta sredstva nadomestila. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznavajo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

l) Prihodki**PRIHODKI IZ PRODAJE PROIZVODOV**

Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo po poštenu vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji proizvodov se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo.

PRIHODKI IZ OPRAVLJENIH STORITEV

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Prihodki od storitev v dejavnosti Turizem se priznajo, ko je storitev opravljena. V primerih, ko se prihodki turističnega aranžmaja nanašajo na dve obračunski obdobji, se razmejijo glede na število dni v posameznem obračunskem obdobju.

PRIHODKI IZ POGODB O GRADBENIH DELIH

Če je mogoče izid pogodbe o gradbenih delih zanesljivo oceniti, se pogodbeni prihodki in odhodki, povezani s pogodbo o gradbenih delih, pripoznajo v poslovnem izidu kot prihodki oziroma odhodki glede na stopnjo dokončnosti pogodbenih dejavnosti. Pogodbeni prihodki obsegajo začetni znesek, ki je določen ob sklenitvi pogodbe, in morebitne spremembe obsega dela po pogodbi, zahteve in nagrade za uspešnost, v kolikor je verjetno, da bodo ti pripeljali do prihodkov in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Odhodki iz pogodb so pripoznani na dan nastanka, razen če se ustvari sredstvo, ki je vezano na prihodnje pogodbene dejavnosti.

Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Če izida pogodbe o gradbenih delih ni mogoče zanesljivo izmeriti, se pogodbeni prihodki pripoznajo samo v tistem delu nastalih pogodbenih stroškov, za katerega je verjetno, da bo plačan. Pričakovane izgube iz pogodb o gradbenih delih se pripoznajo takoj ob nastanku.

PRIHODKI OD NAJEMNIN

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

m) Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, odhodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev

in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma pripravi.

n) Davek od dobička

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanjih, potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom. Odložene terjatve iz naslova davčnih izgub niso bile obračunane.

o) Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del poslovne skupine, ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške.

Za poslovne odseke so na voljo ločeni finančni podatki. Rezultate poslovnih odsekov redno pregleduje uprava Save, d.d., z namenom odločanja o virih, ki jih je potrebno razporediti v določen odsek ter z namenom ocenjevanja uspešnosti poslovanja Poslovne skupine Sava.

p) Standardi in pojasnila, ki veljajo v tekočem obdobju

V tekočem obdobju veljajo naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- **MSRP 13 »Merjenje poštene vrednosti«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Visoka hiperinflacija in odstranitev dogovorjenih datumov za uporabnike, ki prvič uporabljajo MSRP, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 1 »Prva uporaba MSRP«** – Državna posojila, ki ga je EU sprejela 4. marca 2013 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 7 »Finančni instrumenti: razkritja«** - Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki ga je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 1 »Predstavljanje računovodskih izkazov«** – Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. julija 2012 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 12 »Davek iz dobička«** - Odloženi davek: Povrnitev zadevnih sredstev, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja z začetkom 1. januarja 2013 ali pozneje),

- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** - Izboljšave obračunavanja pozaposlitvenih zaslužkov, ki ga je EU sprejela 5. junija 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2009-2011)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 27. marca 2013 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje),
- **OPMSRP 20 »Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi površinskega najdišča«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2013 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah družbe.

q) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, bili izdani, vendar še niso stopili v veljavo:

- **MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **MSRP 11 »Skupne ureditve«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **MRS 27 (spremenjen leta 2011) »Ločeni računovodski izkazi«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),

- **MRS 28 (spremenjen leta 2011) »Naložbe v pridružena podjetja in skupna vlaganja«**, ki ga je EU sprejela 11. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 11 »Skupne ureditve« in MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah«** - Napotki za prehod, ki jih je EU sprejela 4. aprila 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 »Konsolidirani računovodski izkazi«, MSRP 12 »Razkritje deležev v drugih družbah« in MRS 27 (spremenjen 2011) »Ločeni računovodski izkazi«** - Naložbena podjetja, ki jih je EU sprejela 20. novembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 32 »Finančni instrumenti: predstavitev«** – Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti, ki jih je EU sprejela 13. decembra 2012 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 36 »Oslabitev sredstev«** - Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 39 »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki jih je EU sprejela 19. decembra 2013 (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Možen vpliv MSRP 10 na Skupino še preučujemo in je odvisen tudi od bodočih dogodkov

r) Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z iz-

jemo naslednjih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 18. marca 2014 niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 9 »Finančni instrumenti« in nadaljnje spremembe** (datum uveljavitve še ni določen),
- **Spremembe MRS 19 »Zasluzki zaposlencev«** - Programi z določenimi zasluzki: Prispevki zaposlencev (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2010-2012)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov »Izboljšave MSRP (obdobje 2011-2013)«**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 1, MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje),
- **OPMSRP 21 »Dajatve«** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje).

Družba predvideva, da uvedba teh standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Družba ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

1.3.4. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve poslovne skupine in razčlenitve je potrebna določitev poštene vrednosti tako finančnih kot tudi nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je poslovna skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine.

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev iz poslovnih združitvev je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost nepremičnin je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v premišljenem poslu med voljnimi prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction). Tržna vrednost naprav, opreme in inventarja temelji na ponujeni tržni ceni podobnih predmetov.

NEOPREDMETENA SREDSTVA

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost odnosov s strankami, pridobljenih v poslovni združitvi, se določi na podlagi posebne metode (oz. multi-period excess earnings method), obravnavano sredstvo pa se ovrednoti po odštetju poštenega donosa vseh sredstev, ki so del ustvarjanja denarnih tokov.

Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev temelji na metodi diskontiranih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz uporabe in morebitne prodaje sredstev.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Poštena vrednost temelji na tržni vrednosti, ki je enaka ocenjeni vrednosti, po kateri bi se lahko nepremičnina na dan cenitve in po ustreznem trženju izmenjala v preišljenem poslu med voljnim prodajalcem in voljnim kupcem, pri čemer so stranke dobro obveščene in ravnajo razumno, neprisiljeno in neodvisno (arm's length transaction).

Če ni mogoče določiti trenutnih cen na aktivnem trgu, se vrednost naložbene nepremičnine oceni s pomočjo skupne vrednosti pričakovanih denarnih tokov iz oddajanja nepremičnine v najem. Donos, ki odseva posebna tveganja, je vključen v izračun vrednosti nepremičnine na osnovi diskontiranih neto denarnih tokov na letni ravni.

Kjer je primerno, je pri vrednotenju potrebno upoštevati tudi tip najemnikov, ki so trenutno nastanjeni v naložbeni nepremičnini oziroma so nosilci obveznosti po najemni pogodbi, ali pa bi v primeru oddaje v najem te nepremičnine najverjetneje postali njihovi najemniki, in splošno sliko njihove kreditne sposobnosti, nadalje razporeditev obveznosti za vzdrževanje in zavarovanje nepremičnine med skupino in najemnikom ter preostalo življenjsko dobo naložbene nepremičnine. Ko se ob pregledu ali obnovi najemne pogodbe pričakuje, da bo prišlo do naknadnih povečanj najemnine zaradi vrnitve v prvotno stanje, šteje, da so bila vsa obvestila in po potrebi tudi povratna obvestila posredovana v veljavni obliki in pravočasno.

ZALOGE

Poštena vrednost zalog v poslovnih združitvah se določi na podlagi njihove pričakovane prodajne vrednosti pri rednem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in prodaje ter primeren pribitek glede na količino dela, vloženega v dokončanje posla in prodajo zalog.

NALOŽBE V LASTNIŠKE IN DOLŽNIŠKE VREDNOSTNE PAPIRJE

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev, ki ne kotirajo, se oceni na podlagi preverjanja znakov morebitno potrebnih oslabitev.

POSLOVNE IN DRUGE TERJATEV

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev, razen nedokončanih gradbenih del, katerih zapadlost je daljša od enega leta, se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

IZPELJANI INSTRUMENTI

Poštena vrednost obrestne zamenjave temelji na ponudbah finančnih inštitucij. Primernost teh ponudb se določa z metodo diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov ob upoštevanju dospelosti posameznega posla in z uporabo tržnih obrestnih mer za podobne instrumente na datum vrednotenja.

NEIZPELJANE FINANČNE OBVEZNOSTI

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti bodočih izplačil glavnice in obresti, diskontirani po tržni obrestni meri na datum poročanja. Pri finančnih najemih se tržna obrestna mera določi s primerjavo s podobnimi najemnimi pogodbami.

SESTAVITEV IZKAZA DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar – december 2013 (za preteklo obdobje januar – december 2012), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 (za preteklo obdobje 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

1.3.5. Obvladovanje finančnega tveganja

PREGLED

V Poslovni skupini Sava proučujemo in analiziramo gospodarske okoliščine ter redno spremljamo izpostavljenost različnim vrstam tveganja in sprejemamo ukrepe za njihovo obvladovanje. V letu 2013 smo bili glede na uporabo finančnih instrumentov izpostavljeni naslednjim finančnim tveganjem:

- tveganje spremembe poštene vrednosti (cenovno tveganje),
- kreditno tveganje,
- plačilno sposobnostno tveganje,
- obrestno tveganje,
- valutno tveganje,
- garancije in poročta,
- upravljanje s kapitalom.

V nadaljevanju predstavljamo usmeritve področja upravljanja s tveganji in izpostavljenost družb Poslovne skupine Sava posameznim vrstam finančnih tveganj. Druga kvantitativna razkritja so zajeta v nadaljevanju pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom.

USMERITVE UPRAVLJANJA S TVEGANJI

Upravljanje s finančnimi tveganji poteka centralno v okviru delovanja na matični družbi Poslovne skupine Sava. Usmeritve so oblikovane z namenom opredeliti in analizirati tveganja, s katerimi se družbe poslovne skupine soočajo pri vsakodnevnem poslovanju. Na podlagi napravljanih analiz se določijo ustrezne omejitve in kontrole. V nadaljnjem postopku spremljamo in preverjamo tveganja ter upoštevanje postavljenih omejitev. S stalnim izobraževanjem, s pomočjo veljavnih standardov in opredeljenimi postopki upravljanja s tveganji si družbe poslovne skupine prizadevajo razviti disciplinirano in konstruktivno okolje, v katerem se vsi zaposleni zavedajo svoje vloge in svojih obveznosti.

TVEGANJE SPREMEMBE POŠTENE VREDNOSTI (CENOVNO TVEGANJE)

Tveganje spremembe poštene vrednosti sodi med pomembnejša tveganja Poslovne skupine Sava, saj je povezano z doseganjem načrtovane donosnosti finančnih sredstev in vpliva na uresničevanje začrtane strategije. V letu 2013 se je nadaljevalo cenovno nihanje vrednosti finančnih naložb, kot posledica šibkega gospodarskega položaja, visoke negotovosti in novih zakonskih ureditev. V drugi polovici leta 2013 so se zaradi stabilizacije razmer v bančnem sektorju izvajali obremenitveni testi in pregledi kakovosti premoženja bank. Poslovne banke z najslabšimi rezultati obremenitvenih testov (NLB, NKBM in Abanka) so z namenom ponovne vzpostavitve pogojev za dolgoročno uspešno poslovanje prejele odločbo Banke Slovenije o izvedbi izrednih ukrepov. Izvedba izrednih ukrepov je za družbo Sava, d.d., pomenila izgubo lastništva nad 1.715.841 delnicami družbe Abanka Vipava d.d. (23,83 delež lastništva) in izgubo lastništva 1.504 delnic družbe NLB d.d. (0,02 delež lastništva). Izredni dogodek je vplival na znižanje vrednosti finančnih sredstev in sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d.d., ter dosežen poslovni izid za leto 2013.

Tveganja, povezana s spremembo poštene vrednosti sredstev, zmanjšujemo z razpršenostjo naložbenega portfelja in z aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. V skladu s sprejeto dolgoročno strategijo družbe in pogodbenimi zavezami vezanimi na finančni reprogram družbe, imamo oblikovan načrt dezinvestiranja nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti.

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Posebno pozornost posvečamo spremljanju plačilne sposobnosti kupcev. Redno spremljamo odprte in zapadle terjatve, starostno strukturo terjatev ter gibanje povprečnih plačilnih rokov. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Ukrepi za zniževanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju se večinoma nanašajo na poglobljene lastne bonitetne ocene in zavarovanja.

Največji del povišanega kreditnega tveganja v družbi Sava, d.d., povzročajo v preteklosti sklenjene transakcije z družbo NFD Holding, d.d. Družba Sava, d.d., je družbi NFD Holding, d.d., odobrila dve kratkoročni posojili. Na dan 31.12.2013 znaša vrednost danih posojil družbi NFD Holding, d.d., skupaj z natečenimi obrestmi 19.150 tisoč evrov. V aprilu 2013 je družba NFD Holding, d.d., sklenila pogodbo o reprogramu finančnih obveznosti, s katero so bila urejena tudi kreditna razmerja z družbo Sava, d.d. Posojili sta v celoti zavarovani z menicami in vrednostnimi papirji. Na dan 31.12.2013 znaša ocenjena vrednost zastavljenih vrednostnih papirjev 9.117 tisoč evrov, kar predstavlja 48-odstotkov vrednosti danih kratkoročnih posojil. Zaradi nezadostne vrednosti zavarovanja smo posojili v letu 2013 dodatno oslabili za 725 tisoč evrov (oslabitev konec leta 2012 je znašala 9.309 tisoč evrov).

Na podlagi opisanih poslovnih dogodkov ocenjujemo, da ostaja kreditno tveganje v Poslovni skupini Sava visoko.

OBRESTNO TVEGANJE IN VALUTNO TVEGANJE

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega instrumenta in stroškov zadolževanja spreminjala zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer. V mesecu juliju je družba Sava Turizem d.d. z vsemi bankami upnicami sklenila reprogram finančnih obveznosti s končno zapadlostjo v letu 2018, kjer znaša dogovorjena obrestna mera EURIBOR + 5 odstotkov. Družba Sava, d.d., je v mesecu juliju 2013 z bankami upnicami sklenila reprogram finančnih obveznosti, ki velja do konca meseca novembra 2014. Kasneje je družba enakovredne do-

govore sklenila tudi z ostalimi finančnimi upniki kar pomeni, da ima družba za vse svoje finančne obveznosti dogovorjene enotne pogoje in enotno obrestno mero, ki je s podpisom reprograma postala fiksna. Kreditni portfelj Poslovne skupine Sava je bil na dan 31.12.2013 v 79 odstotkih vezan na fiksno obrestno mero. Z iztekom reprograma družbe Sava, d.d., se bo izpostavljenost spremembi obrestne mere v prihodnje zopet povečala. Tveganje spremembe tržnih obrestnih mer je v predstavljenih in negotovih gospodarskih razmerah visoko.

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja. Poslovna skupina Sava v večji meri posluje na evrskem območju. Z aktivnim spremljanjem makroekonomskih gibanj in spremljanjem valutnih razmerij večji del tega tveganja znižujemo z naravnim ščitjenjem in s prilagajanjem poslovanja v smeri ne-izpostavljanja valutnemu tveganju. S finančnimi naložbami obvladujoče družbe je poslovna skupina prisotna na trgih nekdanje Jugoslavije, ter s tem izpostavljena spremembam deviznih tečajev srbskega dinarja in makedonskega denarja. Izvedenih finančnih instrumentov za varovanje valutnega tveganja v letu 2013 nismo uporabljali, saj v danih ekonomskih okoliščinah zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami pri teh valutah ni ustreznih inštrumentov zavarovanja za ustrezno odpravljanje tovrstnega tveganja.

V danih razmerah ocenjujemo, da Poslovna skupina Sava ni močno izpostavljena obrestnemu in valutnemu tveganju.

TVEGANJE PLAČILNE SPOSOBNOSTI

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da podjetje ne bo zmoglo pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti. Zaradi nadaljevanja težkih splošnih gospodarskih razmer v letu 2013 so razmere zaostrene tudi na denarnih trgih. Proces sanacije domačega bančnega sistema negativno vpliva na pridobivanje dodatnih virov financiranja, to pa se odraža v oteženih pogojih zagotavljanja ustreznih plačilne sposobnosti slovenskih podjetij in tekočega poravnavanja obveznosti.

V Poslovni skupini Sava smo v letošnjem letu največji del pozornosti posvetili zagotavljanju likvidnosti družb, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami upnicami. V družbi smo v danih razmerah realizirali pomembne aktivnosti, ki smo jih opredelili v dolgoročni strategiji poslovanja za obdobje do leta 2014 in so nam omogočile nemoteno poslovanje. Ta temelji na prestrukturiranju finančnih obveznosti in opredeljuje aktivnosti za dezinvestiranje finančnih naložb. Dezinvestiranje finančnih naložb matične družbe, od katerega največji del predstavlja odprodaja dejavnosti Gumarstvo v januarju 2013 in odprodaja premoženja ter redno odplačevanje glavnice v turistični dejavnosti, je v primerjavi s stanjem konec leta 2012 omogočilo znižanje zadolženosti poslovne skupine za 64,4 milijona evrov.

Vse družbe poslovne skupine izvajajo ukrepe za izboljšanje operativnega poslovanja skozi racionalizacijo stroškov poslovanja, izvajanje aktivnosti za krepitev denarnega toka ter druge ukrepe za povečanje dobička iz operativnega poslovanja.

Zaradi ostrejših razmer na denarnih trgih, predvsem pa zaradi izteka večinskega dela reprogramiranih obveznosti poslovne skupine v novembru 2014, ostaja tveganje plačilne sposobnosti v Poslovni skupini Sava zelo visoko.

GARANCIJE IN POROŠTVA

V skladu z usmeritvami so družbe Poslovne skupine Sava do nedavnega nudile finančne garancije in porošstva za najeta posojila v večji meri le družbam znotraj skupine. Zaradi reprograma finančnih obveznosti in z njim povezanih zavez so možnosti dajanja garancij in poroštev zelo omejene in v primeru matične družbe odložene. Dana porošstva in garancije se nanašajo na posle pred sklenjenim reprogramom in na dan 31. december 2013 znašajo 4,2 milijona evrov (konec leta 2012 10,7 milijona evrov).

UPRAVLJANJE S KAPITALOM

Ustrezna kapitalska struktura zagotavlja zaupanje vlagateljev, upnikov in trga ter zagotavlja trajnostni razvoj Poslovne skupine Sava. Poslovna skupina Sava je v letu 2011 prenovila dolgoročno strategijo poslovanja, ki temelji na programu finančnega prestrukturiranja obveznosti in dezinvestiranja naložb poslovne skupine. Z načrtovanimi in izvedenimi aktivnostmi se bo izboljšala kapitalska struktura in povečalo zaupanje vlagateljev ter ostalih partnerjev v poslovanje in dolgoročni razvoj poslovne skupine.

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim.

Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

Razmerje med obveznostmi in prilagojenim kapitalom za Poslovno skupino Sava je sledeče:
(v 000 EUR)

	2013	2012
1. Skupni dolgovi	310.074	413.634
2. Zmanjšanje za denar in denarne ustreznike	-1.239	-551
3. Neto obveznosti (1. – 2.)	308.835	413.083
4. Skupni kapital	16.176	67.296
5. Zmanjšanje / povečanje za zneske, nabrane v kapitalu v zvezi z elementi varovanja denarnega toka pred tveganjem	0	0
6. Prilagojeni znesek kapitala (4. + 5.)	16.176	67.296
7. Kazalnik razmerja med dolgovi in prilagojenim kapitalom na dan 31.12. (3./6.)	19,09	6,14

1.3.6. Poročanje po odsekih

Poslovna skupina poroča o informacijah po poslovnih odsekih. Temeljna oblika poročanja, ki izhaja iz poslovnih - področnih odsekov, temelji na ureditvi notranje organiziranosti in poslovanja v poslovni skupini. Interna poročila po odsekih posloводства družb in uprava družbe Sava, d.d., pregledujejo na rednih strateških sestankih.

Cene prenosov med odseki se merijo na čisti poslovni podlagi. Uspešnost poslovanja posameznih odsekov se meri po poslovnem izidu odseka pred davkom od dohodka pravnih oseb.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kar zagotavlja ustrezna pravno formalna organiziranost poslovne skupine.

Poslovni odseki

Poslovno skupino Sava sestavljajo naslednji poslovni odseki:

- dejavnost Turizem,
- dejavnost Nepremičnine,
- dejavnost Naložbene finance,
- Druge dejavnosti.

1.3.7. Podatki po odsekih

V nadaljevanju so podatki po odsekih prikazani po poslovnih odsekih, ki jih predstavljajo dejavnosti Poslovne skupine Sava.

Poslovanje posameznih dejavnosti je opisano v poslovnem delu letnega poročila.

Podatki po poslovnih odsekih za leto 2013 (v 000 EUR)

	Dejavnost TURIZEM	Dejavnost NEPRE- MIČNINE	Druge dejavnosti	Dejavnost NALOŽBENE FINANCE	Izločitev poslov v skupini	Skupaj
Prihodki od prodaje izdelkov	0	0	2.148	0	0	2.148
Prihodki od prodaje storitev	60.962	0	2.035	1.432	-1.266	63.163
Čisti prihodki iz pogodb o gradbenih delih	0	0	0	0	0	0
Prihodki od najemnin	2.720	0	0	426	-1.723	1.423
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	488	0	0	0	0	488
Sprememba vrednosti zalog	0	0	0	0	0	0
Drugi poslovni prihodki	1.338	0	182	5.264	-2.111	4.673
Poslovni prihodki skupaj	65.508	0	4.365	7.122	-5.100	71.895
Prihodki od obresti	377	44	2	994	-438	979
Odhodki za obresti	-3.159	-207	-83	-8.690	439	-11.700
Prihodki od deležev v dobičku/ izgubi ridruženih podjetij	0	0	0	0	0	0
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	1.027	-4.081	-102	-11.381	-41.020	-55.558
Sredstva	177.259	9.437	2.168	248.317	-110.931	326.250
Naložbe v pridružena podjetja	64	0	0	85.915	238	86.217
Obveznosti	83.201	7.461	1.180	233.200	-14.968	310.075
Nabave nepremičnin, naprav in opreme	5.199	0	9	130	0	5.338
Amortizacija	7.711	0	225	124	0	8.060
Oslabitev nepremičnin, naprav in opreme	2.758	0	17	0	0	2.775
Oslabitev naložbenih nepremičnin	0	2.543	0	0	0	2.543

Prihodki od deležev v dobičku/izgubi pridruženih podjetij se v celoti nanašajo na dejavnost Naložbene finance. V letu 2013 jih ni bilo.

Podatki po poslovnih odsekih za leto 2012 (v 000 EUR)

	Dejavnost GUMARSTVO Z ZUNANJE- TRGOVINSKO MREŽO	Dejavnost TURIZEM	Dejavnost NEPRE- MIČNINE	Druge dejavnosti	Dejavnost NALOŽBENE FINANCE	Izločitev poslov v skupini	Skupaj
Prihodki od prodaje izdelkov	111.494	0	2	2.593	0	-21.395	92.694
Prihodki od prodaje storitev	1.394	63.177	193	4.499	1.777	-6.605	64.434
Čisti prihodki iz pogodb o gradbenih delih	0	0	0	0	0	0	0
Prihodki od najemnin	608	1.110	143	1.345	1.353	0	4.559
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	29.839	547	0	114	0	0	30.500
Sprememba vrednosti zalog	-739	0	589	-755	0	0	-905
Drugi poslovni prihodki	988	1.810	0	637	491	1.164	5.090
Poslovni prihodki skupaj	143.584	66.644	927	8.433	3.621	-26.836	196.373
Prihodki od obresti	565	515	100	940	1.955	-2.033	2.042
Odhodki za obresti	-1.124	-2.807	-488	-475	-17.694	1.127	-21.461
Prihodki od deležev v dobičku/ izgubi pridruženih podjetij	0	0	0	0	0	0	0
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	7.430	585	-883	-229	-39.787	-66.395	-99.279
Sredstva	115.795	173.653	47.735	12.993	348.276	-217.523	480.930
Naložbe v pridružena podjetja	0	64	0	0	174.327	-52.806	121.585
Obveznosti	40.717	80.773	22.661	8.666	310.547	-49.730	413.634
Nabave nepremičnin, naprav in opreme	2.017	796	0	853	1	662	4.329
Amortizacija	4.566	7.960	95	722	261	0	13.604
Oslabitev nepremičnin, naprav in opreme	0	0	0	0	0	0	0
Oslabitev naložbenih nepremičnin	0	0	0	0	0	0	0

Prihodki od deležev v dobičku/izgubi pridruženih podjetij se v celoti nanašajo na dejavnost Naložbene finance. V letu 2012 jih ni bilo.

Podatki o prodajnih prihodkih po regijah (v 000 EUR)

	Slovenija	Ostale države EU	Ostalo	Skupaj
2013	65.040	0	2.181	67.221
2012	86.895	58.260	47.033	192.188

Sredstva niso razdeljena po regijah, ker knjigovodska vrednost sredstev, ki se nanaša na družbe v Sloveniji, predstavlja 99,9 odstotka celotnih sredstev poslovne skupine (v letu 2012 pa 96,9 odstotka).

Prodaja največjemu kupcu Poslovne skupine Sava, ki je kupec družbe dejavnosti Turizem, je v letu 2013 znašala 1.919 tisoč evrov (v letu 2012 kupec dejavnosti Gumarstvo v višini 8.530 tisoč evrov).

1.3.8. Ustavljeno poslovanje, sredstva in obveznosti za prodajo ter nakupi in prodaje lastniških deležev v odvisnih družbah

LETO 2013

a) Pojasnilo v povezavi s postopkom in z realizacijo odprodaje družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo

- Predmet odprodaje je bil 100–odstotni delež v družbi Savatech, d.o.o., Kranj, z vsemi njenimi hčerinskimi družbami, 60–odstotni delež v družbi Savapro, d.o.o., Kranj ter blagovna znamka Sava v delu, ki se nanaša na proizvodni proces družbe Savatech, d.o.o.;
- primarni cilj prodaje je bila maksimizacija kupnine zaradi razdolževanja Save, d.d., sekundarni cilj pa ohranitev dejavnosti kot celote in ohranitev proizvodnje v Kranju;
- postopek prodaje je potekal v več fazah, k sodelovanju pa so bili povabljeni strateški in finančni investitorji;
- pri vodenju postopka prodaje so poleg članov uprave Save, d.d., in posloводства Savatecha, d.o.o., sodelovali tudi finančni svetovalci EquityGateAdvisors ter pravni svetovalci iz odvetniške pisarne Jadek&Pensa;
- izbrani strateški partner kot najboljši ponudnik v procesu odprodaje je postala češka gumarska skupina ČGS a.s., pogodba za odprodajo dejavnosti je bila podpisana dne 25. oktobra 2012;
- v pogodbi opredeljeni pogoji za nakazilo kupnine so bili do 08. januarja 2013 izpolnjeni, zato je bila ta dan nakazana celotna kupnina. S tem je bil postopek odprodaje dejavnosti Gumarstvo tudi formalno zaključen;
- kupnina za 100 – odstotni delež v družbi Savatech, d.o.o., je znašala 69.400 tisoč evrov. Prejeta kupnina je bila v višini 49.300 tisoč evrov porabljena za vračilo posojil bankam, 4.932 tisoč evrov za zapiranje obveznosti Save, d.d., do družb dejavnosti Gumarstvo, 15.168 tisoč evrov pa je bilo usmerjeno na skrbniški račun pri notarju. Sava, d.d., je pri tem poslu dosegla dobiček v višini 24.302 tisoč evrov;
- kupnina za 60–odstotni delež v družbi Savapro, d.o.o., je znašala 1.000 tisoč evrov in je bila v celoti poravnana. Sava, d.d., je pri tem poslu dosegla izgubo v višini 794 tisoč evrov.

Informacija o vrednostih v izkazu poslovnega izida družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo na dan 31.12.2012 (pred odprodajo) (v 000 EUR)

	2012	2011
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	146.328	142.696
Sprememba vrednosti zalog	-739	1.812
Drugi prihodki	1.515	1.553
Stroški blaga, materiala in storitev	-107.119	-105.947
Stroški dela	-24.966	-24.563
Amortizacija in odpisi vrednosti	-5.211	-5.449
Drugi odhodki iz poslovanja	-837	-1.161
Finančni in drugi prihodki	1.732	1.902
Finančni odhodki	-1.960	-2.522
Davek	-1.273	-1.560
Čisti dobiček poslovnega leta	7.470	6.762

Informacija o vrednostih v izkazu finančnega položaja družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo na dan 31. 12. 2012 (pred odprodajo) (v 000 EUR)

	31.12.2012	Izločitve v konsolidaciji 31.12.2012	Prenos na razpoložljivo za prodajo 31.12.2012	31.12.2011
Nepremičnine, naprave in oprema	57.740	-11.227	46.513	57.877
Neopredmetena sredstva	100	0	100	9
Naložbene nepremičnine	1.600	-283	1.317	1.589
Dolgoročne finančne naložbe	3.438	-3.438	0	171
Dolgoročna posojila in terjatve	313	0	313	2.023
Terjatve za odložene davke	429	0	429	520
Zaloge	16.344	0	16.344	17.217
Poslovne in druge terjatve	25.708	-6.759	18.949	26.528
Dana posojila	9.199	-8.303	896	8.761
Denar in denarni ustrezniki	6.566	0	6.566	8.176
Sredstva	121.437	-30.010	91.427	122.871
Kapital	78.060	-78.060	0	78.567
Rezervacije	4.628	0	4.628	4.714
Prejeta dolgoročna posojila	0	0	0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0	1.403
Obveznosti za odložene davke	0	0	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	19.765	-2.715	17.050	18.454
Kratkoročne poslovne obveznosti	18.414	-7.465	10.949	19.127
Kratkoročne rezervacije	570	0	570	607
Kapital in dolgovi	121.437	-88.240	33.197	122.871

b) Pojasnilo v povezavi z realizacijo odprodaje družbe področja Energetika

- Predmet odprodaje je bil 100 – odstotni delež v družbi Ensa BH, d.o.o., Sr bac, Bosna in Hercegovina;
- Sava, d.d., je delež v družbi v letu 2013 odprodala brez razlike v ceni;
- Finančna naložba v družbo Ensa BH, d.o.o., je znašala 3.751 tisoč evrov, zanjo pa so bile do vključno leta 2012 izvedene oslabitve v celotnem znesku.

Informacija o vrednostih v izkazu poslovnega izida Ensa BH, d.o.o., Sr bac (v 000 EUR)

	JAN-SEP 2013	JAN-DEC2012
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	2.148	2.589
Sprememba vrednosti zalog	13	-755
Drugi prihodki	0	37
Stroški blaga, materiala in storitev	-1.861	-2.167
Stroški dela	-268	-312
Amortizacija in odpisi vrednosti	-67	-135
Drugi odhodki iz poslovanja	0	-5
Finančni in drugi prihodki	0	901
Finančni odhodki	-37	-155
Davek	0	0
Čisti poslovni izid poslovnega obdobja	-72	-2

Informacija o vrednostih v izkazu finančnega položaja družbe Ensa BH, d.o.o., Srbac
(v 000 EUR)

	30.09.2013	31.12.2012
Nepremičnine, naprave in oprema	1.834	1.926
Neopredmetena sredstva	2	3
Naložbene nepremičnine	0	0
Dolgoročne finančne naložbe	0	0
Dolgoročna posojila in terjatve	0	0
Terjatve za odložene davke	0	0
Zaloge	457	476
Poslovne in druge terjatve	320	239
Dana posojila	32	77
Denar in denarni ustrezniki	6	40
Sredstva	2.651	2.761
Kapital	697	756
Rezervacije	0	2
Prejeta dolgoročna posojila	73	170
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0
Obveznosti za odložene davke	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	662	808
Kratkoročne poslovne obveznosti	1.219	1.025
Kratkoročne rezervacije	0	0
Kapital in dolgovi	2.651	2.761

c) Pojasnilo o odprodaji družbe Sava Golf, d.o.o.

- Predmet odprodaje je bil 100 – odstotni delež Save Turizma, d.d., v družbi Sava Golf, d.o.o.;
- družba Sava Golf, d.o.o., je bila ustanovljena z namenom odprodaje golf igrišča na Bledu;
- na dan odprodaje je družba Sava Golf, d.o.o. razpolagala z bilančno vsoto v višini 5.442 tisoč evri, opredmetenimi osnovnimi sredstvi v višini 5.420 tisoč evri ter ostalimi sredstvi v višini 22 tisoč evri. Vrednost kapitala je znašala 3.598 tisoč evrov, vrednost obveznosti pa 1.844 tisoč evrov;
- pri odprodaji naložbe je družba Sava Turizem, d.d., realizirala dobiček v višini 5.402 tisoč evrov.

d) Uvedba stečajnega postopka nad družbo Energetika, d.o.o.

Dne 30. 05. 2013 je bil na Okrožno sodišče v Kranju vložen Predlog za začetek stečajnega postopka nad družbo Energetika, družba za naložbe in upravljanje z energijo, d.o.o. Po sklepu sodišča je bil stečajni postopek uveden z dnem 05. 08. 2013.

Družba Energetika, d.o.o., je na dan 31. 12. 2012 razpolagala z bilančno vsoto v višini 174 tisoč evrov. Imela je za 428 tisoč evrov negativnega kapitala, v njegovi sestavi pa za 1.308 tisoč evrov nepokritih izgub. Z uvedbo stečajnega postopka, ki na dan 31. 12. 2013 še ni bil zaključen, je lastništvo Save, d.d., v družbi prenehalo.

e) Druge spremembe

Finančni naložbi v Sava Ensa, doel., Skopje, in Bramir, d.o.o., Mostar, sta bili zaradi minimalnih vrednosti preneseni na pozicijo vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo. Iz tega razloga sta bili družbi izločeni iz konsolidiranih računovodskih izkazov. V računovodskih izkazih Sava, d.d., in konsolidiranih računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava so bili poračunani vsi odnosi z navedenima družbama.

Sava Ensa, doel., je razpolagala s sredstvi v višini 342 tisoč evrov, obveznostmi v višini 337 tisoč evrov in kapitalom v višini 5 tisoč evrov. Družba ne posluje. Sava, d.d., je v povezavi s finančno naložbo v družbo že v letu 2012 realizirala izgubo v višini 5 tisoč evrov.

Družba je v postopku zapiranja. Ocenjujemo, da Sava, d.d., ni izpostavljena tveganju potencialnih obveznosti v povezavi z družbo Sava Ensa, doel.

Družba Bramir, d.o.o., je razpolagala s sredstvi v višini 1.477 tisoč evrov, obveznostmi v višini 1.600 tisoč evrov ter negativnim kapitalom v višini 123 tisoč evrov. Pretežni del sredstev in obveznosti je bil v zaključni fazi odprodaje družbe Ensa BH, d.o.o., nanjo tudi prenesen. Sava, d.d., je v povezavi s finančno naložbo v družbo že v letu 2012 realizirala

izgubo v višini 10 tisoč evrov. Družba je v postopku zapiranja. Ocenjujemo, da Sava, d.d., ni izpostavljena tveganju potencialnih obveznosti v povezavi z družbo Bramir, d.o.o.

LETO 2012

- a) Družba Savatech, d.o.o., je odkupila 5–odstotni delež v družbi Savatech Corp., Port Orange, Florida in tako postala 100–odstotna lastnica družbe. Vrednost nakupa deleža je znašala 27 tisoč USD.
- b) V sklopu Drugih dejavnosti – področje Energetika - je bil pridobljen 100–odstotni delež v družbi Bramir, d.o.o., Mostar, Bosna in Hercegovina. Vrednost nakupa deleža je znašala 10 tisoč evrov.
- c) 100–odstotni delež v družbi Investicijsko podjetje, d.o.o., Ljubljana (prej Sava IP, d.o.o., Ljubljana) je bil odprodan. V prodajno transakcijo sta bili vključeni tudi družbi v lasti Investicijskega podjetja, IP Nova, d.o.o., Ljubljana, ter IP Nova A, d.o.o., Ljubljana. Pred odprodajo deleža je bil del sredstev družbe oddeljen na družbo Sava Nepremičnine, d.o.o., Kranj, ki je v 100–odstotni lasti Sava, d.d. Kupnina za odprodani delež je znašala 16.658 tisoč evrov, pri tem pa je bila v Savi, d.d., dosežena negativna razlika v ceni v višini 242 tisoč evrov.

Izkaz poslovnega izida družb Investicijsko podjetje, d.o.o., (prej Sava IP, d.o.o.), IP Nova, d.o.o., in IP Nova A, d.o.o., za obdobje januar - junij 2012 in leto 2011 (v 000 EUR)

	JAN - JUN 2012	2011
Prihodki od prodaje izdelkov in storitev	338	5.867
Sprememba vrednosti zalog	471	-2.320
Drugi prihodki	0	389
Stroški blaga, materiala in storitev	-483	-2.082
Stroški dela	-554	-1.073
Amortizacija in odpisi vrednosti	-95	-6.316
Drugi odhodki iz poslovanja	-6	-135
Finančni in drugi prihodki	126	462
Finančni odhodki	-419	-858
Davek	-14	-39
Čisti dobiček poslovnega leta	-636	-6.105

Izkaz finančnega položaja družb Investicijsko podjetje, d.o.o., (prej Sava IP, d.o.o.), IP Nova, d.o.o., in IP Nova A, d.o.o., na dan 30. 06.2012 in 31.12. 2011 – odprodana sredstva in obveznosti (v 000 EUR)

	30.06.2012	Izločitve v konsolidaciji 30.06.2012	Odprodaja sredstev in obveznosti 30.06.2012	31.12.2011	Izločitve v konsolidaciji 31.12.2011	Prenos na sredstva in obveznosti za prodajo
Nepremičnine, naprave in oprema	1.739	0	1.739	1.782	0	1.782
Neopredmetena sredstva	102	0	102	109	0	109
Naložbene nepremičnine	2.377	0	2.377	2.413	0	2.413
Dolgoročna posojila in terjatve	4.796	0	4.796	4.829	-18	4.811
Zaloge	25.252	-3.320	21.932	24.782	-3.320	21.462
Poslovne in druge terjatve	494	0	494	574	-27	547
Dana posojila	487	0	487	2.171	-1.544	627
Denar in denarni ustrezniki	1.192	0	1.192	597	0	597
Sredstva	36.439	-3.320	33.119	37.257	-4.909	32.348
Kapital	19.021	-19.021	0	19.340	-19.340	0
Rezervacije	270	0	270	266	0	266
Prejeta dolgoročna posojila	6.370	0	6.370	6.752	0	6.752
Dolgoročne poslovne obveznosti	32	0	32	32	0	32
Prejeta kratkoročna posojila	10.400	0	10.400	10.399	-8	10.391
Kratkoročne poslovne obveznosti	299	0	299	320	-11	309
Kratkoročne rezervacije	47	0	47	148	0	148
Kapital in dolgovi	36.439	-19.021	17.418	37.257	-19.359	17.898

1.3.9. Nepremičnine, naprave in oprema

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2013 (v 000 EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvaja- jalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 01.01.2013	21.047	231.772	50.708	12.488	173	0	316.188
Nabava	306	1.227	847	48	2.911	13	5.351
Povečanje avansov	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje avansa	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje avansa iz tekočega leta	0	0	0	0		0	0
Prenosi	0	2.023	67	0	-2.090	0	0
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	-13	-727	-12	0	0	-753
Zmanjšanje zaradi odprodaje odvisne družbe	-549	-7.057	-4.489	-8	0	0	-12.103
Odpisi	0	-6	-920	-199	0	0	-1.126
Oslabitev	-377	-2.422	-907	-3	0	0	-3.709
Stanje 31.12.2013	20.427	225.525	44.578	12.313	993	13	303.848
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2013	0	-104.106	-35.291	-11.821	0	0	-151.217
Nabava, povečanje	0	0	0	0	0	0	0
Aktiviranja	0	0	0	0	0	0	0
Prenosi	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje zaradi odprodaje	0	2	652	9	0	0	662
Zmanjšanje zaradi odprodaje odvisne družbe	0	3.210	2.551	0	0	0	5.760
Odpisi	0	1	896	205	0	0	1.102
Oslabitev	0	418	515	0	0	0	933
Amortizacija	0	-4.489	-3.084	-158	0	0	-7.730
Stanje 31.12.2013	0	-104.963	-33.762	-11.765	0	0	-150.490
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2013	21.046	127.667	15.416	667	173	0	164.969
Stanje 31.12.2013	20.427	120.561	10.816	548	993	13	153.358

Podatki o vrednosti sredstev, ki so bila oslABLJENA, so navedeni v točki 1.3.30.

V letu 2013 je bilo v družbah dejavnosti Turizem ob izvedbi projekta popisa nepremičnin ter njihovega stanja ugotovljeno, da se nekatere amortizacijske stopnje po destinacijah razlikujejo ter da so glede na stanje objektov, infrastrukture ter rekreativnih površin visoke.

Zato je bila ocenjena pričakovana življenjska doba, upošteva normalno rabo ter vzdrževanje objektov. Na osnovi navedenega je bila sprejeta odločitev o spremembi sklopov amortizacijskih stopenj in sicer:

- objekti - glede na stanje ter rabo objektov je ustrezna amortizacijska stopnja med 1,4 in 5,0 odstotka;
- infrastruktura - stanje infrastrukture omogoča normalno rabo ob predvideni spremenjeni amortizacijski stopnji in sicer med 1,4 in 5,0 odstotka;
- zunanja ureditev ter rekreacijske površine: stanje omogoča normalno rabo ob predvideni spremenjeni amortizacijski stopnji med 1,4 in 3,0 odstotka.

Učinek prevrednotenja je v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2013 predstavljal za 336 tisoč evrov nižje stroške amortizacije, kar velja tudi za leto 2012.

Preglednica gibanja nepremičnin, naprav in opreme Poslovne skupine Sava za leto 2012 (v 000 EUR)

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Sredstva v pripravi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 01.01.2012	26.235	279.661	85.169	18.960	1.871	411.896
Nabava	13	1.097	2.904	206	1.340	5.561
Povečanje avansov	0	0	0	0	2.732	2.732
Zmanjšanje avansa	0	0	25	87	-1.554	-1.442
Zmanjšanje avansa iz tekočega leta	0	0	0	0	0	0
Aktiviranja	0	111	1.443	41	-1.595	0
Prenos na razpoložljivo za prodajo	-6.934	-49.003	-41.471	-3.912	-2.620	-103.940
Prenosi	1.733	-58	2.771	-2.749	-1	1.695
Zmanjšanje	0	-16	-1.110	-79	0	-1.205
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	1.694	0	0	1.694
Odpisi	0	0	-717	-67	0	-783
Oslabitev	0	-20	0	47	0	27
Učinek spremembe tečaja	0	0	0	-47	0	-47
Stanje 31.12.2012	21.047	231.772	50.708	12.488	173	316.187
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2012	0	-126.581	-55.609	-14.525	0	-196.714
Nabava, povečanje	0	0	0	-6	0	-6
Prenos na razpoložljivo za prodajo	0	27.246	27.020	3.162	0	57.428
Prenosi	0	958	-900	-54	0	4
Zmanjšanje	0	9	427	45	0	481
Odpisi	0	0	691	85	0	776
Oslabitev	0	0	-45	-27	0	-72
Amortizacija	0	-5.738	-6.874	-528	0	-13.140
Učinek spremembe tečaja	0	0	0	27	0	27
Stanje 31.12.2012	0	-104.106	-35.291	-11.821	0	-151.216
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2012	26.235	153.081	29.561	4.435	1.871	215.182
Stanje 31.12.2012	21.046	127.667	15.416	667	173	164.969

Podatki o vrednosti sredstev, ki so bila oslabljeni, so navedeni v točki 1.3.30.

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2013 (v 000 EUR)

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava, d.d.*	1.466	1.466
Sava Nepremičnine, d.o.o.	2.359	7.000
Sava Turizem d.d.	93.111	51.952
Skupaj	96.936	60.418

* Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., v vrednosti 1.466 tisoč evrov se nanaša na naložbeno nepremičnino.

** Vrednost hipotek v družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., v vrednosti 2.359 tisoč evrov se nanaša na naložbeno nepremičnino.

Preglednica vrednosti hipotek na dan 31. 12. 2012 (v 000 EUR)

	Knjigovodska vrednost premoženja, ki je obremenjeno s hipotekami	Vrednost hipoteke na nepremičninah
Sava, d.d.*	7.902	7.902
ENSA BH, d.o.o.	191	191
Savatech, d.o.o.	34.141	34.141
Sava Turizem d.d.	101.413	49.525
Skupaj	143.647	91.759

* Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.637 tisoč evrov.

1.3.10. Neopredmetena sredstva

Preglednica gibanja neopredmetenih sredstev Poslovne skupine Sava za leti 2013 in 2012 (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
NABAVNA VREDNOST		
Stanje 01.01.	1.871	1.676
Povečanja, nakupi	12	306
Prenosi	0	-111
Zmanjšanja	-612	0
Zmanjšanja zaradi odprodaje družb	-3	0
Odpisi	-77	0
Stanje konec obdobja	1.192	1.871
POPRAVEK VREDNOSTI		
Stanje 01.01.	-1.306	-1.216
Povečanja, nakupi	0	0
Zmanjšanje	607	0
Zmanjšanja zaradi odprodaje družb	-1	0
Prenosi	0	8
Odpisi	41	0
Amortizacija	-129	-98
Stanje konec obdobja	-786	-1.306
NEODPISANA VREDNOST		
Stanje 01.01.	565	459
Stanje konec obdobja	405	565

1.3.11. Naložbene nepremičnine

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2013 (v 000 EUR)

	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2013	3.309	8.755	12.065
Nabava, povečanje	0	76	76
Prenos	6.316	0	6.316
Zmanjšanje zaradi prodaje	-2.173	-11	-2.184
Oslabitev	-2.543	0	-2.543
Stanje 31.12.2013	4.909	8.819	13.729
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2013	0	-5.199	-5.199
Zmanjšanje zaradi prodaje	0	27	27
Amortizacija	0	-201	-201
Stanje 31.12.2013	0	-5.374	-5.374
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2013	3.309	3.556	6.865
Stanje 31.12.2013	4.909	3.446	8.355

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti.

Vrednost hipotek v družbi Sava,d.d., ki je podana v točki 1.3.9., vključuje tudi hipoteko na naložbeno nepremičnino v vrednosti 1.466 tisoč evrov.

Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 1.423 tisoč evrov prihodkov in 582 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, je bilo izkazanih 136 tisoč evrov stroškov.

Knjigovodska vrednost naložbenih nepremičnin v družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., danih kot jamstvo za obveznosti iz posojilnih pogodb, znaša 2.359 tisoč evrov. Višina vpisanih hipotek na naložbene nepremičnine znaša 7.000 tisoč evrov, kar predstavlja tudi stanje neodplačanih posojil na dan 31.12.2013. Nepremičnina Perovo s knjigovodsko vrednostjo 1.414 tisoč evrov pa je dodatno obremenjena z zemljiškim dolgom v višini 2.485 tisoč evrov.

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin za Poslovno skupino Sava za leto 2012 (v 000 EUR)

	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
NABAVNA VREDNOST			
Stanje 01.01.2012	5.006	12.665	17.672
Nabava, povečanje	0	108	108
Prenos	-1.697	0	-1.697
Prenos na sredstva za prodajo	0	-4.018	-4.018
Stanje 31.12.2012	3.309	8.755	12.065
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2012	0	-7.632	-7.632
Prenos na sredstva za prodajo	0	2.701	2.701
Amortizacija	0	-268	-268
Stanje 31.12.2012	0	-5.199	-5.199
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2012	5.006	5.033	10.040
Stanje 31.12.2012	3.309	3.556	6.865

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti.

Vrednost hipotek v družbi Sava, d.d., ki je podana v točki 1.3.9., vključuje tudi hipoteko na naložbe-

no nepremičnino v vrednosti 1.637 tisoč evrov. Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 1.530 tisoč evrov prihodkov in 499 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, je bilo izkazanih 299 tisoč evrov stroškov.

1.3.12. Naložbe v pridružena podjetja

Družbe Poslovne skupine Sava imajo deleže v naslednjih pridruženih podjetjih (v 000 EUR)

	Delež v % 31.12.2013	Delež v % 31.12.2012	Vrednost finančnih naložb	
			31.12.2013	31.12.2012
Gorenjska banka, d.d., Kranj*	44,23	46,06	86.188	111.72
Abanka Vipava, d.d., Ljubljana**	0,00	23,83	0	9.609
NFD Holding, d.d., Ljubljana	24,65	24,65	29	249
Maksima Invest, d.d., Ljubljana***	0,00	21,77	0	0
Turizem Lendava, d.o.o., Lendava****	0,00	29,92	0	3
Panensa, d.o.o., BIH*****	0,00	40,00	0	0
Skupaj			86.217	121.585

Pojasnila sprememb v lastništvu in drugih sprememb glede na predhodno leto:

* Število delnic **Gorenjske banke, d.d.**, ki so v lasti Save, d.d., in Save Turizma d.d., se je znižalo za 6.050 na 146.578 delnic, delež pa znižal za 1,83 odstotne točke na 44,23 odstotka. Delnice so bile odtujene v postopku vnovčenja zavarovanja po pogodbi o terminski odprodaji vrednostnih papirjev.

Družba Sava, d.d., je 34.287 delnic Gorenjske banke, d.d., Kranj, prenesla v fiduciarno imetništvo fiduciarja Abanka Vipava, d.d., Ljubljana. Le ta jih hrani v korist imetnikov obveznic izdajatelja Sava, d.d., kot zavarovanje za obveznosti iz obveznic do njihove zapadlosti 30. 11. 2014.

** Na podlagi odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih z dne 17. 12. 2013 so z dnem 18. 12. 2013 v celoti prenehale vse kvalificirane obveznosti banke, vključno z osnovnim kapitalom **Abanke**.

V sodnem registru so bili istega dne izvršeni ustrezni vpisi, obstoječe delnice pa so bile posledično izbrisane iz centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD d.d. Sava, d.d., je bila pred spremembo imetnica 1.715.841 delnic ABKN, kar je predstavljalo 23,8311 % vseh izdanih delnic Abanke. Po izbrisu delnic ABKN Sava, d.d., ni več imetnica delnic Abanke.

***Družba **Maksima Invest, d.d.**, je v stečajnem postopku, zato je lastništvo prenehalo.

****Družba **Turizem Lendava, d.o.o.**, je bila zaradi minimalne vrednosti naložbe izločena iz seznama pridruženih družb.

***** Družba **Panensa, d.o.o.**, je bila odtujena v sklopu odprodaje deleža v družbi Ensa BH, d.o.o.

Gibanje naložb v pridružena podjetja je bilo naslednje: (v 000 EUR)

	2013	2012
Začetno stanje	121.585	199.848
Nakupi	0	0
Odprava prevrednotenega popravka kapitala	5.604	0
Pripadajoči dobiček	0	0
Izplačane dividende	0	0
Prodaja	3.588	0
Pripadajoče izgube	0	0
Oslabitve	37.414	-78.262
Stanje konec obdobja	86.217	121.585

Pomembni finančni podatki za družbo **Gorenjska banka, d.d., Kranj** (v 000 EUR)

	2013	2012
Sredstva	n.p.	1.790.040
Obveznosti in rezervacije	n.p.	1.500.853
Kapital	n.p.	289.187
Prihodki	n.p.	97.421
Čisti dobiček / izguba	n.p.	-62.225
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-40.771

Podatki za leto 2013 bodo javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save.

Pomembni finančni podatki za družbo **Abanka Vipava, d.d., Ljubljana** – za leto 2012 (v 000 EUR)

	2013*	2012
Sredstva	-	3.597.986
Obveznosti in rezervacije	-	3.429.428
Kapital	-	168.558
Prihodki	-	225.057
Čisti dobiček / izguba	-	-75.694
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	-	-60.141

* Družba na dan 31.12.2013 ni več v lasti Save, d.d.

Pomembni finančni podatki za družbo NFD Holding, d.d., Ljubljana (v 000 EUR)

	2013	2012
Sredstva	n.p.	78.473
Obveznosti in rezervacije	n.p.	77.758
Kapital	n.p.	715
Prihodki	n.p.	8.331
Čisti dobiček / izguba	n.p.	-20.068
Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	n.p.	-20.429

Podatki za leto 2013 bodo javno dostopni šele po javni objavi letnega poročila Save.

DRUGA POJASNILA V ZVEZI S PRIDRUŽENIMI PODJETJI

44,23-odstotni delež v družbi **Gorenjska banka, d.d.**, v konsolidiranih računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava izkazuje vrednost 86.188 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta se je lastniški delež znižal za 1,83 odstotka. Vrednost naložbe je bila znižana za 25.536 tisoč evrov, od tega za 3.558 tisoč evrov zaradi vnovčenja zastavljenih delnic ter za 21.981 tisoč evrov zaradi neto oslabitve finančne naložbe na 588 evrov na delnico.

Sava, d.d., je za prejeta posojila, izdane obveznice in za prejeta posojila odvisne družbe zastavila 139.480 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 82.017 tisoč evrov.

Uvodna pojasnila v povezavi z vrednotenjem finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., so podana v točki 2.4.4. računovodskega poročila Save, d.d., v nadaljevanju pa je predstavljena informacija o ocenjevanju vrednosti 44,07 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2013:

Za namen računovodskega poročanja je bilo izdelano Poročilo o oceni vrednosti 44,07 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2013. Oceno vrednosti je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri izračunu vrednosti lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., je bila ocenjevana vrednost pri uporabi, in sicer na podlagi metode sedanje vrednosti pričakovanega prostega denarnega toka ter ocenjevana poštna vrednost, zmanjšana za stroške prodaje in sicer z uporabo načina tržnih primerjav. Upoštewane so bile naslednje predpostavke: nespremenjeno poslovanje in delujoče podjetje; projekcije poslovanja so bile pripravljene na podlagi preteklih rezultatov poslovanja, planov poslovanja za leto 2014, javno objavljenih strateških izhodišč in usmeritev družbe, pojasnil uprave družbe, analize makroekonomskega okolja in panoge; od leta 2013 dalje se vsako leto zadrži taka vrednost dobička v družbi, ki zagotavlja ohranjanje Tier 1 na ravni 11,5 odstotka, kapital je bil na datum ocenjevanja prilagojen za presežno višino kapitala, diskont za manjšinskega lastnika 5-odstoten, diskont za pomanjkanje tržljivosti 5-odstoten, zahtevana donosnost kapitala 14,29 odstotka, 2-odstotna rast normaliziranega denarnega toka.

Končni sklep o oceni nadomestljive vrednosti je bil podan na podlagi vrednosti pri uporabi v razponu med 549 evrov na delnico in 602 evra na delnico, s srednjo vrednostjo v višini 585 evrov na delnico. Na osnovi ocene vrednosti je bil v letu 2013 oblikovan popravek vrednosti v višini 27.585 tisoč evrov ter odpravljen negativni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 5.604 tisoč evrov, s katerima se je vrednost delnice znižala na 588 evrov na delnico in se tako izenačila z vrednotenjem naložbe v obvladujoči družbi.

Sava, d.d., in Sava Turizem d.d., imata na dan 31.12.2013 v lasti 146.578 delnic Gorenjske banke, d.d., ki so bile vrednotene po 732 evrov na delnico. Na osnovi ocene vrednosti je bil v letu 2013 oblikovan popravek vrednosti v višini 25.536 tisoč evrov, s katerim se je vrednost delnice znižala na 588 evrov na delnico in se tako izenačila z vrednotenjem naložbe v obvladujoči družbi.

V letu 2013 razpisane dokapitalizacije **Abanke Vipa, d.d.**, niso bile uspešne. Na podlagi odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih z dne 17. 12. 2013 so z dnem 18. 12. 2013 v celoti prenehale vse

kvalificirane obveznosti banke, vključno z osnovnim kapitalom Abanke Vipa, d.d. V sodnem registru so bili istega dne izvršeni ustrezni vpisi, obstoječe delnice pa so bile posledično izbrisane iz centralnega registra vrednostnih papirjev. Sava, d.d., tako na dan 31. 12. 2013 ni več imetnica delnic v banki, v posamični izkaz poslovnega izida ter v poslovni izid skupine pa je bila vključena dokončna oslabitev naložbe v višini 9.609 tisoč evrov. Skupna vrednost izgube Save, d.d., na finančni naložbi Abanka Vipa je znašala 130.529 tisoč evrov.

Vrednost 24,65-odstotnega deleža v družbi **NFD Holding, d.d.**, Ljubljana, v posamičnih in konsolidiranih računovodskih izkazih Save znaša 29 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa se je v letu 2013 znižala za 220 tisoč evrov zaradi nadaljnjega padca borzne cene. Vrednost naložbe, ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2012, znaša 29 tisoč evrov.

Lastništvo deleža v družbi **Maksima Invest, d.d.** – v stečaju, Ljubljana, je bilo izbrisano, vrednost naložbe pa je bila že v predhodnem letu v celoti oslabiljena. Skupna vrednost izgube Save, d.d., na finančni naložbi Maksima Invest je znašala 7.626 tisoč evrov.

Razkritja v povezavi s sestavo pridruženih družb Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

1.3.13. Dolgoročni vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo

Vrste dolgoročnih vrednostnih papirjev
(v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Delnice družb, ki kotirajo	3.604	4.755
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	3.823	5.953
Delniški podsklad	23.999	25.874
Skupaj	31.426	36.582

Vrednost drugih delnic in deležev v višini 31.426 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnim letom nižja za 14 odstotkov. Med drugimi delnicami in deleži izkazujemo borzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 3.604 tisoč evrov, neborzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 3.823 tisoč evrov ter naložbo v vzajemni sklad v višini 23.999 tisoč evrov.

Vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo, so na dan 31. 12. 2013 vrednoteni po pošteni vrednosti. Neto negativni učinek prevrednotenja je znašal 4.673 tisoč evrov, od tega je bilo 3.967 tisoč evrov oslabitev izvedenih preko izkaza poslovnega izida, neto znižanje vrednosti finančnih naložb v višini 706 tisoč evrov pa je izkazanih preko prevrednotovalnega popravka kapitala.

Vrednost naložbe v *NFD 1, vzajemni sklad*, znaša 23.999 tisoč evrov, poštena vrednost je bila ugotovljena z uporabo borzne cene na zadnji dan obračunskega obdobja.

Naložba v *NFD 1, vzajemni sklad*, je kljub lastništvu 23,35-odstotnega deleža obravnavana kot razpoložljiva za prodajo in ne kot pridruženo podjetje. Družba *NFD 1, vzajemni sklad*, je vodena s strani družbe za upravljanje, v kateri Sava, d.d., nima lastniškega deleža. Nadzorni svet družbe zgolj nadzira poslovanje sklada. Poleg tega se je *NFD 1* v letu 2011 preoblikoval iz zaprtega investicijskega sklada v odprti vzajemni sklad, s čimer je Sava, d.d., postala lastnica določenega deleža kuponov vzajemnega sklada in nima nikakršnega vpliva na njegovo upravljanje.

Celoten 23,35 – odstotni delež v družbi *NFD 1, vzajemni sklad*, je zastavljen za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 23.999 tisoč evrov.

Višina ostalih delnic in deležev znaša 7.427 tisoč evrov. Med njimi je 1.468.221 delnic Hotelov Bernardin, 13.500 delnic Kompas Bled, 4.987 delnic Pokojninske družbe A, 9.874 delnic Jubmes banke in 4.766 delnic Heliosa zastavljenih za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 6.099 tisoč evrov.

Nakupna opcijska pogodba

Sava, d.d., je imela s Factor banko, d.d., sklenjeno pogodbo o terminski prodaji 26.748 delnic NLB, d.d., z rokom zapadlosti 15.1.2013. Pogodba je bila zavarovana s 6.050 delnicami Gorenjske banke, d.d. Sava, d.d., ob zapadlosti pogodbe ni uresničila pravice do nakupa delnic NLB, d.d., prodajalec pa je uresničil pravice iz zavarovanja pogodbe.

Zavarovanje v obliki delnic Gorenjske banke, d.d., ni zadoščalo za zapiranje vseh obveznosti iz naslova nakupne opcijske pogodbe. Na dan 31. 12. 2013 obveznosti znašajo 1.561 tisoč evrov, v plačilo zapadejo konec novembra 2014, zavarovane pa so z vpisom zemljiškega dolga na nepremičnini Petrovo, ki je v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o.

Gibanje dolgoročnih vrednostnih papirjev (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	36.582	41.178
Nakupi	142	689
Dokapitalizacija s stvarnim vložkom	0	0
Prenosi	0	0
Sprememba na pošteno vrednost	-706	1.821
Prodaja – po nabavni vrednosti	-625	-4.697
Oslabitev	-3.967	-2.408
Stanje konec obdobja	31.426	36.582

1.3.14. Dolgoročna posojila in dolgoročne poslovne terjatve

	31.12.2013	31.12.2012
Terjatve iz finančnega najema*	0	0
Dana dolgoročna posojila	2	10
Druge dolgoročne finančne terjatve	0	10
Druge dolgoročne poslovne terjatve	39	0
Skupaj	41	20

Gibanje dolgoročnih posojil (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 01.01.	20	384
Novo oblikovana posojila	0	13
Prenos	39	-314
Zmanjšanje	-7	-10
Odplačila	-10	-37
Oslabitev	0	-16
Stanje konec obdobja	41	20

Analiza zapadlosti dolgoročnih posojil (v 000 EUR)

	31.12.2013		31.12.2012	
	od 1 do 5 let	nad 5 let	od 1 do 5 let	nad 5 let
Terjatve iz finančnega najema	0	0	0	0
Dana dolgoročna posojila	2	0	10	0
Druge dolgoročne finančne terjatve	0	0	10	0
Druge dolgoročne poslovne terjatve	39	0	0	0
Skupaj	41	0	20	0

1.3.15. Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek so oblikovane v višini 10.806 tisoč evrov in so v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta za polovico nižje. Znižanje je v pretežni meri povezano z izgubo lastništva v Abanki Vipa, d.d.

Odložene terjatve za davek se nanašajo na prevrednotenje vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, na pošteno vrednost. Pri obračunu odloženih terjatev za davek je bila upoštevana 17 – odstotna davčna stopnja.

Kljub nekaterim dodatnim prevrednotenjem za prodajo razpoložljivih finančnih naložb, družba Sava, d.d., v letu 2013 ni oblikovala novih in tudi ni odpravila preostalih odloženih terjatev za davek. To je posledica izredno zahtevnih in negotovih domačih ekonomskih razmer, ki močno vplivajo na dosežene pogoje odprodaj finančnih naložb, katerih zaradi takšnih razmer ne moremo dovolj natančno vrednotno in časovno opredeliti.

Razmejene terjatve za davek se nanašajo na naslednje postavke (v 000 EUR)

	2013	2012
Terjatve/obveznosti - prevrednotenje vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	10.664	19.129
Terjatve - novo oblikovane dolgoročne rezervacije	0	0
Terjatve - rezervacije po aktuarskem izračunu, spori	142	9
Terjatve - zadržani dobiček v zalogah	0	0
Terjatve - odvisne družbe v tujini	0	155
Obveznosti - odvisne družbe v tujini	0	0
Skupaj	10.806	19.293

Gibanje razmejenih terjatev oziroma obveznosti za davek je bilo naslednje: (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	19.293	24.697
Spremembe obveznosti za odložene davke - preko Izkaza poslovnega izida	-9.777	-5.161
Sprememba terjatev za rezervacije za odpravnine	9	-1.023
Sprememba terjatev zaradi oslabitve vrednostnih papirjev in terjatev	-9.786	-4.138
Spremembe obveznosti za odložene davke - v drugem vseobsegajočem donosu	1.506	4
Sprememba obveznosti od prevrednotenja vrednostnih papirjev na pošteno vrednost	1.091	-80
Druge spremembe pri obveznostih	415	84
Prenos	-216	-247
Stanje konec obdobja	10.806	19.293

Odložene terjatve za davek iz naslova davčnih izgub niso obračunane, ker ocenjujemo, da v dognem času ne bo prihodkov, ki bi poleg odloženih terjatev iz naslova oslabitev finančnih naložb po-

krile tudi odložene davke iz naslova davčnih izgub. Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčnih izgub družb Poslovne skupine Sava z uporabo 17 – odstotne davčne stopnje na dan 31.12. 2013 znaša 40.340 tisoč evrov.

1.3.16. Zaloge (v 000 EUR)

	Bruto vrednost 31.12.2013	Odpisi v letu 2013	Neto vrednost 31.12.2013	Neto vrednost 31.12.2012
Material	613	0	613	541
Trgovsko blago	73	0	73	56
Nezaključeni gradbeni projekti	9.490	-1.167	3.578	11.113
Zaključeni gradbeni projekti	0	0	0	0
Skupaj	10.177	-1.167	4.265	11.710

V letu 2013 je bil v družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb oblikovan dodaten popravek vrednosti v višini 1.167 tisoč evrov, v letu 2012 pa v vseh družbah v skupini v višini 349 tisoč evrov. V družbi Sava Nova, d.o.o., Zagreb je na zalogah vpisana hipoteka.

Knjigovodska vrednost teh zalog znaša 1.048 tisoč evrov. Stanje neodplačane glavnice posojila, ki je bilo v letu 2013 zavarovano s hipoteko na zalogah, je 700 tisoč evrov. Pravdni postopek vnovčenja zavarovanja je v teku.

1.3.17. Kratkoročne poslovne in druge terjatve (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Terjatve do kupcev	2.687	2.551
Prehodno nezaračunane terjatve	843	1.121
Terjatve do pridruženih družb	1.348	1.688
Dani predujmi	0	0
Terjatve za DDV in druge davke	418	420
Ostale terjatve	248	2.083
Skupaj	5.544	7.863

V letu 2013 so družbe Poslovne skupine Sava oblikovale popravek vrednosti terjatev do kupcev

v višini 2.557 tisoč evrov. V letu 2012 oblikovan popravek vrednosti terjatev je znašal 825 tisoč evrov.

1.3.18. Kratkoročno dana posojila

(v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročno dana posojila	24.594	19.500
Kratkoročni del nekratkoročnih posojil	0	0
Skupaj	24.594	19.500

Bruto višina danega posojila družbi *NFD Holding, d.d.*, znaša 17.806 tisoč evrov, stanje oblikovanega popravka vrednosti 10.034 tisoč evrov, neto izkazana vrednost terjatve pa 7.772 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je bilo stanje danih

posojil *NFD Holdingu, d.d.*, znižano za 4.698 tisoč evrov, od tega je bilo za 3.973 tisoč evrov vračila posojil ter za 725 tisoč evrov dodatne oslabitve posojil, izračunane na osnovi ocene ustreznosti prejetih zavarovanj za ti dve posojili.

Dana posojila so zavarovana z menicami in vrednostnimi papirji, med katerimi je 9.154.192 delnic Hotelov Bernardin, 346.243 delnic NFD 1, 647.318 delnic Istrabenza, 166.484 delnic Melamina, 56.839 delnic Finetola, 5.806 delnic Krke, 893 delnic Petrola in 32.936 delnic Sava. Pri vseh navedenih delnicah, je Sava, d.d., delno vpisana kot zastavni upnik prvega reda, delno pa kot zastavni upnik drugega reda. Ocenjena vrednost vrednostnih papirjev, prejetih v zastavo, znaša 9.116 tisoč evrov.

Posojilo se obrestuje po 2,70–odstotni obrestni meri.

Preostala *kratkoročno dana posojila* v višini 16.822 tisoč evrov so dani depoziti bankam. Obrestne mere znašajo od 0,15 do 3,25 odstotka.

1.3.19. Denar in denarni ustrezniki (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Denarna sredstva v blagajni in na računih	1.239	551
Skupaj	1.239	551

Denarna sredstva v višini 1.239 tisoč evrov so sredstva na računu.

1.3.20. Lastniški kapital in rezerve

OSNOVNI KAPITAL

Odobreni in v celoti vplačani osnovni kapital je na dan 31. 12. 2013 znašal 25.441.851,48 evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta se je znižal za 58.309.716,03 evra. Na 19. skupščini delničarjev Save, d.d., je bil sprejet sklep o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala v višini 58.310 tisoč evrov, s katerim je bila pokrita bilančna izguba na dan 31.12.2012.

Kapital je razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic. Imetniki delnic so upravičeni do dividende v skladu s sklepom skupščine. Lastniška struktura in njene spremembe so opisane poglavju »Savina delnica in lastniška struktura«.

Stanje in gibanje kapitala je razvidno iz izkaza sprememb lastniškega kapitala.

REZERVE (v 000 EUR)

Sestava rezerv	31.12.2013	31.12.2012
Zakonske rezerve	0	0
Rezerve za lastne delnice	4.977	4.977
Druge rezerve iz dobička	0	0
Rezerve	4.977	4.977

REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST (v 000 EUR)

Sestava rezerv	31.12.2013	31.12.2012
- od postavk, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	-20	0
- od vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo	1.088	1.822
- od naložb v pridružena podjetja	0	-5.604
Rezerve za pošteno vrednost	1.068	3.782

LASTNE DELNICE

Lastne delnice	31.12.2013	31.12.2012
Število lastnih delnic	30.541	30.541
Vrednost lastnih delnic – v 000 EUR	4.977	4.977
Odstotek lastnih delnic glede na skupno izdane delnice – v %	1,52	1,52

Vrednost lastnih delnic, ki na dan 31. 12. 2013 zmanjšuje celotni kapital, znaša 4.977 tisoč evrov, število lastnih delnic znaša 30.541, kar je 1,52 odstotka od skupno izdanih delnic.

Sava, d.d., je v zastavo prejela še 32.936 delnic Sava, kar je 1,64 odstotka od skupno izdanih delnic.

ZADRŽANI ČISTI DOBIČEK

Sestava zadržanega čistega dobička	31.12.2013	31.12.2012
Preneseni dobički preteklih let	-14.241	84.940
Zmanjšanje osnovnega kapitala (pokrivanje bilančne izgube po stanju na dan 31.12.2012)	+58.310	0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-55.569	-99.181
Zadržani čisti dobiček	-11.500	-14.241

DIVIDENDE

	2013	2012
Dividenda na navadno delnico v letu (v EUR)	0,0	0,0
Skupni znesek izplačanih dividend v breme zadržanega dobička (v 000 EUR)	0	0

ČISTA IZGUBA NA DELNICO

Osnovni kapital je razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pravice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Družba nima obveznic, ki bi se lahko konvertirale v delnice.

Tehtano povprečno število navadnih delnic

	2013	2012
Število vseh delnic	2.006.987	2.006.987
Lastne delnice	-30.541	-30.541
Tehtano povprečno število delnic	1.995.423	1.995.423

Čista izguba, ki pripada navadnim delnicam

	2013	2012
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (v 000 EUR)	-55.558	-99.279
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe (v 000 EUR)	-55.569	-99.181
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic	1.995.423	1.995.423
Osnovna čista izguba na delnico (v EUR)	-27,85	-49,70

Popravljen čista izguba na delnico je enaka osnovni čisti izgubi na delnico, ker je kapital sestavljen le iz navadnih delnic.

Izplačilo dobička je mogoče le v okviru ugotovljenega v skladu s slovensko zakonodajo. Ta predpisuje, da matična družba deli bilančni dobiček, ki se ugotovi na podlagi posamičnih računovodskih izkazov, sestavljenih v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi. Sava, d.d., je na dan 31. 12. 2013 izkazovala nepokrito izgubo v višini 11.381 tisoč evrov, na dan 31. 12. 2012 pa nepokrito izgubo v višini 58.310 tisoč evrov.

(v 000 EUR)

	2013	2012
Zadržana izguba poslovnega leta za Poslovno skupino Sava po MSRP, kot jih je sprejela EU	-11.500	-14.241
Bilančna izguba družbe Sava, d. d., za poslovno leto po SRS	-11.381	-58.310
Razlika, ki je ni mogoče razdeliti	-	-

DELEŽ, KAPITAL IN DOBIČEK LASTNIKOV NEOBVLAJUJOČIH DELEŽEV

Delež lastnikov neobvladujočih deležev, pripadajoči kapital in dobiček so za družbe vnukinje izračunani posredno, preko lastništva matične družbe.

Kapital lastnikov neobvladujočih deležev se je v letu 2013 zmanjšal za 402 tisoč evrov in sicer se je povišal zaradi pripadajočega dobička v višini 11 tisoč evrov in za 2 tisoč evrov zaradi spremembe lastništva družbe ter znižal za 415 tisoč evrov zaradi odprodaje družb.

Neobvladujoči delež pripada naslednjim družbam (v 000 EUR)

	Neobvladujoči delež		Kapital, ki pripada neobvladujočemu deležu		Dobiček, ki pripada neobvladujočemu deležu	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Sava ROL, d.o.o., Zagreb, Hrvaška	0,00 %	24,00 %	0	36	0	0
Savapro, d.o.o., Kranj	0,00 %	40,00 %	0	1.325	0	0
Savarus, d.o.o., Jaroslavl, Rusija	0,00 %	40,30 %	0	-946	0	-71
Savatrade, Inc, Port Orange, Florida, ZDA	0,00 %	0,00 %	0	0	0	0
Sava Turizem d.d.	0,95 %	0,95 %	888	882	6	8
Sava TMC, d.o.o.	0,95 %	0,00 %	6	0	4	0
Sava Zdravstvo, d.o.o.	0,95 %	0,00 %	0	0	0	0
Energetika Črnomelj, d.o.o., Kranj	49,32 %	49,32 %	272	271	1	-35
Skupaj			1.166	1.568	11	-98

1.3.21 Rezervacije

	Stanje 01.01.2013	Oblikovanje	Odprava	Poraba	Stanje 31.12.2013
Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	1.749	331	-244	-53	1.783
Rezervacije za tožbe in druge zahtevke	52	30	0	-22	60
Prodajne garancije	30	0	0	0	30
Drugo	1.090	0	-2	0	1.088
Skupaj	2.921	361	-246	-75	2.961

Vračunane dolgoročne obveznosti do delavcev predstavljajo obveznosti za odpravnine ob odhodu v pokoj in za jubilejne nagrade v višini, kakršna je bila ugotovljena v aktuarjevem izračunu, ki je bil narejen na dan 31. 12. 2012. Za leto 2013 je bil narejen preračun glede na spremenjeno število zaposlenih.

Rezervacije za tožbe in druge zahtevke so oblikovane na podlagi posveta z odvetniki, ki so izdelali ocene izida vloženih tožb in drugih zahtevkov.

Druge rezervacije se nanašajo na rezervacije, oblikovane za izgubo zalog nepremičnin v Savi Novi, d.o.o., danih v zavarovanje za bančno posojilo pravne osebe izven skupine. Pravdni postopek je v teku.

1.3.22 Državne podpore (v 000 EUR)

	Stanje 01.01.2013	Povečanja	Odprava	Poraba	Prenos na razpoložljivo za prodajo	Stanje 31.12.2013
Sredstva evropskih in drugih skladov	9.598	0	-530	0	0	9.068
Skupaj	9.598	0	-530	0	0	9.068

Prejeta sredstva strukturnih skladov so v družbah dejavnosti Turizem koriščena za obnovo turistične infrastrukture in sicer za izgradnjo petzvezdičnega hotela Livada ter prenavo zdravstvenega objekta Thermalium v Moravskih Toplicah, prenavo hotelov

Radin in Terapija v Radencih, izgradnjo apartmaj-skega naselja v Lendavi, izgradnjo štirizvezdičnega Grand hotela Primus in bazenskega kompleksa na Ptujju ter prenavo družinskega hotela Savica na Bledu.

1.3.23 Prejeta posojila in druge finančne obveznosti (v 000 EUR)

To pojasnilo podaja informacije o pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti družbe obrestnemu in tečajnemu tveganju je podanih v točki 1.3.35. – Finančni instrumenti.

	31.12.2013	31.12.2012
DOLGOROČNA POSOJILA		
Posojila pri bankah v državi	54.197	23.921
Posojila pri bankah v tujini	0	1.267
Posojila pri bankah skupaj	54.197	25.188
Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic	0	26.515
Posojila pri drugih	19	6.037
Skupaj dolgoročna posojila	54.216	57.740
KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		
Kratkoročni del dolgoročnih posojil bank	107.596	156.998
Kratkoročna posojila domačih bank	80.018	121.099
Kratkoročna posojila tujih bank	3.501	5.000
Kratkoročna posojila pri bankah skupaj	191.116	283.097
Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic	26.515	0
Kratkoročna posojila drugih	6.517	259
Obveznosti za izplačilo dividend	709	709
Obveznosti za obrestne zamenjave	2.034	3.673
Skupaj kratkoročne finančne obveznosti	226.890	287.738
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti skupaj	281.106	345.478

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI NA PODLAGI OBVEZNIC

Obveznosti na podlagi izdanih obveznic so izkazane v višini 26.515 tisoč evrov. Skupna nominalna vrednost izdaje obveznic znaša 26.500 tisoč evrov, v postopku izdaje v letu 2009 pa je bilo zaradi od-

danih zavezujočih ponudb vplačano dodatno še 15 tisoč evrov. Obveznosti na podlagi obveznic v plačilo zapadejo v letu 2014, zato so bile konec obračunskega obdobja prenesene iz dolgoročnih na kratkoročne obveznosti.

Dodatna pojasnila v povezavi z izdajo obveznic:

- vrsta obveznice: navadna obveznica, nominirana v evrih, ki se glasi na ime, izdana v nematerializirani obliki z vpisom v centralni register vrednostnih papirjev, ki se vodi pri KDD, d.d., Ljubljana;
- kotacija obveznic: na trgu obveznic Ljubljanske borze vrednostnih papirjev pod oznako SA03;
- apoenska struktura: celotna izdaja obsega 26.500 apoenov po 1.000,00 evrov;

- obrestna mera: v povezavi z reprogramom finančnih obveznosti, ki je sklenjen z vsemi upniki, znaša 3,00 % p.a. in je nespremenljiva. Obresti v višini 1,00 odstotka letno (plačljive obresti) se poravnava četrtletno za nazaj, obresti v višini 2,00 odstotka letno (odložene obresti) zapadejo v plačilo skupaj z glavnico na dan 30.11.2014.
- izplačilo glavnice in datum dospetja: nominalna vrednost glavnice dospe v plačilo v celoti v enkratnem znesku ob dospetju obveznice dne 30.11. 2014;
- zavarovanje: obveznice so zavarovane z 34.287 delnicami Gorenjske banke, d.d. Knjižgovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 20.161 tisoč evrov.

Posojilni pogoji

Dolgoročna in kratkoročna posojila	Obrestna mera (v % p.a.)	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Posojila pridruženih družb	6M EURIBOR + 5,00 3,00	2014, 2018	menica, hipoteka, zastava vrednostnih papirjev, odstop terjatev (depozitni in poslovni račun, del poslovnih terjatev)
Posojila domačih bank *	1M EURIBOR + 5,00 3M EURIBOR + 5,00 6M EURIBOR + 5,00 3,00	2014, 2017, 2018	menica, poroštvo, patronatska izjava, hipoteka, zastava vrednostnih papirjev, zastava poslovnega deleža, odstop terjatev (depozitni in poslovni račun, del poslovnih terjatev), zastava terjatev
Posojila tujih bank	3,00	2014	menica, poroštvo, zastava vrednostnih papirjev, odstop terjatev (depozitni in poslovni račun, del poslovnih terjatev)
Drugo	TOM + 1,60 do 2,10 3M EURIBOR + 0,35 do 0,50 3,00	2014 - 2025	menica, hipoteka, bančna garancija, zastava vrednostnih papirjev

* Posojila domačih bank vključujejo:

- posojila Poslovne skupine Sava najeta pri NLB, katere terjatve do Poslovne skupine Sava so prenesene na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB).
- posojila Poslovna skupina Sava najeta pri NKBM, katere terjatve do Poslovne skupine Sava so prenesene na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB).

Zapadlost dolgoročnih posojil (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
med 1 in 2 letoma	4.162	9.260
med 2 in 5 leti	43.057	46.533
nad 5 let	6.997	1.947
Skupaj	54.216	57.740

Delitev posojil glede na fiksno in variabilno obrestno mero (v 000 EUR)

	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
dolgoročna posojila	16	54.200	54.216
kratkoročna posojila	220.217	3.929	224.146
Skupaj	220.233	58.129	278.362

Celotne kratkoročne finančne obveznosti znašajo 226.890 tisoč evrov (v letu 2012 287.738 tisoč evrov). Razliko do višine kratkoročnih posojil v znesku 2.744 tisoč evrov (v letu 2012 4.382 tisoč evrov) predstavljajo finančne obveznosti iz naslova neizplačanih dividend delničarjem Save, d.d., in Save Turizma, d.d., Ljubljana, v višini 710 tisoč evrov in kratkoročne finančne obveznosti iz naslova obrestnih zamenjav v višini 2.034 tisoč evrov.

Zavarovanje posojil

Prejeta posojila družb Poslovne skupine Sava so zavarovana s hipotekami na nepremičnine družb skupine ter z zastavo delnic in deležev, ki so v lasti Save, d.d.

Pojasnilo o zavarovanju prejetih posojil Poslovne skupine z vpisom hipotek na nepremičnine družb skupine je podano v točki 1.3.9.

Celovito pojasnilo o zastavi delnic in deležev ter nepremičnin, ki so v lasti Save, d.d., je podano v točki 2.5.2. Računovodskih izkazov s pojasnili za matično družbo Sava, d.d.

1.3.24 Kratkoročne poslovne obveznosti (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Obveznosti do dobaviteljev	5.203	6.131
Obveznosti za prejete avanse	404	365
DDV in drugi davki	819	804
Obveznosti do zaposlenih	1.469	1.850
Druge poslovne obveznosti	5.160	9.267
Skupaj	13.055	18.418

Obveznosti za obresti od prejetih posojil so vključene med druge poslovne obveznosti.

1.3.25 Kratkoročne rezervacije (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne rezervacije	3.884	4.022

Znesek v višini 3.884 tisoč evrov (v letu 2012 4.022 tisoč evrov) v pretežni meri predstavlja kratkoročne rezervacije za odpravnine, neizkoriščene ure in dopuste, odložene prihodke iz prodaje darilnih bonov, vračunane stroške v povezavi z reorganizacijo ter razmejene obresti za posojila.

1.3.26 Prihodki od prodaje (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Prihodki od prodaje izdelkov	2.148	92.694
Čisti prihodki iz pogodb o gradbenih delih	0	0
Prihodki od najemnin	1.423	4.559
Prihodki od prodaje ostalih storitev	63.162	64.434
Prihodki od prodaje trgovskega blaga	488	30.500
Skupaj	67.221	192.188

1.3.27 Drugi poslovni prihodki (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Odprava neporabljenih rezervacij	245	1.038
Prihodki iz naslova državnih podpor	530	472
Prihodki iz naslova pokrivanja izgub pri nakupu nepremičnin	0	0
Prihodki od državnih spodbud	0	648
Prihodki iz naslova odprodaje družb	0	0
Dobički od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	115	78
Dobički od prodaje naložbenih nepremičnin	1.033	1.250
Dobički od prodaje neopredmetenih sredstev	46	0
Ostali poslovni prihodki	2.704	1.604
Skupaj	4.673	5.089

Ostali poslovni prihodki se v pretežni meri nanašajo na odpravo v preteklosti oblikovanih oslabitev obratnih sredstev.

1.3.28 Stroški po funkcionalnih skupinah (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in storitev	50.185	121.881
Stroški prodajanja	4.468	44.296
Stroški splošnih dejavnosti	25.012	21.923
Skupaj	79.665	188.100

Proizvajalni stroški prodanih proizvodov in storitev se nanašajo na neposredne stroške v dejavnosti Turizem.

1.3.30 Odpisi vrednosti (v 000 EUR)

	2013	2012
Nepremičnine, naprave in oprema - oslabitev	2.775	0
Nepremičnine, naprave in oprema - odpisi	24	29
Nepremičnine, naprave in oprema - izguba pri prodaji	159	23
Neopredmetena osnovna sredstva - odpisi	10	0
Neopredmetena osnovna sredstva - odpisi	35	0
Naložbene nepremičnine - slabitve	2.543	0
Naložbene nepremičnine - odpisi	0	0
Zaloge	1.167	349
Terjatve	2.557	825
Skupaj	9.269	1.227

1.3.29 Stroški dela (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Plače in nadomestila zaposlenim	18.044	39.888
Stroški socialnih zavarovanj	2.862	6.652
Drugi stroški dela	3.314	6.152
Skupaj	24.220	52.693

Drugi stroški dela vsebujejo izplačan regres zaposlenim ter izplačana druga nadomestila v skladu s kolektivno pogodbo (prehrana in prevoz na delo).

Med letom je bilo povprečno zaposlenih 1.129 delavcev, v letu 2012 pa 2.103 delavci.

Preglednica knjigovodskih vrednosti v letu 2013 oslabljenih nepremičnin in naložbenih nepremičnin
(v 000 EUR)

Vrsta sredstva	Knjigovodska vrednost pred oslabitvijo	Oslabitev	Knjigovodska vrednost na dan 31.12.2013
Hotel Primus Ptuj*	15.933	-2.370	13.563
Golf igrišče Livada*	3.248	-388	2.860
Razno	17	-17	0
Skupaj nepremičnine	18.607	-2.775	15.832
Zemljišče Kamnik-Perovo**	2.500	-1.086	1.414
Zemljišče Tacen**	2.000	-615	1.385
Zemljišče Izola**	1.816	-842	974
Skupaj naložbene nepremičnine	6.316	-2.543	3.773

Pojasnila oslabitev nepremičnin:

* V letu 2013 je bila izvedena cenitev nekaterih nepremičnin za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2013, ki jo je pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin. Uporabljena je bila metoda kapitalizacije donosa. Ocenjevani so bili hotel Primus in hotel Radin ter golf igrišče Livada. Ocenjena nadomestljiva vrednost hotela Primus je znašala 13.563 tisoč evrov, hotela Radin 8.864 tisoč evrov ter Golf igrišča Livada 2.860 tisoč evrov. Ocenjena nadomestljiva vrednost hotela Radin je bila višja od njegove knjigovodske vrednosti, zato oslabitev ni bila potrebna.

** V letu 2013 je bila izvedena ocena tržne vrednosti nepremičninskih lastninskih pravic za tri zemljišča. Oceno je pripravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti, na osnovi le te pa je bila izvedena oslabitev naložbenih nepremičnin.

Pojasnila oslabitev zalog in terjatev

V letu 2013 je bila izvedena oslabitev zalog nepremičnin v višini 1.167 tisoč evrov (v letu 2012 oslabitve zalog v višini 349 tisoč evrov). Oslabitev je bila na osnovi interne ocene izdržljivosti zalog nepremičnin izvedena v družbi na Hrvaškem.

V letu 2013 je bila na osnovi ocene verjetnosti vnovčenja izvedena oslabitev terjatev v višini 2.557 tisoč evrov. Oslabitev v višini 1.845 tisoč evrov se nanaša na oslabitev terjatve do kupca finančne naložbe, preostanek v višini 712 tisoč evrov pa v pretežni meri na oslabitve terjatev v dejavnosti Turizem.

1.3.31 Drugi odhodki poslovanja

(v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	361	345
Drugi poslovni odhodki	1.305	1.714
Skupaj	1.666	2.059

Drugi poslovni odhodki se v pretežni meri nanašajo na nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, nadomestila za pridobivanje uporabnih dovoljenj ter plačila vodnih prispevkov.

Drugi podatki o stroških (v 000 EUR)

	2013	2012
Stroški raziskav in razvoja	0	4.091
Neposredni poslovni stroški naložbenih nepremičnin	718	553
- tisti, ki prinašajo najemnine	582	547
- tisti, ki ne prinašajo prihodkov	136	6

1.3.32 Neto prihodki / odhodki financiranja (v 000 EUR)

	2013	2012
Dobiček pri prodaji finančnih sredstev	14.249	708
Prihodki od dividend in deležev v dobičku	86	179
Prihodki od obresti	979	2.042
Pozitivne tečajne razlike	296	221
Drugo	1.235	227
Finančni prihodki	16.844	3.377
Odhodki za obresti	-11.700	-21.461
Oslabitev finančnih naložb razpoložljivih za prodajo	-3.967	-3.293
Izguba pri prodaji finančnih sredstev	0	-101
Drugo	-997	-182
Finančni odhodki	-16.665	-25.037
Neto prihodki / odhodki	179	-21.660

Oslabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, ki so izkazane v višini 3.967 tisoč evrov, se v celoti nanašajo na padec poštene vrednosti borznih in neborznih vrednostnih papirjev.

1.3.33. Neto odhodki od pridruženih podjetij

Neto odhodke od pridruženih podjetij v višini 38.139 tisoč evrov (leto 2012: -80.884 tisoč evrov) v celoti predstavljajo oslabitve.

Preglednica oslabitev finančnih naložb v pridružena podjetja (v 000 EUR)

	2013	2012
Finančna naložba v Gorenjsko banko, d.d.	-27.585	-52.806
Finančna naložba v Abanko Vipra, d.d.	-9.609	-24.708
Finančna naložba v NFD Holding, d.d.	-220	-748
Dano posojilo NFD Holding, d.d.	-725	-2.622
Skupaj	-38.139	-80.884

1.3.34. Davek od dobička

Davek od dobička, pripoznan v izkazu poslovnega izida (v 000 EUR)

	2013	2012
Odmerjeni davek tekočega leta		
- za tekoče leto	-50	-1.195
- popravek za pretekla leta	0	0
Skupaj	-50	-1.195
Odloženi davek		
- novonastale in umaknjene začasne razlike	-9.777	-4.718
Skupaj	-9.777	-4.718
Davek v breme izkazu poslovnega izida	-9.827	-5.912

Primerjava med dejansko in izračunano davčno stopnjo (v 000 EUR)

	stopnja	2013	stopnja	2012
Dobiček pred davki v skladu z MSRP		-45.731		-40.561
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	17,0%	-7.774	18,0%	-7.301
Vpliv davčnih stopenj podjetij v drugih državah	0,0%	0	-0,2%	174
Odhodki, ki niso davčno priznani	-8,6%	3.951	-6,7%	6.301
Neobdavčeni prihodki	38,8%	-17.747	-3,2%	3.004
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri preteklih spremembah računovodskih usmeritev	0,0%	0	0,0%	-46
Davčne olajšave, ki niso priznane v izkazu poslovnega izida	0,0%	0	0,7%	-617
Vpliv družb, ki so poslovale z izgubo	-68,7%	31.397	-4,7%	4.397
Efektivna davčna stopnja	-21,5%	9.827	3,8%	5.912

1.3.35 Finančni instrumenti

FINANČNA TVEGANJA

Na ravni poslovne skupine imamo opredeljen enoten nastop vseh družb pri bankah in enotno finančno politiko znotraj poslovne skupine. Upravljanje s finančnimi tveganji sistemsko poteka preko matične družbe Sava, d.d., medtem ko so odgovornosti za ustrezno ravnanje in odpravljanje tveganj na ravni poslovojestev posameznih družb. V proces upravljanja s tveganji v posamezni družbi je vključen širši krog zaposlenih, saj lahko tako zagotovimo najučinkovitejšo raven upravljanja s tveganji.

Valutno tveganje

Poslovna skupina Sava v večji meri posluje na evrskem območju. Matična družba Sava, d.d., je s svojimi naložbami prisotna na trgih nekdanje Jugoslavije ter s tem izpostavljena spremembam deviznih tečajev srbskega dinarja in makedonskega denarja. Izvedenih finančnih instrumentov za varovanje valutnega tveganja v letu 2013 nismo uporabljali, saj v danih ekonomskih okoliščinah zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami na trgu ni ustreznih instrumentov zavarovanja za ustrezno odpravljanje tovrstnega tveganja. Valutno tveganje je glede na delež poslovanja s tujo valuto nizko.

Preglednica vrednosti, povezanih z valutnim tveganjem (v 000 EUR)

	31.12.2013					31.12.2012				
	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute	Skupaj v EUR	EUR	USD	CHF	Druge valute
Terjatve do kupcev	2.686	2.694	0	0	0	2.551	2.469	0	0	135
Zavarovana bančna posojila	-201.442	-190.161	0	0	0	-220.479	-219.041	0	0	-1.437
Posojila od pridruženih podjetij	-43.869	-43.869	0	0	0	-87.807	-87.807	0	0	0
Obveznice	-26.515	-26.515	0	0	0	-26.515	-26.515	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	-13.055	-14.628	0	0	-54	-18.418	-17.285	0	0	-1.134
Druge prejeta posojila	-7.230	-7.230	0	0	0	-7.006	-6.906	0	0	-99
Bruto izpostavljenost bilance	-289.425	-279.644	0	0	-54	-357.673	-355.085	0	0	-2.535
Načrtovana prodaja za naslednje obdobje	1.874	1.874	0	0	0	67.038	67.038	0	0	0
Načrtovana nabava za naslednje obdobje	4.608	4.608	0	0	0	-31.389	-31.389	0	0	0
Bruto izpostavljenost	6.482	6.482	0	0	0	35.649	35.649	0	0	0
Neto izpostavljenost	-282.943	-273.162	0	0	-54	-322.024	-319.436	0	0	-2.535

Obrestno tveganje

Poslovna skupina Sava se poslužuje različnih mehanizmov obvladovanja tovrstnega tveganja, pri čemer nastopa matična družba Sava, d.d., kot glavni koordinator vseh aktivnosti.

Družba Sava, d.d., je imela pred reprogramom finančnih obveznosti več kot 50 odstotkov svojega kreditnega portfelja vezanega na referenčno obrestno mero EURIBOR. Za zaščito pred obrestnim tveganjem povezane s spremembo referenčne obrestne mere EURIBOR ima družba Sava, d.d., sklenjen izveden finančni instrument za obvladovanje obrestnega tveganja z veljavnostjo posla do aprila 2015.

Skupna nominalna vrednost posla znaša konec leta 2013 6 milijonov evrov. Čista vrednost obrestnih zamenjav je kot razlika med terjatvami in obveznostmi negativna ter znaša konec leta 2013 2.034 tisoč evrov (konec leta 2012 negativnih 3.672 tisoč evrov).

Kreditni portfelj Poslovne skupine Sava je bil na dan 31.12.2013 v 79 odstotkih vezan na fiksno obrestno mero. Družbi Sava, d.d., se konec novembra 2014 izteče reprogram finančnih obveznosti, s čimer se bo izpostavljenost spremembi obrestne mere ponovno povečala. Tveganje spremembe tržnih obrestnih mer je v predstavljenih in negotovih gospodarskih razmerah visoko.

Obvladovanje obrestnega tveganja z uporabo obrestne zamenjave (v 000 EUR)

31.12.2013	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Skupaj	-2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0

Plačilno sposobnostno tveganje

Poslovna skupina Sava je v letošnjem letu velik del pozornosti posvetila zagotavljanju ustrezne likvidnosti vseh družb, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami upnicami.

V Poslovni skupini Sava smo v letu 2013 realizirali pomembne aktivnosti za zniževanje tveganja povezanega s plačilno sposobnostjo, ki izhajajo iz uresničevanja mejnikov opredeljenih v dolgoročni strategiji poslovanja za obdobje do leta 2014. Strategija temelji na prestrukturiranju finančnih obveznosti in opredeljuje aktivnosti za dezinvestiranje finančnih naložb.

Dezinvestiranje finančnih naložb matične družbe, od katerega največji del predstavlja odprodaja dejavnosti Gumarstvo v januarju 2013 in odprodaja premoženja ter redno odplačevanje glavnice v turistični dejavnosti, je v primerjavi s stanjem konec leta 2012 omogočilo znižanje zadolženosti poslovne skupine za 64,4 milijona evrov.

Vse družbe poslovne skupine izvajajo ukrepe za izboljšanje operativnega poslovanja skozi racionalizacijo stroškov poslovanja, izvajanje aktivnosti za krepitev denarnega toka in druge ukrepe za povečanje dobička iz operativnega poslovanja.

Preglednica vrednosti, povezanih s plačilno sposobnostnim tveganjem (v 000 EUR)

31.12.2013	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	292.126	-290.952	-16.851	-237.086	-9.341	-27.674	0
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	201.442	-208.382	-4.979	-172.183	-8.494	-22.726	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	13.055	-13.058	-9.849	-3.201	-7	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	43.869	-34.669	-628	-28.260	-833	-4.948	0
Obveznice	26.515	-27.540	-131	-27.409	0	0	0
Druge finančne obveznosti	7.230	-7.288	-1.259	-6.029	0	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	15	-15	-4	-4	-7	0	0
Izvedene finančne obveznosti	2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Skupaj	294.160	-292.986	-17.251	-237.886	-10.175	-27.674	0

31.12.2012	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	360.225	-365.968	-296.799	-7.508	-49.258	-9.493	-2.911
Zavarovana bančna posojila (brez pridruženih podj.)	220.479	-221.902	-194.829	-5.163	-10.562	-8.436	-2.911
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	18.418	-18.399	-18.399	0	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	87.807	-88.451	-82.165	-1.192	-4.037	-1.057	0
Obveznice	26.515	-30.196	-946	-962	-28.288	0	0
Druge finančne obveznosti	7.006	-7.021	-459	-191	-6.371	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	363.897	-369.640	-297.199	-7.908	-50.858	-10.765	-2.911

Kreditno tveganje

Znižujemo ga z enotno politiko spremljanja kreditne sposobnosti naših kupcev in ostalih poslovnih partnerjev. Vzpostavljen imamo bonitetni sistem ocene kupcev, s katerim nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote. Ukrepi za zniževanje izpostavljenosti kreditnemu tveganju se večinoma nanašajo na poglobljene lastne bonitetne ocene in zavarovanja.

Starostna struktura terjatev do kupcev (v 000 EUR)

	31.12.2013			31.12.2012		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	1.845	0	1.845	1.781	102	1.679
Zapadle 0 - 30 dni	290	0	290	579	201	378
Zapadle 31 - 120 dni	554	0	554	458	0	458
Zapadle več kot 120 dni	1.862	1.864	-2	1.372	1.336	36
Skupaj	4.550	1.864	2.686	4.190	1.639	2.551

Terjatve do kupcev po geografskih regijah (v 000 EUR)

	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2013	31.12.2012
Slovenija	2.130	1.908
Ostale države EU	461	422
Ostalo	95	221
Skupaj	2.686	2.551

Stanje in gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev (v 000 EUR)

	2013	2012
Začetno stanje	1.639	2.775
Povečanje popravka vrednosti	684	809
Zmanjšanje popravka vrednosti	-459	-1.945
Končno stanje	1.864	1.639

ANALIZA OBČUTLJIVOSTI NA FINANČNA TVEGANJA

Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer

Kreditni portfelj Poslovne skupine Sava je bil na dan 31.12.2013 v 79 odstotkih vezan na fiksno obrestno mero, saj se večina kreditne izpostavljenosti poslovne skupine nanaša na financiranje matične družbe, ki je v sklopu reprogramiranja finančnih obveznosti dogovorila financiranje s fiksno obrestno mero. Z iztekom večjega dela reprogramiranih obveznosti poslovne skupine konec novembra 2014 se bo izpostavljenost spremembi obrestne mere v prihodnje zopet povečala. Tveganje

spremembe tržnih obrestnih mer je v predstavljenih in negotovih gospodarskih razmerah visoko.

Dobrih 20 odstotkov posojilnih obveznosti poslovne skupine se nanaša na referenčno obrestno mero, pri čemer največji delež predstavljata 3-mesečni in 6-mesečni EURIBOR. Referenčna obrestna mera so je zaradi nadaljnjih splošnih gospodarskih razmer v Evropi ohranila na nizki ravni tudi v letu 2013, za leto 2014 pa se pričakuje, da bo pričela rahlo naraščati.

	31.12.2013	31.12.2012	Najvišja vrednost	Najnižja vrednost	Povprečna vrednost	Dnevni standardni odklon	Koeficient variabilnost
3-mesečni EURIBOR	0,29 %	0,19 %	0,30 %	0,19 %	0,22 %	1,00 %	22,0 %
6-mesečni EURIBOR	0,39 %	0,32 %	0,39 %	0,29 %	0,34 %	0,95 %	35,3 %

Občutljivost kreditnega portfelja je na spremembo obrestnih mer še vedno visoka. V primeru, da bi se obrestne mere spremenile za 50 bazičnih točk, bi se ob upoštevanju zadolženosti Poslovne skupine Sava ob koncu leta 2013, letni strošek obresti spremenil za 1.411 tisoč evrov.

Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti

Poslovna skupina Sava je imela konec leta 2013 za 278 milijona evrov kratkoročnih in dolgoročnih obveznosti iz naslova najetih posojil in izdanih obveznic.

Z reprogramom finančnih obveznosti so se sprejele določene zaveze vezane na omejitve povečevanja obsega zadolževanja, zaradi česar poslovna skupina ni izpostavljena spremembam vezanih na povečanje zadolženosti.

Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut

Poslovna skupina Sava ima večji del poslovanja vezanega na domačo valuto, zaradi česar ni močno izpostavljena spremembam vrednosti tujih valut.

1.3.36 Poštene vrednosti finančnih inštrumentov

Poštene vrednosti finančnih inštrumentov (v 000 EUR)

	31.12.2013 knjigovodska vrednost	31.12.2013 poštena vrednost	31.12.2012 knjigovodska vrednost	31.12.2012 poštena vrednost
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	31.426	31.426	36.582	36.582
Sredstva za prodajo	0	0	102.937	102.937
Dolgoročne terjatve – finančni najem	0	0	0	0
Ostale dolgoročne terjatve	39	39	10	10
Kratkoročne terjatve	5.544	5.544	7.863	7.863
Izpeljani finančni inštrumenti – obrestna zamenjava	0	0	0	0
Dana posojila	24.594	24.594	19.500	19.500
Denar in denarni ustrezniki	1.239	1.239	551	551
Dolgoročna posojila s fiksno obrestno mero	-16	-16	-6.194	-6.188
Izdane obveznice s fiksno obrestno mero	-26.515	-5.303	-26.515	-22.538
Dolgoročna posojila z variabilno obrestno mero	-54.200	-54.200	-25.031	-25.031
Obveznosti za prodajo	0	0	33.197	33.197
Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0	0
Kratkoročna posojila	-224.146	-224.146	-283.356	-283.356
Izpeljani finančni inštrumenti – obrestna zamenjava	-2.034	-2.034	-3.673	-3.673
Obveznosti za dividende	-710	-710	-709	-709
Kratkoročne poslovne obveznosti	13.055	13.055	18.418	18.418

Hierarhija poštene vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po poštenu vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na dan 31.12.;
- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Razvrstitev finančnih instrumentov glede na izračun njihove poštene vrednosti: (v 000 EUR)

	31.12.2013				31.12.2012			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	31.426	3.604	23.999	3.823	36.582	4.683	25.874	6.025
Izpeljani finančni instrumenti sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
Izpeljani finančni instrumenti obveznosti	-2.034	0	-2.034	0	-3.673	0	-3.673	0
Skupaj	29.392	3.604	21.965	3.823	32.909	4.683	22.201	6.025

1.3.37. Pogojne obveznosti

Pogojne obveznosti družb Poslovna skupina Sava na dan 31. 12. 2013 znašajo 194 tisoč evrov, v predhodnem letu pa so znašale 341 tisoč evrov. Denacionalizacijski zahtevki so pojasnjeni v točki 1.3.40.

1.3.38. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne in pridruženne družbe, člane nadzornih svetov, uprav matične družbe in odvisnih družb v skupini ter njihovih ožjih družinskih članov.

a) Odnosi z odvisnimi družbami

Poslovni odnosi med družbami Poslovne skupine Sava se v pretežni meri nanašajo na medsebojno opravljene storitve - najemnine za nepremičnine in opremo, na uporabo blagovne znamke ter na storitve strokovnih služb.

Posli med povezanimi strankami se opravljajo po istih pogojih, kot veljajo v običajnem preišljenem poslovanju.

Za posojila odvisnih družb, prejeta pri bankah, ki so izkazana v konsolidiranih računovodskih izkazih kot obveznosti do bank, so izdana jamstva Save, d.d., ki na dan 31. 12. 2013 znašajo 494 tisoč evrov, in zastavljenih 3.610 delnic Gorenjske banke, d.d., v vrednosti 2.123 tisoč evrov ter 251.566 delnic družbe Merkur, d.d., ki nimajo knjigovodske vrednosti. Za posojilo Save, d.d., prejeta pri banki, je izdano jamstvo Save Turizma d.d., v višini 5.000 tisoč evrov, stanje posojila na dan 31.12.2013 pa znaša 3.501 tisoč evrov.

Dana jamstva se štejejo kot zavarovalne pogodbe v skladu z MSRP 4.

b) Odnosi s pridruženimi podjetji

Gorenjska banka, d.d., Kranj

	2013	2012
Število delnic Save, d.d., v lasti Gorenjske banke, d.d.	56.475	56.475
Lastniški delež Gorenjske banke, d.d., v Savi	2,81 %	2,81 %

Družbe v Poslovni skupini Sava so prejemale posojila od Gorenjske banke, d.d. Pogoji teh poslov so bili enaki kot za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica transakcij z Gorenjsko banko, d.d.
(v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	41.063	38.564
Najem novih posojil	0	7.242
Odplačila posojil	-14.666	-4.743
Tečajne razlike	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	26.397	41.063
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	1.872	3.012

Prejeta posojila od Gorenjske banke, d.d., se obrestujejo po različnih obrestnih merah: 6-mesečni EURIBOR + 5,00 odstotka ter po fiksnih obrestni meri 3,0 odstotka. Depozit je obrestovan po obrestni meri od 0,2 do 3,25 odstotka

Preglednica poslovnih terjatev in poslovnih obveznosti z Gorenjsko banko, d.d. (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	9	10
Skupaj poslovne terjatve	9	10
Dolgoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	447	437
Skupaj poslovne obveznosti	447	437

Preglednica finančnih prihodkov in finančnih odhodkov z Gorenjsko banko, d.d. (v 000 EUR)

	2013	2012
Finančni prihodki iz posojil, danih pridruženim družbam	83	16
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do pridruženih družb	0	0
Skupaj finančni prihodki	83	16
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od pridruženih družb	908	2.214
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do pridruženih družb	0	0
Skupaj finančni odhodki	908	2.214

Abanka Vipa, d.d., Ljubljana

Družba Abanka Vipa, d.d., konec leta 2013 ni bila več v lastništvu Save, d.d. Pojasnila v zvezi z opravljenimi transakcijam za leto 2013 in za predhodno leto pa so podana v nadaljevanju.

Družbe v Poslovni skupini Sava so prejemale posojila od Abanke Vipa, d.d. Pogoji teh poslov so bili enaki kot za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica transakcij z Abanko Vipa, d.d.
(v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	51.794	53.360
Najem novih posojil	14.978	15.544
Odplačila posojil	-33.299	-17.110
Tečajne razlike	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	33.473	51.794
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	0	0

Prejeta posojila od Abanke Vipa, d.d., se obrestujejo po različnih obrestnih merah: 3-mesečni EURIBOR + 5,0 odstotka, 6-mesečni EURIBOR + 5,0 odstotka ter po fiksni obrestni meri 3,0 odstotka.

Preglednica poslovnih terjatev in poslovnih obveznosti z Abanko Vipava, d.d. (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	0	0
Skupaj poslovne terjatve	0	0
Dolgoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	329	204
Skupaj poslovne obveznosti	329	204

Preglednica finančnih prihodkov in finančnih odhodkov z Abanko Vipava, d.d. (v 000 EUR)

	2013	2012
Finančni prihodki iz posojil, danih pridruženim družbam	0	2
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do pridruženih družb	0	0
Skupaj finančni prihodki	0	2
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od pridruženih družb	1.310	2.610
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do pridruženih družb	0	0
Skupaj finančni odhodki	1.310	2.610

c) Odnosi s fizičnimi osebami

Povezane fizične osebe imajo 138 delnic matične družbe Sava, d.d., kar predstavlja skupaj 0,007 odstotka lastništva.

NFD HOLDING, d.d., Ljubljana

Preglednica poslovnih terjatev in poslovnih obveznosti z NFD HOLDING, d.d. (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	1.348	1.687
Skupaj poslovne terjatve	1.348	1.687
Dolgoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	0	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih družb	0	0
Skupaj poslovne obveznosti	0	0

Preglednica finančnih prihodkov in finančnih odhodkov z NFD HOLDING, d.d. (v 000 EUR)

	2013	2012
Finančni prihodki iz posojil, danih pridruženim družbam	441	1.540
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do pridruženih družb	0	4
Skupaj finančni prihodki	441	1.544
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od pridruženih družb	0	0
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do pridruženih družb	0	0
Skupaj finančni odhodki	0	0

Lastništvo delnice Sava na dan 31. 12. 2013

	Število delnic	Delež v kapitalu
Člani uprave družbe Sava, d.d.	117	0,006 %
Ožji družinski člani članov uprave družbe Sava, d.d.	0	0,000 %
Člani nadzornega sveta družbe Sava, d.d.	21	0,001 %
Direktorji odvisnih družb	0	0
Člani nadzornih svetov odvisnih družb	0	0
Skupaj	138	0,007 %

Znesek bruto prejemkov v letu 2013 (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Člani uprav in poslovdstev družb poslovne skupine	963	2.172
Drugi zaposleni po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	7.017	10.791
Člani nadzornih svetov družb poslovne skupine	207	182

Terjatve družb poslovne skupine do povezanih oseb (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Do članov uprav in poslovdstev družb poslovne skupine	0	0
Do drugih zaposlenih po individualnih pogodbah v družbah poslovne skupine	0	0
Do članov nadzornih svetov družb poslovne skupine	0	0

Družbe Poslovne skupine Sava na dan 31. 12. 2013 izkazujejo obveznosti do povezanih oseb le iz naslova redne mesečne plače za december 2013, ki je bila izplačana v januarju 2014. Znesek ne odstopa od običajnih medletnih mesečnih izplačil.

Podrobnejša razkritja prejemkov uprave Save, d.d. so navedena v točki 2.5.7. računovodskega dela letnega poročila Save, d.d.

1.3.39. Razkritje poslov z revizorji

(v 000 EUR)

	2013	2012
Stroški revizije letnega poročila	93	116
Stroški drugih storitev revidiranja	36	4
Stroški davčnega svetovanja	0	0
Druge nerevizijske storitve	11	0
Skupaj	140	120

1.3.40. Pojasnila v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.

a) Zahteva za denacionalizacijo Höhn - Šarič

Zdravilišče Radenci, d.o.o., so ena izmed strank v postopku denacionalizacije upravičencev Höhn - Šarič. Vlagatelji denacionalizacijskega zahtevka v postopku med drugim zahtevajo vrnitev dela nepremičnin zdraviliškega kompleksa. Do leta 2009 se je v postopku reševalo predhodno vprašanje priznanja državljanstva za enega od vlagateljev zahtevka, za enega od vlagateljev pa postopek priznanja državljanstva še poteka.

Na podlagi predloga za izdajo začasne odredbe so bile nepremičnine, ki so predmet postopka, izločene iz lastninskega preoblikovanja podjetja do zaključka postopka denacionalizacije in jih družba Sava Turizem d.d., vodi izvenbilančno.

V letu 2012 je Upravna enota Gornja Radgona izdala odločbo o denacionalizaciji podržavljenega podjetja Zdravilišče Slatina Radenci, Hoehn in Comp., javna trgovinska družba v Radencih, s katero je bila zavrnjena zahteva za denacionalizacijo podržavljenega podjetja Kuranstalt Sauberbrunn Radein Aktiengesellschaft v deležu 48 %, last Wilhemine Hoehn Šarič. Zoper navedeno odločitev je vložnik zahteve za denacionalizacijo po svojem pooblaščenju vložil pritožbo, ki jo je pristojno ministrstvo zavrnilo in potrdilo odločitev upravnega organa prve stopnje. Vložnika sta zoper odločbo drugostopenjskega upravnega organa vložila tožbo na upravno sodišče, ki o zadevi še ni odločalo. Za odločanje tako ostane odprto še 48 % delež dr. Anteja Šariča, o kateri upravni organ prve stopnje še ni odločal.

Prav tako pred Okrajnim sodiščem v Novem mestu poteka nepravdni postopek za vrnitev zaplenjenega premoženja v skladu s čl. 145. člen ZIKS, pri čemer predlagatelj zahtevata 48% delež premoženja, ki naj bi bil zaplenjen dr. Anteju Šariču.

Okrajno sodišče v Novem Mestu je s sklepom v letu 2013 zavrnilo predlog za vrnitev zaplenjenega premoženja. Zoper sklep so se pritožili denacionalizacijski upravičenci, drugostopenjsko sodišče pa o zadevi še ni odločalo.

Izida denacionalizacijskega postopka zaradi kompleksnosti pravnih in dejanskih vprašanj v tej fazi ni mogoče napovedati, zato ni mogoče oceniti morebitnih bodočih obveznosti družbe, ki bi iz tega postopka nastale.

V preteklih letih je družba Sava Turizem d.d. popolnoma obnovila enega od objektov, ki je predmet denacionalizacijskega postopka. Ta objekt je bil izločen iz lastninskega preoblikovanja do končanja denacionalizacijskega postopka. Poslovodstvo družbe ocenjuje, da bo po zaključku denacionalizacijskega postopka preostali del te nepremičnine odkupilo.

a) Zahteva za denacionalizacijo - Mayer

Predmet zahteve za denacionalizacijo so zemljišča in park okoli hotela Savica na Bledu v skupni izmeri 8.084 m². Na predlog denacionalizacijskega upravičenca je sodišče izdalo dve začasni odredbi, s katerima je prepovedalo spreminjati dejansko in pravno stanje nepremičnin oziroma razpolagati z njimi in jih obremenjevati do zaključka denacionalizacijskega postopka.

Okrajno sodišče je z vmesnim sklepom odločilo, da nepremičnine niso olastninjene in da je družba zavezanec za vračilo nepremičnin v naravi. Po pritožbi družbe je Višje sodišče zavrnilo zahtevek denacionalizacijskega upravičenca, ki je nato vložil revizijo, na podlagi katere je Vrhovno sodišče sklep Višjega sodišča razveljavilo in zadevo vrnilo v reševanje sodišču prve stopnje. Sodišče je v ponovnem postopku delno ustavilo postopek in razveljavilo zavarovanje na nepremičninah, na katerih je bilo v letih 1992 in 2005 odrejeno zavarovanje, pa kasneje niso bile več predmet zahtevka za vračilo v naravi.

V zadevi je bil izdan delni sklep, s katerim je sodišče delno ugodilo zahtevku in v naravi vrnilo del parcel 753, 752/1 in 752/2 k.o. Želeče, delno pa je zahtevek zavrnilo. Okrajno sodišče v Radovljici je s sklepom z leta 2012 ustavilo postopek zavarovanja, razveljavilo opravljena dejanja ter odredilo izbris prepovedi razpolaganja in obremenitve nepremičnin. Sodišče je z istim sklepom tudi ustavilo postopek proti vsem nasprotnim udeležencem, razen RS, kateri je naložilo plačilo odškodnine in stroškov postopka.

b) Zahteva za denacionalizacijo - Dermastja

Predmet zahteve za denacionalizacijo je tretjinski delež starega Park hotela. Vlagatelji so zahtevo za izdajo začasne odredbe vložili po izteku roka zato začasno odredba ni bila izdana, upravni organ pa je odločil, da upravičenci niso upravičeni do vrnitve lastninskega deleža v naravi. Upravičenec in drugi upravičenci, ki so naknadno vstopili v spor, so zoper sklep o privatizaciji vložili tožbo na Upravno sodišče, ki je tožbo zavrnilo. Vložena je pritožba na Vrhovno sodišče, ki o zadevi še ni odločilo. Uprava družbe, da denacionalizacijski upravičenci v postopku ne bodo uspešni.

1.3.41. Dogodki po dnevu bilance stanja

Dogodki po dnevu bilance stanja so opisani v poslovnem delu letnega poročila. Med temi dogodki ni takih, ki bi zahtevali popravke v konsolidiranih računovodskih izkazih.

1.4. Izjava uprave za Poslovno skupino Sava

Uprava potrjuje konsolidirane računovodske izkaze Poslovne skupine Sava za leto, končano na dan 31. decembra 2013.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi konsolidiranih računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve in da konsolidirano poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja poslovne skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2013.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družb v okviru poslovne skupine ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki jih je sprejela Evropska unija.

Matej Narat
predsednik uprave

Aleš Aberšek
član uprave

Ljubljana, dne 18. marca 2014

1.5. Revizorjevo poročilo za Poslovno skupino Sava

Deloitte.

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe SAVA, d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe SAVA, d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju: Poslovna skupina Sava), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz sprememb lastniškega kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh konsolidiranih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da konsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v konsolidiranih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem konsolidiranih računovodskih izkazov skupine, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve konsolidiranih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irsk (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Osnova za mnenje s pridržki

a) Omejitev področja revidiranja - naložba v pridruženo družbo

Na dan 31.12.2013 Poslovna skupina Sava izkazuje naložbo v pridruženo družbo Gorenjska banka d.d., Kranj v višini 86.188 tisoč EUR. Kot je pojasnjeno v točki 1.2 *Sestava Poslovne skupine Sava ter podatki o poslovanju odvisnih in pridruženih družb v letu 2013* h konsolidiranim računovodskim izkazom, skupina ni razkrila podatkov o pridruženih družbah, kot jih zahteva mednarodni računovodski standard MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja. Ker podatki o kapitalu pridružene družbe do dneva odobritve konsolidiranih računovodskih izkazov niso bili na voljo, skupina za merjenje naložbe v pridruženo družbo v konsolidiranih računovodskih izkazih ni uporabila kapitalske metode, temveč izkazuje naložbo po nabavni vrednosti. Kot je razkrilo v pojasnilu 2.4.4. *Dolgoročne finančne naložbe* poslovodstvo obvladujoče družbe Sava, d.d. zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti glede prihodnjega razvoja poslovanja banke ni moglo z dovolj visoko gotovostjo oceniti zneska morebitne potrebne slabitve naložbe v Gorenjsko banko d.d., Kranj. V okviru revizijskih postopkov se nismo mogli prepričati o morebitnih učinkih, ki bi izhajali iz vrednotenja po kapitalski metodi, ter o višini morebitne potrebne slabitve vrednosti finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d. na dan 31.12.2013.

b) Omejitev področja revidiranja - odložene terjatve za davek

Obvladujoča družba v Skupini Sava na dan 31.12.2013 izkazuje odložene terjatve za davek v višini 10.874 tisoč EUR. Kot je pojasnjeno v pojasnilu 1.3.15 *Odložene terjatve za davek*, zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti bodočega poslovanja družbe poslovodstvo ni moglo z dovolj visoko verjetnostjo oceniti načrtovanih bodočih obdavčljivih dobičkov, ki bi zagotovili, da bodo omenjene odložene terjatve za davek v naslednjih obdobjih korišćene. Zaradi navedenega se nismo mogli prepričati o ustreznosti izkazanega zneska odloženih terjatev za davek na dan 31.12.2013.

c) Primerjalne računovodske informacije

Skupina v letu, končanem 31.12.2012 v konsolidiranem izkazu poslovnega izida ni prikazala ustavljenega poslovanja ločeno od ohranjenega poslovanja, kot to zahteva mednarodni standard računovodskega poročanja MSRP 5 - Nekatrkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje, zato je bilo naše mnenje o računovodskih izkazih za leto, ki se je končalo 31.12.2012, prilagojeno.

Mnenje s pridržki

Razen glede možnih učinkov zadev, obravnavanih v odstavku *Osnova za mnenje s pridržki*, so po našem mnenju konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja Skupine na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

*Poudarjanje zadev**a) Delujoče podjetje*

Priloženi računovodski izkazi so bili pripravljene ob predpostavki, da bo skupina nadaljevala kot delujoče podjetje. Kot je opisano v pojasnilu 1.3.5 *Obvladovanje finančnega tveganja* h konsolidiranim računovodskim izkazom, je skupina izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju, visokemu tveganju plačilne sposobnosti in tveganju spremembe poštene vrednosti. Skupina ima ponavljajočo izgubo in na dan 31. decembra 2013 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi. Te okoliščine skupaj z drugimi zadevami, predstavljenimi v pojasnilu 1.3.5 in pojasnilu 10 poslovnega dela letnega poročila, nakazujejo na negotovost, ki lahko vzbudi dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Plani poslovanja v zvezi z navedenim tveganjem so razkriti v pojasnilu 1.3.5. in pojasnilu 10 *Finančno upravljanje* poslovnega dela letnega poročila. Konsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

b) Pogojne obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilu 1.3.40. *Pojasnila v povezavi s stanjem denacionalizacijskih zahtevkov v družbi Sava Turizem d.d.* h konsolidiranim računovodskim izkazom, so proti družbi v Poslovni skupini Sava sproženi različni zahtevki za denacionalizacijo. Ker ni možno zanesljivo oceniti prihodnje obveznosti niti napovedati verjetnosti poravnave obveznosti, niso izpolnjeni pogoji za pripoznavanje rezervacij. Pričakuje se dolgotrajni proces razreševanja zahtevkov, ki lahko pomembno vplivajo na prihodnje poslovanje skupine. Računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica negotovosti.

Naše mnenje v zvezi s poudarjenima zadevama ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovanje je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščenka revizorka

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 26. marec 2014

računovodsko poročilo
Sava, d.d.

2

Računovodski izkazi s pojasnili za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

2.1 Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi

Bilanca stanja za družbo Sava, d.d., na dan 31. 12. 2013 (v 000 EUR)

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
SREDSTVA			
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		227.374	272.111
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.1.	25	19
1. Dolgoročne premoženjske pravice		25	19
2. Dobro ime		0	0
3. Predujmi za neopredmetena sredstva		0	0
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		0	0
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		0	0
II. OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	2.4.2.	244	169
1. Zemljišča in zgradbe		0	0
a) Zemljišča		0	0
b) Zgradbe		0	0
2. Proizvajalne naprave in stroji		159	82
3. Druge naprave in oprema		85	87
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		0	0
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		0	0
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		0	0
III. NALOŽBENE NEPREMIČNINE	2.4.3.	2.362	14.877
1. Dane v najem povezanim družbam		0	10.280
2. Dane v najem drugim družbam		1.858	4.242
3. Niso dane v najem		504	355
IV. DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	2.4.4.	213.869	236.367
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		210.492	233.208
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		93.234	97.400
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		85.915	99.301
c) Druge delnice in deleži		31.343	36.507
č) Druge dolgoročne finančne naložbe		0	0
2. Dolgoročna posojila		3.377	3.159
a) Dolgoročna posojila družbam v skupini		3.377	3.159
b) Dolgoročna posojila drugim		0	0
c) Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital		0	0

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
V. DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE	2.4.5.	0	10
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		0	0
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		0	10
VI. ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK	2.4.6.	10.874	20.669
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		20.886	76.145
I. SREDSTVA (SKUPINE ZA ODTUJITEV) ZA PRODAJO	2.4.7.	0	58.402
II. ZALOGE		0	0
1. Material		0	0
2. Nedokončana proizvodnja		0	0
3. Proizvodi in trgovsko blago		0	0
4. Predujmi za zaloge		0	0
III. KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	2.4.8.	16.010	13.136
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		0	0
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		0	0
b) Druge delnice in deleži		0	0
c) Druge kratkoročne finančne naložbe		0	0
2. Kratkoročna posojila		16.010	13.136
a) Kratkoročna posojila družbam v skupini		1.356	459
b) Kratkoročna posojila drugim		14.654	12.677
c) Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital		0	0
IV. KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	2.4.9.	4.649	4.604
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		3.207	321
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		60	59
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		1.382	4.224
V. DENARNA SREDSTVA	2.4.10.	227	3
1. Denarna sredstva v blagajni in na računih		227	3
2. Kratkoročni depoziti		0	0
a) Kratkoročni depoziti pri povezanih družbah		0	0
b) Kratkoročni depoziti pri pridruženih družbah		0	0
c) Kratkoročni depoziti pri drugih		0	0
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.17.	57	20
SREDSTVA SKUPAJ		248.317	348.276

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
OBVEZNOSTI			
A: KAPITAL	2.4.11.	15.117	37.729
I. VPOKLICANI KAPITAL		25.442	83.751
1. Osnovni kapital		25.442	83.751
2. Nepoklicani kapital (kot odbitna postavka)		0	0
II. KAPITALSKE REZERVE		0	0
III. REZERVE IZ DOBIČKA		0	0
1. Zakonske rezerve		0	0
2. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		4.977	4.977
3. Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)		-4.977	-4.977
4. Statutarne rezerve		0	0
5. Druge rezerve iz dobička		0	0
IV. PRESEŽEK IZ PREVREDNOTENJA		1.056	12.288
- iz naslova opredmetenih osnovnih sredstev		0	0
- iz naslova neopredmetenih osnovnih sredstev		0	0
- iz naslova dolgoročnih finančnih naložb		1.056	12.288
- iz naslova kratkoročnih finančnih naložb		0	0
V. PRENESENI ČISTI POSLOVNI IZID		0	-9.274
VI. ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA		-11.381	-49.036
B: REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.13.	117	122
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		117	122
2. Druge rezervacije		0	0
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev		0	0

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
C: DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	2.4.15.	231	38.361
I. DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		15	37.078
1. Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		0	4.540
3. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic		0	26.515
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		15	6.023
II. DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		0	0
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		0	0
2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	0
3. Dolgoročne menične obveznosti		0	0
4. Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		0	0
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		0	0
III. ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK		216	1.283
Č: KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.4.16.	232.145	270.653
I. OBVEZNOSTI, VKLJUČENE V SKUPINE ZA ODTUJITEV		0	0
II. KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI		226.796	261.442
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		3.835	9.930
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		187.702	247.130
3. Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic		26.515	0
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		8.744	4.382
III. KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI		5.349	9.211
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		99	98
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		137	444
3. Kratkoročne menične obveznosti		0	0
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		30	30
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		5.083	8.639
D: KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.4.17.	707	1.410
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		248.317	348.276

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz poslovnega izida za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2013 (v 000 EUR)

	Pojasnila	2013	2012
1. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	2.4.18.	1.858	3.130
a) Prihodki, doseženi na domačem trgu		1.073	3.105
Do podjetij v skupini		710	2.515
Do pridruženih podjetij		0	0
Do drugih		363	590
b) Prihodki, doseženi na tujem trgu		785	25
Do podjetij v skupini		27	25
Do pridruženih podjetij		0	0
Do drugih		758	0
2. SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDO-KONČANE PROIZVODNJE		0	0
3. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE		0	0
4. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	2.4.19.	5.264	491
5. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	2.4.21.	-3.455	-3.294
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		-73	-74
b) Stroški storitev		-3.382	-3.220
6. STROŠKI DELA	2.4.22.	-1.699	-2.838
a) Stroški plač		-1.373	-2.310
b) Stroški socialnih zavarovanj		-254	-369
- Stroški socialnih zavarovanj		-104	-151
- Stroški pokojninskih zavarovanj		-150	-218
c) Drugi stroški dela		-72	-159
7. ODPISI VREDNOSTI	2.4.23.	-2.038	-297
a) Amortizacija		-124	-261
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih		0	-1
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		-1.914	-35
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	2.4.24.	-85	-51
9. IZGUBA IZ POSLOVANJA		-155	-2.859
10. FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV	2.4.25.	25.610	8.784
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		24.302	7.900
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah		0	0
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		150	884
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		1.158	0
11. FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	2.4.26.	1.277	2.010
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		281	324
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		996	1.686
12. FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	2.4.27.	14	3
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		13	0
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		1	3

	Pojasnila	2013	2012
13. FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE IN ODPISOV FINANČNIH NALOŽB	2.4.28.	-19.730	-34.697
14. FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	2.4.29.	-8.691	-17.893
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		-146	-593
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		-6.512	-14.596
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		-1.280	-1.910
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		-753	-794
15. FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI		0	0
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini		0	0
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		0	0
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		0	0
16. DRUGI PRIHODKI	2.4.30.	96	7
17. DRUGI ODHODKI	2.4.30.	-7	-15
18. DAVEK IZ DOBIČKA		0	0
19. ODLOŽENI DAVKI	2.4.31.	-9.795	-4.376
20. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		-11.381	-49.036

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavni del slednjih in jih je potrebno brati skupaj.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2013 (v 000 EUR)

	2013	2012
Čista izguba poslovnega obdobja	-11.381	-49.036
Drugi vseobsegajoči donos:		
<i>Postavke, ki bodo lahko pozneje razvrščene v poslovni izid</i>		
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	-716	1.793
- odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	54	-274
- sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	-11.583	-3.072
- odloženi davek od spr. poštene vred. za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	1.038	385
- odloženi davek	-25	279
Drugi vseobsegajoči donos, zmanjšan za odloženi davek v poslovnem obdobju	-11.232	-889
Skupaj vseobsegajoči donos v poslovnem obdobju	-22.613	-49.925

Izkaz denarnih tokov za družbo Sava, d.d., za obdobje januar – december 2013 (v 000 EUR)

	2013	2012
A. Denarni tokovi pri poslovanju		
a) Čisti poslovni izid	-11.381	-49.036
Poslovni izid pred obdavčitvijo	-1.586	-44.660
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-9.795	-4.376
b) Prilagoditve za	-3.566	41.798
Amortizacijo (+)	124	261
Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja	-5.211	-260
Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezanimi s postavkami naložbenja in financiranja	0	1
Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev	-26.900	-10.794
Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti	28.421	52.590
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	24.592	2.646
Začetne manj končne poslovne terjatve	18.667	-1.709
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-37	94
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	9.795	4.396
Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	0	0
Končni manj začetni poslovni dolgovi	-1.487	1.198
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-708	-35
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-1.638	-1.299
č) Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)	9.645	-4.592
B. Denarni tokovi pri naložbenju		
a) Prejemki pri naložbenju	31.967	39.969
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	1.424	9.260
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	0	141
Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	11	84
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	2.299	260
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	2.781	10.457
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	25.452	19.767
b) Izdatki pri naložbenju	-32.325	-18.589
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-8	-19
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-130	-112
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	0	0
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-4.210	-1.180
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	-27.977	-17.278
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-358	21.380

	2013	2012
C. Denarni tokovi pri financiranju		
a) Prejemki pri financiranju	7.204	24.583
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	0	23
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	7.203	24.559
b) Izdatki pri financiranju	-16.267	-41.368
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-7.509	-20.525
Izdatki za vračila kapitala	0	0
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-1.269	0
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-7.490	-20.843
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	0	0
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)	-9.063	-16.785
Č. Končno stanje denarnih sredstev	227	3
a) Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc, in Cc)	224	3
b) Končno stanje denarnih sredstev	3	0

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31. 12. 2012 do 31. 12. 2013
(v 000 EUR)

	Vpoklicani kapital I		Kapitalske rezerve II		Rezerve iz dobička III					Presežek iz prevrednotenja IV		Preneseni čisti poslovni izid V		Čisti poslovni izid poslovnega leta VI		Skupaj kapital
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti dobiček	Prenesena čista izguba	Čisti dobiček poslovnega leta	Čista izguba poslovnega leta			
														I/1	I/2	
A.1. STANJE 31. 12. 2012	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	12.288	0	-9.274	0	-49.036	37.729		
a) Preračun za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
b) Prilagoditve za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
A.2. ZAČETNO STANJE 1. 1. 2013	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	12.288	0	-9.274	0	-49.036	37.729		
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.232	0	0	0	-11.381	-22.613		
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.381	-11.381		
b) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	-716	0	0	0	0	-716		
c) Odloženi davek od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	54	0	0	0	0	54		
č) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.583	0	0	0	0	-11.583		
d) Odloženi davek od sprememb poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	1.038	0	0	0	0	1.038		
e) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	-25	0	0	0	0	-25		
B.3. Spremembe v kapitalu	-58.310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.274	0	49.036	1		
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-49.036	0	49.036	0		
b) Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala	-58.310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58.310	0	0	1		
C. KONČNO STANJE 31. 12. 2013	25.442	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	1.056	0	0	0	-11.381	15.117		

Izkaz gibanja kapitala za družbo Sava, d.d., za obdobje od 31. 12. 2011 do 31. 12. 2012
 (v 000 EUR)

	Vpoklicani kapital I		Kapitalske rezerve II	Rezerve iz dobička III					Presežek iz prevrednotenja IV	Preneseni čisti poslovni izid V		Čisti poslovni izid poslovnega leta VI		Skupaj kapital
	Osnovni kapital I/1	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka) I/2		Zakonske rezerve III/1	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže III/2	Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka) III/3	Statutarne rezerve III/4	Druge rezerve iz dobička III/5		Presežek iz prevrednotenja IV	Preneseni čisti dobiček V/1	Prenesena čista izguba V/2	Čisti dobiček poslovnega leta VI/1	
			II						III/1					
A.1. STANJE 31. 12. 2011	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	13.177	0	0	0	-9.274	87.654
a) Preračun za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Prilagoditve za nazaj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A.2. ZAČETNO STANJE 1. 1. 2012	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	13.177	0	0	0	-9.274	87.654
B.1. Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	-889	0	0	0	-49.036	-49.925
a) Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-49.036	-49.036
b) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	1.793	0	0	0	0	1.793
c) Odloženi davki od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	0	-274	0	0	0	0	-274
č) Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	-3.072	0	0	0	0	-3.072
d) Odloženi davki od spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, ki se prenese v poslovni izid	0	0	0	0	0	0	0	0	385	0	0	0	0	385
e) Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	279	0	0	0	0	279
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.274	0	9.274	0
a) Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.274	0	9.274	0
C. KONČNO STANJE 31. 12. 2012	83.751	0	0	0	4.977	-4.977	0	0	12.288	0	-9.274	0	-49.036	37.729

Izračun bilančne izgube za družbo Sava, d.d., na dan 31. 12. 2013 (v 000 EUR)

	2013	2012
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	-11.381	-49.036
Preneseni dobiček / prenesena izguba na dan 01.01.	-58.310	-9.274
Zmanjšanje zaradi izplačila dividend / deležev	0	0
Zmanjšanje / sprostitev kapitalskih rezerv	0	0
Zmanjšanje (sprostitve) rezerv iz dobička	0	0
Povečanje (dodatno oblikovanje) rezerv iz dobička	0	0
Druge spremembe	58.310	0
Bilančna izguba na dan 31.12.	-11.381	-58.310

2.2 Pojasnila k računovodskim izkazom za družbo Sava, d.d.

2.2.1. Podlaga za sestavitve računovodskih izkazov

POROČAJOČA DRUŽBA

Sava, d.d., družba za upravljanje in financiranje, Dunajska cesta 152, 1000 Ljubljana, je obvladujoča družba Poslovne skupine Sava. Računovodski izkazi za družbo Sava, d.d., so pripravljene za obdobje, ki se je končalo 31. decembra 2013. Lastniška sestava družbe Sava, d.d., je pojasnjena v poglavju o Savini delnici in lastniški sestavi, ki je del poslovnega dela letnega poročila.

Letno poročilo je dostopno na spletni strani družbe www.sava.si.

IZJAVA O SKLADNOSTI

Računovodski izkazi so pripravljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi, ki jih je izdal Slovenski inštitut za revizijo.

Uprava Sava, d.d., je potrdila računovodske izkaze dne 18. marca 2014.

FUNKCIJSKA VALUTA

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, ki je od 01.01.2007 funkcijska valuta družbe. Vse računovodske informacije v tem poročilu, ki so predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot. Zaradi zaokroževanja lahko pri seštevanju nastanejo manjše razlike.

SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH USMERITEV

Sprememb računovodskih usmeritev v letu 2013 ni bilo.

POSILI V TUJI VALUTI

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po referenčnem tečaju ECB na koncu obdobja. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po referenčnem tečaju ECB na dan posla. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in izmerjene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po referenčnem tečaju ECB na dan, ko je bila poštena vrednost določena.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

2.2.2. Pomembnejše računovodske usmeritve

NEOPREDMETENA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva imajo opredeljeno dobo koristnosti. Izkazana so po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

V nabavno vrednost se všteta tudi uvozne in nevrtačljive nakupne dajatve ter obresti od posojil za pridobitev neopredmetenega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Opredmeteno osnovno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Sestavljajo jo njegova nakupna cena, uvozne in nevračljive nakupne dajatve ter stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njegovi usposobitvi za namenjeno uporabo, zlasti stroški dovoza in namestitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnove. Nabavno vrednost povečujejo tudi obresti od posojil za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Deli opredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna opredmetena osnovna sredstva.

POZNEJŠI STROŠKI V POVEZAVI Z OPREDMETENIMI OSNOVNIMI SREDSTVI

Stroški, ki pozneje nastajajo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, povečujejo njegovo nabavno vrednost, če se prihodnje koristi pri njem povečujejo v primerjavi s prvotno ocenjenimi.

Popravila ali vzdrževanje opredmetenih osnovnih sredstev so namenjena obnavljanju ali ohranjanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo na podlagi prvotno ocenjene stopnje učinkovitosti sredstev. Pripoznajo se kot odhodki, kadar se pojavijo.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine se posedujejo, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Niso namenjene uporabi za ustvarjanje proizvodov, dobavljanje blaga, opravljanje storitev ali za pisarniške namene, niti niso namenjene kratkoročni prodaji.

Nepremičnine, ki so zgrajene ali razvite za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine, so obravnavane kot naložbene nepremičnine v gradnji

in izkazane po njihovi nabavni vrednosti do datuma dokončanja, ko postanejo naložbena nepremičnina.

V primerih, ko se je treba odločiti, ali je neko sredstvo naložbena nepremičnina ali lastniško uporabljana nepremičnina, se ta opredeli med naložbene nepremičnine, če se več kot 20 odstotkov celotne vrednosti nepremičnine uporablja kot naložbena nepremičnina.

Če naložbena nepremičnina postane po lastniku uporabljana nepremičnina, se ta razvrsti kot stavba in zemljišče z ustreznimi sestavnimi deli.

Naložbene nepremičnine so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Za potrebe razkrivanja se ugotavlja poštena vrednost naložbenih nepremičnin.

AMORTIZACIJA

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, neopredmetenega sredstva ter naložbenih nepremičnin se zmanjšuje z amortiziranjem.

Amortizacija se obračunava po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva nimajo ocenjene preostale vrednosti.

Neopredmeteno sredstvo, opredmeteno osnovno sredstvo in naložbena nepremičnina se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so na voljo za uporabo.

Amortizacijske stopnje temeljijo na dobi koristnosti sredstev in znašajo v odstotkih:

	Tekoče leto	Preteklo leto
Neopredmetena sredstva	od 10,0 do 20,0	od 10,0 do 20,0
Gradbeni objekti	od 2,0 do 5,0	od 2,0 do 5,0
Oprema	od 5,0 do 33,3	od 5,0 do 33,3

Dobe koristnosti naložbenih nepremičnin so enake kot za istovrstne nepremičnine, ki se vodijo kot opredmetena osnovna sredstva.

OSLABITEV NEOPREDMETENIH SREDSTEV, OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV IN NALOŽBENIH NEPREMIČNIN

Družba najmanj enkrat letno preveri preostalo knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Denar ustvarjajoča enota je najmanjša skupina sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v glavnem neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi na sredstva enote (skupine enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo.

FINANČNE NALOŽBE

Finančne naložbe se v bilanci stanja izkazujejo kot dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe. Dolgoročne finančne naložbe so tiste, ki jih imamo v posesti v obdobju, daljšem od leta dni, in ne v posesti za trgovanje.

Finančna naložba v kapital, lastniški vrednostni papirji drugih podjetij ali dolžniški vrednostni papirji drugih podjetij ali države ter dana posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo po nabavni vrednosti, ki je enaka plačanemu znesku denarja ali njegovih ustreznikov.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisna podjetja in pridružena podjetja se v računovodskih izkazih vrednotijo po nabavni vrednosti. V matičnem podjetju se pridružena podjetja vrednotijo po nabavni vrednosti in se vsaj enkrat letno preverjajo znaki oslabitve. Ocena oslabitve je narejena na podlagi preveritve nadomestljive vrednosti in sicer preveritve vrednosti v uporabi (ocena diskontiranih denarnih tokov) in poštena vrednosti. Nadomestljiva vrednost je višja izmed njiju.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje se glede na namen pridobitve obravnavajo kot razpoložljive za prodajo. Razdeljene so na naložbe v delnice družb, ki kotirajo, na naložbe v delnice in deleže družb, ki ne kotirajo ter na naložbe v vzajemne sklade. Ti finančni instrumenti se pripoznajo oziroma odpravijo na dan sklenitve posla. Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev družb, ki ne kotirajo, se ugotavlja s preverjanjem znakov morebitnih oslabitev.

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev se ugotavlja najmanj vsake tri mesece, zadnje prevrednotenje pa je bilo opravljeno na dan 31. 12. 2013. Sprememba poštena vrednosti se pripozna v kapitalu kot presežek iz prevrednotenja.

Če je bilo zmanjšanje poštene vrednosti finančnega sredstva, ki je razpoložljivo za prodajo, pripoznano neposredno kot negativni presežek iz prevrednotenja in obstajajo nepristranski dokazi, da je to sredstvo dolgoročno oslabiljeno, se oslabitev pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni odhodek. Šteje se, da obstajajo objektivni razlogi za opravljanje preizkusa oslabitve finančne naložbe, kadar je poštena vrednost finančnega sredstva na dan bilance stanja 20 odstotkov nižja od nabavne vrednosti finančnega sredstva. Preizkus oslabitve finančne naložbe se opravi posamično za vsako naložbo ali skupino naložb.

Poštena vrednost obrestne zamenjave je ocenjen znesek, ki bi ga družba prejela ali plačala ob prekinitvi zamenjave obrestne mere na dan bilance stanja, upoštevajoč trenutne obrestne mere ter trenutne posojilne sposobnosti udeležencev zamenjave.

TERJATVE

Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Prvotne terjatve se lahko pozneje povečajo ali pa ne glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo tudi zmanjšajo za vse zneske, utemeljene s pogodbo.

Dani predujmi se v bilanci stanja izkazujejo v zvezi s stvarmi, na katere se nanašajo.

Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive; če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa kot sporne terjatve.

Popravki vrednosti terjatev se v družbi oblikujejo na naslednji način:

- 100-odstotni popravek za vse tožene terjatve in terjatve, prijavljene v stečajnem postopku in v postopku prisilne poravnave;
- 100-odstotni popravek za terjatve, ki so po najboljši strokovni presoji poslovodstva utemeljeno dvomljive in je utemeljeno dvomljiv tudi izid morebitne tožbe zaradi nesolventnosti kupca.

DENARNA SREDSTVA

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar na transakcijskih računih.

KAPITAL

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju, odkupljene lastne delnice in dvigi (izplačila). Celotni kapital sestavljajo osnovni kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, zadržani čisti dobiček, rezerve za pošteno vrednost ter lastne delnice kot odbitna postavka.

DOLGOROČNE IN KRATKOROČNE REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Višina rezervacije se določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po stopnji pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za reorganiziranje zajemajo neposredne stroške reorganizacije, nanašajo se na predvidena plačila zaposlenim v povezavi s spremembo organizacijske strukture Save, d.d.

Državne podpore se pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko so prejete in ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bodo izpolnjeni pogoji v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznava strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznava strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

DOLGOVI

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni in dolgoročni.

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga.

Dolgoročni dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če o tem obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolgove, dokler ne nastane potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvorni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler ne nastane potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Obveznosti se pozneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom. Obveznosti se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom.

Pri merjenju dolgoročnih dolgov družba upošteva usmeritev, da se dogovorjena obrestna mera ne

razlikuje bistveno od efektivne obrestne mere, če razlika ni večja od ene odstotne točke.

KRATKOROČNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Kratkoročne časovne razmejitve so terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidenih pojavile v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena; terjatve in obveznosti se nanašajo na znane ali še ne znane pravne oziroma fizične osebe, do katerih bodo tedaj nastale prave terjatve in dolgovi, s sredstvi pa so mišljeni proizvodi ali storitve, ki jih bodo bremenile.

Aktivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške. Pasivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene prihodke in kratkoročno vračunane stroške.

PRIPOZNAVANJE PRIHODKOV

Prihodki se pripoznajo, če je povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povečanje vrednosti sredstva ali z zmanjšanjem dolga in je povečanje mogoče zanesljivo izmeriti. Prihodki se pripoznajo, ko se upravičeno pričakuje, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku.

Poslovni prihodki

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

Prihodki na podlagi dobljenih subvencij ali dotacij se merijo po odobrenih zneskih v ta namen.

Prevrednotovalni poslovni prihodki nastanejo ob odtujitvi neopredmetenih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin kot presežki njihove prodajne vrednosti nad njihovo knjigovodsko vrednostjo.

Finančni prihodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, pozitivne tečajne razlike in dobičke od finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo v obdobju, ko je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Drugi prihodki

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

PRIPOZNAVANJE ODHODKOV

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstva ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko je porabljen material oziroma opravljena storitev, in sicer v obdobju, na katerega se nanašajo.

Prevrednotovalni poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, neopredmetenimi sredstvi in obratnimi sredstvi zaradi njihove oslabitve.

Finančni odhodki

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za posojila, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripisujejo neopredmetenim in opredmetenim sredstvom v gradnji oziroma v pripravi.

Drugi odhodki

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

DAVEK OD DOBIČKA IN ODLOŽENI DAVEK

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, katero bo po pričakovanih potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Čisti dobiček na delnico

Delniški kapital družbe je razdeljen na navadne imenske kosovne delnice, zato družba prikazuje osnovno dobičkonosnost delnice. Osnovna dobičkonosnost delnice se izračuna tako, da delimo dobiček s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu.

Prilagojeni čisti dobiček na delnico je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico, ker družba nima prednostnih delnic ali zamenljivih obveznic. Med letom ni prišlo do spremembe števila izdanih delnic.

Kriteriji pomembnosti za razkritja

Družba navaja računovodske usmeritve najmanj za tista sredstva in obveznosti do virov sredstev, katerih vrednost presega 10 odstotkov vrednosti sredstev oziroma virov sredstev na dan bilance stanja.

Družba razkriva posamezno sredstvo oziroma dolg najmanj takrat, kadar le ta presega 10 odstotkov bilančne vsote. Nižje zneske družba razkriva, kadar oceni, da so pomembni za prikaz poštene slike poslovanja.

Sestavitev izkaza denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen v skladu s SRS 26 - različico II. Pripravljen je z upoštevanjem podatkov iz izkaza poslovnega izida za obdobje januar - december 2013 (za preteklo obdobje januar - december 2012), podatkov iz bilance stanja na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 (za preteklo obdobje 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011) ter drugih potrebnih podatkov. V izkazu denarnih tokov so izključene pomembnejše vrednosti, ki niso povezane s prejemki in izdatki.

2.3. Obvladovanje finančnih tveganj za družbo Sava, d.d.

Sava, d.d., je izpostavljena naslednjim finančnim tveganjem:

TVEGANJE SPREMEMBE POŠTENE VREDNOSTI SREDSTEV (CENOVNO TVEGANJE)

Tveganje spremembe poštene vrednosti je tveganje, da bo družba utrpela izgubo gospodarskih koristi zaradi spremembe vrednosti finančnega sredstva.

Sodi med pomembnejša tveganja v družbi Sava, d.d., saj je močno povezana z doseganjem načrtovane donosnosti in uresničevanjem načrtovane strategije. V letu 2013 se je nadaljevalo cenovno nihanje vrednosti finančnih naložb, kot posledica šibkega gospodarskega položaja, visoke negotovosti in novih zakonskih ureditev.

S sprejetjem novele Zakona o bančništvu (ZBan-1L) decembra 2013, je v Sloveniji stopila v veljavo ureditev, ki omogoča, da v primeru ugotovljene insolventnosti posamezne banke Banka Slovenije izvede postopek sanacije banke z ukrepi, podobnimi postopku prisilne poravnave, ki se izvede v primeru insolventnosti gospodarske družbe. Nova ureditev omogoča prisilni izbris delnic obstoječih delničar-

jev, kar je za družbo Sava, d.d., pomenilo izbris 23,83 odstotnega lastniškega deleža oz. lastništva 1.715.841 delnic Abanke Vipa, d.d., in manjšega deleža lastništva v NLB, d.d. Izredni dogodek je močno vplival na znižanje vrednosti finančnih sredstev, sestavo finančnega premoženja matične družbe Sava, d.d., in dosežen poslovni izid za leto 2013.

Tveganja spremembe poštene vrednosti sredstev zmanjšujemo z razpršenostjo naložbenega portfelja in aktivnim nadzorovanjem poslovanja družb, kjer ima Sava, d.d., pomemben lastniški delež. V skladu s sprejeto dolgoročno strategijo družbe in pogodbenimi zavezami, vezanimi na finančni reprogram družbe, imamo oblikovan načrt dezinvestiranja nekaterih naložb za zagotovitev ustrezne plačilne sposobnosti.

Tveganje spremembe poštene vrednosti sredstev ostaja v negotovih gospodarskih razmerah visoko.

OBRESTNO TVEGANJE

Obrestno tveganje je tveganje, da se bo vrednost finančnega sredstva in stroškov zadolževanja spremenjala zaradi spreminjanja tržnih obrestnih mer.

Sava, d.d., je v mesecu juliju 2013 z bankami upnicami sklenila reprogram finančnih obveznosti, ki velja do konca meseca novembra 2014. Kasneje je družba enakovredne dogovore sklenila tudi z ostalimi finančnimi upniki, kar pomeni, da ima družba za vse svoje finančne obveznosti dogovorjene enotne pogoje in enotno obrestno mero, ki je s podpisom reprograma postala fiksna. Pred reprogramom finančnih obveznosti je imela družba Sava, d.d., več kot 50 odstotkov svojega kreditnega portfelja vezanega na referenčno obrestno mero EURIBOR, za varovanje pred obrestnim tveganjem pa smo v preteklosti sklenili ustrezne finančne instrumente, ki se iztečejo v mesecu aprilu 2015.

Z iztekom reprograma se bo izpostavljenost spremembi obrestne mere v prihodnje zopet povečala.

Tveganje spremembe tržnih obrestnih mer je v predstavljenih in negotovih gospodarskih razmerah visoko.

KREDITNO TVEGANJE

Kreditno tveganje je tveganje, da stranka v poslovnem odnosu ne bo izpolnila svoje obveznosti in bo družbi s tem povzročila finančno škodo. Neposredno je povezano s poslovnim tveganjem in predstavlja nevarnost, da bodo terjatve do kupcev in drugih poslovnih partnerjev poplačane s časovnim zamikom ali pa sploh ne.

Družba Sava, d.d., večji del svojih storitev prodaja hčerinskim družbam, kjer je tveganje za neplačilo majhno. Posebna pozornost je posvečena spremljanju plačilne sposobnosti kupcev izven poslovne skupine, s katerimi ima družba Sava, d.d., poslovni odnos. Redno spremljamo odprte in zapadle terjatve, starostno strukturo terjatev ter gibanje povprečnih plačilnih rokov. Z vzpostavljenim bonitetnim sistemom za spremljanje kupcev nadziramo slabe plačnike in sprotno izvajamo pobote.

Največji del povišanega kreditnega tveganja v družbi Sava, d.d., povzročajo v preteklosti sklenjene transakcije z družbo NFD Holding, d.d. Družba

Sava, d.d., je družbi NFD Holding, d.d., odobrila dve kratkoročni posojili. Na dan 31.12.2013 znaša vrednost danih posojil družbi NFD Holding, d.d., skupaj z natečenimi obrestmi 19.150 tisoč evrov. V aprilu 2013 je družba NFD Holding, d.d., sklenila pogodbo o reprogramu finančnih obveznosti, s katero so bila urejena tudi kreditna razmerja z družbo Sava, d.d. Posojili sta v celoti zavarovani z menicami in vrednostnimi papirji. Na dan 31.12.2013 znaša ocenjena vrednost zastavljenih vrednostnih papirjev 9.117 tisoč evrov, kar predstavlja 48 odstotkov vrednosti danih kratkoročnih posojil. Zaradi nezadostne vrednosti zavarovanja smo posojili v letu 2013 dodatno oslabili za 725 tisoč evrov (oslabitev konec leta 2012 je znašala 9.309 tisoč evrov).

Na podlagi opisanih poslovnih dogodkov ocenjujemo, da ostaja kreditno tveganje v družbi Sava, d.d., visoko.

PLAČILNO SPOSOBNOSTNO TVEGANJE

Plačilno sposobnostno tveganje je tveganje, da podjetje ne bo zmoglo pravočasno izpolniti svojih finančnih obveznosti.

Zaradi nadaljevanja težkih splošnih gospodarskih razmer ostajajo razmere na denarnih trgih zaostrene tudi v letu 2013. Zaradi procesa sanacije domačega bančnega sistema je pridobivanje dodatnih virov financiranja težko dostopno, kar se odraža tudi v oteženih pogojih zagotavljanja ustrezne plačilne sposobnosti in tekočega poravnavanja obveznosti.

V družbi Sava, d.d., smo v letošnjem letu največji del pozornosti posvetili zagotavljanju likvidnosti družbe, rednemu servisiranju finančnih obveznosti in urejanju odnosov z bankami upnicami. V družbi smo v danih razmerah realizirali pomembne aktivnosti, ki smo jih opredelili v dolgoročni strategiji poslovanja za obdobje do leta 2014 in so nam omogočile nemoteno poslovanje. Ta temelji na prestrukturiranju finančnih obveznosti in opredeljuje aktivnosti za dezinvestiranje finančnih naložb. Dezinvestiranje finančnih naložb, od katerega največji del predstavlja odprodaja dejavnosti Gumarstvo

v januarju 2013, je omogočilo znižanje skupnih finančnih obveznosti družbe Sava, d.d., v višini 71,7 milijona evrov. Reprogramiranje finančnih obveznosti družbe je bilo izvedeno v juliju 2013 za obdobje veljavnosti od konca februarja 2013 do konca novembra 2014. Ta se nanaša na odlog odplačila vseh glavnih pri najetih posojilih do vseh upnikov in znižanje obrestne mere za finančne obveznosti iz naslova najetih posojil in izdanih delnic.

Zaradi ostrejših razmer na denarnih trgih, predvsem pa zaradi izteka reprograma in s tem zapadlosti glavnih prejetih posojil na isti dan ter pogodbenih določil, ki omogočajo, da večji del obračunanih obresti družba poravnava ob izteku moratorija, ostaja tveganje plačilne sposobnosti v družbi Sava, d.d., zelo visoko.

VALUTNO TVEGANJE

Valutno tveganje je opredeljeno kot možnost izgube gospodarskih koristi zaradi sprememb deviznega tečaja. Sava, d.d., v pretežni meri posluje na evrskem območju, vendar pa je s svojimi naložbami še vedno prisotna na trgih Srbije, Makedonije ter Bosne in Hercegovine. S tem je izpostavljena spremembam deviznih tečajev srbskega dinarja in makedonskega denarja.

Izvedenih finančnih instrumentov za varovanje valutnega tveganja v letu 2013 nismo uporabljali, saj v danih ekonomskih okoliščinah zaradi velikih obrestnih razlik med obrestnimi merami na trgu ni ustreznih instrumentov zavarovanja za ustrezno odpravljanje tovrstnega tveganja.

Valutno tveganje je glede na delež poslovanja s tujo valuto nizko.

UPRAVLJANJE S KAPITALOM

Ustrezna kapitalska struktura zagotavlja zaupanje vlagateljev, upnikov in trga ter trajnostni razvoj Poslovne skupine Sava. Sava, d.d., je v letu 2011 prenovila dolgoročno strategijo poslovanja, ki temelji na programu finančnega prestrukturiranja obveznosti in dezinvestiranja finančnih naložb. S načrtovanimi in izvedenimi aktivnostmi se bo izboljšala kapitalska struktura in povečalo zaupanje vlagateljev ter ostalih partnerjev v poslovanje in dolgoročni razvoj družbe.

Sava, d.d., nima programa podeljevanja delniških opcij zaposlenim.

Regulatorni organi nimajo nikakršnih kapitalskih zahtev do matične družbe ali do odvisnih družb Poslovne skupine Sava.

2.4. Pojasnila posameznih postavk računovodskih izkazov za družbo Sava, d.d.

2.4.1 Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve

V letu 2013 je bila obračunana amortizacija neopredmetenih osnovnih sredstev v višini 2 tisoč evrov.

Preglednica gib nja neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev (v 000 EUR)

Nabavna vrednost	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	Premoženjske pravice				Skupaj
		Naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine in druge pravice	Predujmi za neopredmetena dolgoročna sredstva	Dobro ime prevzetega podjetja	Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	
Stanje 01.01.2013	0	19	0	0	0	19
Povečanja, nakupi	0	8	0	0	0	8
Zmanjšanja	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.12.2013	0	27	0	0	0	27
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 01.01.2013	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	0	0	0	0
Amortizacija	0	-2	0	0	0	-2
Stanje 31.12.2013	0	-2	0	0	0	-2
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 01.01.2013	0	19	0	0	0	19
Stanje 31.12.2013	0	25	0	0	0	25

2.4.2 Opredmetena osnovna sredstva

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki konec leta 2013 znaša 244 tisoč evrov, v primerjavi s koncem leta 2012 ni pomembno drugačna. Minimalna investicijska vlaganja so bila izvedena iz lastnih finančnih virov, zato stroški izposojanja ne povečujejo vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev.

Med osnovnimi sredstvi izkazujemo tudi sredstvo v finančnem najemu, katerega knjigovodska vrednost na dan 31.12.2013 znaša 18 tisoč evrov.

V letu 2013 je bila obračunana amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev v višini 45 tisoč evrov.

Preglednica gibanja opredmetenih osnovnih sredstev (v 000 EUR)

Nabavna vrednost	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Opredmete- na osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	Predujmi za pridobitev opredmete- nih osnovnih sredstev	Skupaj
Stanje 01.01.2013	0	0	141	88	0	0	229
Nabava, povečanja	0	0	112	18	0	0	130
Prenosi	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	-17	0	0	0	-17
Stanje 31.12.2013	0	0	236	106	0	0	342
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 01.01.2013	0	0	-59	-1	0	0	-60
Prenosi	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	0	0	7	0	0	0	7
Amortizacija	0	0	-25	-20	0	0	-45
Stanje 31.12.2013	0	0	-77	-21	0	0	-98
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 01.01.2013	0	0	82	87	0	0	169
Stanje 31.12.2013	0	0	159	85	0	0	244

*Korekcija začetnega stanja nabavne vrednosti in začetnega stanja popravka vrednosti za 32 tisoč evrov, kar pa ne vpliva na izkazane neto vrednosti v računovodskih izkazih družbe.

2.4.3 Naložbene nepremičnine

Vrednost naložbenih nepremičnin v višini 2.362 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnim letom pomembno nižja. Hotelske nepremičnine v knjigovodski vrednosti 10.265 tisoč evrov so bile odprodane družbi dejavnosti Turizem, zemljišča na lokaciji Labore v Kranju v knjigovodski vrednosti 2.174 tisoč evrov pa so bile odprodana družbi izven skupine Sava. Pri tem je bil realiziran dobiček v višini 5.210 tisoč evrov.

Na nepremičnini BTC v Ljubljani, katere knjigovodska vrednost znaša 1.466 tisoč evrov, je vpisana hipoteka za dolgoročno sindicirano posojilo. Stanje neodplačanega dela posojila na dan 31. 12. 2013 znaša 96.939 tisoč evrov.

Ocenjujemo, da poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodskih vrednosti.

Pri naložbenih nepremičninah, danih v najem, je bilo ustvarjenih 440 tisoč evrov prihodkov in 199 tisoč evrov stroškov. Na naložbenih nepremičninah, ki niso bile dane v najem, pa je bilo izkazanih 105 tisoč evrov stroškov.

V letu 2013 je bila obračunana amortizacija naložbenih nepremičnin v višini 77 tisoč evrov.

Preglednica gibanja naložbenih nepremičnin (v 000 EUR)

Nabavna vrednost	Zemljišča – naložbene nepremičnine	Zgradbe – naložbene nepremičnine	Skupaj
Stanje 01.01.2013	6.791	13.361	20.152
Zmanjšanje zaradi prodaje	-5.607	-8.833	-14.440
Stanje 31.12.2013	1.184	4.528	5.712
POPRAVEK VREDNOSTI			
Stanje 01.01.2013	0	-5.275	-5.275
Zmanjšanje zaradi prodaje	0	2.002	2.002
Amortizacija	0	-77	-77
Stanje 31.12.2013	0	-3.350	-3.350
NEODPISANA VREDNOST			
Stanje 01.01.2013	6.791	8.086	14.877
Stanje 31.12.2013	1.184	1.178	2.362

2.4.4 Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe v višini 213.869 tisoč evrov predstavljajo 86 odstotkov bilančne vsote. Njihova vrednost je v primerjavi s predhodnim letom znižana za 22.498 tisoč evrov, delno zaradi izvedenih oslabitev, delno pa zaradi odprodaje deležev v družbah.

a) Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava

Delnice in deleži v družbah Poslovne skupine Sava v višini 93.234 tisoč evrov so v primerjavi s koncem predhodnega leta nižji za 4.166 tisoč evrov. Spremembe v letu 2013 so bile naslednje:

- izvedene so bile oslabitve finančnih naložb v družbe področja Nepremičnine v višini 4.008 tisoč evrov;
- odprodan je bil celotni delež v družbi Sava TMC, d.o.o., v višini 157 tisoč evrov (kupec družba Sava Turizem d.d.).

Za prejeta posojila Save, d.d., je zastavljen celoten lastniški delež v družbi Sava Turizem d.d., katerega knjigovodska vrednost znaša 88.960 tisoč evrov. Za prejeta posojila družbe Sava TMC, d.o.o., je zastavljen celoten lastniški delež v družbi Sava Nepremičnine, d.o.o., katerega knjigovodska vrednost znaša 3.907 tisoč evrov.

Razkritja v povezavi s sestavo Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izi-

dom odvisnih družb so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

b) Delnice in deleži v pridruženih družbah

Vrednost delnic in deležev v pridruženih družbah v višini 85.915 tisoč evrov je v primerjavi s koncem predhodnega leta nižja za 13.386 tisoč evrov. Znižanje je posledica:

- vnovčenja zastavljenih delnic Gorenjske banke, d.d., v višini 3.557 tisoč evrov;
- dokončne oslabitve in izbrisa lastništva v Abanki Vipava, d.d., v višini 9.609 tisoč evrov;
- oslabitve finančne naložbe v NFD Holding, d.d., v višini 220 tisoč evrov.
- Vrednost 44,07 – odstotnega deleža v družbi Gorenjska banka, d.d., Kranj, znaša 85.886 tisoč evrov. Zaradi vnovčenja 6.050 zastavljenih delnic Gorenjske banke, d.d., se je lastniški delež v letu 2013 znižal iz 45,90 odstotka na 44,07 odstotka, vrednost naložbe pa se je znižala za 3.557 tisoč evrov. Knjigovodska vrednost finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d., na dan 31. 12. 2012 znaša 588 evrov na delnico. Sava, d.d., je za prejeta posojila, izdane obveznice in za prejeta posojila odvisne družbe zastavila 139.480 delnic Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 82.017 tisoč evrov.

Uvodna pojasnila v povezavi z vrednotenjem finančne naložbe v Gorenjsko banko, d.d.

Dolgoročna strategija Poslovne skupine Sava za obdobje 2012 – 2014 je, poleg dezinvestiranja finančnih naložb, reprogramiranja finančnih obveznosti in znižanja ravni zadolženosti, v svojem jedru predvidevala aktivnosti za kapitalsko povezovanje domačih bank, v katerih je imela družba Sava, d.d., finančne naložbe. Obe bančni finančni naložbi sta takrat predstavljali pomemben del premoženja matične družbe in v luči uresničevanja poslovne strategije smo, po zaključeni odprodaji dejavnosti Nepremičnine in Gumarstvo, velik del naših naporov namenili ravno projektu kapitalskega povezovanja Gorenjske banke, d.d., in Abanke Vipava, d.d. Takratne analize in ocene povezovanja obeh bank so pokazale pozitivne učinke pri poslovanju združene banke, posledično pa bi takšna združitev pozitivno vplivala na vrednost lastniškega kapitala. S tem bi se, kljub neugodnim ekonomskimi pogojem, vzpostavilo takšno stanje v obeh naložbah, ki bi omogočalo večjo verjetnost delne ali celotne odprodaje lastniškega deleža združene banke oziroma omogočalo vstop strateškega investitorja.

V zaključku leta 2013 se je z namenom ugotavljanja trdnosti slovenskega bančnega sistema v osmih slovenskih bankah pričel postopek skrbnega pregleda s preverjanjem kakovosti sredstev in stresnih testov. V ta pregled sta bili vključeni tako Abanka Vipava, d.d., kot tudi Gorenjska banka, d.d. V luči rezultatov stresnih testov in izvajanja ukrepov za stabilizacijo domačega bančnega sistema so tri največje banke (NLB, Nova KBM in Abanka Vipava) prejele državno pomoč v obliki dokapitalizacije, pri čemer so vsi delničarji v omenjenih bankah izgubili lastniške deleže, tudi Sava, d.d., v Abanki Vipava, d.d. Preostalih bankam, ki so sicer izpolnjevale kapitalске zahteve Banke Slovenije, vendar so stres testi pokazali potencialni primanjkljaj razpoložljivega kapitala do leta 2015, pa je Banka Slovenije naložila, da z naborom aktivnosti ta primanjkljaj zagotovi do konca junija 2014.

Gorenjska banka, d.d., kljub rezultatom skrbnega pregleda in stresnih testov, ohranja ustrezno kapitalsko strukturo ter izpolnjuje kapitalске zahteve regulatorja domačega bančnega sistema – Banke Slovenije. Z naborom aktivnosti za povečanje prihodkov, večjo izterjavo kreditov, unovčenjem zavarovanj pri slabih kreditih, s prodajo terjatev, prenosi naložb na družbe v skupini, dokapitalizacijo, iskanjem novih vlagateljev ter izvedbo morebitnih drugih ukrepov si bo banka v prihodnje prizadevala izpolnjevati zahteve glede kapitalске strukture, kot jih je v sklopu skrbnega pregleda z rokom do konca leta 2014 odredila Banka Slovenije.

Na izvajanje aktivnosti, povezanih z izboljševanjem poslovanja in zagotavljanjem ustrezne kapitalске strukture, v danem trenutku močno vplivajo negotove in nepredvidljive ekonomske razmere. Prav tako na sedanje in prihodnje poslovanje banke vpliva tudi sanacija in potrebna konsolidacija slovenskega bančnega sistema. Obstaja torej visoka negotovost, ki bi lahko pomembno vplivala na prihodnje poslovanje banke in bi lahko pomembno vplivala na vrednost lastniškega kapitala.

V tem trenutku je nemogoče z dovolj veliko zanesljivostjo ovrednotiti vrednost lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., v kateri ima Sava, d.d., 44,07 odstotni lastniški delež, saj se poleg navedenega soočamo še z negotovostjo, ki jo prinaša še nedorečena stopnja implementacije stresnega testa, tako po višini kot po dinamiki.

Kljub vsem predhodno opisanim negotovostim smo knjigovodsko stanje finančne naložbe v delnice Gorenjske banke, d.d., skušali oceniti s pomočjo izdelanega Poročila o oceni vrednosti 44,07 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., na dan 31.12.2013, ki ga je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

V računovodskih izkazih Poslovne skupine Sava smo knjigovodsko vrednost finančne naložbe v lastniški delež Gorenjske banke, d.d., na dan 31.12.2013 izkazali po takšni knjigovodski vrednosti, kot je iz-

kazana v posamičnih računovodskih izkazih družbe Sava, d.d., in znaša 588 evrov na delnico, ki pa morda ne zajema vseh, potencialno pomembnih učinkov predhodno navedenih negotovosti. V Poslovni skupini Sava je bila tako izvedena neto oslabitev naložbe v višini 22,0 milijona evrov.

V družbi Sava, d.d., verjamemo, da bo Gorenjska banka, d.d., v prihodnjih letih, tako na posamični osnovi kot tudi v luči konsolidacije slovenskega bančnega prostora, zagotavljala primerno rast poslovanja in s tem tudi možnost krepitev kapitalske strukture, kar bo posledično vplivalo na prihodnjo vrednost njene delnice.

Informacija o ocenjevanju vrednosti 44,07 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., za namen računovodskega poročanja na dan 31. 12. 2013

Za namen računovodskega poročanja je bilo izdelano Poročilo o oceni vrednosti 44,07 odstotka lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2013. Oceno vrednosti je opravil pooblaščen ocenjevalec vrednosti podjetij z veljavno licenco Slovenskega inštituta za revizijo.

Pri izračunu vrednosti lastniškega kapitala Gorenjske banke, d.d., je bila ocenjevana vrednost pri uporabi in sicer na podlagi metode sedanje vrednosti pričakovanega prostega denarnega toka ter ocenjevana poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje in sicer z uporabo načina tržnih primerjav. Upoštevane so bile naslednje predpostavke: nespremenjeno poslovanje in delujoče podjetje; projekcije poslovanja so bile pripravljene na podlagi preteklih rezultatov poslovanja, planov poslovanja za leto 2014, javno objavljenih strateških izhodišč in usmeritev družbe, pojasnil uprave družbe, analize makroekonomskega okolja in panoge; od leta 2013 dalje se vsako leto zadrži taka vrednost dobička v družbi, ki zagotavlja ohranjanje Tier 1 na ravni 11,5 odstotka, kapital je bil na datum ocenjevanja prilagojen za presežno višino kapitala, diskont za manjšinskega lastnika 5 - odstoten, diskont za pomanjkanje tržljivosti 5 - odstoten, zahtevana

donosnost kapitala 14,29 odstotka, 2-odstotna rast normaliziranega denarnega toka.

Končni sklep o oceni nadomestljive vrednosti je bil podan na podlagi vrednosti pri uporabi v razponu med 549 evrov na delnico in 602 evra na delnico, s srednjo vrednostjo v višini 585 evrov na delnico.

Sava, d.d., ima na dan 31.12.2013 v lasti 146.060 delnic Gorenjske banke, d.d., ki so vrednotene po 588 evrov na delnico. Navedena vrednost je v razponu ocenjene vrednosti.

- V letu 2013 razpisane dokapitalizacije Abanke Vipa, d.d., niso bile uspešne. Na podlagi odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih z dne 17. 12. 2013 so z dnem 18. 12. 2013 v celoti prenehale vse kvalificirane obveznosti banke, vključno z osnovnim kapitalom Abanke Vipa, d.d. V sodnem registru so bili istega dne izvršeni ustrezni vpisi, obstoječe delnice pa so bile posledično izbrisane iz centralnega registra vrednostnih papirjev. Sava, d.d., tako na dan 31. 12. 2013 ni več imetnica delnic v banki, v izkaz poslovnega izida pa je bila vključena dokončna oslabitev naložbe v višini 9.609 tisoč evrov. Skupna vrednost izgube Save, d.d., na finančni naložbi Abanka Vipa je znašala 130.529 tisoč evrov.
- Vrednost 24,65 – odstotnega deleža v družbi NFD Holding, d.d., Ljubljana, ugotovljena z uporabo borzne cene na dan 31. 12. 2013, znaša 29 tisoč evrov. V primerjavi s koncem predhodnega leta je lastniški delež ostal nespremenjen, vrednost naložbe pa se je v letu 2013 znižala za 220 tisoč evrov zaradi nadaljnjega padca borzne cene. Oslabitev naložbe je bila vključena v izkaz poslovnega izida.
- Lastništvo deleža v družbi Maksima Invest, d.d. – v stečajju, Ljubljana, je bilo izbrisano, vrednost naložbe pa je bila že v predhodnem letu v celoti oslabljena. Skupna vrednost izgube Save, d.d., na finančni naložbi Maksima Invest je znašala 7.626 tisoč evrov.

Razkritja v povezavi s sestavo pridruženih družb Poslovne skupine Sava, deležem v kapitalu, višino kapitala in poslovnim izidom so navedena v računovodskem delu letnega poročila Poslovne skupine Sava.

c) Druge delnice in deleži

Vrednost drugih delnic in deležev v višini 31.343 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnim letom nižja za 5.164 tisoč evrov. Med drugimi delnicami in deleži izkazujemo borzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 3.521 tisoč evrov, neborzne vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, v višini 3.823 tisoč evrov ter naložbo v vzajemni sklad v višini 23.999 tisoč evrov.

Vrednostni papirji, razpoložljivi za prodajo, so na dan 31. 12. 2013 vrednoteni po pošteni vrednosti. Neto negativni učinek prevrednotenja je znašal 4.681 tisoč evrov, od tega je bilo 3.964 tisoč evrov oslabitev izvedenih preko izkaza poslovnega izida, neto znižanje vrednosti finančnih naložb v višini 717 tisoč evrov pa je izkazanih preko prevrednotovalnega popravka kapitala.

Vrednost naložbe v **NFD 1, vzajemni sklad**, znaša 23.999 tisoč evrov, poštena vrednost je bila ugotovljena z uporabo borzne cene na zadnji dan obračunskega obdobja.

Naložba v NFD 1, vzajemni sklad, je kljub lastništvu 23,35 – odstotnega deleža obravnavana kot razpoložljiva za prodajo in ne kot pridruženo podjetje. Družba NFD 1, vzajemni sklad, je vodena s strani družbe za upravljanje, v kateri Sava, d.d., nima lastniškega deleža. Nadzorni svet družbe zgolj nadzira poslovanje sklada. Poleg tega se je NFD 1 v letu 2011 preoblikoval iz zaprtega investicijskega sklada v odprti vzajemni sklad, s čimer je Sava, d.d., postala lastnica določenega deleža kuponov vzajemnega sklada in nima nikakršnega vpliva na njegovo upravljanje.

Celoten 23,35 – odstotni delež v družbi NFD 1, vzajemni sklad, je zastavljen za prejeta posojila

Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 23.999 tisoč evrov.

Višina **ostalih delnic in deležev** znaša 7.344 tisoč evrov. Med njimi je 1.468.221 delnic Hotelov Bernardin, 13.500 delnic Kompas Bled, 4.987 delnic Pokojninske družbe A, 9.874 delnic Jubmes banke in 4.766 delnic Heliosa zastavljenih za prejeta posojila Save, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 6.099 tisoč evrov.

Nakupna opcijska pogodba

Sava, d.d., je imela s Factor banko, d.d., sklenjeno pogodbo o terminski prodaji 26.748 delnic NLB, d.d., z rokom zapadlosti 15.1.2013. Pogodba je bila zavarovana s 6.050 delnicami Gorenjske banke, d.d. Sava, d.d., ob zapadlosti pogodbe ni uresničila pravice do nakupa delnic NLB, d.d., prodajalec pa je uresničil pravice iz zavarovanja pogodbe.

Zavarovanje v obliki delnic Gorenjske banke, d.d., ni zadoščalo za zapiranje vseh obveznosti iz naslova nakupne opcijske pogodbe. Na dan 31. 12. 2013 obveznosti znašajo 1.561 tisoč evrov, v plačilo zapadejo konec novembra 2014, zavarovane pa so z vpisom zemljiškega dolga na nepremičnini Petrovo, ki je v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o.

Preglednica vrst vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
Delnice družb, ki kotirajo	3.521	4.683
Delnice in deleži družb, ki ne kotirajo	3.823	5.950
Vzajemni skladi	23.999	25.874
Skupaj	31.343	36.507

d) Dolgoročna posojila družbam v skupini

Dolgoročna posojila družbam Poslovne skupine Sava v višini 3.377 tisoč evrov so delno zavarovana z menicami, delno pa z zastavo nepremičnin in opreme. Obrestne mere za dolgoročna posojila družbam v skupini znašajo 3 odstotke in 3 - mesečni Euribor + 1 odstotek.

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih naložb (v 000 EUR)

	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil					Dolgoročna posojila				
	Delnice in deleži družb v skupini	Delnice in deleži v pridruženih družbah	Druge delnice in deleži	Druge dolgoročne finančne naložbe	Skupaj DFN, razen posojil	Dolgoročna posojila družbam v skupini	Dolgoročna posojila drugim	Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital	Skupaj dolgoročna posojila	Skupaj DFN
KOSMATA VREDNOST										
Stanje 01.01.2013	110.106	251.300	116.416	0	477.821	4.537	0	0	4.537	482.358
Nabava, povečanje	0	0	142	0	142	4.068	0	0	4.068	4.210
Dokapitalizacija z denarjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dokapitalizacija s stvarnim vložkom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	-3.909	-3.558	-1.510	0	-8.977	-999	0	0	-999	-9.975
Prenosi	-15	0	15	0	0	-4.229	0	0	-4.229	-4.229
Odpis	-797	-138.155	-2.366	0	-141.318	0	0	0	0	-141.318
Prevrednotovanje	0	0	-717	0	-717	0	0	0	0	-717
Stanje 31.12.2013	105.385	109.587	111.980	0	326.952	3.377	0	0	3.377	330.329
POPRAVEK VREDNOSTI										
Stanje 01.01.2013	-12.705	-151.998	-79.909	0	-244.613	-1.378	0	0	-1.378	-245.991
Nabava, povečanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dokapitalizacija s stvarnim vložkom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povečanje zaradi akvizicij	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanje	3.752	0	885	0	4.637	0	0	0	0	4.637
Prenosi	15	0	-15	0	0	1.378	0	0	1.378	1.378
Odpis	797	138.155	2.366	0	141.318	0	0	0	0	141.318
Prevrednotovanje	-4.009	-9.829	-3.964	0	-17.802	0	0	0	0	-17.802
Stanje 31.12.2013	-12.150	-23.672	-80.637	0	-116.460	0	0	0	0	-116.460
ČISTA VREDNOST										
Stanje 01.01.2013	97.400	99.301	36.507	0	233.208	3.159	0	0	3.159	236.367
Stanje 31.12.2013	93.234	85.915	31.343	0	210.492	3.377	0	0	3.377	213.869

2.4.5 Dolgoročne poslovne terjatve

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih naložb (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	10	63
Novo oblikovane terjatve	0	0
Odplačila terjatev	-10	-37
Oslabitev terjatev	0	-16
Stanje 31.12.	0	10

2.4.6 Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek se nanašajo na prevrednotenje finančnih naložb v vrednostne papirje, razpoložljive za prodajo, na pošteno vrednost in so na dan 31.12.2013 oblikovane v višini 10.874 tisoč evrov. Te so za polovico nižje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, znižanje pa je v pretežni meri povezano z izgubo lastništva v Abanki Vipa, d.d. Pri obračunu odloženih terjatev za davek je bila upoštevana 17-odstotna davčna stopnja.

Preglednica gibanja odloženih terjatev za davek (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	20.669	25.065
Zmanjšanje terjatev zaradi prodaje vrednostnih papirjev - v drugem vseobsegajočem donosu	0	-19
Zmanjšanje terjatev zaradi prodaje vrednostnih papirjev - preko izkaza poslovnega izida	-9.753	-516
Povečanje terjatev zaradi slabitve vrednostnih papirjev - preko izkaza poslovnega izida	0	2.819
Zmanjšanje terjatev za rezervacije za odpravnine - preko izkaza poslovnega izida	-9	-25
Druge spremembe - v drugem vseobsegajočem donosu	0	-1
Druge spremembe - preko izkaza poslovnega izida	-33	-6.654
Stanje 31.12.	10.874	20.669

Kljub nekaterim dodatnim prevrednotenjem za prodajo razpoložljivih finančnih naložb, družba Sava, d.d., v letu 2013 ni oblikovala novih in tudi ni odpravila preostalih odloženih terjatev za davek. To je posledica izredno zahtevnih in negotovih domačih ekonomskih razmer, ki močno vplivajo na dosežene pogoje odprodaj finančnih naložb, katerih zaradi takšnih razmer ne moremo dovolj natančno vrednostno in časovno opredeliti.

Odložene terjatve za davek iz naslova davčne izgube niso obračunane, ker ocenjujemo, da v dognem času ne bo prihodkov, ki bi poleg odloženih terjatev iz naslova oslabitev finančnih naložb pokrile tudi odložene davke iz naslova davčnih izgub. Višina neobračunanih odloženih terjatev za davek iz naslova davčne izgube z uporabo 17 – odstotne davčne stopnje na dan 31. 12. 2013 znaša 39.840 tisoč evrov.

2.4.7 Sredstva za prodajo

Vrednost sredstev za prodajo je konec leta 2012 znašala 58.402 tisoč evrov. Nanašala se je na finančno naložbo v družbo Savatech, d.o.o., v višini 56.608 tisoč evrov in na finančno naložbo v družbo Savapro, d.o.o., v višini 1.794 tisoč evrov. Odprodaja družb dejavnosti Gumarstvo z zunanjetrgovinsko mrežo je bila zaključena 08. 01. 2013.

2.4.8 Kratkoročne finančne naložbe

Vrednost kratkoročnih finančnih naložb v višini 16.010 tisoč evrov je v primerjavi s predhodnih letom za 2.874 tisoč evrov višja.

KRATKOROČNA POSOJILA

Kratkoročna posojila v višini 16.010 tisoč evrov so naslednja:

- kratkoročna posojila družbam v skupini v višini 1.356 tisoč evrov so nezavarovana;
- bankam so dani kratkoročni depoziti v višini 6.882 tisoč evrov;
- dana posojila drugim – NFD Holding, d.d., - v skupni bruto višini 17.806 tisoč evrov, stanje oblikovanega popravka vrednosti na dan 31. 12. 2013 znaša 10.034 tisoč evrov, neto izkazana vrednost terjatve pa 7.772 tisoč evrov.

V primerjavi s koncem predhodnega leta je bilo stanje danih posojil NFD Holdingu, d.d., znižano za 4.698 tisoč evrov, od tega je bilo za 3.973 tisoč evrov vračila posojil ter za 725 tisoč evrov dodatne oslabitve posojil, izračunane na osnovi ocene ustreznosti prejetih zavarovanj za ti dve posojili.

Dana posojila so zavarovana z menicami in vrednostnimi papirji, med katerimi je 9.154.192 delnic Hotelov Bernardin, 346.243 delnic NFD 1, 647.318 delnic Istrabenza, 166.484 delnic Melamina, 56.839 delnic Finetola, 5.806 delnic Krke, 893 delnic Petrola in 32.936 delnic Sava. Pri vseh navedenih delnicah je Sava, d.d., delno vpisana kot zastavni upnik prvega reda, delno pa kot zastavni upnik drugega reda. Ocenjena vrednost vrednostnih papirjev, prejetih v zastavo, znaša 9.116 tisoč evrov.

Posojila se obrestuje po 2,70-odstotni obrestni meri.

2.4.9 Kratkoročne poslovne terjatve

Preglednica kratkoročnih poslovnih terjatev po dospelosti (v 000 EUR)

	SKUPAJ 31. 12. 2013	Dospelo	Nedospelo
Kratkoročne poslovne terjatve	4.649	59	4.590
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	3.207	7	3.200
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	60	22	38
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	1.382	30	1.352

Kratkoročne poslovne terjatve v višini 4.649 tisoč evrov so na enakem nivoju kot konec predhodnega leta. V pretežni meri se nanašajo na obresti iz danih posojil.

Popravek vrednosti terjatev do kupcev storitev

Stanje popravka vrednosti terjatev do kupcev na dan 31. 12. 2013 znaša 160 tisoč evrov in je v primerjavi s predhodnim letom večje za 22 tisoč evrov. Na novo so bili oblikovani popravki vrednosti terjatev do kupcev v višini 68 tisoč evrov. V povezavi z zaključkom sodnih postopkov in z odprodajo povezane družbe Ensa BH, d.o.o. Srbac pa so bili popravki vrednosti zmanjšani za 47 tisoč evrov.

Preglednica gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev storitev (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	138	428
Povečanje popravka vrednosti	68	19
Zmanjšanje popravka vrednosti	-47	-309
Stanje 31.12.	160	138

Starostna struktura terjatev je prikazana v poglavju 2.5.3. Finančni instrumenti – finančna tveganja.

2.4.10 Denarna sredstva

Denarna sredstva v višini 227 tisoč evrov so sredstva na poslovnem računu.

2.4.11 Kapital

Vrednost kapitala Save, d.d., ki dosega 15.117 tisoč evrov (konec leta 2012: 37.729 tisoč evrov), je za 22.612 tisoč evrov oziroma za 60 odstotkov nižja kot konec predhodnega leta. Dosežena izguba leta 2013 predstavlja 45 odstotkov osnovnega

kapitala. V strukturi virov financiranja kapital predstavlja 6 odstotkov.

Spremembe v kapitalu

V letu 2013 so se na kapitalu odvijale naslednje spremembe:

- dosežena je bila izguba obračunskega obdobja v višini 11.381 tisoč evrov;
- presežek iz prevrednotenja se je znižal za 11.232 tisoč evrov.

Na 19 skupščini delničarjev Save, d.d., je bil sprejet sklep o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala v višini 58.310 tisoč evrov, s katerim je bila pokrita bilančna izguba na dan 31.12.2012.

Rezerve za lastne delnice v okviru drugih rezerv iz dobička

Rezerve za lastne delnice na dan 31. 12. 2013 znašajo 4.977 tisoč evrov, število lastnih delnic je 30.541, kar je 1,52 odstotka od skupno izdanih delnic. V letu 2013 ni bilo sprememb v primerjavi s koncem leta 2012.

Sava, d.d., je v zastavo prejela še 32.936 delnic Sava, kar je 1,64 odstotka od skupno izdanih delnic.

Presežek iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb

Presežek iz prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb na dan 31. 12. 2013 znaša 1.056 tisoč evrov (konec leta 2012: 12.288 tisoč evrov).

Sestava presežka iz prevrednotenja:

- pozitivni presežek iz prevrednotenja vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, v višini 1.056 tisoč evrov (leto 2012: 1.805 tisoč evrov);
- negativnega presežka iz prevrednotenja vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo, ni.

2.4.12 Izplačane dividende, tehtano povprečno število delnic in čista izguba na delnico

Izplačane dividende

	2013	2012
Dividenda na navadno delnico v letu (v EUR)	0,00	0,00
Skupni znesek dividend v breme zadržanega dobička (v 000 EUR)	0	0

Osnovni kapital je razdeljen na 2.006.987 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki imajo vse glasovalne pravice in so prosto prenosljive. Vse delnice so v celoti vplačane. Družba nima obveznic, ki bi jih lahko konvertirali v delnice.

Tehtano povprečno število delnic

	2013	2012
Število vseh delnic 1.1.	2.006.987	2.006.987
Lastne delnice	-30.541	-30.541
Tehtano povprečno število delnic 31.12.	1.995.423	1.995.423

Čista izguba, ki pripada delnicam

	2013	2012
Čista izguba poslovnega leta (v 000 EUR)	-11.381	-49.036
Tehtano povprečno število uveljavljajočih se delnic	1.995.423	1.995.423
Osnovna čista izguba na delnico (v EUR)	-5,70	-24,57

Popravljen čista izguba na delnico je enaka čisti izgubi na delnico, ker je kapital sestavljen le iz navadnih delnic.

Preglednica gibanja rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev (v 000 EUR)

	Rezervacije za odpravnine in podobne obveznosti	Druge rezerve	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	Skupaj
Stanje 01.01.2013	122	0	0	122
Novo oblikovane rezervacije	0	0	0	0
Odprava rezervacij	-4	0	0	-4
Poraba rezervacij	-1	0	0	-1
Stanje 31.12.2013	117	0	0	117

2.4.13 Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve v višini 117 tisoč evrov v celotnem znesku predstavljajo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade.

Aktuarski izračun je bil narejen na dan 31.12.2012 ob naslednjih predpostavkah: odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade ter njihova rast so upoštevani v skladu z določili v kolektivnih in individualnih pogodbah, za leto 2013 ni predvidene rasti plač, upoštevana je fluktuacija zaposlenih, izbrana diskontna obrestna mera znaša 4,70 odstotka letno in predstavlja donos 10 – letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v euro območju, povečan za pribitek za lokalno tveganje. Na dan 31. 12. 2013 je bil narejen preračun glede na zmanjšano število zaposlenih.

2.4.14 Reprogram finančnih obveznosti

Dne 23. 07. 2013 je bil s podpisom Okvirne pogodbe o finančnem prestrukturiranju med Savo, d.d., Novo Ljubljansko banko, d.d. kot organizatorjem, agentom in agentom za zavarovanja konzorcija bank ter ostalimi bankami upnicami, uspešno zaključen proces reguliranja obstoječih finančnih obveznosti Save, d.d.

Pomembnejši podatki:

- znesek: 187,7 milijona evrov
- obrestna mera: 3 %

- datum uveljavitve reprograma: 28. 02. 2013
- končni datum: 30.11.2014
- obresti v višini 1% p.a. zapadajo v plačilo četrtletno, razlika v višini 2 % p.a. zapade v plačilo na končni datum.

2.4.15 Dolgoročne obveznosti

Vrednost dolgoročnih obveznosti na dan 31. 12. 2013 znaša 231 tisoč evrov (2012: 38.362 tisoč evrov) in se v pretežni meri nanašajo na odložene obveznosti za davek.

Pojasnilo o vrednostih sredstev Save, d.d., ki so dana v zavarovanje za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila, je podana v točki 2.5.2.

DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

Dolgoročne finančne obveznosti so bile v letu 2013 skoraj v celoti prerazporejene na kratkoročni del, od tistih konec predhodnega leta so nižje za 37.063 tisoč evrov.

Preglednica gibanja dolgoročnih finančnih obveznosti (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	37.078	42.296
Najem novih posojil v letu	0	23
Izdaja obveznic	0	0
Prenos iz kratkoročnega dela med letom	0	6.000
Tečajne razlike	0	0
Odplačila posojil v letu	-8	-25
Prenos na kratkoročni del konec obdobja	-37.055	-11.216
Stanje 31.12.	15	37.078

Preglednica zapadlosti dolgoročnih posojil, prejetih izven skupine (v 000 EUR)

	31.12.2013	31.12.2012
med 1 in 2 letoma	8	8.272
med 2 in 5 leti	7	2.291
Skupaj	15	10.563

ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK

Odložene obveznosti za davek v višini 216 tisoč evrov so oblikovane v povezavi z vrednotenjem finančnih naložb po pošteni vrednosti. Obračunane so po 17 – odstotni stopnji.

Preglednica gibanja odloženih obveznosti za davek (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	1.283	1.694
Povečanje obveznosti od prevrednotenja VP na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	11	216
Zmanjšanje obveznosti od prevrednotenja VP na pošteno vrednost - v drugem vseobsegajočem donosu	-65	-63
Zmanjšanje obveznosti zaradi prodaje VP - v drugem vseobsegajočem donosu	-1.038	-282
Druge spremembe - v drugem vseobsegajočem donosu	25	-281
Stanje 31.12.	216	1.283

2.4.16 Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti v višini 232.145 tisoč evrov so v primerjavi s predhodnim letom nižje za 38.508 tisoč evrov, v sestavi virov financiranja pa predstavljajo 93 odstotkov.

Pojasnilo o vrednostih sredstev Save, d.d., ki so dana v zavarovanje za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila, je podana v točki 2.5.2.

KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini v višini 3.835 tisoč evrov izhajajo iz upravljanja finančnih virov v Poslovni skupini Sava. Obveznosti so nezapadle ter zavarovane z zastavo na vrednostnih papirjih. Obrestna mera za prejeta kratkoročna posojila od družb v skupini znaša 3,00 odstotke.

Kratkoročne finančne obveznosti do bank v višini 187.702 tisoč evrov so v primerjavi s koncem predhodnega leta za 59.428 tisoč evrov nižje od konca

predhodnega leta. Neto znižanje je sestavljeno iz povišanja zaradi prenosa iz dolgoročnih posojil v višini 10.540 tisoč evrov ter odplačil bančnih posojil v višini 69.968 tisoč evrov. Kratkoročna posojila so najeta pri bankah v Sloveniji in tujini, obrestna mera znaša 3,0 odstotka. Kratkoročne finančne obveznosti do bank so nezapadle in zavarovane.

Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic

Obveznosti na podlagi izdanih obveznic so izkazane v višini 26.515 tisoč evrov. Skupna nominalna vrednost izdaje obveznic znaša 26.500 tisoč evrov, v postopku izdaje v letu 2009 pa je bilo zaradi oddanih zavezujočih ponudb vplačano dodatno še 15 tisoč evrov. Obveznosti na podlagi obveznic v plačilo zapadejo v letu 2014, zato so bile konec obračunskega obdobja prenesene iz dolgoročnih na kratkoročne obveznosti.

Dodatna pojasnila v povezavi z izdajo obveznic:

- vrsta obveznice: navadna obveznica, nominirana v evrih, ki se glasi na ime, izdana v nematerializirani obliki z vpisom v centralni register vrednostnih papirjev, ki se vodi pri KDD, d.d., Ljubljana;
- kotacija obveznic: na trgu obveznic Ljubljanske borze vrednostnih papirjev pod oznako SA03;
- apoenska struktura: celotna izdaja obsega 26.500 apoenov po 1.000,00 evrov;
- obrestna mera: v povezavi z reprogramom finančnih obveznosti, ki je sklenjen z vsemi upniki, znaša 3,00 % p.a. in je nespremenljiva. Obresti v višini 1,00 odstotka letno (plačljive obresti) se poravnava četrtletno za nazaj, obresti v višini 2,00 odstotka letno (odložene obresti) zapadejo v plačilo skupaj z glavnico na dan 30.11.2014.
- izplačilo glavnice in datum dospelja: nominalna vrednost glavnice dospe v plačilo v celoti v enkratnem znesku ob dospelju obveznice dne 30.11. 2014;
- zavarovanje: obveznice so zavarovane z 34.287 delnicami Gorenjske banke, d.d. Knjigovodska vrednost zastavljenih delnic znaša 20.161 tisoč evrov.

Druge kratkoročne finančne obveznosti v višini 8.744 tisoč evrov so sestavljene iz:

- prejetega posojila v višini 6.000 tisoč evrov od A Pokojninske družbe, d.d., obrestna mera za posojilo znaša 3,00 odstotka. Prejeto posojilo je zavarovano z vpisom hipoteke na nepremičninah Grand Hotel Toplice z restavracijo Panorama ter na hotelskem objektu Savica;
- obveznosti iz naslova varovanja obrestne mere pred tveganji v višini 2.034 tisoč evrov;
- obveznosti za neizplačane dividende v višini 709 tisoč evrov.

Preglednica delitve posojil, prejetih izven skupine, na fiksno in variabilno obrestno mero (v 000 EUR)

	Fiksna obrestna mera	Variabilna obrestna mera	Skupaj
Dolgoročna posojila	15	0	15
Kratkoročna posojila	193.702	0	193.702
Skupaj	193.717	0	193.717

KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI

Med skupnimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi, ki so izkazane v višini 5.349 tisoč evrov, se večji del nanaša na obveznosti iz obresti za bančna posojila ter do prodajalcev vrednostnih papirjev iz naslova nakupne opsijske pogodbe. Slednje so zavarovane z vpisom zemljiškega dolga na nepremičnino Perovo, ki je v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o.

2.4.17 Kratkoročne aktivne in pasivne časovne razmejitev

Kratkoročne **aktivne časovne** razmejitev v višini 57 v pretežni meri predstavljajo vračunane obresti od depozita.

Kratkoročne **pasivne časovne** razmejitev v višini 707 tisoč evrov sestavljajo kratkoročno vračunani stroški v povezavi z reorganizacijo Save, d.d., razmejene obresti posojil in ostali vračunani stroški.

2.4.18 Čisti prihodki od prodaje

Čisti prihodki od prodaje Sava, d.d., ki so bili doseženi v višini 1.858 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 3.130 tisoč evrov), v 40 odstotkih predstavljajo prodajo v okviru Poslovne skupine Sava. Prihodki so bili ustvarjeni iz dajanja nepremičnin v najem ter iz opravljanja drugih storitev. V letu 2013 so doseženi čisti prihodki zaradi prodaje nepremičnin odvisnim družbam in zaradi prenehanja zaračunavanja blagovne znamke Sava družbam v dejavnosti Gumarstvo za 41 odstotkov nižji od fistihih v enakem lanskem obdobju.

Čisti prihodki od prodaje so bili v 41 odstotkih doseženi v Sloveniji, preostanek pa predstavlja prodaja blagovne znamke Sava družbi The Goodyear Tire & Rubber Company, Akron.

Preglednica čistih prihodkov od prodaje
(v 000 EUR)

	2013	2012
Čisti prihodki od prodaje storitev	1.432	1.777
Čisti prihodki od najemnin	426	1.353
Skupaj čisti prihodki od prodaje	1.858	3.130

2.4.19 Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)

Drugi poslovni prihodki s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki v višini 5.264 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 491 tisoč evrov) so v pretežni meri nastali pri prodaji hotelskih nepremičnin družbi dejavnosti Turizem.

2.4.20 Stroški po funkcionalnih skupinah

Skupni operativni stroški v višini 7.277 tisoč evrov (v letu 2012 6.480 tisoč evrov) se nanašajo na stroške splošne dejavnosti.

2.4.21 Stroški blaga, materiala in storitev

V strukturi operativnih stroškov stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo 47 odstotkov. Dosegajo vrednost 3.455 tisoč evrov in so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko so dosegli višino 3.294 tisoč evrov, višji za 5 odstotkov.

Preglednica stroškov blaga, materiala in storitev po vrstah stroškov (v 000 EUR)

	2013	2012
Nabavna vrednost prodanega blaga	0	0
Stroški materiala	73	73
Stroški transportnih storitev	7	27
Stroški storitev vzdrževanja	79	74
Stroški najemnin	243	433
Nadomestila stroškov delavcev	12	19
Stroški plačilnega prometa, bančnih storitev in zavarovalnih premij	295	253
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	2.049	1.480
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	112	216
Stroški drugih storitev	585	719
Skupaj čisti prihodki od prodaje	3.455	3.294

2.4.22 Stroški dela

Stroški dela v višini 1.699 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 2.838 tisoč evrov) v strukturi operativnih stroškov predstavljajo 23 odstotkov. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem so zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v družbi nižji za 40 odstotkov.

Družba med stroški dela izkazuje obračunane premije dodatnega pokojninskega zavarovanja v višini 23 tisoč evrov.

V družbi Sava, d.d., je bilo na dan 31. 12. 2013 zaposlenih 20 sodelavcev (na dan 31.12. 2012 je bilo 31 zaposlenih), povprečno število zaposlenec na podlagi delovnih ur v letu 2013 je znašalo 26,36 zaposlenih (v letu 2012 32,36 zaposlenih).

Sava, d.d., je z družbo Sava Medical in storitve, d.o.o., sklenila Pogodbo o izvajanju storitev. Na osnovi le-te je Javni jamstveni, preživitinski in in-

validski sklad Republike Slovenije Savi, d.d., izdal odločbo, s katero je odobril napoved nadomestne izpolnitve kvote za obdobje od avgusta do decembra 2013. Sava, d.d., je Skladu o realizaciji nadomestne izpolnitve kvote poročala skladno z zahtevami regulative.

2.4.23 Odpisi vrednosti

Stroški odpisov vrednosti v višini 2.038 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 297 tisoč evrov) so znatno višji kot v enakem lanskem obdobju. Višji odpisi so nastali zaradi oslabitev poslovnih terjatev, obračunana amortizacija pa je nižja zaradi odprodaje nepremičnin odvisnim družbam.

Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki so sestavljeni iz naslednjih postavk:

- amortizacija neopredmetenih osnovnih sredstev – 2 tisoč evrov;
- amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev – 45 tisoč evrov;
- amortizacija naložbenih nepremičnin – 77 tisoč evrov;
- prevrednotovalni poslovni odhodki (oslabitev poslovnih terjatev) – 1.914 tisoč evrov.

2.4.24 Drugi poslovni odhodki

Drugi poslovni odhodki v višini 85 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 51 tisoč evrov) se v pretežni meri nanašajo na davke in prispevke v zvezi z nepremičninami.

2.4.25 Finančni prihodki iz deležev

Finančni prihodki iz deležev v višini 25.610 tisoč evrov so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko so dosegli vrednost 8.784 tisoč evrov, trikrat višji.

FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV V DRUŽBAH V SKUPINI

Finančne prihodke iz deležev v družbah v skupini v višini 24.302 tisoč evrov predstavlja dobiček pri prodaji odvisne družbe Savatech, d.o.o.

FINANČNI PRIHODKI IZ DELEŽEV V DRUGIH DRUŽBAH

Finančne prihodke iz deležev v drugih družbah, ki so izkazani v višini 150 tisoč evrov (v letu 2012: 884 tisoč evrov), v 49 odstotkih predstavljajo prihodki pri prodaji vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo ter v 51 odstotkih prejete dividende od drugih družb.

FINANČNI PRIHODKI IZ DRUGIH NALOŽB

Finančne prihodke iz drugih naložb, ko so izkazani v višini 1.158 tisoč evrov (v letu 2012 jih ni bilo) v pretežni meri predstavlja dobiček pri vnovčenju zavarovanja v povezavi z nakupno opcijo.

2.4.26 Finančni prihodki iz danih posojil

Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini, v višini 281 tisoč evrov (v letu 2012: 324 tisoč evrov) in finančni prihodki iz posojil, danih drugim v višini 996 tisoč evrov (v letu 2012: 1.686 tisoč evrov) so v primerjavi s tistimi v enakem lanskem obdobju nižji za 36 odstotkov. Po svoji vsebini v pretežni meri predstavljajo obresti od danih posojil in depozitov, tečajne razlike in prihodke od odprave obračunanih zamudnih obresti.

Med skupnimi finančnimi prihodki iz danih posojil jih je bilo 444 tisoč evrov doseženih v odnosu do pridruženih podjetij (v letu 2012 pa 1.524 tisoč evrov).

2.4.27 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev v višini 14 tisoč evrov (v letu 2012 v višini 3 tisoč evrov) so zaračunane obresti kupcem.

2.4.28 Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb

Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v višini 19.730 tisoč evrov so pomembno nižji kot v enakem lanskem obdobju, ko so znašali 34.697 tisoč evrov.

Oslabitev se nanašajo na naslednje finančne naložbe:

- oslabitev naložb v pridružena podjetja v višini 9.829 tisoč evrov (v letu 2012: 25.707 tisoč evrov);
- oslabitev naložb in posojil v odvisne družbe v višini 4.407 tisoč evrov (v letu 2012: 2.833 tisoč evrov);
- oslabitve dolgoročnih vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 3.964 tisoč evrov (v letu 2012: 2409 tisoč evrov);
- izguba pri prodaji dolgoročnih vrednostnih papirjev, razpoložljivih za prodajo v višini 795 tisoč evrov (v letu 2012: 242 tisoč evrov);
- oslabitev danega posojila pridruženi družbi v višini 725 tisoč evrov (v letu 2012: 2.622 tisoč evrov);
- oslabitev danega posojila drugim družbam v višini 10 tisoč evrov (v letu 2012 teh oslabitev ni bilo).

2.4.29 Finančni odhodki iz finančnih obveznosti

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti v višini 8.691 tisoč evrov (v letu 2012: 17.893 tisoč evrov) so za 51 odstotkov nižji kakor v enakem obdobju prejšnjega leta. Razlika je v pretežni meri posledica znižanja obrestne za posojila in obveznice po podpisani pogodbi o finančnem prestrukturiranju finančnih obveznosti v letu 2013.

Med njimi 75 odstotkov oziroma 6.512 tisoč evrov predstavljajo obresti za bančna posojila, 15 odstotkov finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti oziroma 1.280 tisoč evrov so obresti za izdane ob-

veznice, preostalih 10 odstotkov finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti oziroma 899 tisoč evrov so obresti od prejetih posojil od družb v skupini, obresti od prejetih posojil od drugih družb ter drugi finančni odhodki. Med finančnimi odhodki se jih 1.514 tisoč evrov nanaša na pridružena podjetja.

2.4.30 Drugi prihodki in drugi odhodki

Drugi prihodki v višini 96 tisoč evrov (v letu 2012: 7 tisoč evrov) so nastali pri prejemu odškodnine in pri poročanju odbitnega deleža DDV.

Drugi odhodki so dosegli višino 7 tisoč evrov (v letu 2012: 15 tisoč evrov), nanašajo pa se na izplačilo odškodnin in tečajne razlike.

2.4.31 Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke

Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke za leto 2013 (v 000 EUR)

31. 12. 2013	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	10.874	216	10.658
Skupaj	10.874	216	10.658

Preglednica terjatev in obveznosti za odložene davke za leto 2012 (v 000 EUR)

31. 12. 2012	Terjatve	Obveznosti	Neto
Finančne naložbe	20.627	1.283	19.344
Poslovne terjatve	22	0	22
Rezervacije	20	0	20
Skupaj	20.669	1.283	19.386

2.4.32 Deleži v dobičku

Skupščina ni odobrila nobenih deležev v dobičku tistim, ki niso delničarji.

2.4.33 Davek od dohodka

Sava, d.d., za leto 2013 nima obračunane obveznosti za plačilo davka od dohodka.

Med odhodki, ki niso davčno priznani, so izkazani prevrednotenje dolgoročnih finančnih naložb, prevrednotenje terjatev in posojil ter drugi stroški, ki so v skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb nepriznani.

Družba Sava, d.d., v letu 2013 davčnih olajšav ni uveljavljala, ker je izkazana davčna izguba.

Družba Sava, d.d., ima na dan 31. 12. 2013 nekorisčeno davčno izgubo v višini 234.354 tisoč evrov in 54 tisoč evrov nekorisčenih ostalih davčnih olajšav.

Neto vrednost odloženih davkov v višini 9.795 tisoč evrov, ki poslabšuje poslovni izid obračunskega obdobja, v pretežni meri predstavlja odpravo odloženih terjatev za davek v zvezi s prodajo in izbrisom vrednostnih papirjev. Odloženi davki iz naslova davčnih izgub niso obračunani.

Primerjava med dejansko in izračunano davčno stopnjo (v 000 EUR)

	2013	2013	2012	2012
	Stopnja	Znesek	Stopnja	Znesek
Dobiček pred davki		-1.586		-44.660
Davek od dobička z uporabo uradne stopnje	17%	-270	18%	-8.039
Vpliv davčnih stopenj v drugih državah		0		0
Zneski, ki negativno vplivajo na davčno osnovo		22.283		34.420
- znesek iz naslova povečanja prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov		1		1
- znesek iz naslova zmanjšanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		21.670		33.994
- znesek odhodkov za katere je bil odtegnjen davek		0		0
- morebitno ostali zneski, ki vplivajo na povečanje davčne osnove		612		425
Učinek povečane davčne stopnje na posebne dobičke		0		0
Zneski, ki pozitivno vplivajo na davčno osnovo		159.117		13.978
- znesek iz naslova zmanjšanja prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov		12.272		8.309
- znesek iz naslova povečanja odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov		146.845		5.669
- morebitni ostali zneski, ki vplivajo na zmanjšanje osnove (npr. znesek dohodkov za katere je že bil odtegnjen davek)		0		0
Sprememba davčne osnove pri prehodu na nov način računovodenja pri spremembah računovodskih usmeritev		0		70
Davčne olajšave				
- uporabljene, ki vplivajo na zmanjšanje davčne obveznosti		0		0
- preostale za koriščenje v naslednjih letih		18		10
Davčna izguba				
- uporabljena, ki vpliva na zmanjšanje davčne obveznosti		0		0
- nastala v tekočem letu - preostala za koriščenje v naslednjih letih		138.420		24.288
Prilagoditev za pretekla leta		0		0
ODMERJENI DAVEK TEKOČEGA LETA	0,0%	0	0,0%	0
Povečanje/zmanjšanje odloženega davka		9.795		4.376
DAVEK V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	-617,6%	9.795	-9,8%	4.376

2.5. Druga razkritja

2.5.1 Pogojna sredstva, pogojne obveznosti in hipoteke

Pod postavko **hipoteke** v višini 1.466 tisoč evrov je izkazano knjigovodsko stanje naložbenih nepremičnin, zastavljenih za prejeta sindicirano posojilo.

Dana **jamstva in garancije** v višini 688 tisoč evrov se v 72 odstotkih nanašajo na posojila, ki so jih prejele odvisne družbe v Poslovni skupini Sava.

Obrestne zamenjave v višini 6.000 tisoč evrov predstavljajo pogodbeno vrednost zavarovanja portfelja prejetih posojil.

Zastava vrednostnih papirjev v višini 204.982 tisoč evrov – podrobno pojasnilo v točki 2.5.2.

Zastavo ostalih sredstev v višini 21.538 tisoč evrov predstavljajo stanje terjatev do NFD holdinga, stanje terjatev na poslovnem računu Gorenjske banke in stanje terjatev na depozitnem računu NLB.

Preglednica zabilančne evidence (v 000 EUR)

	31.12.2013	Struktura 31.12.2013	31.12.2012	Struktura 31.12.2012	Indeks 2013/2012
Hipoteke	1.466	0,6%	7.799	2,6%	19
Dana jamstva	688	0,3%	5.663	1,9%	12
Obrestne zamenjava	6.000	2,6%	10.000	3,4%	60
Pogodbe z možnostjo nakupa	0	0,0%	7.184	2,4%	0
Zastava vrednostnih papirjev	204.982	87,3%	267.589	89,7%	77
Ostalo - zastava sredstev	21.538	9,2%	0	0,0%	-
Skupaj	234.674	100,0%	298.235	100,0%	79

2.5.2. Zastava sredstev za prejeta dolgoročna in kratkoročna posojila družbe Sava, d.d., na dan 31. 12. 2013

Sava, d.d., ima na dan 31. 12. 2013 izkazane finančne obveznosti iz naslova prejetih posojil izven skupine Sava v višini 220.217 tisoč evrov. Zanje je zastavljenih 235.762 tisoč evrov lastnih sredstev in sredstev odvisnih družb. Sava, d.d. je za posojila odvisnih družb zastavila še sredstva v višini 6.030 tisoč evrov.

Za obveznosti Save, d.d., v višini 1.561 tisoč evrov, ki izhajajo iz pogodbe o terminski prodaji delnic, je v višini 2.485 tisoč evrov ter v obliki notarskega zapisa ustanovljen zemljiški dolg na nepremičninah v lasti zastaviteljice Sava Nepremičnine, d.o.o., katerih knjigovodska vrednost znaša 1.414 tisoč evrov.

Preglednica: Razčlenitev finančnih obveznosti Save, d.d., iz naslova prejetih posojil izven skupine Sava (v 000 EUR)

	Dolgo- ročne finančne obveznosti	Kratko- ročne finančne obveznosti	Skupaj finančne obveznosti
- do pridruženih bank (GB)	0	25.974	25.974
- do ostalih bank	0	161.728	161.728
- do ostalih partnerjev	0	6.000	6.000
- iz naslova izdaje obveznic	0	26.515	26.515
Skupaj	0	220.217	220.217

Preglednica: Zastavljena sredstva družbe Sava Turizem d.d., Ljubljana, za prejeta posojila Save, d.d. (v 000 EUR)

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Hipoteke na nepremičninah v lasti družbe Sava Turizem d.d.	
- družinski hotel Savica s pripadajočim zemljiščem	4.794
Hipoteke na nepremičninah v lasti družbe Sava TMC, d.o.o.	
- Grand hotel Toplice in Restavracija Panorama	9.012
SKUPAJ VREDNOST ZASTAVLJENIH NEPREMIČNIN	13.806

Preglednica: Razčlenitev zastavljenih sredstev Save, d.d., po vrstah sredstev za prejeta posojila Save, d.d. (v 000 EUR)

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Zastavljena sredstva:	
- zastavljene delnice družb, ki so v lasti Save, d.d.	201.075
- zastavljeni deleži v družbah, ki so v lasti Save, d.d.	3.907
- zastavljene nepremičnine, ki so v lasti Save, d.d.	1.466
- zastavljena sredstva - poslovni račun (GB) in escrow račun (NLB)	2.388
- zastavljena sredstva - terjatve NFD	19.150
SKUPAJ ZASTAVLJENA VREDNOST SREDSTEV SAVE, d.d.	227.986
BILANČNA VSOTA SAVE, d.d., NA DAN 31. 12. 2013	248.317
Delež zastavljenih sredstev v bilančni vsoti	91,8%

Preglednica: Razčlenitev po vrstah zastavljenih delnic

Vrsta sredstev	Razpoložljivo število delnic	Zastavljeno število delnic za posojila Save, d.d.	Zastavljeno število delnic za posojila odvisnih družb in druge obveznosti	Število nezastavljenih delnic	Knjigovodska vrednost zastave - v 000 EUR
Zastavljene delnice:					
- NFD1, delniški podsklad - NF1N	37.498.152	37.498.152	0	0	23.999
- delnice Gorenjske banke - GBKR	146.060	135.870	3.610	6.580	82.017
- delnice Hoteli Bernardin - HBPN	1.468.221	1.468.221	0	0	2.320
- delnice Sava Turizem - SHBR	39.308.317	39.308.317	0	0	88.960
- delnice Kompas hoteli Bled - KHIR	13.500	13.500	0	0	115
- delnice Helios - HDOG	4.766	4.766	0	0	2.378
- delnice Merkur - MER	251.566	0	251.566	0	0
- delnice Pokojninska družba A - PDAR	4.987	4.987	0	0	594
- delnice Jubmes banka - JBMN	13.638	9.874	0	3.764	692
Skupaj vrednost zastavljenih delnic					201.075

Preglednica: Razčlenitev po vrstah zastavljenih deležev

Vrsta sredstev	Razpoložljivi odstotek lastništva	Zastavljeni odstotek lastništva za posojila Save, d.d.	Zastavljeni odstotek lastništva za posojila odvisnih družb	Odstotek nezastavljenega lastništva	Knjigovodska vrednost zastave - v 000 EUR
Zastavljeni deleži:					
- Sava Nepremičnine, d.o.o.	100,0%	0,0%	100%	0,0%	3.907
Skupaj vrednost zastavljenih deležev					3.907

Preglednica: Hipoteke na nepremičninah v lasti Save, d.d. (v 000 EUR)

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Hipoteke na nepremičninah	
- nepremičnine BTC, Ljubljana	1.466
SKUPAJ VREDNOST ZASTAVLJENIH NEPREMIČNIN	1.466

Preglednica: Zemljiški dolg za druge obveznosti Save, d.d., ustanovljen na nepremičninah v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o. (v 000 EUR)

Vrsta sredstev	Knjigovodska vrednost zastave
Zemljiški dolg na nepremičninah v lasti družbe Sava Nepremičnine, d.o.o.	
- zemljišče Perovo	1.414
SKUPAJ VREDNOST ZASTAVLJENIH NEPREMIČNIN	1.414

2.5.3 Finančni instrumenti – finančna tveganja

VALUTNO TVEGANJE

Družba Sava, d.d. posluje samo v evrih.

OBRESTNO TVEGANJE

Družba Sava, d.d., je imela pred reprogramom finančnih obveznosti več kot 50 odstotkov svojega kreditnega portfelja vezanega na referenčno obrestno mero EURIBOR. V skladu z zaščito pred obrestnim tveganjem predvidene prihodnje spremembe referenčne obrestne mere Euribor ima družba Sava, d.d., iz obdobja financiranja z obrestno mero EURIBOR sklenjen izveden finančni instrument za

obvladovanje obrestnega tveganja z veljavnostjo posla do aprila 2015. Skupna nominalna vrednost posla znaša konec leta 2013 6 milijonov evrov. Čista vrednost obrestnih zamenjav je kot razlika med terjatvami in obveznostmi negativna ter znaša konec leta 2013 2.034 tisoč evrov (konec leta 2012 negativnih 3.672 tisoč evrov). Povprečna obrestna mera za najeta posojila družbe Sava, d.d., znaša na dan 31.12.2013 3,00 odstotke.

Preglednica obvladovanja obrestnega tveganja v Savi, d.d., z uporabo finančnega instrumenta (v 000 EUR)

31.12.2013	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Skupaj	-2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
31.12.2012							
Obrestne zamenjave							
Sredstva	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	-3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0

TVEGANJE PLAČILNE SPOSOBNOSTI

Preglednica tveganja plačilne sposobnosti (v 000 EUR)

31.12.2013	Knjigovodska vrednost	Pogodb. denarni tokovi	6 mesecev ali manj	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	Več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	230.126	-240.401	-3.926	-236.468	-7	0	0
Zavarovana bančna posojila (brez pridruž. podj.)	161.728	-168.668	-733	-167.936	0	0	0
Posojila od družb poslovne skupine	3.835	-4.006	-19	-3.987	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	5.349	-5.349	-2.089	-3.260	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	25.974	-28.055	-211	-27.844	0	0	0
Obveznice	26.515	-27.540	-131	-27.409	0	0	0
Druge finančne obveznosti	6.710	-6.768	-739	-6.029	0	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	15	-15	-4	-4	-7	0	0
Izvedene finančne obveznosti	2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	2.034	-2.034	-400	-800	-834	0	0
Skupaj	232.160	-242.435	-4.326	-237.268	-841	0	0
31.12.2012							
Neizvedene finančne obveznosti	304.059	-309.741	-267.454	-2.884	-37.066	-2.337	0
Zavarovana bančna posojila (brez pridruž. podj.)	171.311	-172.536	-166.060	-1.731	-2.407	-2.337	0
Posojila od družb poslovne skupine	9.930	-10.046	-10.046	0	0	0	0
Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti	9.211	-9.211	-9.211	0	0	0	0
Posojila od pridruženih podjetij	80.359	-81.003	-81.003	0	0	0	0
Obveznice	26.515	-30.196	-946	-962	-28.288	0	0
Druge finančne obveznosti	6.733	-6.749	-187	-191	-6.371	0	0
Prekoračitve na bančnih računih	0	0	0	0	0	0	0
Obveznosti finančnega najema	0	0	0	0	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Obrestne zamenjave, uporabljene za varovanje pred tveganjem	3.672	-3.672	-400	-400	-1.600	-1.272	0
Skupaj	307.731	-313.413	-267.854	-3.284	-38.666	-3.609	0

KREDITNO TVEGANJE

Preglednica terjatev do kupcev po zemljepisnih pokrajinah (v 000 EUR)

	Knjigovodska vrednost	
	31.12.2013	31.12.2012
Slovenija	1.848	355
Ostale države EU	0	0
Ostalo	1.419	25
Skupaj	3.267	380

Preglednica stanja in gibanja popravka vrednosti terjatev do kupcev (v 000 EUR)

	2013	2012
Stanje 1.1.	138	428
Povečanje popravka vrednosti	68	19
Zmanjšanje popravka vrednosti	-47	-309
Stanje 31.12.	160	138

Preglednica starostne sestave terjatev do kupcev (v 000 EUR)

	31.12.2013			31.12.2012		
	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve	Bruto terjatve	Oslabitev	Neto terjatve
Nezapadle	3.238	0	3.238	322	0	322
Zapadle 0 - 30 dni	19	0	19	31	0	31
Zapadle 31 - 120 dni	9	0	9	19	0	19
Zapadle več kot 120 dni	160	160	0	146	138	8
Skupaj	3.427	160	3.267	518	138	380

ANALIZA OBČUTLJIVOSTI NA FINANČNA TVEGANJA

- **Analiza občutljivosti za spremembo obrestnih mer**

V danem trenutku družba Sava, d.d., ni občutljiva na spremembe referenčne obrestne mere, saj je imela konec leta 2013 celotni kreditni portfelj vezan na enotno fiksno obrestno mero v višini 3 odstotke letno. Takšna raven obrestne mere je posledica sklenjenega reprograma finančnih obveznosti z vsemi upniki družbe, ki ima veljavnostjo do konca novembra 2014. Povprečna obrestna mera dosežena v letu 2013 se je v primerjavi z doseženo povprečno obrestno mero v letu 2012 znižala za 2,24 odstotne točke.

Občutljivost kreditnega portfelja je na spremembo obrestnih mer še vedno visoka. V primeru, da bi se obrestne mere spremenile za 50 bazičnih točk, bi se ob upoštevanju zadolženosti družbe Sava, d.d., ob koncu leta 2013, letni strošek obresti spremenil za 1.136 tisoč evrov.

- **Analiza občutljivosti na povečanje zadolženosti**

Družba Sava, d.d., je imela konec leta 2013 za 224,0 milijona evrov kratkoročnih finančnih obveznosti iz naslova posojil in obveznic. Z reprogramom finančnih obveznosti v juliju 2013 je sprejela določene zaveze vezane na omejitve povečevanja obsega zadolževanja. S tem razlogom družba ni izpostavljena spremembam vezanih na povečanje zadolženosti.

- **Analiza občutljivosti na spremembo vrednosti tujih valut**

Družba Sava, d.d., ima večino prilivov in odlivov medsebojno izravnanih, prav tako pa ima večji del sredstev vezanih na domačo valuto. S tem razlogom družba ni močno izpostavljena spremembam vrednosti tujih valut.

2.5.4 Ocenjevanje poštenih vrednosti

VREDNOSTNI PAPIRJI NA RAZPOLAGO ZA PRODAJO

Poštena vrednost za prodajo razpoložljivih vrednostnih papirjev, ki kotirajo na borzi, je enaka objavljenemu enotnemu tečaju teh delnic na dan bilance stanja. Poštena vrednost delnic in deležev družb, ki ne kotirajo, je enaka nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne oslabitve na osnovi preverjanja znakov oslabitve.

DANA IN PREJETA POSOJILA

Poštena vrednost je ocenjena kot diskontirana vrednost pričakovanih denarnih tokov iz glavnice in obresti. Pri tem je efektivna obrestna mera enaka pogodbeni obrestni meri, ki je spremenljiva.

IZDANE OBVEZNICE

Poštena vrednost izdanih obveznic je bila ugotovljena z uporabo borzne cene, dosežene na kotaciji obveznic na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev.

KRATKOROČNE TERJATVE IN OBVEZNOSTI

Za terjatve in obveznosti z rokom dospelosti krajšim od enega leta predpostavljamo, da njihova nominalna vrednost izraža pošteno vrednost.

Preglednica poštenih vrednosti finančnih instrumentov (v 000 EUR)

	31.12.2013		31.12.2012	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	31.343	31.343	36.507	36.507
Dolgoročne terjatve	0	0	10	10
Kratkoročne terjatve	4.649	4.649	4.604	4.604
Dana posojila	19.387	19.387	16.295	16.295
Denar in denarni ustrezniki	227	227	3	3
Dolgoročna posojila	15	15	10.563	10.563
Izdane obveznice	26.515	5.303	26.515	22.538
Kratkoročna posojila	226.796	226.796	261.442	261.442
Kratkoročne poslovne obveznosti	5.349	5.349	9.211	9.211

2.5.5 Hierarhija poštenih vrednosti

Finančne instrumente, vrednotene po poštenu vrednosti, uvrščamo po hierarhiji v tri ravni:

- raven 1: sredstva ali obveznosti po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja;
- raven 2: sredstva ali obveznosti, ki se ne uvrščajo v raven 1, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi tržnih podatkov;
- raven 3: sredstva ali obveznosti, katerih vrednost ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Preglednica razvrstitve finančnih instrumentov glede na njihove poštene vrednosti (v 000 EUR)

	31.12.2013				31.12.2012			
	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Vrednostni papirji na razpolago za prodajo	31.343	3.521	23.999	3.823	36.507	4.683	25.874	5.950
Izpeljani finančni instrumenti sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
Izpeljani finančni instrumenti obveznosti	-2.034	0	-2.034	0	-3.673	0	-3.673	0
Skupaj	29.309	3.521	21.965	3.823	32.834	4.683	22.201	5.950

2.5.6. Preračun kapitala s pomočjo cen življenjskih potrebščin (v 000 EUR)

	Znesek kapitala	% rasti	Izračunan učinek	Poslovni izid zmanjšan za učinek izračuna
KAPITAL.....preračun po rasti cen življenjskih potrebščin	25.442	0,70%	178	-11.559

2.5.7. Povezane stranke

Povezane stranke vključujejo odvisne in pridružene družbe, člane nadzornega sveta ter člane uprave in njihove ožje družinske člane.

ODNOSI MED DRUŽBAMI V POSLOVNI SKUPINI SAVA

Poslovni odnosi med Savo, d.d., in odvisnimi družbami se nanašajo na:

- opravljene storitve, ki zajemajo uporabo blagovne znamke ter storitve strokovnih služb;
- finančno poslovanje v zvezi z upravljanjem danih in prejetih posojil.

Posli med družbami Poslovne skupine Sava se opravljajo po enakih pogojih, kakršni veljajo v običajnem premišljenem poslovanju. Kapital odvisnih družb na dan 31. 12. 2013, prihodki iz poslovanja in čisti poslovni izid odvisnih družb za leto 2013 so razkriti v Pojasnilih k računovodskim izkazom Poslovne skupine Sava.

ODNOSI S PRIDRUŽENIMI DRUŽBAMI

Na dan 31.12.2013 sta Gorenjska banka, d.d. in družba NFD Holding, d.d., pridruženi podjetji družbe Sava, d.d.

Gorenjska Banka, d.d., Kranj

Sava, d.d., najema posojila in daje depozite Gorenjski banki, d.d. Pogoji teh poslov so enaki kakor za druga podjetja s podobno boniteto.

Preglednica lastništva delnice Sava:

	31.12.2013	31.12.2012
Število delnic Save, d.d., v lasti Gorenjske banke, d.d.	56.475	56.475
Lastniški delež Gorenjske banke, d.d., v Savi, d.d.	2,81%	2,81%

Preglednica transakcij z Gorenjsko banko, d.d. – prejeta posojila ter depoziti:

	2013	2012
Stanje prejetih posojil na dan 01.01.	35.537	33.038
Najem novih posojil	0	2.942
Odplačila posojil	-9.563	-443
Prevrednotenje deviznih posojil	0	0
Stanje prejetih posojil na koncu obdobja	25.974	35.537
Stanje danih depozitov na koncu obdobja	0	196

Ostale transakcije z Gorenjsko banko, d.d.:

- poslovnih terjatev do Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2013 ni (tudi v letu 2012 ne);
- stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti iz naslova obresti do Gorenjske banke, d.d., na dan 31. 12. 2013 znaša 444 tisoč evrov (31.12.2012: 411 tisoč evrov);
- v letu 2013 pri poslovanju z Gorenjsko banko, d.d., ni bilo doseženih finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (letu 2012: tudi ni bilo). Finančni odhodki iz naslova provizij plačilnega prometa pa so znašali 17 tisoč evrov (v letu 2012: 24 tisoč evrov);
- v letu 2013 so bili pri poslovanju z Gorenjsko banko, d.d., doseženi finančni prihodki iz naslova obresti od depozitov v višini 46 tisoč evrov (v letu 2012: 1 tisoč evrov). Finančni odhodki iz naslova obresti pa so znašali 909 tisoč evrov (letu 2012: 1.903 tisoč evrov).

NFD Holding, d.d., Ljubljana

Stanje terjatev do družbe NFD Holding, d.d., iz naslova danih posojil na dan 31. 12. 2013 znaša 17.806 tisoč evrov (letu 2012: 21.780 tisoč evrov). Poslovne terjatve iz obračunanih obresti za posojila so na dan 31. 12. 2013 izkazane v višini 1.343 tisoč evrov (letu 2012: 1.683 tisoč evrov). Finančni prihodki iz naslova obresti so v letu 2013 znašali 441 tisoč evrov (letu 2012: 1.540 tisoč evrov), finančnih prihodkov iz naslova poslovnih terjatev v letu 2013 ni bilo (v letu 2012: 4 tisoč evrov). Stroški svetovanja pa so znašali 24 tisoč evrov (v letu 2012 jih ni bilo).

ABANKA VIPA, d.d., Ljubljana

Na podlagi odločbe Banke Slovenije o izrednih ukrepih z dne 17. 12. 2013 so z dnem 18. 12. 2013 v celoti prenehale vse kvalificirane obveznosti banke, vključno z osnovnim kapitalom Abanke. V sodnem registru so bili istega dne izvršeni ustrezni vpisi, obstoječe delnice pa so bile posledično izbrisane iz centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD d.d. Sava, d.d., je bila pred spremembo imetnica 1.715.841 delnic ABKN, kar je predstavljalo 23,8311 % vseh izdanih delnic Abanke. Po izbrisu delnic ABKN Sava, d.d., ni več imetnica delnic Abanke. V letu 2013 je poslovanje med družbama Sava, d.d. in Abanko Vip, potekalo, vendar so bile vse obveznosti na dan 31.12. 2013 prenesene na obveznosti do drugih bank.

MAKSIMA INVEST, d.d.- v stečaju, Ljubljana

Družba Maksima Invest, d.d., je v stečajnem postopku, zato je lastništvo prenehalo. Poslovanja z družbo Maksima Invest, d.d. v letu 2013 ni bilo.

ODNOSI S FIZIČNIMI OSEBAMI

Povezane fizične osebe imajo 138 delnic Sava, kar predstavlja 0,007 odstotka lastništva.

Preglednica lastništva delnice Sava

	31.12.2013		31.12.2012	
	Število	Delež	Število	Delež
Člani uprave družbe Sava, d.d.	117	0,006%	246	0,012%
Ožji družinski člani članov uprave družbe Sava, d.d.	0	0,000%	0	0,000%
Člani nadzornega sveta družbe Sava, d.d.	21	0,001%	21	0,001%
Direktorji odvisnih družb	0	0,000%	180	0,009%
Člani nadzornih svetov odvisnih družb	0	0,000%	0	0,000%

Poimenski seznam lastništva delnice Sava za upravo in nadzorni svet Save, d.d., je razkrit v poslovnem delu letnega poročila v poglavju Savina delnica in lastniška sestava.

Podatki o skupinah oseb – uprava

Bruto prejemki članov uprave so v letu 2013 znašali 526 tisoč evrov. Navedeni znesek je sestavljen iz bruto prejemkov od plač, iz naslova zavarovalnih premij, iz povračil stroškov, iz drugih prejemkov ter iz prejemkov iz opravljanja nalog v odvisnih družbah. Neto prejemki članov uprave so v letu 2013 znašali 231 tisoč evrov, kar je 44 odstotkov bruto prejemkov.

Preglednica prejemkov članov uprave Save, d.d., v letu 2013 (v 000 EUR)

	Bruto znesek prejemkov iz naslova plač	Bruto znesek prejemkov iz naslova bonusov	Bruto znesek prejemkov iz naslova nagrad	Bruto znesek prejemkov iz naslova povračil stroškov	Bruto znesek prejemkov iz naslova zavarovalnih premij	Bruto znesek prejemkov iz naslova drugih plačil	Bruto znesek prejemkov iz naslova opravljanja nalog v odvisnih družbah	Skupaj prejemki v bruto znesku	Skupaj prejemki v neto znesku
Matej Narat, predsednik uprave	179	0	0	0,94	8	5	17	210	93
Andrej Andoljšek, član uprave	167	0	0	1	8	4	13	193	87
Miha Resman, član uprave	113	0	0	0,56	6	3	0	123	51
Skupaj	459	0	0	2,71	22	12	30	526	231

Podatki o skupinah oseb – drugi zaposleni po individualnih pogodbah

Individualno pogodbo o zaposlitvi ima sklenjeno 10 zaposlenih (konec leta 2012 jih je bilo 16), njihovi bruto prejemki v letu 2013 so znašali 1.006 tisoč evrov. Prejemki so sestavljeni iz bruto prejemkov od plač in drugih prejemkov, med katerimi povračila potnih stroškov znašajo 11 tisoč evrov.

Sava, d.d., do drugih zaposlenih po individualnih pogodbah na dan 31. 12. 2013 ne izkazuje terjatev iz danih posojil.

Podatki o skupinah oseb – nadzorni svet in komisije nadzornega sveta

Bruto prejemki članov nadzornega sveta in članov komisij nadzornega sveta so v letu 2013 znašali 130 tisoč evrov. Znesek sestavljajo sejnine in nagrade.

Preglednica prejemkov članov nadzornega sveta Save, d.d., v letu 2013 (v 000 EUR)

		Sejnine	Plačilo za opravljanje funkcije	Skupaj
Aleš Skok	predsednik nadzornega sveta	3	17	20
Miran Kraševac	namestnik predsednika nadzornega sveta	3	14	17
Roman Ambrož	član-predstavniki delničarjev	2	12	14
mag. Robert Ličen	član-predstavniki delničarjev	3	12	15
Miro Medvešček	član-predstavniki delničarjev	1	6	7
Rok Ponikvar	član-predstavniki delničarjev	3	12	15
Aleš Abersek	član-predstavniki zaposlenih	2	12	14
Lučka Pogačnik	član-predstavnica zaposlenih	0	12	12
Gregor Rovnšek	član-predstavniki zaposlenih	3	12	15
Janko Gedrih	član revizijske komisije	1	0	1
Skupaj		21	109	130

2.5.8. Razkritje poslov z izbranim revizorjem

Pogodbena vrednost revidiranja posamičnih računovodskih izkazov družbe Sava, d.d., in konsolidiranih računovodskih izkazov Poslovne skupine Sava za leto 2013 po pogodbi z družbo Deloitte, d.o.o., znaša 43 tisoč evrov.

2.5.9. Vpliv dogodkov po dnevu bilance stanja na računovodske izkaze Save, d.d.

Pomembni dogodki, nastali po dnevu bilance stanja, so razkriti v poslovnem delu letnega poročila. Ti dogodki niso take narave, da bi vplivali na stanje sredstev in obveznosti, ki so izkazani v računovodskih izkazih Save, d.d., za leto 2013, ali na predpostavko o časovni neomejenosti delovanja družbe.

2.6. Izjava uprave za družbo Sava, d.d.

Uprava potrjuje računovodske izkaze družbe Sava, d.d., Ljubljana, za leto, končano na dan 31. decembra 2013, sestavljene v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da poročilo predstavlja resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2013.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Matej Narat
predsednik uprave

Aleš Aberšek
član uprave

Ljubljana, dne 18. marca 2014

2.7. Revizorjevo poročilo za Savo, d.d.

Deloitte.Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
SlovenijaTel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si**POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA**
lastnikom družbe SAVA, d.d.**Poročilo o računovodskih izkazih**

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe SAVA, d.d. (v nadaljevanju: Družba), ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Osnova za mnenje s pridržki

- a) Omejitev področja revidiranja - naložba v pridruženo družbo

Kot je razkrito v pojasnilu 2.4.4. *Dolgoročne finančne naložbe* posloводство družbe zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti glede prihodnjega razvoja poslovanja banke ni moglo z dovolj visoko gotovostjo oceniti morebitnega zneska potrebne slabitve naložbe v Gorenjsko banko d.d. Naložba je izkazana po nabavni vrednosti v višini 85.886 tisoč EUR. V okviru revizijskih postopkov se nismo mogli prepričati o višini morebitne potrebne slabitve vrednosti finančne naložbe v Gorenjsko banko na dan 31.12.2013.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.com/si/nasa-druzba.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

b) Omejitev področja revidiranja - odložene terjatve za davek

Družba na dan 31.12.2013 izkazuje odložene terjatve za davek v višini 10.874 tisoč EUR. Kot je pojasnjeno v pojasnilu 2.4.6 *Odložene terjatve za davek*, zaradi trenutnih gospodarskih razmer in visoke negotovosti bodočega poslovanja družbe poslovodstvo ni moglo z dovolj visoko verjetnostjo oceniti načrtovanih bodočih obdavčljivih dobičkov, ki bi zagotovili, da bodo omenjene odložene terjatve za davek v naslednjih obdobjih korišćene. Zaradi navedenega se nismo mogli prepričati o ustreznosti izkazanega zneska odloženih terjatev za davek na dan 31.12.2013.

Mnenje s pridržki

Razen glede možnih učinkov zadev, obravnavanih v odstavku *Osnova za mnenje s pridržki*, so po našem mnenju računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja družbe SAVA, d.d. na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Priloženi računovodski izkazi so bili pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala kot delujoče podjetje. Kot je opisano v pojasnilu 2.3. *Obvladovanje finančnih tveganj za družbo Sava, d.d.* h nekonsolidiranim računovodskim izkazom, je družba izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju, visokemu tveganju plačilne sposobnosti in tveganju spremembe poštene vrednosti. Družba ima ponavljajočo izgubo in na dan 31. decembra 2013 izkazuje presežek kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi. Te okoliščine skupaj z drugimi zadevami, predstavljenimi v pojasnilu 2.3. in pojasnilu 10 poslovnega dela letnega poročila, nakazujejo na negotovost, ki lahko vzbudi dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Nekonsolidirani računovodski izkazi ne vsebujejo morebitnih popravkov, ki bi utegnili biti posledica te negotovosti.

Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Tina Kolenc Praznik
Pooblašćena revizorka

Yuri Sidorovich
Predsednik uprave

Deloitte.

DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

Ljubljana, 26. marec 2014

Osebe za stike v Poslovni skupini Sava

(ažuriran seznam je stalno na voljo na spletni strani družbe www.sava.si)

Sava, d. d.

Dunajska cesta 152
1000 Ljubljana
www.sava.si
info@sava.si

Uprava

Matej Narat, predsednik

tel.: (04) 206 52 15, faks: (04) 206 64 46
matej.narat@sava.si

Aleš Aberšek, član

tel.: (04) 206 56 90, faks: (04) 206 64 46
ales.abersek@sava.si

.....

Milan Marinič, pomočnik uprave in direktor Direkcije za upravljanje Poslovne skupine Sava, prokurist

tel.: (04) 206 53 10, faks: (04) 206 64 46
milan.marinic@sava.si

Strokovne službe

KORPORATIVNO KOMUNICIRANJE

Lidija Bregar, vodja

tel.: (04) 206 58 19, faks: (04) 206 64 46
lidija.bregar@sava.si

KONTROLING

Gregor Rovanšek, vodja

tel.: (04) 206 53 93, faks: (04) 206 64 46
gregor.rovansek@sava.si

FINANCE

Andreja Bevk, strokovna sodelavka

tel.: (04) 206 58 58, faks: (04) 206 64 46
andreja.bevk@sava.si

RAČUNOVODSTVO, NAČRTOVANJE IN ANALIZE

Mojca Globočnik, vodja

tel.: (04) 206 56 01, faks: (04) 206 64 46
mojca.globocnik@sava.si

PRAVNA PISARNA

Petra Sever, pravnica, prokuristka

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 206 64 46
petra.sever@sava.si

NOTRANJA REVIZIJA

Andrej Jaklič, vodja

tel.: (04) 206 51 46, faks: (04) 206 64 46
andrej.jaklic@sava.si

Turizem

Sava Turizem d.d.

Dunajska cesta 152
1000 Ljubljana
www.sava-hotels-resorts.si
tajnistvo.savaturizem@sava.si

Uprava

Andrej Prebil, predsednik uprave
tel.: (04) 206 60 17, faks: (04) 206 60 28
andrej.prebil@sava.si

Renata Balazič, članica uprave
tel.: (04) 206 60 18, faks: (04) 206 60 28
renata.balazic@sava.si

mag. Borut Simonič, član uprave
tel.: (04) 206 60 19, faks: (04) 206 60 28
borut.simonc@sava.si

Vodstvo družbe Sava Turizem d.d.:

Metka Erjavec Granov, direktorica prodaje,
tel.: (02) 512 22 90, metka.erjavec@terme3000.si

Saša Zor, direktorica prodaje za MICE,
tel.: (04) 206 60 33, sasa.zor@sava.si

Ana Praprotnik, direktorica marketinga,
tel.: (04) 206 60 50, ana.praprotnik@sava.si

Uroš Janževič, direktor revenue managementa,
tel.: (04) 206 60 31, uros.janzevic@sava.si

dr. Nusret Čobo, direktor zdravstva,
tel.: (04) 206 60 46, nusret.cobo@sava.si

Andreja Lampe, direktorica informatike,
tel.: (04) 206 60 40, andreja.lampe@sava.si

Branka Šketa, direktorica financ,
tel.: (04) 206 60 20, branka.sketa@sava.si

Marko Jurišič, direktor nabave,
tel.: (04) 206 60 39, marko.jurisc@sava.si

Gregor Osojnik, direktor službe za pravne in splošne zadeve,
tel.: (04) 206 60 22, gregor.osojnik@sava.si

Andrej Pogačnik, direktor investicij in vzdrževanja,
tel.: (04) 206 60 16, andrej.pogacnik@sava.si

Igor Škrinjar, direktor kadrovske službe,
tel.: (04) 206 60 24, igor.skrinjar@sava.si

Izvršni direktorji destinacij Sava Hotels & Resorts:

SAVA HOTELI BLED, Bled

Fedja Pobegajlo, izvršni direktor

tel.: (04) 579 17 14, faks: (04) 579 16 01

fedja.pobegajlo@hotelibled.si

TERME 3000- Moravske Toplice, Moravske Toplice

Igor Magdič, izvršni direktor

tel.: (02) 512 23 00, faks: (02) 512 50 85

igor.magdic@sava.si

ZDRAVILIŠČE RADENCI, Radenci

Igor Magdič, izvršni direktor

tel.: (02) 520 10 00, faks: (02) 520 27 23

igor.magdic@sava.si

TERME BANOVCI, Veržej

Lea Hofman, izvršna direktorica

tel.: (02) 513 14 00, faks: (02) 587 17 03

lea.hofman@terme-banovci.si

TERME PTUJ, Ptuj

mag. Roman Matek, izvršni direktor

tel.: (02) 74 94 510, faks: (02) 74 94 520

roman.matek@terme-ptuj.si

TERME LENDAVA, Lendava

Igor Magdič, izvršni direktor

tel.: (02) 577 44 40, faks: (02) 577 44 18

igor.magdic@terme-lendava.si

SAVA TURIZEM – TMC, d.o.o.

Andreja Bevk, direktorica

tel.: (04) 206 58 58, faks: (04) 206 64 46

andreja.bevk@sava.si

SAVA ZDRAVSTVO, d.o.o.

Branka Šketa, direktorica

tel.: (04) 206 60 20, faks: (04) 206 6029

branka.sketa@sava.si

CARDIAL, d.o.o.

Simona Stramič, poslovna direktorica

dr. Risto Angelski, strokovni direktor

tel.: (01) 548 40 80, faks: (01) 548 40 81

info@cardial.net

Druge dejavnosti

SAVA NEPREMIČNINE, d.o.o., Ljubljana

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 206 64 46

petra.sever@sava.si

SAVA IT, d.o.o., Ljubljana

Jasmina Kovačič, direktorica

tel.: (04) 206 51 39, faks: (04) 206 64 46

jasmina.kovacic@sava.si

ENERGETIKA ČRNOMELJ, d.o.o., Kranj

Andreja Bevk, direktorica

tel.: (04) 206 58 58, faks: (04) 206 64 46

andreja.bevk@sava.si

SAVA NOVA, d.o.o., Zagreb

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 206 64 46

petra.sever@sava.si

GIP SAVA KRANJ, d.o.o., Ruma

Petra Sever, direktorica

tel.: (04) 206 64 86, faks: (04) 206 64 46

petra.sever@sava.si

Pridružene družbe

GORENJSKA BANKA, d.d., Kranj

Andrej Andoljšek, predsednik uprave

tel.: (04) 208 40 00, faks: (04) 202 15 03

www.gbkr.si

info@gbkr.si

Srečko Korber, član uprave

Mojca Osolnik Videmšek, članica uprave

Hans Hermann Lotter, član uprave

tel.: (04) 208 40 00, faks: (04) 202 15 03

www.gbkr.si

info@gbkr.si

NFD HOLDING, d.d., Ljubljana

Miran Kraševac, predsednik uprave

tel.: (01) 230 06 00, faks: (01) 230 06 20

www.nfdholding.si

info@nfdholding.si

Letno poročilo 2013

Sava, d. d.

Korporativno komuniciranje

Sava, d.d.

Dunajska cesta 152
1000 Ljubljana

tel.: (04) 206 50 00
faks: (04) 206 64 46

<http://www.sava.si>